

22

सर्व शासकीय जवाबदारी

सर्व शासकीय जवाबदारी

सर्व शासकीय जवाबदारी

सर्व शासकीय जवाबदारी

सर्व शासकीय जवाबदारी

सर्व शासकीय जवाबदारी
सर्व शासकीय जवाबदारी
सर्व शासकीय जवाबदारी
सर्व शासकीय जवाबदारी

अनुक्रमणिका

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन 1999-2000

अ. क्र.	तक्ता क्र.	विषय	पृष्ठ क्रमांक
1	2	3	4
		भाग - 1 - दक्षीणेत जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन	1 ते 7 1 ते 21
		भाग - 2 - 1. क्षेत्रफळ व लोकसंख्या	
1.	1.1	1991 च्या जनगणनेनुसार तालुकावार क्षेत्रफळ, घरे व लोकसंख्या	1
2.	1.2	1951 पासूनच्या लोकसंख्येसधील दशवार्षिक वाढ	3
3.	1.3	1991 च्या जनगणनेप्रमाणे लोकसंख्या गटानुसार गावांचे तालुकावार वर्गीकरण	9
4.	1.4	1991 च्या जनगणनेप्रमाणे लोकसंख्या गटानुसार शहरांचे तालुकावार वर्गीकरण	11-12
5.	1.5(अ)	1991 च्या जनगणनेनुसार काम करणारे व काम न करणाऱ्यांची संख्या	13
6.	1.5(ब)	1991 च्या जनगणनेनुसार मुख्यतः काम करणाऱ्या व्यक्तींची वद्योगमट क्षेत्रनिहाय विभागणी	17
7.	1.6(अ)	लोकसंख्येचे वद्योगमटानुसार वर्गीकरण जनगणना 1981	18
8.	1.6(ब)	लोकसंख्येचे धर्मानुसार वर्गीकरण जनगणना 1991	19
9.	1.7	1991 च्या जनगणनेनुसार अनुसूचित जाती व जमातीकरिता आकडेवारी	20
10.	1.8	भिती/छपरे यासाठी वापरलेल्या साधन सामुग्रीनुसार घरांचे वर्गीकरण	22
11.	1.9	आकार व मालकीच्या स्थितीनुसार ग्रामीण/नागरी क्षेत्रातील कुटुंबांचे वर्गीकरण	23
12.	1.10	जनगणना घरे आणि त्यांचा वापर	24
		2. हवामान	
13.	2.1	निवडक केंद्रातील पर्जन्य दिवसांची संख्या व एकूण पर्जन्य 1998	25
14.	2.2	निवडक केंद्रातील कमाल व किमान तापमान 1998	30
		3. कृषी	
15.	3.1	जमिनीचा वापर सन 1995-96 व 1997-98 करिता	31
16.	3.2	तहसिलवार निरनिराळ्या पिकाखालील क्षेत्र (1995-96 व 1997-98)	35
17.	3.3	मुख्य पिकांचे दर हेक्टरी उत्पादन व एकूण उत्पादन (1999-2000)	47
18.	3.4	विविध साधनांनी ओलीताखाली असलेले तालुकावार क्षेत्र (1995-96 व 1997-98)	48
19.	3.5	निरनिराळ्या पिकाखालील ओलीताचे तालुकावार क्षेत्र सन 1995-96 व 1997-98 या वर्षाकरिता	50

अ. क्र.	तक्ता क्रमांक	विषय	पृष्ठ क्रमांक
1	2	3	4
20.	3.6(अ)	तालुकावार सिंचन विहीरी आणि इतर विहीरी 1996-98 व 1997-98	58
21.	3.6(ब)	तालुकावार कुपनलीका, हातपंप चालू असलेल्या हातपंप व विद्युत पंपांची संख्या (1999-2000)	60
22.	3.7	विहीरी खेरीज लघु पाटबंधा-यांची कामे (1999-2000)	61
23.	3.8	मोठे व मध्यम पाटबंधारे प्रकल्पांमुळे भिजणारे क्षेत्र व मिळणारे फायदे 30 जून, 2000 अखेरची	63
24.	3.9	वहित धारण जमीनीची संख्या व त्यांचे क्षेत्रफळ, ओलीता-खाली असलेली वहितधारण जमीन आणि ओलीताखालील निव्वळ क्षेत्र व वहितीच्या व प्रकारानुसार क्षेत्रफळ श्रेणीनुसार वहित धारण जमीनीची संख्या (1990-91)	67
25.	3.10	कृषी विषयक अजारे कृषी गणना 1992	70
26.	3.11	दुष्काळ, टंचाई व टंचाई सदृश परिस्थितीची माहिती 1999-2000	71
27.	3.12	टंचाईच्या पूर्वतिहासानुसार कठीण व इतर टंचाईग्रस्त भाग ठरविण्याबाबत माहिती 1999-2000	74
4. पशुसंवर्धन			
28.	4.1	तहसिलवार पशुधन (1992च्या पशुगणनेप्रमाणे)	76
29.	4.2	जिल्ह्यातील पशुवैद्यकीय संस्थांची तालुकावार संख्या 1999-2000	83
30.	4.3	रोगांच्या प्रकारानुसार पशुंच्या मृत्यूंची संख्या वर्ष (1999-2000)	85
31.	4.3(अ)	विविध पशुवैद्यकीय संस्थांचे कार्य वर्ष 1999-2000	86
32.	4.4	मान्यताप्राप्त पशुवधमृहे आणि प्रत्येक पशुवधमृहात कत्तल केलेल्या पशुंची संख्या (1999-2000)	87
33.	4.5	जिल्ह्यातील वनक्षेत्र वर्ष 1999-2000	88
34.	4.6	जिल्ह्यातील मुल्य व गौण वनउत्पादने वर्ष (1999-2000)	89
35.	4.7	जिल्ह्यातील भुजल मत्स्यव्यवसाय वर्ष (1999-2000)	90
36.	4.8	जिल्ह्यातील सागरी मत्स्यव्यवसाय वर्ष (1999-2000)	
5. रोजगार उद्योग, सनीकर्म व वीज			
37.	5.1	कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या वर्ष 1999	91
38.	5.2	चालू कारखान्यांचे व कामगारांच्या संख्येनुसार उद्योगनिहाय वर्गीकरण सन 1999	97
39.	5.3	कामाच्या दिवसांच्या संख्येनुसार चालू असलेल्या कारखान्यांचे वर्गीकरण वर्ष 1999	101
40.	5.4	उद्योगाच्या महत्त्वाच्या बाबींचा तपशिल (वार्षिक उद्योग पाहणी) वर्ष 1998-97	105
41.	5.5	रोजगार विनिमय केंद्रातील आकडेवारी वर्ष 1999	107
42.	5.6	व्यवसाय मार्गदर्शन कार्यक्रम वर्ष 1999-2000	109
43.	5.7	जिल्ह्यातील कर्मचा-यांची संख्या (कर्मचारी गणना 1999)	110

अ. क्र.	तक्ता क्रमांक	विषय	पृष्ठ क्रमांक
1	2	3	4
44.	5.8	निरनिराळ्या उद्योगातील रोजगार (31 मार्च, 2000 ला संपणा-या वर्षाकरिता)	111
45.	5.9	विद्युतीकरण झालेल्या शहरांची व गावांची संख्या व त्यांची लोकसंख्या व त्यांची लोकसंख्या 31 मार्च, 2000 अखेर	112
46.	5.10	विजेचा वापर 1999-2000 या वर्षाकरिता	114
47.	5.11	कृषी व बिगर कृषी उद्योग (आर्थिक गणना 1998)	115
48.	5.12	प्रमुख उद्योग गटानुसार (कृषी व बिगर कृषी उद्योग) उद्योगांची संख्या आणि सर्वसाधारणपणे नेहमी काम करणा-या कामगारांची संख्या (आर्थिक गणना 1998)	117
49.	5.13	महत्वाच्या उद्योग गटानुसार कृषी व बिगर कृषी आस्थापनांची संख्या (आर्थिक गणना 1998)	118
50.	5.14	महत्वाच्या उद्योग गटानुसार कृषी व बिगर कृषी आस्थापनांतील कामगारांची संख्या (आर्थिक गणना 1998)	119
51.	5.17(अ)	वस्तुनिर्माण व दुरुस्ती सेवा या गटातील स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1998)	120
52.	5.17(ब)	वस्तुनिर्माण व दुरुस्तीसेवा उद्योगगटातील आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1998)	121
53.	5.18(अ)	घाऊक व किरकोळ व्यापारामधील स्वकार्यरत उद्योगांची संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1998)	122
54.	5.18(ब)	घाऊक व किरकोळ व्यापार उद्योग गटातील आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1998)	123
55.	5.19(अ)	सामुहिक, सामाजिक व व्यक्तीगत सेवा मधील एकूण स्वकार्यरत उद्योगांची संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1998)	124
56.	5.19(ब)	सामुहिक, सामाजिक व व्यक्तीगत सेवामधील आस्थापनेची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1998)	125
57.	5.20(अ)	सर्व उद्योग गट मिळून एकूण स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1998)	126

अ. क्र.	तक्ता क्रमांक	विषय	पृष्ठ क्रमांक
1	2	3	4
58.	5.20(ब)	सर्व उद्योग गट मिळून एकूण उद्योग गटांमधील आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी क्राम करणाऱ्या कर्मचाऱ्यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1998)	127
6. सहकार			
59.	6.1	विविध प्रकारच्या सहकारी संस्था 31.3.2000 अखेर	128
60.	6.2	जिल्ह्यातील सर्व प्रकारच्या सहकारी संस्थांची माहिती (31.3.2000 ला संपणाऱ्या वर्षाकरिता)	129
61.	6.3	जिल्ह्यातील सहकारी संस्थांची लेखा, परीक्षण वर्गाप्रमाणे वर्गवारी 31.3.2000 अखेर	130
62.	6.4	जिल्ह्यातील राज्य आणि जिल्हा पातळी वरील सहकारी बँकेची कार्ये 31.3.2000 अखेर	131
63.	6.5	जिल्ह्यातील प्राथमिक कृषी सहकारी संस्थांचे कार्ये 31.3.2000 अखेर	132
64.	6.6	जिल्ह्यातील शेतकरी सेवा संस्थांचे कार्ये 31.3.2000 अखेर	
65.	6.7	जिल्ह्यातील आदिवासी सहकारी संस्थांचे कार्ये 31.3.2000 अखेर	135
66.	6.8	जिल्ह्यातील प्राथमिक कृषी सहकारी संस्थांनी दिलेली पीक कर्जे 31.3.2000 अखेर	138
67.	6.9	जिल्ह्यातील शेतकरी सेवा संस्थांनी दिलेली पीक कर्जे 31.3.2000 अखेर	
68.	6.10	जिल्ह्यातील आदिवासी सहकारी संस्थांनी दिलेली पीक कर्जे 31.3.2000 अखेर	139
69.	6.11	जिल्ह्यातील बिगर कृषी सहकारी पतसंस्थांचे कार्ये 31.3.2000 अखेर	140
70.	6.12	जिल्हा आणि प्राथमिक पणन संस्थांचे कार्ये 31.3.2000 अखेर	141
71.	6.13	जिल्ह्यातील उत्पादन आणि सामाजिक सेवा संस्थांचे कार्ये 31.3.2000 अखेर	144
72.	6.14	जिल्ह्यातील उत्पादन संस्था आणि सामाजिक सेवा संस्था यांचे प्रमुख कार्यांचा तपशिल 31.3.2000 अखेर	145
73.	6.15	जिल्ह्यातील नियंत्रित बाजारपेठांची माहिती 31.3.2000 अखेर	146
74.	6.16	जिल्ह्यातील सावकारांची संख्या आणि त्यांनी दिलेली कर्जे 31.3.2000 अखेर	154
7. वैद्यकीय व आरोग्य सेवा			
75.	7.1	सार्वजनिक व अर्थ सहाय्यीत संस्थामार्फत उपलब्ध असलेल्या वैद्यकीय सुविधांची माहिती 1999	155
76.	7.2	नोंदणी केलेल्या जन्म-मृत्यूंची संख्या 1999	157
77.	7.3	विविध कारणानुसार मृत्यूंची संख्या 1999	158
78.	7.4	माता बाल संगोपन कार्यक्रम अंतर्गत लसे टोचणी 1999-2000 वर्षाकरिता	159
79.	7.5	जिल्ह्यातील कुटुंब नियोजन केंद्राची संख्या 1999-2000	160

टिप:- * तक्त्यातील माहिती निरंक आहे.

क्र.	क्रमांक	विषय	पृष्ठ क्रमांक
1	2	3	4
8. शिक्षण			
80.	8.1	1991 च्या जनगणने नुसार तालुकावार साक्षरता	161
81.	8.2	शैक्षणिक संस्था आणि शिक्षकांची आणि विद्यार्थ्यांची संख्या 1998-99	162
82.	8.3	पूर्व प्राथमिक, प्राथमिक, माध्यमिक व महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांची स्तरानिहाय संख्या आणि मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांची वर्गवारी 1998-99	163
83.	8.4	इतर प्रकारच्या शैक्षणिक संस्था 1998-99	165
84.	8.5	आर्थिक दृष्ट्या मागासलेल्या विद्यार्थ्यांना मिळणाऱ्या शैक्षणिक सवलती 1998-99	166
85.	8.6	प्राथमिक शिक्षणावरील खर्च 1999-2000	167
86.	8.7	जिल्ह्यातील व्यवसाय मार्गदर्शन (कनिष्ठ महाविद्यालये) व तांत्रिक शाळा (आठवी ते बारावी) 1999-2000	168
87.	8.8	जिल्ह्यातील प्रौढ शिक्षण कार्यक्रम 1998-99	
88.	8.9	शिक्षकाकरीता प्रशिक्षण संस्था 1998-99	169
9. वाहतूक व दळणवळण			
89.	9.1(अ)	रेल्वे मार्गाची लांबी (31.3.2000 या वर्षाअखेर)	170
90.	9.1(ब)	रेल्वे स्थानकांची तालुकावार यादी (31.3.2000 या दिवशीची)	171
91.	9.2	प्रकार व पृष्ठभाग यानुसार रस्त्यांची लांबी 31 मार्च 2000 अखेर	172
92.	9.3	वापरात असलेली मोटर वाहनांची संख्या 31 मार्च 2000 वर्षाअखेर	173
93.	9.4	महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाची (प्रवासी) वाहतूक आकडेवारी (99-2000) वर्षाकरिता	174
94.	9.5	महत्वाच्या रस्त्यावरील वाहतूक गणना 1999 या वर्षाकरिता (वाहतूक गणना मे, 1999)	175
95.	9.6	पोस्ट, तारघरे व दुरध्वनी सेवा व दुरदर्शन संच यांची आकडेवारी (वर्ष 31 मार्च 2000) अखेर	182
10. स्थानिक संस्था			
96.	10.1	स्थानिक संस्थांचे उत्पन्न व खर्च (वर्ष 1999-2000 करिता)	183
97.	10.2	ग्रामपंचायतीचे उत्पन्न व खर्च 1999-2000 या वर्षाकरिता)	184
98.	10.3	जिल्हापरिषदेचे बाबवार उत्पन्न व खर्च (1999-2000 या वर्षाकरिता)	187
99.	10.4	महानगरपालिका कटकमंडळे व महानगर पालिकांचे उत्पन्न व खर्च (1999-2000 वर्षाकरिता)	189

टिप :- तक्त्यातील माहिती निरंक आहे.

सहा

अ. क्र.	तक्ता क्रमांक	विषय	पृष्ठ क्रमांक
1	2	3	4
<u>11. नियोजन</u>			
100.	11.1	विविध विकास शिर्षाखाली झालेला योजनाअंतर्गत खर्च 1999-2000	191
101.	11.2	योजनेखालील महत्वाची भौतिक साधने 1999-2000 या वर्षाकरिता.	193
102.	11.3	रोजगार हमी योजना (1999-2000 या वर्षाकरिता)	202
103.	11.4	रोजगार हमी योजनेखाली घेतलेली कामे, त्यावरील रोजगार व खर्च 1999-2000 या वर्षाकरिता	203
104.	11.5	पिण्याच्या पाण्याच्या सोई व टंचाई संबंधी केलेल्या उपाययोजना 1999-2000 या वर्षाकरिता	204
105.	11.6	संक्षिप्त व अधिक उत्पादन देणाऱ्या पिकांच्या जाती व त्याखालील क्षेत्र (1999-2000 वर्षाकरिता)	207
106.	11.7	जिल्ह्यातील रासायनिक खताचे वाटप (वर्ष 1999-2000 या वर्षाकरिता)	214
107.	11.8	जिल्ह्यातील साखर कारखाने 1999-2000 या मळीत हंगामाकरिता	215
108.	11.9	दुग्ध संस्थांची संख्या (वर्ष 1999-2000)	216
109.	11.10	अवर्षण प्रवण कार्यक्रमांची प्रगती दर्शविणारा तक्ता (वर्ष 1999-2000)	217
110.	11.11	जिल्ह्यातील एकात्मिक आदिवासी विकास कार्यक्रमाची प्रगती व त्यावरील तरतुद व खर्च (वर्ष 1999-2000)	218
111.	11.12	वीस कलमी कार्यक्रम (1999-2000 वर्षाकरिता)	220
112.	11.13	विशेष घटक योजना (1999-2000 या वर्षाकरिता)	221
113.	11.14	जिल्ह्याचा स्थानिक विकास कार्यक्रम (वर्ष 1999-2000)	222
<u>12. किंमती व निर्देशांक</u>			
114.	12.1	जिल्ह्यातील निव्वळ शेतीमालाच्या सरासरी घाडुक किंमती एप्रिल 1999 ते मार्च 2000	224
115.	12.2	जिल्ह्यातील मुख्यालयाच्या ठिकाणाच्या महत्वाचा वस्तुंच्या मासिक सरासरी किरकोळ किंमती वर्ष 1999	226
116.	12.3	महत्वाच्या ग्राहक किंमतीचे निर्देशांक सन 1999-2000	232

अ. क्र.	तक्ता क्रमांक	विषय	पृष्ठ क्रमांक
1	2	3	4
13. न्याय व प्रशासन			
117.	13.1	जिल्ह्यातील पोलीस अधिकारी/कर्मचाऱ्यांची एकूण संख्या सन 1999-2000	233
118.	13.2	जिल्ह्यातील गुन्ह्यासंबंधीची आकडेवारी सन 1999-2000	234
119.	13.3	तुरुंगात दाखल केलेले गुन्हेगार सन 1999-2000	236
120.	13.4	तुरुंगात दाखल केलेल्या गुन्हेगारांचे वयोगटानुसार व शैक्षणिक पात्रतेनुसार वर्गीकरण 1999-2000	237
121.	13.5	दिवाणी व फौजदारी न्यालयात निकालात काढलेली कामे/प्रकरणे सन 1999-2000	238
14. बँकींग व विमा			
122.	14.1	जिल्ह्यातील बँक कार्यालये, बर्गीकृत बँकाची संख्या, ठेवी व कर्जे सन 1999-2000	239
123.	14.2	जिल्ह्यातील 31 मार्च 2000 रोजी चालू असलेल्या संयुक्त भांडवलाची संख्या	240
124.	14.3	उतरविलेल्या विमा पत्रांची संख्या व विम्याची रक्कम (1999-2000)	240
15. संकिर्ण			
125.	15.1	जिल्ह्यातील चित्रपट गृहाविषयी आकडेवारी सन 1999-2000	241
126.	15.2	गोळा केलेली अल्पबचत गुंतवणूक व खातेदारांची संख्या सन 1999-2000	242
127.	15.3	तहसिल निहाय गोळा केलेला जमीन महसूल सन 1999-2000	243
128.	15.4	मुद्रणालये आणि त्यात छापलेली व प्रकाशित केलेली वर्तमानपत्रे आणि नियमकालिके 31.3.2000 या दिवशी	244
129.	15.5	स्वस्त धान्य दुकानांना पुरविलेले तांदुळ, गहु व साखर सन 1999-2000	246
130.	15.6	जिल्ह्यातील मागणी व वसूल केलेले धान्य सन 1999-2000	246
131.	15.7	जिल्ह्यातील 1999 मधील लोकसभा व 1999 मधील विधानसभा निवडणूक संबंधी आकडेवारी	247
132.	15.8	जिल्ह्यातील 31.3.2000 रोजीची अधिकारी व प्रवासी यांचेसाठी असलेल्या विश्रामगृहांची तालुका निहाय यादी	251
133.	15.9	निवडक निर्देशांकाचे केल 1999-2000	253

अनुक्रमणिका

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन 1999-2000

अ. क्र.	तक्ता क्र.	विषय	पृष्ठ क्रमांक
1	2	3	4
		<u>भाग - 1 :-</u> दृष्टीक्षेपात जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन	1 ते 7 1 ते 21
		<u>भाग - 2 :-</u> 1. क्षेत्रफळ व लोकसंख्या	
1.	1.1	1991 च्या जनगणनेनुसार तालुकावार क्षेत्रफळ, घरे व लोकसंख्या	1
2.	1.2	1951 पासूनच्या लोकसंख्येमधील दशवार्षिक वाढ	8
3.	1.3	1991 च्या जनगणनेप्रमाणे लोकसंख्या गटानुसार गावांचे तालुकावार वर्गीकरण	9
4.	1.4	1991 च्या जनगणनेप्रमाणे लोकसंख्या गटानुसार शहरांचे तालुकावार वर्गीकरण	11
5.	1.5(अ)	1991 च्या जनगणनेनुसार काम करणारे व काम न करण्या-यांची संख्या	13
6.	1.5(ब)	1991 च्या जनगणनेनुसार मुख्यतः काम करणा-या व्यक्तींची उद्योगगट क्षेत्रनिहाय विभागणी	17
7.	1.6(अ)	लोकसंख्येचे वयोगटानुसार वर्गीकरण जनगणना 1981	18
8.	1.6(ब)	लोकसंख्येचे धर्मानुसार वर्गीकरण जनगणना 1991	19
9.	1.7	1991 च्या जनगणनेनुसार अनुसूचित जाती व जमातीकरिता आकडेवारी	20
10.	1.8	भिती/छपरे यासाठी वापरलेल्या साधन सामुग्रीनुसार घरांचे वर्गीकरण	22
11.	1.9	आकार व मालकीच्या स्थितीनुसार ग्रामीण/नागरी क्षेत्रातील कुटुंबांचे वर्गीकरण	23
12.	1.10	जनगणना घरे आणि त्यांचा वापर	24
		2. हवामान	
13.	2.1	निवडक केंद्रातील पर्जन्य दिवसांची संख्या व एकूण पर्जन्य 1998	25
14.	2.2	निवडक केंद्रातील कमाल व किमान तापमान 1998	30
		3. कृषी	
15.	3.1	जामिनीचा वापर सन 1995-96 व 1997-98 करिता	31
16.	3.2	तहसिलवार निरनिराळ्या पिकाखालील क्षेत्र (1995-96 व 1997-98)	35
17.	3.3	मुख्य पिकांचे दर हेक्टरी उत्पादन व एकूण उत्पादन (1999-2000)	47
18.	3.4	विविध साधनानी ओलीताखाली असलेले तालुकावार क्षेत्र (1995-96 व 1997-98)	48
19.	3.5	निरनिराळ्या पिकाखालील ओलीताचे तालुकावार क्षेत्र सन 1995-96 व 1997-98 या वर्षाकरिता	50

क्र.	तक्ता क्रमांक	विषय	पृष्ठ क्रमांक
1	2		4
20.	3.6(अ)	तालुकावार सिंचन विहीरी आणि इतर विहीरी 1996-98 व 1997-98	58
21.	3.6(ब)	तालुकावार कुपनलीका, हातपंप चालू असलेल्या हातपंप व विद्युत पंपांची संख्या (1999-2000)	60
22.	3.7	विहीरी खेरीज लघु पाटबंधा-यांची कामे (1999-2000)	61
23.	3.8	मोठे व मध्यम पाटबंधारे प्रकल्पामुळे भिजणारे क्षेत्र व मिळणारे फायदे 30 जून, 2000 अखेरची	63
24.	3.9	वहित धारण जमीनीची संख्या व त्यांचे क्षेत्रफळ, ओलीता-साली असलेली वहितधारण जमीन आणि ओलीतासालील निव्वळ क्षेत्र व वहितीच्या व प्रकारानुसार क्षेत्रफळ श्रेणीनुसार वहित धारण जमीनीची संख्या (1990-91)	67
25.	3.10	कृषी विषयक अजारे कृषी गणना 1992	70
26.	3.11	दुष्काळ, टंचाई व टंचाई सदृश परिस्थितीची माहिती 1999-2000	71
27.	3.12	टंचाईच्या पूर्वतिहासानुसार कठीण व इतर टंचाईग्रस्त भाग ठरविण्याबाबत माहिती 1999-2000	74
4. पशुसंवर्धन			
28.	4.1	तहसिलवार पशुधन (1999च्या पशुगणनेप्रमाणे)	76
29.	4.2	जिल्ह्यातील पशुवैद्यकीय संस्थांची तालुकावार संख्या 1999-2000)	83
30.	4.3	रोमांच्या प्रकारानुसार पशुंच्या मृत्यूंची संख्या वर्ष (1999-2000)	85
31.	4.3(अ)	विविध पशुवैद्यकीय संस्थांचे कार्ये वर्ष 1999-2000	86
32.	4.4	मान्यताप्राप्त पशुवधमृहे आणि प्रत्येक पशुवधगृहात कत्तल केलेल्या पशुंची संख्या (1999-2000)	87
33.	4.5	जिल्ह्यातील वनक्षेत्र वर्ष 1999-2000	88
34.	4.6	जिल्ह्यातील मूल्य व गौण वनउत्पादने वर्ष (1999-2000)	89
35.	4.7	जिल्ह्यातील भूजल मत्स्यव्यवसाय वर्ष (1999-2000)	90
36.	4.8	जिल्ह्यातील सागरी मत्स्यव्यवसाय वर्ष (1999-2000)	
5. रोजगार उद्योग, खनीकर्म व वीज			
37.	5.1	कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या वर्ष 1999	91
38.	5.2	चालू कारखान्यांचे व कामगारांच्या संख्येनुसार उद्योगनिहाय वर्गीकरण सन 1999	97
39.	5.3	कामाच्या दिवसांच्या संख्येनुसार चालू असलेल्या कारखान्यांचे वर्गीकरण वर्ष 1999	101
40.	5.4	उद्योगाच्या महत्त्वाच्या बाबींचा तपशिल (वार्षिक उद्योग पाहणी) वर्ष 1998-97	105
41.	5.5	रोजगार विनिमय केंद्रातील आंकडेवारी वर्ष 1999	107
42.	5.6	व्यवसाय मार्गदर्शन कार्यक्रम वर्ष 1999-2000	109
43.	5.7	जिल्ह्यातील कर्मचा-यांची संख्या (कर्मचारी गणना 1999)	110

टिप- * तक्त्यातील माहिती निरंक आहे.

पुढे चालू ...

अक्र	बाब	परिमाण	जिल्हा नागपूर	महाराष्ट्र राज्य
1	2	3	4	5
4)	पडीत जमिनी व्यतिरिक्त लागवड न केलेली इतर जमिन			
1)	कायम गुरे चरण आणि इतर	हजार हेक्टर	54	1341
2)	झाडे झडपाखालील जमीन	हजार हेक्टर	13	222
3)	लागवडीयोग्य परंतु पड जमीन	हजार हेक्टर	62	888
5)	पडीत जमीन			
1)	चालू पड	हजार हेक्टर	22	1182
2)	इतर पड	हजार हेक्टर	59	1139
6)	पिकाखालील जमीन			
1)	पिकाखालील निव्वळ क्षेत्र	हजार हेक्टर	539	17732
2)	दुसोटा क्षेत्र	हजार हेक्टर	77	4423
3)	एकूण पिकाखालील क्षेत्र	हजार हेक्टर	616	22155
7)	ऑलित क्षेत्र			(1998-99)
1)	निव्वळ ऑलित क्षेत्र	हजार हेक्टर	84	2568
2)	एकूण ऑलित क्षेत्र	हजार हेक्टर	146	3374
8)	महत्वाच्या पिकाखालील क्षेत्र (अन्नधान्य)	हजार हेक्टर	288	13642
9)	वहित धारण जमिन [अंतिम (1990-91)]			
1)	2 हेक्टरपेक्षा कमी	हजार हेक्टर	114	6003
2)	2 ते 10 हेक्टर	हजार हेक्टर	97	3297
3)	10 हेक्टरपेक्षा जास्त	हजार हेक्टर	4	171
10)	जमिन महसूल वसुली (1999-2000) लास सुधारीत)		20.50	9200
11)	जिल्हा परिषदाचा उपकर	हजार रुपये	12277	उ. ना.
12)	पंचायत समित्यांचा उपकर	हजार रुपये	2741	उ. ना.
माची	<u>पशुसंवर्धन [पशुगणना]</u>		<u>(1992)</u>	<u>(1997)</u>
1)	एकूण पशुधन	संख्या हजारात	1061	39793
2)	गायी व बैल	संख्या हजारात	635	17949
3)	म्हशी व रेडे	संख्या हजारात	88	6484
4)	मेंढ्या व शेंळ्या	संख्या हजारात	325	14716
5)	कांबड्या व बदके	संख्या हजारात	599	34984

अक्र	बाब	परिमाण	जिल्हा नागपूर	महाराष्ट्र राज्य
1	2	3	4	5
सहा)	सहकार (1999-2000)			
	1) सहकारी संस्था	संख्या	3945	152745
	2) प्राथमिक कृषि सहकारी पत संस्था	संख्या	583	20529
	3) प्राथमिक कृषि सहकारी पत संस्थाची सभासद संख्या	संख्या हजारात	204	9750
	4) सहकारी दुग्ध संस्था	संख्या	197	22096
	5) प्राथमिक कृषि पत संस्थांनी दिलेली कर्जे	रुपये कोटीत	41.85	2848
सात)	जलसिंचन			
	अखेरपर्यंत पूर्ण झालेले पाटबंधारे प्रकल्प व त्याखालील लाभक्षेत्र			17/2000 अखेर 16/99 अखेर
	1) मोठे प्रकल्प	संख्या	1	29
	2) मध्यम प्रकल्प	संख्या	15	158
	1 व 2 चे लाभक्षेत्र	हजार हेक्टर	248	उना
	3) लघु प्रकल्प (राज्यक्षेत्र) लाभक्षेत्र	संख्या	48	2187
		हजार हेक्टर	17	उ. ना.
	4) सिंचन विहीरीखाली भिजणारे क्षेत्र	हजार हेक्टर	39	1400
आठ)	उद्योग (1999 अखेर)			
	1) नोंदणीकृत कारखान्याची संख्या	संख्या	1807	33828
	2) नोंदणीकृत चालू कारखान्याची संख्या (उत्पादन चालू कारखाने)	संख्या	1478	28878
	3) सहकारी साखर कारखान्याची संख्या (1999-2000)	संख्या	3	188
	4) सहकारी साखर कारखान्यातील उत्पादन (1999-2000)	हजार मेटन	2	6358
	5) सर्व सुत गिरण्यांची संख्या (1999-2000)	संख्या	7	228
नऊ)	बीज			
	1) बीजपुरवठा केलेली शहरे व सेडी	संख्या	1901	39413
	2) विद्युतीकरण झालेल्या गावांची संख्या	संख्या	1878	उना

अक्र	बाब	परिमाण	जिल्हा नामपूर	महाराष्ट्र राज्य
1	2	3	4	5
	3) बीज पुरवठा केलेले पंप संघ (मार्च 2000 अखेरपर्यंत)	संख्या "000"	62	2274
	4) बसविण्यात आलेले गांबरगंस संयंत्रे	संख्या	14200	उ. ना.
दहा)	<u>सार्वजनिक आरोग्य (1999-2000)</u>			
	1) रुग्णालये	संख्या	23	887
	2) दवाखाने (प्रा. आ. केंद्र म्हणून श्रेणी वाढीमुळे संरक्षित घट)	संख्या	124	1396
	3) प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	संख्या	45	1762
	4) प्राथमिक आरोग्य पथके (अस्थायी)	संख्या	-	169
अकरा)	<u>शिक्षण</u>		<u>1998-99</u>	<u>1999-2000</u>
	1) एकूण प्राथमिक शाळा	संख्या	2465	65838
	2) प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थी	संख्या हजारात	451	12282
	3) प्राथमिक शाळेतील शिक्षक	संख्या हजारात	13	314
	4) प्रत्येक शिक्षकामागे प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थी	संख्या	35	39
बारा)	<u>माध्यमिक शिक्षण</u>			
	1) दुय्यम शाळा	संख्या	674	14918
	2) शाळेतील एकूण विद्यार्थी	संख्या हजारात	895	8746
	3) शाळेतील शिक्षक	संख्या हजारात	12	240
	4) प्रत्येक शिक्षकामागे माध्यमिक शाळेतील विद्यार्थी	संख्या	30	36
तेरा)	<u>उच्च शिक्षण (1999-2000)</u>			
	1) संस्था	संख्या	141	1541
	2) एकूण विद्यार्थी	संख्या हजारात	84	928
चौदा)	<u>प्रौढ शिक्षण (1999-2000)</u>			
	1) प्रौढ शिक्षण केंद्रे	संख्या	उ. ना.	उ. ना.
	2) प्रौढांची उपस्थिती (साक्षर)	संख्या हजारात	उ. ना.	उ. ना.

अक्र	बाब	परिमाण	जिल्हा नागपूर	महाराष्ट्र राज्य
1	2	3	4	5
	ब) तांत्रिक व व्यवसाय शिक्षण		[1999-2000]	[1999-2000]
	1) औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था	संख्या	46	616
	1) शासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था	संख्या	30	347
	2) अशासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था	संख्या	16	269
	2) शासकीय व अशासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांची प्रवेश क्षमता	संख्या	6720	94488
	3) पदवी अभ्यासक्रमाच्या तांत्रिक संस्था व त्यांची पहिल्या वर्षा साठी प्रवेश क्षमता	संख्या संख्या	8 1928	128 35309
	4) पदवीका अभ्यासक्रमाच्या तांत्रिक संस्था व त्यांची पहिल्या वर्षासाठी प्रवेश क्षमता	संख्या संख्या	10 2420	182 32244
	5) व्यवसाय शिक्षण संस्था (माध्यमिक व उच्च माध्यमिक) व त्यांची प्रवेश क्षमता	संख्या संख्या हजारात	89 10	उना उना
पंधरा)	परिवहन आणि दळणवळण			
	मार्च 1999 अखेर]			
	1) एकूण रेल्वे मार्ग लांबी	कि.मि	421	5396
	2) रस्त्यांनी जोडलेली गावे			
	अ) बांरमाही	संख्या	739	34744
	ब) हंगामी	संख्या	493	3501
	3) एकूण रस्त्यांची लांबी (पृष्ठा किता [1998-99]	कि.मि	8933	213951
	4) राष्ट्रीय महामार्गाची लांबी	कि.मि	346	8735
	5) राज्य महामार्गाची लांबी	कि.मि	871	33165
	6) महत्वाच्या जिल्हा रस्त्याची लांबी	कि.मि	953	46473
	7) इतर जिल्हा रस्त्याची लांबी	कि.मि	1348	43005
	8) ग्रामीण रस्त्यांची लांबी	कि.मि	3446	87573

अक्र	बाब	परिमाण	जिल्हा नागपूर	महाराष्ट्र राज्य
1	2	3	4	5
सौळा)	एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम			(1997-98)
	1) दारिद्र्य रेषेखालील कुटुंबे 1992-93 च्या सर्वेक्षणानुसार	संख्या लाखात	2.05	38.19
	स्वर्णज्योती ग्राम स्वरोजगार योजना			[अस्थायी]
	1) स्वरोजगाराची संख्या(1999-2000)	संख्या	1305	87994
सतरा)	रोजगार निर्मिती (1999-2000)			
	अ) रोजगार हमी योजना	मनुष्य दिवस [लाखात]	5.704	949.39
	ब) जवाहर ग्रामसमृद्धी योजना (1999-2000 अखेर)	-----	10.17	341
अठरा)	आदिवासी कल्याणकारी योजना		[1999-2000]	[97-98]
	आदिवासीकरीता आश्रमशाळा	संख्या	7	731
	विद्यार्थी	संख्या	21.06	248298
एकोणवीस	मागासवर्गीयांसाठी कल्याणकारी योजना		(1998-99)	(1994-95)
	अ) मागासवर्गीयांसाठी वसतीगृहे	संख्या	9	192
	ब) वसतीगृहात राहणारे विद्यार्थी	संख्या	800	12797
वीस)	जिल्हा नियोजन (1999-2000)			
	1) वार्षिक योजनेतील मंजूर तरतूद	रुपये कोटीत	84.39	4219.42
	2) अनुसंधान भरून काढण्यासाठी तरतूद	रुपये कोटीत	84.65	379.55
एकेवीस)	नागरी प्रवठा (1999-2000)			
	1) रास्त भावाची दुकाने	संख्या	1396	46705
	2) पुरविलेला एकुण साठा (एप्रिल 99 ते मार्च 2000)			
	अ) गहू	हजार टन	78	1067
	ब) तांदूळ	हजार टन	29	689
	3) शासकीय गोदामे (30.6.2000)	संख्या	13	994
	4) साठविण्याची क्षमता(30.6.2000)	मेटन हजार टनात	15400	584

टिप : 1) कृषी विषयक आकडेवारी 1998-99 या वर्षासाठी उपलब्ध नसल्यामुळे 1997-98 या वर्षाची आकडेवारी सदर तक्त्यात नमूद करण्यात आली आहे.

2) उना = उपलब्ध नाही

आधार : 1) अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.

2) जिल्हा सांख्यिकी कार्यालय, नागपूर.

भाग - I

सामान्य

1999 - 2000

सामाजिक व आर्थिक समालोचन 1999-2000

जिल्हा - नागपूर

1. स्थान व भौगोलिक वैशिष्ट्ये

1.1 भौगोलिक स्थान :

गोंड राजा क्लत बुलंद यांनी अठराव्या शतकात नागपूर वसविले व शहराच्या नावावरूनच नागपूर जिल्हा हे नाव या जिल्ह्यास देण्यात आले. पुढे भोसले घराण्याने नागपूरला आपली राजधानी केली व या शहराचा आणि जिल्ह्याचा विकास केला. सन 1817 मध्ये ब्रिटीशांच्या पुढ्यात ब्रिटीशांनी भोसले घराण्यावर विजय मिळविला. सन 1853 मध्ये भोसले घराण्याचा हास होऊन ब्रिटीश राजवटीस सुद्धात आली. मध्य प्रांत व व-हाड याची राजधानी ब्रिटीशांनी नागपूर येथेच ठेवली. सन 1887 मध्ये ग्रेट इंडियन पेनीनसुला रेल्वे (सध्याची मध्य रेल्वे) मुळे या शहराचा इतर प्रमुख शहरांशी संबंध जोडण्यात आला. त्यामुळे नागपूर शहराच्या आणि जिल्ह्याच्या विकासास गती मिळाली. सन 1947 ला स्वातंत्र्य प्राप्ती नंतर मध्य प्रदेशाची निर्मिती झाली तेव्हा पासून 1956 पर्यंत नागपूर हे राजधानीचे ठिकाण होते. भाषावार प्रांत स्वयंनंतर नागपूर जिल्हा द्विभाषिक मुंबई राज्यात समाविष्ट करण्यात आला. त्यामुळे नागपूरच्या राजधानीचे स्वरूप संपुटात आले. दिनांक 1 मे 1960 रोजी महाराष्ट्र राज्याच्या निर्मिती नंतर नागपूर करारानुसार नागपूरला उपराजधानीचे स्थान देण्यात आले. नागपूर हा जिल्हा उत्तर अक्षांश 20, 35 ते 21, 44 व पूर्व रेखांश 78, 15 ते 79, 40 चे दरम्यान पसरलेला आहे. जिल्ह्याचे मुख्यालय नागपूर येथे असून ते भारताचे मध्यवर्ती ठिकाण आहे. जिल्ह्याच्या उत्तरेस मध्यप्रदेशातील छिंदवाडा व शिवणी जिल्हा व पूर्वेस मंडरा, दक्षिणेस चंद्रपूर आणि पश्चिमेस वर्धा जिल्हा आहे.

1.2 क्षेत्रफळ व प्रशासकीय विभाग :

नागपूर जिल्ह्याचे क्षेत्रफळ 3531 चौ. कि.मी. असून महाराष्ट्राच्या 8.2% टक्के आहे. तालुकाच्या पुनर्रचनेपूर्वी पूर्ण जिल्हा यांचे विभागात विभागलेला होता. त्या यांचे विभागाचे मुख्यालय अनुक्रमे नागपूर, काटोल, सावनेर, रामटेक व उमरेड येथे होते. उपविभागीय अधिका-यांकडे त्या त्या उपविभागाची प्रशासकीय जबाबदारी होती. 1 मे 1991 नंतर तालुकांची पुनर्रचना करण्यात येऊन एकूण 14 तालुके निर्माण करण्यात आले. नागपूर - शहर हा तालुका सोडल्यास सर्व तालुकांचे मुख्यालय पंचायत समितीचे जे मुख्यालय होते तेच ठेवण्यात आले.

1991 चे जनगणनेप्रमाणे नागपूर जिल्ह्यात 11 जाणना शहरे तसेच एकूण 1879 लेडी असून त्यापैकी 1635 लोकवस्ती असलेली व 243 औसाड लेडी आहेत. जिल्ह्यामध्ये 778 ग्रामपंचायती असून 16 कृषी उत्पन्न बाजार समित्या आहेत. जिल्ह्यामध्ये 14 नगरपालिका 1 कटकमंडळ व 1 महानगरपालिका कार्यरत आहे.

1.3 भौगोलिक वैशिष्ट्ये :

भौगोलिकदृष्ट्या नागपूर जिल्हा साधारणतः तीन विभागांमध्ये विभागल्या जातो. उत्तरेकडील टेकड्यांचा प्रदेश, पश्चिमेकडील डोंगराळ भाग व कन्हान, वेणा नदीच्या खोऱ्यातील सखल भाग. उत्तरेकडील टेकड्यांच्या प्रदेशात पिरकापार, महादमड गरमपूर, पिकाडोह, जामगड, चापेगडी ह्या प्रमुख टेकड्या असून ईशान्येस अंबगड आहे. रामटेकच्या टेकडीवर प्रसिद्ध कालीबास स्मारक उभारण्यात आले आहे. जिल्ह्याची सरासरी उंची 274 मी. व जास्तीत जास्त उंची 652 मी. आहे.

1.4 भूगर्भ रचना :

नागपूर जिल्ह्याच्या भूगर्भाची रचना विविध प्रकारच्या सनिजयुक्त सडकापासून तयार झाली आहे. जिल्ह्यातील कन्हान खोऱ्यात कोळसा, सापा, सावनेर व रामटेक विभागात मँगनीज, भिवापूर व उमडे तालुक्यामध्ये कच्चे जोंसंड चुनसडी दगड, रामटेक व सावनेर तालुक्यातील कांद्री, पटगोवारी व देवलापार विभागात डोलामाईट दगड फार मोठ्या प्रमाणात आढळून येतो. याशिवाय फेल्टपाट, र्वाॅटर्स व टंगस्टन ही सनिजे आणि इमारतीकरिता उपयुक्त असणारे दगड या जिल्ह्यात सर्वत्र आढळून येतात. एकंदरीत या जिल्ह्याची भूगर्भ रचना उपयुक्त सनिजामुळे अतिशय समृद्ध झालेली आहे.

1.5 नद्या :

जिल्ह्याच्या पश्चिम सीमेवरून वर्धा व पूर्व सीमेकडून वैनगंगा नदी वाहते. वैनगंगा नदीमुळे मंडार जिल्ह्याची आणि वर्धा नदीमुळे अमरावती जिल्ह्याची सीमा निश्चित झालेली आहे. जाम व वेणा ह्या नद्या वर्धा नदीच्या उपनद्या असून जाम नदी काटोल तालुक्यातून वाहत जाऊन वर्धा नदीस मिळते. वेणा नदी कवडस पठारातून उगम पावून नागपूर तालुक्यातून वाहते. कन्हान नदी सातपुडा पर्वतातून उगमपावून वैनगंगेस मिळते. पेंव कॉलार आणि लाग नदी ह्या कन्हान नदीच्या उपनद्या आहेत. कन्हान व पेंव नदीपासून नागपूर शहरास पिकांच्या पाण्याचा पुरवठा होतो. कन्हानच्या खोऱ्यातील जमीन अतिशय सुपीक समजली जाते.

1.6 हवामान व पर्जन्य :

जिल्ह्यातील हवामान विषम स्वरूपाचे असून इन्हाज्यात उष्ण तर हिमज्यात थंड असते. 1997 वर्षातील जून महिन्यात नागपूर विमानतळ येथील उष्णतेचे जास्तीत जास्त प्रमाण 45.2 डिग्री सेल्सिअस तर 1998 मध्ये हे प्रमाण 49.8 डिग्री सेल्सिअस पर्यंत जावल्या गेले. डिसेंबर 38 महिन्यात घाब केंद्राचे उष्णतामान कमीत कमी 0.6 डिग्री सेल्सिअस असण्याचे आढळून येते.

1999 मध्ये जिल्ह्याचे वार्षिक सरासरी पर्जन्यमान 989.8 मि.मी. तर वार्षिक पर्जन्य 1158.8 मि.मी. असून सर्वात जास्त पाऊस काटोल, नरसेड, कळमेरवर या तालुक्यात पडतो. घाब येथे सावनेर, पारशिवनी व रामटेक तालुक्यात पावसाचे प्रमाण इतर तालुक्यापेक्षा सर्वात कमी होते. साधारणतः जून ते ऑक्टोबर या महिन्यात 80 ते 82 दिवस पाऊस पडतो. त्यातही पावसाचे प्रमाण जून, जुलै व ऑगस्ट या महिन्यातच अधिक असते.

1.7 जमीन व तिचे प्रकार :

नागपूर जिल्ह्यात प्रामुख्याने काळी, मोराड, सरडी व बरडी प्रकारची जमीन आढळून येते. मध्यम-काळी जमीन प्रामुख्याने सावनेर व कळमेवर तालुक्यातील वर्धा नदीच्या सौघात आणि नागपूर व कामठीचे जवळपास आढळून येते. असून कापसाचे उत्पादनकरिता उपयुक्त समजली जाते. या जिल्ह्यात 'मोराड' प्रकारची जमीन सर्वत्र तालुक्यामध्ये आढळून येते असून ज्वारीच्या पिकाकरिता उपयुक्त समजली जाते. सरडी, बरडी जमीन रामटेक तालुक्याचे उरतसेड व काटोल तालुक्याचे डोंगराळ प्रदेशात आढळून येते.

2 लोकसंख्या

2.1 जनगणना :

1991 चे जनगणनेप्रमाणे नागपूर जिल्ह्याची लोकसंख्या 32,87,129 असून त्यापैकी 17,10,494 पुरुष व 15,76,735 स्त्रिया आहेत. सन 1981 ते 1991 या दशकामध्ये नागपूर जिल्ह्याची लोकसंख्या 28.96 % ने वाढल्याचे आढळते. जिल्ह्याच्या एकूण लोकसंख्येपैकी नागपूर शहर तालुक्याची लोकसंख्या 49.43 %, सावनेर तालुका 5.70 %, पारशिवनी तालुका 3.35 %, रामटेक तालुका 3.89 %, मौदा तालुका 3.28 %, कामठी तालुका 5.58 %, कुली तालुका 3.28 %, मिनापूर तालुका 2.29 %, उमरुड तालुका 3.98 %, नागपूर ग्रामीण तालुका 4.09 %, हिंमना तालुका 3.48 %, काटोल तालुका 4.25 %, नरसेड तालुका 3.94 %, कळमेवर तालुका 2.98 %, एवढी आहे.

2.2 लोकसंख्येची घनता (1991) :

1991 च्या जनगणनेप्रमाणे क्षेत्रफळ व लोकसंख्येच्या दृष्टीने विचार केल्यास नागपूर जिल्ह्याचे क्षेत्रफळ महाराष्ट्र राज्याच्या क्षेत्रफळाच्या 3.23 % आहे. व लोकसंख्या 4.17% आहे. नागपूर जिल्ह्याकरिता लोकसंख्येची घनता दर चौ.कि.मी. मागे 381 असून हे महाराष्ट्र राज्याकरिता दर चौ.कि.मी. मागे 287 आहे तर भारताचे दर चौ.कि.मी. मागे 287 आहे.

2.3 नागरी व ग्रामीण लोकसंख्येचे प्रमाण :

1991 च्या जनगणनेप्रमाणे जिल्ह्याच्या एकूण लोकसंख्येपैकी नागरी भागामध्ये 61.78 % व ग्रामीण भागामध्ये 38.22 % लोक वास्तव्य करित आहेत. जिल्ह्याची नागरी लोकसंख्या 20,20,914 असून त्यापैकी एकट्या नागपूर शहरात 16,24,752 एवढे लोक वास्तव्य करित आहेत. म्हणजेच जिल्ह्यातील एकूण नागरी लोकसंख्येपैकी 80 % लोकसंख्या एकट्या नागपूर शहरामध्ये व उर्वरित 20 % लोकसंख्या कामठी, कामठी कटकमंडळ, काटोल, नरसेड, मौदा, सावनेर, साया, कळमेवर, मोहपा, रामटेक, उमरुड, डिगडोह, वाडी, चिंचोली, वलणी, सिल्लेवाडा, कन्हान (पिंपरी), टेकाडी, कांदी, महादुला, कोराडी व तोतलाडोह अशा बऱ्याच नागरी विभागात विभागल्या गेली आहे.

2.4 लोकसंख्येतील स्त्री-पुरुष प्रमाण :

जिल्ह्यात दर हजार पुरुषांमागे स्त्रियांचे प्रमाण 1991 च्या जनगणनेप्रमाणे 922 असून महाराष्ट्राच्या 934 च्या तुलनेत हे प्रमाण कमी आहे. ग्रामीण भागात हे प्रमाण 933 असून नागरी भागात हे प्रमाण 915 आहे.

2.5 अनुसूचित जाती व जमाती (1991) :

जिल्ह्यातील एकूण लोकसंख्येत अनुसूचित जातीचे नववौट्यासह प्रमाण 18.83 % असून अनुसूचित जमातीचे प्रमाण 13.93 % आहे. हेच प्रमाण राज्यास्तरीय अनुक्रमे 11.09 व 9.27 % आहे.

2.6 कामगार :

1991 च्या जनगणनेप्रमाणे नामपूर जिल्ह्यामध्ये एकूण मुख्यतः काम करणारे 11,07,900 असून 44,900 शिमांतीक कामगार आहेत. उरलेले 20,54,400 हे काम न करणारे आहेत. मुख्य कामगारांपैकी 2,14,700 शेतकरी, 2,80,200 शेतकरी, 25,200 वस्तू निर्माण प्रक्रीया, सेवा व इतरच्या इ. यामुती उद्योगात काम करणारे असून 6,47,700 कामगार इतर व्यवसायात गुंतलेले आहेत.

2.7 लोकसंख्येची वयोगटानुसार रचना :

1991 च्या जनगणनेनुसार नामपूर जिल्ह्यामध्ये 0 ते 14 या वयोगटात 9,85,514, 15 ते 19 या वयोगटात 2,59,930, 20 ते 24 या वयोगटात 2,38,207, 25 ते 29 या वयोगटात 1,91,654, 30 ते 34 या वयोगटात 1,63,400, 35 ते 39 या वयोगटात 1,52,900, 40 ते 49 या वयोगटात 2,55,200, 50 ते 59 या वयोगटात 1,65,445 व 60 वर्षांपेक्षा अधिक या वयोगटात 1,33,671 लोकसंख्या आहे. वय अनिर्देशित लोकसंख्या 6,100 इतकी आहे.

2.8 साक्षरता (ग्रामीण व नागरी) :

1991 च्या जनगणनेप्रमाणे एकूण लोकसंख्येपैकी 73.64 % लोकसंख्या साक्षर असून ग्रामीण भागात 61.66 % व नागरी भागात 89.91 % आहे. साक्षरतेचे स्त्री व पुरुष यांचेसाठी प्रमाण अनुक्रमे 64.74 व 81.79 % आहे.

2.9 वापरातील निवासी घरांची व कुटुंबांची संख्या :

1991 च्या जनगणनेनुसार जिल्ह्यातील एकूण कुटुंबांची संख्या 6,19,795 एवढी असून त्यापैकी 2,44,165 ग्रामीण भागात व 3,65,630 नागरी भागात आहेत. एकूण कुटुंबांच्या संख्येत दर कुटुंबांचा समावेश असून त्यात संख्या कुटुंबांचा समावेश नाही. एकूण निवासी घरांची संख्या 7,73,170 एवढी असून ग्रामीण भागात 2,13,700 व नागरी भागात 5,59,470 घरे आहेत.

३ वने

३.१ जिह्यातील एकूण वनक्षेत्र :

१९९९-२००० वर्षासाठी जिह्यातील एकूण जमिनी वनक्षेत्र २७६५ चौ.कि.मी. असून ते जिह्याच्या एकूण क्षेत्राच्या २२.०३ % आहे. या जिह्यातील बहुतांश वनभाग रामटेक तालुक्यातील पेंच नदीच्या दोन्ही किनाऱ्यावर सातपुडा टेकड्यांच्या पायथ्याशी आहे. तसेच काटोल तालुक्याचा पश्चिम भाग, नरसेड, उमरुड, कुही, हिंगणा आणि मिवापूर या तहसीलीमध्ये कमी अधिक प्रमाणात वनक्षेत्र आहे. एकूण वनक्षेत्राची राखीव, सुरक्षित व अजर्गीकृत अशा तीन भागांमध्ये विभागणी करण्यात येते. त्यापैकी १९१ चौ.कि.मी. (६.९१%) अजर्गीकृत क्षेत्र हे महसूल विभागाच्या देखरेखीखाली येते. आणि २५७४ चौ.कि.मी. (९३.०९%) राखीव व सुरक्षित वनक्षेत्र वनविभागाच्या देखरेखीखाली येते. एकूण वनक्षेत्राच्या मानाने राखीव वनक्षेत्र ९६ %, सुरक्षित वनक्षेत्र २६ % व अजर्गीकृत वनक्षेत्र १९ % एवढे आहे. वनविभागाचे राखीव वनक्षेत्रात महाराष्ट्र वनविकास महामंडळाकडे हस्तांतरित करण्यास आलेल्या वनक्षेत्राचा अंतिम विवरण असेल असे आहे.

३.२ वनोत्पादन :

रामटेक, सावनेर, हिंगणा, नरसेड, मिवापूर व कुही या परिक्षेत्रांमध्ये उत्तम दर्जाची सागवानी झाडांची वने उदळून घेतात. सागवानी झाडासोबतच या जिह्यामध्ये सालई, धोवडा, लोह, बांबू, पळस व तेंदू या जातीची झाडे उदळून घेतात. मुख्य व गौण वनोत्पादनापासून १९९९-२००० या वर्षांमध्ये १६७२.६६ लाख रुपये एवढे उत्पन्न झाले. ते गेल्या वर्षाच्या तुलनेत अंदाजे ३१.९७ टक्क्यांनी वाढ झाल्याचे दिसून येते.

३.३ वनविकास कार्यक्रमा :

दुर्गजोराच्या पाण्याचा निचरा व पूर यापासून जमिनीचे संरक्षण आणि जमिनीचा कस टिकवून शेतीस सहाय्य करण्याच्या दृष्टीने वने महत्त्वाची कामगिरी बजावतात. त्यादृष्टीने वनविकासाकरीता जिह्यात रावर (अ) मध्यवर्ती रोपवाटिकांची स्थापना (ब) निरुद्ध वनांचे पुनर्वनीकरण (क) औद्योगिक व व्यापारी उपयोगासाठी लागणारे वन झाडांच्या जातींच्या लागवडीची योजना (ड) वैरण साधन संपत्तीचा विकास (इ) किरकोळ जंगल उत्पन्नाचा विकास वनसंयुक्त योजना व कंत्राटदारांचे उत्पादन इत्यादी महत्त्वाच्या योजना राबविण्यात येतात. नागपूर जिह्यामध्ये सन १९९९-२००० या वर्षात वनविभागातील विंगर आदिवासी व आदिवासी योजनेअंतर्गत एकूण ३३.६८ लाख रुपये खर्च करण्यात आले. १९९८-९९ वर्षाच्या तुलनेत १९९९-२००० वर्षात वन विभागातील योजनेवर ९.९१ % नी खर्च कमी करण्यात आल्याचे दिसते.

.....6.....
4. कृषी

4.1 जमीनीचा वापर :

1997-98 वर्षात जिल्ह्यातील एकूण भौगोलिक क्षेत्र 986 हजार हेक्टर होते. त्यापैकी 70.49 टक्के क्षेत्र लागवडीलायक असून 5.44 % क्षेत्र कायम गुरे चरण व इतर चरायची जमीन याखालील होते. तसेच 10.84 % क्षेत्र शेतीकरीता उपयुक्त नसलेले क्षेत्र होते. 1997-98 वर्षामध्ये 695 हजार हेक्टर लागवडीलायक क्षेत्रापैकी 539 हजार हेक्टर क्षेत्र निव्वळ पिकाखालील क्षेत्र असून ते एकूण क्षेत्राच्या 87.50 % एवढे होते व लागवडीलायक क्षेत्राच्या 77.55 % एवढे होते. दुबार पिकाखालील क्षेत्र निव्वळ पिकाखालील क्षेत्राच्या 14.29 % होते.

4.2 वहिले धारण जमीनींची संख्या, त्यांचे क्षेत्रफळ आणि वर्गीकरण :

वहिलाखालील जमीन धारणाचे गटाप्रमाणे भूधारकाची व क्षेत्राची टक्केवारी खालील प्रमाणे होती.

अ. क्र.	धारणगट - हेक्टर	भूधारक [टक्केवारी]		क्षेत्र [टक्केवारी]	
		1985-88	1990-91	1985-88	1990-91
1	2	3	4	5	6
1.	2 पर्यंत	46	53	18	23
2.	2 ते 5	37	34	36	40
3.	5 ते 10	14	11	31	26
4.	10 ते 20	3	2	13	9
5.	20 व त्यापेक्षा जास्त	-	-	2	2

1990-91 चे कृषी गणनेचे अस्थांची आकडेवारीनुसार एकूण भूधारकापैकी 96.18 % वैयक्तिक भूधारक, 3.62 % संयुक्त धारक, व 0.20 % संस्थाचे धारक होते. 1985-88 च्या तुलनेत 1990-91 वर्षी 2 हेक्टर पर्यंतच्या भूधारकांच्या संख्येत 15 टक्क्यांनी वाढ झालेली आहे. मात्र इतर गटात घट आढळते. तसेच क्षेत्रफळाचे बाबतीत 2 हेक्टर पर्यंतच्या गटात 28 % आणि 2 ते 5 पर्यंतच्या गटात 11 % वाढ झालेली आहे. परंतु इतर गटात घटच झालेली आहे.

4.3 पीक पध्दती :

1997-98 वर्षात जिल्ह्यातील एकूण पिकाखालील 616418 हेक्टर क्षेत्रापैकी अन्नधान्ये पिकाखालील 288004 हेक्टर क्षेत्र म्हणजेच 46.72 % एवढे होते. अन्नधान्ये पिकापैकी सर्वात जास्त क्षेत्र ज्वारी पिकाखाली म्हणजे 33.74 % होते. दाळी वर्गीय पिकाखालील 33.32 % , गव्हाखालील 17.54 % , धानाखालील 15.11 % इतके होते. तसेच एकूण पिकाखालील क्षेत्रापैकी कापूस याखाली 9.80 % , फळे व भाजीपाला या पिकाखाली 5.61 % , व गळीताचे पिकाखालील क्षेत्र 37.11 % होते.

4.4 पिकांचे उत्पादन :

1998-99 चा वर्षात तृणधान्याचे उत्पादन 160200 मे. टन झाले असून मागील वर्षाचे तुलनेत 94.43 टक्क्याने घट झाल्याचे आढळून येते. कडधान्याचे उत्पादनात मागील वर्षाचे तुलनेत 83.83 टक्के वाढ झाली आहे. तसेच तेलबियाचे उत्पादनात चालू वर्षी 17.67 टक्क्याने घट झाल्याचे आढळून येते. तेलबियामध्ये नागपूर जिल्ह्यात सर्वात जास्त उत्पादन सोयाबीन पिकाचे असल्याचे निदर्शनास येते.

4.5 मुख्य पिकांचे दर हेक्टरी उत्पादन :

जिल्ह्यामध्ये ज्वारी, गहू, धान, कापूस, हरभरा, तूर, शेंगदाणा, जवस, तीळ, मिरची व संत्री ही महत्वाची पिके होत. सन 1999-2000 मध्ये ज्वारीचे दर हेक्टरी उत्पादन 754 कि.ग्रॅम, गहू 1133 कि.ग्रॅम, तांदूळ 1119 कि.ग्रॅम, तूर 911 कि.ग्रॅम, हरभरा 581 कि.ग्रॅम, भुईमूग 788 कि.ग्रॅम, जवस 312 कि.ग्रॅम, मिरची 182 कि.ग्रॅम व हळद 943 कि.ग्रॅम होते. तसेच कापसाचे दर हेक्टरी उत्पादन 273 कि.ग्रॅम एवढे होते. 1998-99 वर्षाचे तुलनेत कापसाचे दर हेक्टरी उत्पादनात 1999-2000 वर्षामध्ये 67.41 टक्क्याने वाढ झालेली आढळते.

4.6 अधिक उत्पन्न देणा-या पिकांचे क्षेत्र :

तृणधान्याखालील संकरीत व जादा उत्पन्न देणा-या पिकांमध्ये प्रामुख्याने गहू, ज्वारी, भात (धान) या पिकांचा समावेश होतो. ज्वारीच्या एकूण पिकाखालील क्षेत्रापैकी संकरीत व जादा उत्पन्न देणा-या ज्वारीचे क्षेत्र 77.51 %, गव्हाचे एकूण क्षेत्रापैकी व जादा उत्पन्न देणा-या गव्हाचे क्षेत्र 87.48% व एकूण धान या पिकाखालील क्षेत्रापैकी व जादा उत्पन्न देणा-या धानाचे क्षेत्र 92.46% एवढे होते. एकंदरीत 1998-99 च्या तुलनेत अधिक उत्पादन देणा-या तसेच संकरीत पिकांच्या क्षेत्रात ब-याच तालुक्यात घट झालेली आढळते.

4.7 रासायनिक खताचे वाटप :

जिल्ह्यात सन 1999-2000 मध्ये 162095 मे. टन रासायनिक खताचे वाटप करण्यात आले. 1998-99 च्या तुलनेत 1999-2000 मध्ये रासायनिक खताचे वाटपात जवळजवळ 69.15 टक्क्याने वाढ झालेली दिसून येते.

4.8 पीक संवर्धन :

पीक संवर्धन मोहिमेअंतर्गत जिल्ह्यातील शेतक-यांना विशेष अन्नधान्य उत्पादन कार्यक्रमांतर्गत भात बियाणाचे वाटप केल्या जाते. या योजनेअंतर्गत बिगर आदिवासी योजनेअंतर्गत 2.75 लाख रुपये, आदिवासी योजनेतून 0.55 लाख रुपये, आणि ओ.टी.एस.पी. योजनेतून 1.11 लाख रुपये खर्च करण्यात आले. कडधान्य उत्पादन कार्यक्रमांतर्गत केंद्र शासनाद्वारे बिगर आदिवासी योजनेअंतर्गत 1.50 लाख रुपये

टी.एस.पी. साठी 0.35 लाख रुपये व आ.टी.एस.पी. साठी 0.45 लाख रुपये खर्च करण्यात आले. फलोत्पादन विकासाकरीता बिगर आदिवासी व आदिवासी योजना तसेच विशेष घटक योजना मिळून एकंदर 32.03 लाख रुपये खर्च करण्यात आले. त्यात गावठी रोपे बोर, आंबा व काजू झाडांचे वाटप सुधारित जातीत रूपांतर करण्यासाठी कलमा व वाटप करण्यात आली. तसेच अल्पभूधारक सिमातीक शेतकऱ्यांना फलोत्पादनाच्या विकासासाठी भांडवल अनुदान योजनाही राबविण्यात आली.

4.9 शेतमाल साठवणुकीच्या व नियंत्रित बाजारपेठेच्या सोयी :

जिल्ह्यामध्ये एकूण 10 कृषी उत्पन्न बाजार समित्या कार्यरत असून त्या सर्व ठिकाणी शेतकऱ्यांनी आणलेल्या विक्री योग्य मालाच्या साठवणुकीची सोय आहे. तसेच इतरही सोय उपलब्ध आहे. सन 1999-2000 मध्ये जिल्ह्यातील कृषी उत्पन्न बाजार समितीमार्फत तांदूळ 26706 मे.टन, गहू 19749 मे.टन, ज्वारी 1012 मे.टन, कापूस 41569 मे.टन, तूर 8681 मे.टन, मूग 118 मे.टन, उडीद 32 मे.टन, हरभरा 9499 मे.टन, भुईमूग 1886 मे.टन, जवस 607 मे.टन, तीळ 5 मे.टन, सोयाबीन 114004 मे.टन, सुकलेली मिरची 34075 मे.टन, व संत्री 101947 मे.टन, कृषी उत्पन्नाची विक्री करण्यात आली. या सर्वांचे एकूण मूल्य 3337456 हजार रुपये होते.

4.10 जमीन सुधारणा :

विभागीय मृदुसंधारण अधिकारी, नागपूर यांचेमार्फत जमीन विकासाची कामे केल्या जातात. जमिनीला बांध घालणे, व उतारावर समतल घालणे इत्यादी उपायांद्वारे जमिनीचा विकास करण्यात येतो. कामावरील खर्च हा रोजगार हमी योजनेतून केल्या जातो. सन 1999-2000 मध्ये रोजगार हमी योजनेअंतर्गत 601.50 लाख रुपये खर्च करण्यात आले. तसेच विशेष घटक योजनेअंतर्गत जिल्हा कृषी अधिका-यामार्फत निवडक अनुसूचित जातीच्या व नवबौद्ध शेतकऱ्यांना 'जमीन सुधारणेकरीता अर्धसहाय्य देण्यात येते. ओलिताच्या सोयीची उपलब्धता वाढविण्याकरीता शेतकऱ्यांना विहीरी बांधण्यासाठी जिल्ह्यांतील भूविकास अधिकार्यांमार्फत कर्जाचे वाटप करण्यात येते.

4.11 इतर विकास कार्यक्रम :

कृषी विकासाच्या दृष्टीने जिल्हा वार्षिक योजनेअंतर्गत निरनिराळे कार्यक्रम राबविले जातात. उदा [1] तालुका बीजगुणन क्षेत्राचा विकास [2] एकात्मिक भात विकास कार्यक्रम [3] कडधान्य व तेलबिया उत्पादन कार्यक्रम फलोत्पादन कार्यक्रमांतर्गत खालील विकासाच्या योजना राबविण्यात येतात. [1] बागायती रोपमळ्यांचे बळकटीकरण [2] गावठी बोर व आंब्याच्या झाडांचे पुनरुज्जीवन व ग्रामपंचायतींना आंब्याच्या झाडाच्या नुतनीकरणसाठी प्रोत्साहन सहाय्य योजना.

पीक संवर्धन व फलोत्पादन या योजनेअंतर्गत बिगर आदिवासी व आदिवासी योजनेअंतर्गत नागपूर जिल्ह्यामध्ये सन 1998-99 वर्षाकरीता अनुक्रमे 72.32 व 8.02 लाख रुपये खर्च करण्यात आले. तसेच मृदु व जलसंधारण या योजनेअंतर्गत 28.96 लाख रुपये खर्च करण्यात आला.

5. जलसिंचन

5.1 जलसिंचनाची कामे :

जिल्हयाचा कृषी विषयक उत्कर्ष साधण्यासाठी व सर्वसाधारण आर्थिक सुस्थितीसाठी सिंचन क्षमता वाढविणे ही एक महत्वाची बाब होय. जिल्हयामध्ये विहीरी लहान पाटबंधारे, मध्यम प्रकल्प, मोठे प्रकल्प व उपसा सिंचन योजना यांद्वारे तसेच नदी नाल्यावर पंप बसवून सिंचन केल्या जाते. जिल्हयामध्ये सन 1997-98 मध्ये एकूण निव्वळ पिकाखालील क्षेत्रापैकी फक्त 13.70 % हेक्टर क्षेत्र निव्वळ ओलिताखाली होते. सन 1997-98 मध्ये जिल्हयात एकूण सिंचन विहीरींची संख्या 50819 एवढी होती. पैकी 37853 विहीरी फक्त बागायतीसाठी उपयोगात आणल्या गेल्या.

5.2 निरनिराळ्या पिकाखालील ओलिताचे क्षेत्र :

सन 1997-98 मध्ये एकूण ओलिताचे क्षेत्रापैकी - तृण धान्ये 58.18 टक्के, कडधान्ये 24.12 टक्के, उस 0.63 टक्के, मिरची व मसाल्याचे पदार्थ 0.78 टक्के, फळे व भाजीपाला 18.15 टक्के, कापूस 2.66 टक्के, गळीताची पिके 0.76 टक्के, व इतर पिके 0.29 टक्के एवढे ओलित करण्यात आले.

5.3 सिंचन क्षेत्र :

जिल्हयामध्ये सन 1997-98 मध्ये निव्वळ भिजणारे क्षेत्र 84455 हेक्टर एवढे होते. पैकी विहीरींद्वारे 39229 हेक्टर आणि तळी व कालवे यांद्वारे 45226 हेक्टर क्षेत्राचे सिंचन करण्यात आले.

5.4 सिंचन प्रकल्प :

नागपूर जिल्हयातील पूर्ण झालेल्या सिंचन प्रकल्पाचे एकूण लाभक्षेत्र 247823 हेक्टर असून 1999-2000 या वर्षामध्ये ओलिताखाली असलेले एकूण क्षेत्र 81641 हेक्टर म्हणजेच 32.94 टक्के इतके होते.

6. पशुसंवर्धन व पशुवैद्यकीय सेवा

6.1 पशुधन :

नागपूर जिल्हयामध्ये 1992 च्या पशुगणनेप्रमाणे एकूण पशुधनाची संख्या 1060836 एवढी आहे. हीच पशुगणनेची संख्या 1987 मध्ये 1121207 एवढी होती. 1992 च्या पशुगणनेप्रमाणे एकूण पशुधनापैकी गायी व बैल 59.82 टक्के, म्हशी, रेडे 8.28 टक्के, मेंढरा, बकरे 30.62 टक्के व इतर पशुधन 1.28 टक्के आढळून येते. 1987 ते 1992 या पाच

वर्षाचे काळात पशुधनांची संख्या 5.7 टक्क्यांनी कमी झाल्याचे आढळून येते. तर कुक्कुटांची संख्या 28 टक्क्यांनी वाढल्याचे आढळून येते. शेतीला जोडधंदा म्हणून विस्तृत प्रमाणात ग्रामीण भागात कुक्कुट पालनाचा व्यवसाय करण्यात येतो. 1992 च्या पशुगणनेप्रमाणे दर चौ. कि.मी. मागे पशुधनाची घनता 105 आढळून येते.

6.2 पशु उत्पादन व दुग्ध उत्पादन

नागपूर जिल्हयामध्ये शेतीला जोडधंदा म्हणून दुग्ध व्यवसाय केला जातो. 1999-2000 या वर्षात नागपूर जिल्हयात 11388000 लिटर दुधाचे उत्पादन झाले असल्याचे आढळून येते. म्हणजेच प्रति दिन सरासरी 31000 लिटर दूध गोळा करण्यात येते.

6.3 पशुवैद्यकीय सेवा

नागपूर जिल्हयामध्ये 1 पशुवैद्यकीय सर्वचिकित्सालय, 44 दवाखाने व 47 पशुवैद्यकीय प्रथमोपचार केंद्रे आहेत. हयाशिवाय 1 फिरते पशुरोग नियंत्रण पथक 1 दक्षता पथक, व 2 फिरते पशुवैद्यकीय दवाखाने आहेत. कृत्रिम गर्भधारणेकरीता जिल्हयामध्ये 176 कृत्रिम रेतन केंद्रे आहेत. चिकित्सालय दवाखाने व मदत केंद्रांमध्ये उपचार केलेल्या पशुंची संख्या सन 1999-2000 मध्ये 472177 एवढी आहे. तसेच 176 कृत्रिम गर्भधारणे केंद्रांमध्ये 45240 पशुवर कृत्रिम गर्भधारणा करण्यात आली. आणि 1097141 जनावरांना विविध पशुवैद्यकीय संस्थांद्वारे लसी टोचण्यांत आल्या.

6.4 पशुधन विकासाचे कार्यक्रम

पशुधन विकासाकरीता जिल्हा योजनेअंतर्गत खालील महत्त्वाचे कार्यक्रम राबविले जातात. 1) पशुवैद्यकीय दवाखाना व पशु प्रथमोपचार केंद्र बांधणे 2) तोंडाचे व पायाचे रोगावर नियंत्रण ठेवण्यासाठी अर्थसहाय्य 3) मध्यवर्ती अंडी उबविण्याकरीता यंत्रे स्वदेदी व निवासी व बिगर निवासी इमारतीचे बांधकाम 4) आधारभूत ग्रामकेंद्राची/विभागीय कृत्रिम रेतन केंद्राची स्थापना 5) संकरीता कालवडी जोपासण्याकरीता सहाय्य 6) अनुसूचित जाती व दुर्बल घटकासाठी बदकांच्या पिलांचे गट वाटप इ. तसेच दुग्ध व्यवसाय विकासाकरीता अ) दुग्ध उत्पादक/दुग्ध व्यवसाय विकास संस्था/संघ महासंघ यांना व्यवसाय स्थापण्यासाठी आर्थिक सहाय्य ब) भाकड-गाभण म्हशींची पुरवठा (वाहतूक व साध अनुदानासह) क) देशी गार्यांचे वाटप ड) मुंबईच्या तबेच्यातील 1 वर्षे वयाच्या उच्च पैदास क्षमतेच्या पारड्यांना पुरवठा इ. योजना राबविण्यात येतात.

1999-2000 या वर्षात पशुसंवर्धन व दुग्ध विकास विभागांद्वारे जिल्हा योजनेअंतर्गत (आदिवासी व बिगर आदिवासींसाठी) अनुक्रमे 21.75 व 1.72 लाख रुपये खर्च करण्यात आले.

7. मत्स्यव्यवसाय

7.1 मत्स्योत्पादन :

नागपूर जिल्ह्यामध्ये एकूण 11424 हेक्टर क्षेत्र मत्स्योत्पादनासाठी अनुकूल आहे. याशिवाय 650 कि.मी. लांबीचे नदीचे पात्र देखील मत्स्यव्यवसायासाठी अनुकूल आहे. जिल्ह्यामध्ये साधारणतः मरळ, कतला, मगर, कटवा, पोष्टी, कोलस, झिंगा इत्यादी प्रकारचे मासे आढळून येतात. सन 1999-2000 मध्ये मत्स्यव्यवसायासाठी उपयोगात आणलेल्या 11424 हेक्टर क्षेत्रापामून 6900 मे.टन. भुजल मत्स्योत्पादन घेण्यात आले. त्याचे एकूण मूल्य 1658 लाख रुपये एवढे आहे. तसेच मत्स्यबीज उत्पादन केंद्रांना मत्स्यव्यवसायासाठी 220 लाख मत्स्यबीजे पुरविण्यात आली. 1992 च्या पशुगणनेनुसार मासेमारी व्यवसायात गुंतलेलेल्यांची लोकसंख्या 5092 इतकी असल्याचे दिसून येते.

7.2 मत्स्य विकास उत्पादनाचे कार्यक्रम :

नागपूर जिल्ह्यामध्ये मत्स्यव्यवसायाचा विकास करण्याकरीता जिल्हा योजनेअंतर्गत सालील प्रमाणे कार्यक्रम राबविण्यात येत आहे.

- 1) मत्स्यबीज उत्पादन केंद्राची स्थापना.
- 2) अवस्थेद्वय पाण्यातील मत्स्य संवर्धन.
- 3) मच्छीमार युवकांना प्रशिक्षण.
- 4) मत्स्यव्यवसाय विकास संस्था स्थापन करणे.

तसेच इतरही महत्वाच्या योजना राबविण्यात येतात. सन 1999-2000 मध्ये मत्स्योत्पादन कार्यक्रमांतर्गत बिगर आदिवासी व आदिवासी उपयोजनेअंतर्गत एकूण 21.27 लाख रुपये खर्च करण्यात आले.

8. विद्युत

8.1 विद्युतीकरण :

1991 चे जनगणनेनुसार नागपूर जिल्ह्यामध्ये 1635 वस्ती असलेली व 248 औसाड अशी एकूण 1878 गावे आणि 23 शहरे आहेत. मार्च 1987 पर्यंत सर्व गावांचे व शहरांचे महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळाद्वारे विद्युतीकरण पूर्ण करण्यात आले आहे. म्हणजेच तेव्हा पासून नागपूर जिल्ह्यामध्ये 100 % विद्युतीकरण झाले आहे.

8.2 विद्युतीकरण केलेले शेतीचे पंप :

जिल्ह्यामध्ये 31 मार्च 2000 पर्यंत महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळामार्फत एकूण 62333 शेतीचे पंपाना वीज पुरवठा करण्यात आला.

8.3 वीजेचा वापर :

1999-2000 मध्ये 1846521 हजार कि.वॅट. तास वीजेचा वापर करण्यात आला. त्यापैकी घरगुती वापरासाठी 25.17 % , व्यापारी कामासाठी व लघुशक्तीसाठी 5.24 % , औद्योगिक वापरासाठी 50.57 % , सार्वजनिक दिवाबत्तीसाठी 1.83 % , कृषीकामाकरीता 1.48% , व इतर कामाकरीता 15.70% , विद्युत वापर करण्यात आला. तसेच जिल्ह्यामध्ये 257647 विद्युत संवर्धने (कनेक्शन्स) दिल्या गेलेले आहेत. यावरून असे आढळून येते की, मागील वर्षाच्या तुलनेत 1999-2000 या वर्षात वीजेच्या वापरात 8.34 % वाढ व संबंधनात 0.39 % नी घट झालेली आहे.

8.4 विद्युत उत्पादन केंद्रे ।

नागपूर जिल्ह्यामध्ये सापरसेडा व कोराडी या ठिकाणी कोळशाच्या सहाय्याने विद्युत निर्मिती केली जाते. तसेच पंच प्रकल्पापासून जलविद्युत निर्माण केली जाते.

9. खाणकाम व उद्योग ।

9.1 खनिज उत्पादने :

नागपूर जिल्हा खनिजाचे बाबतीत समृद्ध आहे. जिल्ह्यामध्ये आढळणारी महत्वाची खनिजे म्हणजे कोळसा, मॅगनीज, डोलोमाईट व चुन्याचे दगड, पांढरी माती व लोखंड ही होत. मॅगनीज या खनिजाचे साठे मुख्यत्वे करून नागपूर व भंडारा जिल्ह्यामध्ये असल्यामुळे मॅगनीज उत्पादनाचे बाबतीत नागपूर जिल्ह्याला भारतामध्ये महत्वाचे स्थान प्राप्त झालेले आहे. कच्चे लोखंड भिवापूर तालुक्यामध्ये भिवापूर नजीक 3 कि.मी. परिसरामध्ये आढळून येते. तेथील दगडांमध्ये 55 ते 58 % लोखंडाचे प्रमाण असल्याबाबतचे अनुमान आढळण्यात आलेले आहे. चुन्याचे दगड सावनेर, पारशिवनी व रामटेक तालुक्यामध्ये आढळून येतात. अभ्रक आणि टंगस्टन हे देखील नागपूर जिल्ह्यामध्ये आढळून येतात. उत्पन्न महत्वाचे म्हणजे इमारती बांधकामाच्या उपयोगात वापरल्या जाणारी कन्हान नदीतील रेंती उत्कृष्ट दर्जाची समजल्या जाते. या रेंतीचा साठा नागपूर जिल्ह्यामध्ये भरपूर प्रमाणात आढळून येतो. इतर खनिजात पीगमेंट, फेल्स्पार, क्वार्ट्ज, टंगस्टन, टीमनी व इमारतीस उपयुक्त दगड नागपूर जिल्ह्यामध्ये थोड्याफार प्रमाणात आढळून येतो.

9.2 उद्योग व कामगार ।

नागपूर हे शहर महाराष्ट्रातील इतर औद्योगिक शहरांपैकी एक होय. जिल्ह्यामध्ये औद्योगिकरण प्रामुख्याने नागरी भागातच आढळून येते. जिल्ह्यामध्ये प्रामुख्याने आढळणारे उद्योग म्हणजे कापसापासून सरकी काढणे व गासंड्या बांधणे,

सुतगिरणी, लाकूड कटाई, कापड गिरण्या, पेपर व स्ट्रॉबोर्ड तयार करणे, रसायने व रासायनिक पदार्थ, फेरोगॅंगनीज, प्रकाशनासंबंधी उद्योग, औषधी कारखाने, यंत्रसामुग्री, तांत्रिक अवजारे व सुटे भाग, मूलभूत धातू व मिश्र धातू, रबर प्लॅस्टिक वगैरे हे होत. जिल्ह्यात नोंदणीकृत कारखान्यांची संख्या 1999 मध्ये 1807 होती. व 1349 चालू कारखान्यामध्ये 52161 कामगारांना रोजगार उपलब्ध करून देण्यात आला.

9.3 औद्योगिक वसाहत :

जिल्ह्यामध्ये उद्योगाचे विकासाकरीता महाराष्ट्र राज्य- औद्योगिक विकास महामंडळामार्फत नागपूर पासून 8 कि.मी. अंतरावर हिंमणा येथे औद्योगिक वसाहत स्थापन करण्यात आली आहे. त्याचे एकूण क्षेत्र 746.65 हेक्टर क्षेत्रात औद्योगिक वसाहत स्थापन करण्यात आली आहे.

9.4 बुटीबोरी औद्योगिक वसाहत :

नागपूर विभागात नागपूर पासून 30 कि.मी. अंतरावर हैद्राबादकडे जाणा-या महामार्गावर बुटीबोरी येथे 2500 हेक्टर जागेवर औद्योगिक वसाहत उभारल्या गेली आहे. कायमस्वरूपी पाण्याच्या सोयीसाठी वडगांव व नांद धरणातून तसेच कृष्णा नदीतून पाणी देण्यात येत आहे. 11200 चौ.कि.मी जागा दूरध्वनी केंद्रासाठी मंजूर केली असून या केंद्राची क्षमता 1400 लाईन्स एवढी आहे. ऑप्टिकल फायबर या नवीनतम तंत्रज्ञानावर आधारित असल्यामुळे देश-विदेशाच्या संपर्कासाठी त्याचा फायदा होईल. औद्योगिक वसाहतीपासून विमानतळ केवळ 22 कि.मी. अंतरावर आहे. त्याचेही विस्तारीकरण होत आहे. सध्या औद्योगिक वसाहतीत येणा-या उद्योगात निर्यात प्रमुख उद्योगही असल्यामुळे त्यांच्या सोयीसाठी कंटेनर कॉर्पोरेशन मार्फत डेपो उभारण्यात आला असून निर्यात फोन सुरु करण्यात आले आहेत. उद्योजकांना वित्तीय सहाय्य पुरविण्यासाठी 2 राष्ट्रीयस्त बँकांनी येथे शाखा उघडल्या असून त्यातील एक औद्योगिक बँकेची शाखा आहे.

वरील विवेचनावरून असे दिसेल की, बुटीबोरी येथील औद्योगिक वसाहतीत नागपूर विभागातील इतर जिल्ह्यातील लोकांना रोजगार मिळेल व अनेक पुरक उद्योग येथे सुरु होऊ शकतील.

9.5 सुशिक्षित बेरोजगारांसाठी नवीन बीज भांडवल योजना :

सुशिक्षित बेरोजगारांना स्वताचा छोटा उद्योग किंवा व्यवसायामधून स्वयंरोजगारासाठी प्रवृत्त करण्यासाठी पुर्वीच्या योजनेत कोही ठळक फेरबदल करून अधिक व्यापक पध्दतीने नवीन बीज भांडवल योजनेत 1 ऑक्टोबर 1993 पासून लागू करण्यात आली आहे. यासाठी 18 ते 50 वयोगटातील किमान 7 वी पास व्यक्ती किंवा समूह यांना प्रकल्प किंमतीच्या 15 % पर्यंत, जास्तीत जास्त 1.50 लाख रुपये किंवा आर्थिक दुर्बल किंवा अ.जा. जमातीपैकी 1 लाख रुपयापर्यंत प्रकल्प किंमत असल्यास 20 % व 22.5 % पर्यंत मदत मिळू शकते. सदर रक्कम दरसाल 10 % व्याजदराने असून -पुढील 7 वर्षात परतफेड करावयाची आहे. ही योजना पूर्णपणे जिल्हा उद्योग केंद्रामार्फत राबविण्यात येत आहे.

सन 1999-2000 मध्ये बीज भांडवल योजनेअंतर्गत टी.एस.पी. व ओ.टी.एस.पी. योजनेखाली 1.04 लाख रुपयाची तरतूद करण्यात आली असून या योजनेचा 4 लाभाध्यांना लाभ मिळालेला आहे.

10. वाहतूक व दळणवळण

10.1 लोहमार्ग :

नागपूर जिल्ह्यामध्ये एकेरी, दुहेरी व नॅरोगेज लोहमार्गाची लांबी अनुक्रमे 99.39, 186.27 व 135.00 कि.मी. आहे. नागपूर शहर हे भारताचे मध्यवर्ती ठिकाण असून ते दिल्ली, मद्रास, मुंबई व कलकत्ता इ. प्रमुख शहरांना लोहमार्गाने जोडलेले आहे. नागपूर जिल्ह्यामध्ये महत्वाच्या रेल्वेमार्गाचे विद्युतीकरण पूर्ण करण्यात आले असून सर्व प्रवासी गाड्या विद्युत इंजिनांद्वारे धावू लागलेल्या आहेत.

10.2 रस्त्यांची लांबी :

जिल्ह्यामध्ये मार्च 2000 पर्यंत 6839 कि.मी. लांबीच्या रस्त्याचे काम ग्रामीण भागात व 2094 कि.मी. लांबीच्या रस्त्याचे काम नगरपरिषदेच्या हद्दीत पूर्ण करण्यात आले.

10.3 नोंदणी करण्यात आलेली वाहने :

जिल्ह्यामध्ये निरनिराळ्या प्रकारच्या नोंदणी झालेल्या मोटार वाहनांची संख्या मार्च 2000 अखेर 504355 एवढी आहे. त्यात 84 % मोटार सायकली व स्कुटर, 7 % मोटारी व जीप, 4 % मालमोटारी व 5 % इतर वाहने आहेत. मागील वर्षाच्या तुलनेत नोंदणी केलेल्या वाहनात चालू वर्षी 0.97 टक्क्यांनी वाढ झालेली आढळते.

10.4 टपाल व तार कार्यालये

जिल्ह्यामध्ये मार्च 2000 अखेर 349 टपाल कार्यालये व 90 तार कार्यालये कार्यरत आहेत. दरलास लोकसंख्येमागे 9.04 टपाल कार्यालये व 2.36 तार कार्यालये उपलब्ध आहेत. जिल्ह्यामध्ये दूरध्वनीची संख्या 155031 इतकी आहे. 1998-99 च्या तुलनेत 1999-2000 मध्ये 16.18 टक्क्यांनी दूरध्वनीच्या संख्येत वाढ झालेली आहे. तसेच जिल्ह्यामध्ये पोस्टांची सुविधा असलेल्या गावांची संख्या 1177 आहे.

10.5 दूरदर्शन

जिल्ह्यामध्ये दूरचित्रवाणीची सोय उपलब्ध करण्यात आली असून काही दूरचित्रवाणीद्वारे ग्रामीण जनतेला ज्ञान मिळण्याचे दृष्टीने महाराष्ट्र शासनातर्फे ग्रामपंचायतींना अनुदान तत्वावर सामूहिक दूरदर्शन संच पुरविण्यात आले. 31 मार्च 2000 अखेर वाटप केलेल्या दूरदर्शनची संख्या 690 इतकी आहे.

11. कामगार व रोजगार

11.1 जिल्ह्यात निरनिराळ्या उद्योगांमध्ये मार्च 2000 अखेर 223158 कामगार असून त्यापैकी 92975 शासकीय, 79091 निमशासकीय व 51092 खाजगी क्षेत्रात आहेत. म्हणजेच सार्वजनिक क्षेत्रांमध्ये 77 % व खाजगी क्षेत्रांमध्ये 23 % रोजगार आहेत.

11.2 रोजगार विनिमय केंद्रातील आकडेवारीवरून स्पष्ट होते की, सन 1999 मध्ये 42970 उमेदवारांनी काम मिळविण्याकरीता आपली नावे नोंदविली होती. त्यापैकी फक्त 1200 उमेदवारांना रोजगार मिळाल्याचे आढळते. त्यात 68 % अनुसूचित जाती-जमाती व 32 % इतर वर्गांचे उमेदवार होते.

11.3 मजूरीचे दर

सन 1999-2000 या वर्षांमध्ये कुशल कपरागिर उदा. सुतार, लोहार, चांभार यांचे सरासरी मजूरीचे दर अनुक्रमे 70.00 रुपये, 60.00 रुपये व 40.00 रुपये प्रति दिवस याप्रमाणे तर अकुशल कामगार उदा. शेतमजूर व गुराखी यांना अनुक्रमे देण्यात येणारे सरासरी मजूरीचे दर 35.00 रुपये व 30.00 रुपये प्रति दिवस असल्याचे आढळते.

आर्थिक गणना

या संचालनालयामार्फत वर्ष १९९८ मध्ये चौथी गणना घेण्यात आली असून, सदा आर्थिक गणनेत बिगर शेती व निवडक शेती या उद्योगातील स्वकार्यरत व आस्थापना विषयक माहितीचा यात समावेश करण्यात आला आहे.

11.4 कृषी व बिगर कृषी आस्थापना

जिल्ह्यामध्ये कृषी व बिगर कृषी उद्योगांची संख्या 44663 आहे. यापैकी 27.74 टक्के आस्थापना ग्रामीण भागात तर केवळ 72.26 टक्के आस्थापना नागरी भागात कार्यरत आहेत. एकूण आस्थापनापैकी [143394] खाजगी तर [1397] आस्थापना सहकारी क्षेत्रात व [9454] सार्वजनिक क्षेत्रात कार्यरत आहेत. एकूण आस्थापनेच्या 13.28 टक्के आस्थापनाचे मालक अनुजातीचे तर केवळ 7.32 टक्के आस्थापनाचे मालक अनुजमातीचे आहेत. एकूण आस्थापनापैकी 16.46 टक्के आस्थापना जागा विरहीत कार्यन्वित होत्या. तर केवळ 18.59 टक्के आस्थापनेमध्ये उपउत्पादनासाठी विजेचा वापर करण्यात येत होता.

11.5 कामगार

कृषी व बिगर कृषी आस्थापनामध्ये 485097 कामगार काम करीत होते. यापैकी 27.74 टक्के कामगार ग्रामीण भागात तर 72.26 टक्के कामगार नागरी भागात काम करीत होते. एकूण कामगारापैकी वेतनावर काम करणारे कामगार [339320] होते. जिल्ह्यातील प्रत्येक आस्थापनेत सरासरी 3 कामगार काम करीत होते. तर ग्रामीण व नागरी भागातील आस्थापनेकरीता हेच प्रमाण 3 व 2 असे होते.

11.6 उद्योग गटानुसार वर्गीकरण

प्रत्येक उद्योग गटात किती कामगार काम करीत होते. याची गटवार माहिती या प्रकाशनातील तक्ता क्र. २१२ मध्ये देण्यात आली आहे. एकूण 44663 आस्थापनापैकी सामूहिक, सामाजिक व व्यक्तीगत सेवा या उद्योग गटात सर्वाधिक म्हणजे [15300] आस्थापना होत्या. व त्यामध्ये एकूण कामगारापैकी [122492] कामगार काम करीत होते. किरकोळ व्यापार या उद्योग गटाचा दुसरा क्रमांक लागला. त्यामध्ये एकूण [1244] आस्थापना होत्या. कामगार संख्येच्या दृष्टिकोनातून विचार केल्यास या आस्थापनेमध्ये [37899] कामगार काम करीत होते. वस्तुनिर्माण या उद्योग गटात [6470] आस्थापना होत्या. या आस्थापनेमध्ये [89511] कामगार काम करीत होते. उर्वरित उद्योग गटातील [10849] आस्थापनामध्ये [89618] कामगार गुंतलेले होते.

11.7 सहकार क्षेत्रातील आस्थापना

बिगर कृषी सहकार क्षेत्रात असणा-या एकूण 45169 आस्थापनापैकी [11723] आस्थापना ग्रामीण भागात तर [32110] आस्थापना नागरी भागात होत्या. एकूण आस्थापनापैकी केवळ [19.43 %] आस्थापना विजेवर चालणा-या होत्या. एकूण कामगारापैकी बिगर कृषी सहकारी क्षेत्रातील आस्थापनामध्ये [467070] कामगार या क्षेत्रात काम करीत होते.

11.8 स्वकार्यरत उद्योग

या जिल्ह्यातील ' सर्व गट मिळून एकत्र ' या गटातील स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या [141854] आहे. यापैकी ग्रामीण भागात [33180] व नागरी भागात [108674] उद्योग अस्तित्वात आहेत. स्वकार्यरत उद्योगातील व्यक्तींची/ कामगारांची संख्या [145777] असून, त्यापैकी ग्रामीण भागात [46425] तर नागरी भागात [99352] व्यक्ती कार्यरत आहेत.

12. सहकार

12.1 सहकारी संस्था :

नागपूर जिल्ह्यामध्ये विविध प्रकारच्या सहकारी संस्थांची संख्या 31 मार्च 2000 अखेर 3945 असून त्यातील एकूण सभासदांची संख्या 1276 हजार आहे. त्यापैकी सहकारी पतसंस्था 34 % असून सहकारी पतसंस्थामध्ये कृषी पतसंस्था 43.44 % व इतर सहकारी पतसंस्था 56.56% आहे. 1998-99 वर्षाच्या तुलनेत 1999-2000 वर्षी एकूण सहकारी संस्थांच्या संख्येत 1.67 टक्के घट व एकूण सभासदांच्या संख्येत 0.95 टक्के वाढ झाल्याचे आढळून येते.

12.2 सभासदांची संख्या व कर्ज वाटप :

सर्व संस्थांच्या सभासदांची संख्या 31 मार्च 2000 अखेर 1276 हजार एवढी आहे. त्यापैकी सर्वात जास्त सभासदांची संख्या ही प्राथमिक कृषी सहकारी पतसंस्थांची आहे. प्राथमिक कृषी सहकारी पतसंस्थांच्या सभासदांची संख्या 204232 म्हणजेच 16 % आहे. प्राथमिक कृषी सहकारी पतसंस्थेमार्फत 31 मार्च 2000 रोजी संपणा-या वर्षामध्ये 38780 शेतकरी सभासदांना 4164.63 लाख रुपये अल्प, मध्यम व दीर्घ मुदतीच्या कर्जाचे वाटप करण्यात आले. तसेच मार्च 2000 अखेर कर्जाची एकूण थकबाकी 3567.05 लाख रुपये आहे.

नागपूर जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक मार्फत 1999-2000 रोजी संपणा-या वर्षामध्ये 49189.60 लाख रुपये अल्पमुदतीच्या कर्जाचे वाटप करण्यात आले. तसेच 31 मार्च 2000 अखेर अल्प मुदतीचे, मध्यम मुदतीचे व दीर्घ मुदतीच्या कर्जाची थकबाकी 9003.91 लाख रुपये असल्याचे निदर्शनास येते.

13. अधिकोष

13.1 नागपूर जिल्ह्यामध्ये वर्गीकृत अधिकोष शाखा कार्यालयांची एकूण संख्या सन 1999-2000 या वर्षीत 269 आहे. त्यापैकी 56 % शाखा ह्या एकट्या नागपूर शहरामध्ये व 44 % शाखा ह्या जिल्ह्यातील इतर भागामध्ये आहेत. जिल्ह्यामध्ये सहकारी बँकांच्या शाखांची संख्या 139 आहे. शिवाय 14 भुविकास बँकांच्या शाखा आहेत. दरलाख लोकसंख्येमागे वर्गीकृत बँकांच्या शाखांची संख्या अंदाजे 7 इतकी येते.

14. बाजार भाव

14.1 घारूक बाजार भाव :

मार्च 2000 ला संपणा-या वर्षाकरीता तांदुळ, गहू व ज्वारी यांचे सरासरी घारूक बाजार भाव दर विंटल मागे अनु. 1061, 728 व 567 रुपये असल्याचे आढळते मागील वर्षाच्या तुलनेत सन 1999-2000 मध्ये तांदुळ, गहू व ज्वारीचे भावात अनुक्रमे 19.75%, 13.40% व 21.67% ने वाढ झाल्याचे आढळून येते.

1999-2000 वर्षात विविध धान्यांमध्ये तर व हरभरा यांचे भाव दर विंटलमागे अनुक्रमे 1500 व 1167 रुपये असे होते. तेलवियामध्ये ज्वस, तीळ व सोयाबीन यांचे भाव अनुक्रमे 1781, 1829 व 798 रुपये होते. रोखीचे पिकांमध्ये नागपूर जिल्ह्यामध्ये कापूस व संत्री ही महत्त्वाची पिके होत. कापसाची खेडी महाराष्ट्र स्टेट को-ऑपरेटिव्ह मार्केटिंग फेडरेशन तर्फे होत असल्यामुळे कापसाचे जातवार भाव शासनाने निर्धारित केलेले आहेत.

14.2 किरकोळ बाजारभाव :

सन 1999 मध्ये जिल्हा मुख्यालयाच्या ठिकाणाच्या महत्त्वाच्या जीवनावश्यक वस्तूंच्या सरासरी किरकोळ किमतीत सांगील वर्षाचे तुलनेत वाढ झारयाचे अढळते. यामध्ये विशेष अशी वाढ तांदूळ, ज्वारी, गुळ, बोकडाचे मांस, उडी, गुठ्ठू, तूप इ. वस्तूंच्या किमतीत 10 टक्क्यांपातून 50 टक्क्यांपर्यंत वाढ झारयाचे अढळून येते. तर उडीच, डाळ, मसूर डाळ, तेल, डाळडा इ. वस्तूंच्या किमतीत घट झारयाचे निर्दर्शनास येते.

14.3 ग्राहक किमतीचा निर्देशांक :

माघाभूत वर्ष 1992 बरोबर 100 धरून 1999-2000 मध्ये सरासरी सर्वसाधारण निर्देशांक 499 व जनगट निर्देशांक 421 आहे. पानसुपारी, तंबाखू इ. 678, इंधन व दिवाकती 392, पुरवठाधी निर्देशांक 628, कापड विजाने व पादत्राणे निर्देशांक 278 व संकीर्ण निर्देशांक 401 आहे. 1998-99 च्या तुलनेत 1999-2000 मधील सर्वसाधारण निर्देशांकांमध्ये 0.92% वाढ झालेली अढळते.

15. शैक्षणिक सुविधा

15.1 नागपूर जिल्ह्यामध्ये सन 1999-2000 या वर्षात प्राथमिक शाळांची एकूण संख्या 2466 आहे. माध्यमिक शाळांची संख्या 507, उच्च माध्यमिक शाळा 167 व सामान्य शिक्षणाचे महाविद्यालये 9 आहेत.

15.2 1999-2000 मध्ये एकूण विद्यार्थ्यांची संख्या 949629 आहे. त्यापैकी प्राथमिक शाळेमध्ये 47.52 %, माध्यमिक शाळेमध्ये 21.83 %, उच्च प्राथमिक शाळेमध्ये 16.79 %, महाविद्यालयातून 7.28 %, व पूर्व प्राथमिक शाळेमध्ये 3.58 % विद्यार्थी शिक्षण घेत आहेत.

15.3 याशिवाय नागपूर जिल्ह्यामध्ये शिक्षण विषयक पदवी महाविद्यालये 21, विधी-पदवी महाविद्यालये 2, वैयकीय महाविद्यालये 3, आयुर्वेदिक महाविद्यालये 2 व अभियांत्रिक महाविद्यालये 8 आहेत. याशिवाय औषध निर्माण पदवी व औषध निर्माण पदविका महाविद्यालये अनुक्रमे 2 व 3 आहेत. नागपूर जिल्हाकरीता दरलास लोकसंख्ये-नागे शैक्षणिक संस्थांची संख्या 128 येते.

16. सार्वजनिक आरोग्य सेवा

16.1 वैद्यकीय सेवा

सार्वजनिक आरोग्याचे दृष्टीने जिल्ह्यामध्ये वैद्यकीय सेवा ही शासनातर्फे, जिल्हा परिषदांतर्फे, नगरपालिकांतर्फे तसेच धर्मादाय संस्थांतर्फे उपलब्ध करून दिल्या जाते. नागपूर जिल्ह्यात सन 1999-2000 मध्ये 28 रुग्णालये, 124 कुवासाने, 45 प्राथमिक आरोग्य केंद्रे, 200 आरोग्य उपकेंद्रे व 28 प्रसूतिगृहे कार्यरत आहेत. दरलास लोकसंख्येमागे रुग्णालयांची संख्या 1:70 येते. हे प्रमाण महाराष्ट्राच्या तुलनेत फारच कमी आहे. महाराष्ट्रात दरलास लोकसंख्येमागे रुग्णालयांची संख्या 1 आहे. नागपूर जिल्ह्यात दरलास लोकसंख्येमागे सार्वजनिक, वैद्यकीय संस्थांतील साटांची संख्या 1:52 येते. हेच प्रमाण महाराष्ट्र राज्याकरीता 1:52 आहे. तसेच उपचार केलेल्या अंतररुग्णांची संख्या 495200 व बाह्यरुग्णांची संख्या 1938200 इतकी आहे.

16.2 जन्म-मृत्यू प्रमाण :

नागपूर जिल्ह्यात सन 1999 चा वर्षातील जन्म 75725 आणि मृत्यू 21190 नोंदविण्याचे आढळून येते. ग्रामीण भागामध्ये जन्म-मृत्यूची नोंद होत नसल्यामुळे हे प्रमाण कमी वाटते. तसेच तालुकातील प्राप्त माहितीवरून 1999 वर्षासाठी नागपूर जिल्ह्याकरीता दरलासरी जन्माचे प्रमाण 19.47 व मृत्यूचे प्रमाण 5.46 इतके आहे. तसेच बालमृत्यूचे प्रमाण 0.19 असे आढळते. 1998-99 च्या तुलनेत 1999-2000 वर्षी जन्माचे प्रमाणात घट झाली आहे.

16.3 कुटुंब कल्याण कार्यक्रम :

नागपूर जिल्ह्यामध्ये 01.1.2000 रोजी एकूण 73 कुटुंब नियोजन केंद्रे कार्यरत आहेत. सन 1999-2000 मध्ये गिर्बिर्जीकरण केलेल्यांची एकूण संख्या 24417 आहे. त्यापैकी 183 प्रथम नसबंदी व 22223 स्त्रियांची नसबंदी करण्यात आली. शिवाय 20159 स्त्रिया लघु मध्वतीचा वापर करित असल्याचे आढळते. लोकसंख्येला आळा घालण्याकरीता शासनामार्फत कुटुंब कल्याण कार्यक्रम राबविण्यात येतो. याशिवाय साताबाल संगोपन कार्यक्रमांतर्गत लस टोकाच्या कार्यक्रम जिल्ह्यात ग्रामीण व नागरी स्तरावर राबविण्यात येतो. यामध्ये डी. पी. टी. पोलिओ, बी. सी. जी. गोवर, बी. टी. तसेच 10 वर्षे व 10 वर्षे वयोगटातील मुला-मुलींना व सरोवर स्त्रियांना धनुर्वात प्रतिबंधक लस टोकाण्यात येते.

17. कमजोर घटकांचे कल्याण

17.1 कमजोर घटकांचे कल्याणासाठी महाराष्ट्र शासनातर्फे जिल्हास्तरावर निर-निसकषा योजना राबविण्यात येतात. उदा. कृषी विभागांतर्गत 1) मागासवर्गीय नववर्षीय वारिष्ठ स्त्रिया वर आणण्यासाठी विशेष अर्थ सहाय्य योजना, 2) अनुसूचित जाती / नववर्षीय शेतकऱ्यांसाठी विशेष घटक योजनांतर्गत संकरीत कालवडी जोपासण्या-साठी सहाय्य (दुग्ध कार्यक्रम) 3) दुधाळ जनावरांना वैरणेसाठी व औषधीसाठी अर्थसहाय्य (केंद्र प्रसूक्त योजना) , सहकार विभागांतर्गत 4) आदिवासी/ अनुसूचित जाती व नववर्षीय यांना सहकारी साखर कारखान्याचे भाग संपदीसाठी अर्थसहाय्य,

७) जमीन सुधारणेकरिता अतिरिक्त जमीनी दिलेल्या अभिलेखितांकिताना अर्थसहाय्य देणे ही शिक्षण विभागांतर्गत शैक्षणिक दृष्ट्या मागासलेल्या भागातील प्राथमिक शाळेतील अनु जाती / जमातीच्या विद्यार्थ्यांना विशेष सवलती, तसेच मागासवर्गीयांचे करण्यास कार्यक्रमांतर्गत ७) मुलांना शिष्यवृत्त्या देणे, अथवा टी.अप न्या विद्यार्थ्यांना विद्यावेतन देणे, हरिजन वर्तुळांची सुधारणा व संजय गांधी स्वावलंबन योजना, तसेच समाज कल्याण विभागांतर्गत वेलीन मागासवर्गीयांचे करण्यासाठी बंधन योजना राबविण्यात येतात.

१७.३ विशेष घटक योजना

मांगणीय पंतप्रधानांच्या वीसवृत्ती कार्यक्रमांतर्गत बाब ७ मध्ये विशेष घटक योजना समाविष्ट करण्यात आली असून महाराष्ट्र शासनाच्या दिनांक १८.६.८२ च्या निर्णयान्वये ही योजना सुरू करण्यात आली आहे. या योजनेंतर्गत प्रत्येक पंचायत समितीमधून ३० चाप्रमाणे नागपूर जिल्ह्यातून एकूण ६०० अनुसूचित जाती व नवबौद्ध शेतकऱ्यांची निवड करण्यात येते. ज्या अनुसूचित जाती व नवबौद्ध कुटुंबाजवळ ६ हेक्टर पर्यंत जमीन आहे ज्या कुटुंबांचे शेती व्यतिरिक्त इतर वार्षिक उत्पन्न ३००० रुपयेच्या अत अतते अशाच कुटुंबांना ही योजना लागू आहे. अशा प्रत्येक कुटुंबाकरिता १९६० रुपये याचे अनुदान तीन ते चार वर्षांमध्ये जमीन सुधारणा, सुधारित अकजारे, बैलगाडी व बैलजोडी निविडा संव व लघुसिंचन या बाबीवर खर्च करण्याकरिता देण्यात येतात. सन १९९९-२००० मध्ये २८६६.६२ लाख रुपये खर्च करण्यात आले.

१७.३ एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम

जिल्ह्यातील दारिद्र्य रेषेवरील जीवन जगणाऱ्या कुटुंबांना आर्थिक सहाय्य देऊन त्यांचे राहणीमान उभाकियाकरिता एकात्मिक ग्रामीण विकास योजना राबविण्याची केंद्र शासनाने घोरमानुसार वीत कलमी कार्यक्रमातील तिसऱ्या कलमानुसार महाराष्ट्र शासनाने ठरविले आहे. नागपूर जिल्ह्यातील दारिद्र्य रेषेवरील जीवन जगणाऱ्या कुटुंबांची जमना मार्च १९८२ ते जून १९८२ या कालावधीमध्ये घेण्यात आली. या योजनेंतर्गत दारिद्र्य रेषेवरील कुटुंबांना राष्ट्रीयकृत व इतर बँकाकडून कर्ज रुपाने मदत मिळवून देऊन त्यांची आर्थिक परिस्थिती सुधारण्यास हातभार लावणे हा या कार्यक्रमाचा मूळ उद्देश आहे. हा कार्यक्रम राबविण्यासाठी शासनाने जिल्हा पातळीवर जिल्हा ग्रामीण विकास योजना स्थापन केली आहे. या योजनेंतर्गत सन १९९९-२००० मध्ये १६२.८२ लाख रुपये खर्च करण्यात आले.

१७.४ संजय गांधी स्वावलंबन योजना

जिल्ह्यातील बेकारांना त्यांचा स्वतंत्र व्यवसाय सुरू करण्याकरिता संजय गांधी स्वावलंबन योजनेंतर्गत महसूल विभागांतर्गत प्रत्येकी २५०० रुपयापर्यंत कर्जाचे वाटप करण्यात येते. त्याकरिता प्रत्येक तालुक्यामध्ये स्वतंत्र समिती स्थापन करण्यात आली आहे.

१३.१ जिल्हा परिषदा, नगरपालिका व ग्रामपंचायत यांचे उत्पन्न व सर्वे :

१९९९-२००० मध्ये नागपूर जिल्हा परिषदेचे एकूण उत्पन्न २२११२.६५ लाख रुपये असून सर्वे २२१२२.२३ लाख रुपये आहे. नागपूर जिल्ह्यामध्ये १ महानगरपालिका १० नगरपालिका व १ कटक मंडळ नगरपालिकेची स्विकृतीत उत्पादनाची साधने म्हणजे जकात कर, घर व जमीनवरील कर, नगरपालिकेच्या, मालमत्तेतून मिळालेला कर व इतर उत्पन्न होय. सन १९९९-२००० मध्ये सर्वे नगरपालिका, महानगरपालिका व कटक मंडळ यांचे एकूण उत्पन्न २९५०१.६१ लाख रुपये व सर्वे २९५०१.६९ लाख रुपये आला.

तसेच नागपूर जिल्ह्यात १९९९-२००० मध्ये एकूण ७१६ ग्रामपंचायती असून एकूण उत्पन्न २३०१.१७ लाख रुपये व सर्वे १२६६.६३ लाख रुपये झालेला आढळतो.

१३.२ जिल्ह्यात प्रथम जमा झालेला महसूल :

जिल्ह्यामध्ये महसूल विनामामार्फत जमीन महसूल गोळा करण्या जातो. १९९९-२००० या वर्षात नागपूर जिल्ह्यामध्ये गोळा झालेला एकूण जमीन महसूल २६.६० लाख रुपये आहे. जिल्ह्यामध्ये जमीन महसूल देणा-या सर्तदारांची संख्या २२०१६३ आहे.

नागपूर जिल्ह्यात १९९९-२००० वर्षातील कायम विजयटगृहांची संख्या ६१, किरते विजयटगृहांची संख्या १२ व सरकारीमालक जिहडीअॅ केंद्राची संख्या ६६ असून एकूण वसूल झालेला करमसूक्त कर ६१२.७९ लाख रुपये आहे. ह्या व्यतिरिक्त विक्री कर, वाहनकर, नोंदणी, जी.आयकराचा जिल्ह्याला मिळालेला वाटा तसेच विपुल व सिव्जन साधनातून मिळालेले उत्पन्न इत्यादी बाबीपासून उत्पन्न प्राप्त होते.

१३.३ वृत्तपत्रे व नियत कालिके :

नागपूर जिल्ह्यामध्ये ३१ मार्च २००० यादिवशी २१ मराठी दैनिके, १६ हिंदी दैनिके, ६ इंग्रजी दैनिके तसेच एकूण १२७ साप्ताहिके ८ पाक्षिके व ३१ मासिके मराठी, हिंदी व इंग्रजी भाषेतून प्रकाशित करण्यात आलेत. जिल्ह्यामध्ये ६९६ मुद्रणालये आहेत.

१३.४ वाचनालये :

नागपूर जिल्ह्याचे मुख्यालयी एक 'अ' वर्गाचे शासकीय प्रादेशिक ग्रंथालय आहे. व तसेच जिल्हास्तरीय एकूण १०१ ग्रंथालये कार्यरत आहेत. शिवाय वेगवेगळ्या संघटकेतून जिल्ह्यातील ग्रामीण व नागरी भागांमध्ये ग्रंथालये चालविली जातात. ग्रंथालयांचा विकास करण्याकरीता शासनामार्फत व्यवस्थापनेकरीता अनुदान देण्यात येते.

१३.५ पोलिस व मूठे :

नागपूर जिल्ह्यामध्ये १९९९-२००० या वर्षात सुशिक्षिततेच्या दृष्टीने ३१ पोलिस ठाणी, ६३ आउटपोस्ट, ६६ लॉकअपस व १३ सबपोस्ट स्थापन केली आहेत. सन १९९९-२००० मध्ये एकूण २३१६६ मूठे नोंदविण्यात आले. त्यापैकी सर्वात जास्त प्रकरणे विशेष किंवा स्थानिक कायद्याखालील दखलपात्र ठरविलेले मूठे ९२६६ इतके नोंदविण्यात आले आहेत.

भाग - 2

(19)

1999 - 2000

...1...
तमता क्र. 1.1

1991 च्या जनगणनेनुसार तालुकावार क्षेत्रफळ, घरे व लोकसंख्या

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसील	वा.व.	क्षेत्र चौ. कि. मी.	घरे चौ. कि. मध्ये लोकसंख्या	गावे संख्या		श.ह.रे संख्या	अकडे हजारत		लोकसंख्या हजारत		
					वस्ती अ. स. ले	अ. स. ड.		वापरा तील निवा-सगृहे संख्या	कुटुंबे संख्या	ए.कू.ण	पु.रू.ष	स्त्रि.या
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	नागपूर (शहर)	एकूण	217.6	7468	-	-	1	293	314	1625	847	778
		ग्रामीण	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		नागरी	217.6	7468	-	-	1	293	314	1625	847	778
2	सावनेर	एकूण	612.0	306	128	6	5	38	38	187	98	89
		ग्रामीण	588.39	195	128	6	-	22	24	115	60	55
		नागरी	23.61	3045	-	-	5	14	14	72	38	34
3	पारसिवनी	एकूण	919.0	137	109	6	2	23	27	128	66	60
		ग्रामीण	913.99	98	109	6	-	16	19	90	47	43
		नागरी	5.01	7185	-	-	2	7	8	38	19	17
4	रामटेक	एकूण	734.0	174	139	15	3	24	28	128	66	62
		ग्रामीण	730.47	133	139	15	-	18	20	97	50	47
		नागरी	3.53	8782	-	-	3	5	6	31	16	15
5	मौदा	एकूण	952.0	113	122	2	-	21	22	108	55	52
		ग्रामीण	952.0	113	122	2	-	21	22	108	55	52
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	कामठी	एकूण	455.0	402	73	2	4	33	34	183	95	88
		ग्रामीण	435.63	165	73	2	-	14	15	72	37	35
		नागरी	19.37	5731	-	-	4	19	19	111	58	53
7	कुही	एकूण	829.0	130	155	31	-	22	22	108	55	53
		ग्रामीण	829.0	130	155	31	-	22	22	108	55	53
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	भिवापूर	एकूण	692.0	108	108	29	-	15	16	75	38	37
		ग्रामीण	692.0	108	108	29	-	15	16	75	38	37
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

तमता क्र. 1.1 पुढे सुरु

...
तक्ता क्र. 1.1 पुढे चालू

1991 च्या जनगणनेनुसार तालुकावार क्षेत्रफळ, घरे व लोकसंख्या

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	तहसील	बा. ब.	क्षेत्र चौ. कि. मी.	घरे चौ. कि. मध्ये लोकसंख्या	गावे संख्या		श. ह. रे. संख्या	आकडे हजारांत		लोकसंख्या हजारांत		
					वस्ती अ. स. ले	ओ. सा. ड. ली		वापरा तील निवा-संगुहे संख्या	कुटुंबे संख्या	ए. कृ. ण	पु. रु. ष	स्त्रि या
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
9 उमरुड	एकूण		988.0	133	138	53	1	28	26	131	68	63
	ग्रामीण		975.05	89	138	53	-	18	18	87	45	42
	नागरी		12.95	3398	-	-	1	8	8	44	23	21
10 नागपूर (ग्रामीण)	एकूण		683.5	196	151	11	1	28	29	134	71	63
	ग्रामीण		679.15	165	151	11	-	23	24	112	59	53
	नागरी		4.3	5116	-	-	1	5	5	22	12	10
11 हिंमण्ण	एकूण		698.0	163	121	34	1	24	24	114	61	53
	ग्रामीण		698.0	163	121	34	-	20	20	97	51	46
	नागरी		-	-	-	-	1	4	4	17	10	7
12 काटोल	एकूण		807.0	172	168	20	1	28	29	139	72	67
	ग्रामीण		796.64	141	168	20	-	23	24	112	58	54
	नागरी		10.36	2606	-	-	1	5	5	27	14	13
13 नरसेड	एकूण		803.0	161	133	21	2	28	27	129	67	62
	ग्रामीण		787.89	129	133	21	-	21	22	102	53	49
	नागरी		15.11	1787	-	-	2	5	5	27	14	13
14 कळमेश्वर	एकूण		541.0	181	92	13	2	19	20	98	51	47
	ग्रामीण		527.67	150	92	13	-	16	16	79	41	38
	नागरी		13.33	1425	-	-	2	4	4	19	10	9
जिल्हा	एकूण		9931.0	331	1635	243	23	619	654	3287	1710	1577
एकूण	ग्रामीण		9599.8	131	1635	243	-	249	280	1256	650	606
	नागरी		331.2	6132	-	-	23	370	394	2031	1061	970

टीप : 1) 'आकडेवारी केवळ अस्थायी' व पुढील पडताळणीच्या अधीन राहून.

2) आकडे पूर्णांकित केल्यामुळे बेरजा जुळणार नाहीत.

3) क्षेत्रफळ 1981 च्या जनगणना प्रकाशनातून घेण्यात आले आहे.

आधार : 1991 ची जनगणना.

.... 9
 तक्का क्रमांक : 1.2

1951 पासूनच्या लोकसंख्येमधील दशवार्षिक फरक

जिल्हा : नागपूर

(लोकसंख्येचे अकडे हजारात)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	एकूण व्यक्ती			पुरुष			स्त्रिया			
			एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1	नागपूर (शहर)	1991	1625	-	1625	847	-	847	778	-	778	
		1981	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		1971	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		1961	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		1951	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
2	सावनेर	1991	187	115	72	98	60	38	89	65	34	
		1981	225	169	56	116	87	29	108	81	27	
		1971	181	142	39	93	73	20	88	69	19	
		1961	149	117	32	76	60	16	73	57	16	
		1951	134	99	35	68	50	18	66	49	17	
3	पारशिवनी	1991	128	90	38	68	47	19	60	43	17	
		1981	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		1971	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		1961	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		1951	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
4	रामटेक	1991	128	97	31	68	50	16	62	47	15	
		1981	293	264	29	152	137	15	141	127	14	
		1971	214	194	20	110	99	11	104	95	9	
		1961	175	163	12	89	83	6	86	80	6	
		1951	147	137	10	74	69	5	73	68	5	
5	मौदा	1991	108	108	-	55	55	-	52	52	-	
		1981	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		1971	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		1961	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		1951	-	-	-	-	-	-	-	-	-	

तक्का क्र. : 1.2 पुढे सुरु ...

..... 4

तक्का क्रमांक : 1.2 पुढे सुरु...

1951 पासुनेच्या लोकसंख्येमधील दशवार्षिक फरक

जिल्हा : नागपूर

(लोकसंख्येचे आकडे हजारात)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	एकूण व्यक्ती			पुरुष			स्त्रिया			
			एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
6	कामठी	1991	183	72	111	95	37	58	88	35	53	
		1981	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	कुही	1991	108	108	-	55	55	-	53	53	-	
		1981	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	मिवापूर	1991	75	75	-	38	38	-	37	37	-	
		1981	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	उमरुड	1991	131	87	44	68	45	23	63	42	21	
		1981	284	250	34	144	126	17	140	123	16	
		1971	236	209	27	120	106	14	116	103	13	
		1961	192	166	23	97	85	12	95	84	11	
		1951	158	139	19	80	70	10	78	69	9	
10	नागपूर (ग्रामीण)	1991	134	112	22	71	59	12	63	53	10	
		1981	1551	247	1304	811	129	683	739	118	621	
		1971	1107	177	930	583	92	491	524	84	440	
		1961	828	138	690	436	70	366	392	68	324	
		1951	646	161	485	331	81	250	315	80	235	

तक्का क्र. : 1.2 पुढे सुरु...

.... 5

तक्का क्रमांक : 1.2 पुढे सुरु ..

1951 पासूनच्या लोकसंख्येमधील दशवार्षिक फरक

जिल्हा : नागपूर

(लोकसंख्येचे आकडे हजारात)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	एकूण व्यक्ती			पुरुष			स्त्रिया		
			एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
11	हिंगणा	1991	114	97	17	61	51	10	53	46	7
		1981	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12	काटोल	1991	139	112	27	72	58	14	67	54	13
		1981	237	190	47	122	97	24	115	92	23
		1971	204	165	39	105	85	20	99	80	19
		1961	168	138	30	86	70	16	82	67	15
		1951	148	120	28	77	63	14	71	57	14
13	नरखेड	1991	129	102	27	67	53	14	62	49	13
		1981	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	कळमेहवर	1991	98	79	19	51	41	10	47	38	9
		1981	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	जिल्हा	1991	3287	1258	2031	1710	650	1061	1577	606	970
		1981	2589	1120	1469	1345	577	768	1243	542	701
		1971	1942	887	1055	1011	455	556	931	431	500
		1961	1512	725	787	784	368	416	728	358	372
		1951	1233	658	577	630	333	297	603	323	280

तक्का क्र. : 1.2 पुढे सुरु ...

तत्का क्रमांक : 1.2 पुढे सुरु ..

1951 पासूनच्या लोकसंख्येमधील दशवार्षिक फरक

जिल्हा : नागपूर

(लोकसंख्येचे आकडे हजारात)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	दर चौस कि. मी. मधील लोकसंख्या	दर हजार पुरुषांमागे स्त्रियांचे प्रमाण	दशवार्षिक		
					एकूण	ग्रामीण	नागरी
1	2	3	13	14	15	16	17
1	नागपूर (शहर)	1991	7468	919	-	-	-
		1981	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-
2	सावनेर	1991	306	908	-	-	-
		1981	195	931	+23.84	+18.56	+43.01
		1971	157	946	+21.58	+21.55	+21.69
		1961	110	961	+10.56	+17.69	+10.42
		1951	96	971	-	-	-
3	प्रारशिचनी	1991	137	909	-	-	-
		1981	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-
4	रामटेक	1991	174	939	-	-	-
		1981	116	928	+36.78	+36.07	+43.68
		1971	84	945	+22.40	+18.94	+70.44
		1961	75	966	+19.19	+19.18	+19.24
		1951	63	986	-	-	-
5	मौदा	1991	118	945	-	-	-
		1981	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-

तत्का क्र. : 1.2 पुढे सुरु

..... 7

तक्का क्रमांक : 1.2 पुढे सुरु ..

1951 पासुनच्या लोकसंख्येमधील दशवार्षिक फरक

जिल्हा : नागपूर

(लोकसंख्येचे आकडे हजारात)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	दर बौरस कि. मी. मधील लोकसंख्या	दर हजार पुरुषांमागे स्त्रियांचे प्रमाण	दर दशवार्षिक		
					एकूण	ग्रामीण	नागरी
1	2	3	13	14	15	16	17
6	कामठी	1991	402	926	-	-	-
		1981	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-
7	कृही	1991	130	964	-	-	-
		1981	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-
8	भिवापूर	1991	108	974	-	-	-
		1981	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-
9	उमरेड	1991	133	926	-	-	-
		1981	118	972	+20.30	+19.56	+25.17
		1971	94	967	+22.80	+23.25	+19.44
		1961	77	979	+21.42	+21.86	+18.23
		1951	63	975	-	-	-
10	नागपूर (ग्रामीण)	1991	196	887	-	-	-
		1981	756	911	+40.00	+39.33	+40.13
		1971	540	899	+33.70	+28.24	+34.79
		1961	394	899	+28.23	+16.41	+42.24
		1951	308	952	-	-	-

तक्का क्र. : 1.2 पुढे सुरु

तत्का क्रमांक : 1.2 पुढे सुरु ..

1951 पासूनच्या लोकसंख्येमधील दशवार्षिक फारक.

जिल्हा : नागपूर

(लोकसंख्येचे आकडे हजारात)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	दर चौरस कि.मी. मधील लोकसंख्या	दर हजार पुरुषांमार्गे स्त्रियांचे प्रमाण	दर दश वार्षिक		
					एकूण	ग्रामीण	नागरी
1	2	3	13	14	15	16	17
11	हिंगणा	1991	163	869	-	-	-
		1981	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-
12	काटोल	1991	172	931	-	-	-
		1981	147	943	+16.37	+14.25	+21.11
		1971	126	943	+21.13	+21.16	+25.42
		1961	175	953	+13.17	+13.76	+10.62
		1951	93	922	-	-	-
13	नरसेड	1991	161	925	-	-	-
		1981	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-
14	कळमेश्वर	1991	181	922	-	-	-
		1981	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-
जि		1991	331	922	+26.96	+12.14	+38.26
ल्हा		1981	261	924	+33.26	+26.17	+39.22
ए		1971	196	921	+28.79	+22.37	+33.98
क		1961	152	929	+22.54	+10.38	+36.36
ण		1951	124	957	+16.47	+ 3.57	+38.13

टिप : 1) आकडे पूर्णांकित केल्यामुळे बेरजा जुळणार नाहीत.

2) नवीन तालुक्यानुसार 1981 ची लोकसंख्या उपलब्ध नसल्यामुळे दशवार्षिक वाढ देता येणार नाही.

3) 'आकडेवारी केवळ अस्थायी' व पुढील पडताळणीच्या अधीन राहून आहे.

आधार : 1951, 1961, 1971, 1981, 1991 ची जनगणना.

.....१.....

तक्का क्रमांक : 1.3

1991 च्या जनगणनेप्रमाणे लोकसंख्या गटानुसार गावांचे तालुकावार वर्गीकरण
जिल्हा : नागपूर (लोकसंख्या शंभरात)

अ. क्र.	तहसील	व स्ती		अ स ले ली		गा वे			
		200 पेक्षा कमी संख्या	लो. संख्या	200 ते 499 संख्या	लो. संख्या	500 ते 999 संख्या	लो. संख्या	1000 ते 1999 संख्या	लोकसंख्या
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	नागपूर (श)	-	-	-	-	-	-	-	-
2	सावनेर	25	18	27	94	42	296	20	279
3	पारशिवनी	16	15	37	131	28	190	19	245
4	रामटेक	25	30	44	160	44	307	21	295
5	मौदा	7	6	45	162	42	298	17	225
6	कामठी	5	7	17	60	29	209	15	209
7	कृही	18	15	61	210	50	330	21	281
8	भिवापूर	19	20	39	141	34	237	12	155
9	उमरुड	30	31	55	174	37	243	8	113
10	नागपूर (गा)	37	28	46	149	40	285	19	256
11	हिंमणा	32	29	37	123	30	206	13	175
12	काटोल	41	34	51	176	44	294	25	328
13	नरखेड	32	28	35	118	36	263	21	287
14	कळमेडवर	15	13	21	69	31	215	18	238
एकूण जिल्हा		302	272	515	1768	487	3375	229	3084

तक्का क्र. : 1.3 पुढे सुरु

तत्का क्रमांक : 1.3 पुढे सुरु ..

1991 च्या जनगणनेप्रमाणे लोकसंख्या गटानुसार गावांचे तालुकावार वर्गीकरण

जिल्हा : नागपूर

(लोकसंख्या शंभरात)

अ. क्र.	तहसील	व स्ती		अ स ले ली		गा वे				
		2000 ते 4999	5000 ते 9999	10000 व अधिक	ए	कु ण	ओसाड गावे			
		संख्या	लोक-संख्या	संख्या	लोक-संख्या	संख्या	लोक-संख्या	ओसाड गावे संख्या		
1	2	11	12	13	14	15	16	17	18	19
1	नागपूर (श)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	सावनेर	10	328	2	139	-	-	128	1151	6
3	पारशिवनी	7	182	2	188	-	-	109	902	6
4	रामटेक	4	129	1	52	-	-	139	973	15
5	मौदा	10	305	1	81	-	-	122	1077	2
6	कामठी	6	180	1	59	-	-	73	724	2
7	कुही	3	90	2	154	-	-	155	1080	31
8	भिवापूर	3	82	-	-	1	119	108	755	29
9	उमरुड	6	170	2	143	-	-	138	873	53
10	नागपूर (गा)	7	224	1	81	1	122	151	1125	11
11	हिंमणा	5	191	4	247	-	-	121	971	34
12	काटोल	6	188	-	-	1	106	168	1123	20
13	नरसेड	7	207	2	120	-	-	133	1022	21
14	कळमेश्वर	5	140	2	111	-	-	92	787	13
जिल्हा एकूण		79	2414	20	1305	3	346	1635	12562	243

टीप : 1) आकडेवारी केवळ अस्थायी पुढील पडताळणीच्या अधीन राहून आहे.

2) आकडे पूर्णांकित केल्यामुळे बरजा जुळणार नाहीत.

आधार: 1991 ची जनगणना.

...11...

तक्ता क्रमांक : 1.4

1991 च्या जनगणने प्रमाणे लोकसंख्या गटानुसार शहरांचे तालुकावार वर्गीकरण
जिल्हा : नागपूर (लोकसंख्या हजारात)

अ. क्र.	तहसील	लोकसंख्ये प्रमाणे शहरांची संख्या					
		5000 पेक्षा कमी		5000 ते 9999		10000 ते 19999	
		संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या
1	2	3	4	5	6	7	8
1	नागपूर (श)	-	-	-	-	-	-
2	सावनेर	-	-	-	-	4	52
3	पारशिवनी	-	-	-	-	2	37
4	रामटेक	-	-	2	11	-	-
5	मौदा	-	-	-	-	-	-
6	कामठी	1	2	-	-	2	29
7	कुही	-	-	-	-	-	-
8	भिवापूर	-	-	-	-	-	-
9	उमरुड	-	-	-	-	-	-
10	नागपूर (ग्रा)	-	-	-	-	-	-
11	हिंगणा	-	-	-	-	1	17
12	काटोल	-	-	-	-	-	-
13	नरसेड	-	-	1	8	1	19
14	कळमेश्वर	-	-	1	7	1	12
जिल्हा एकूण		1	2	4	28	11	166

तक्ता क्र. : 1.4 पुढे सुरु

तत्ता क्रमांक : 1.4 पुढे सुद्ध...

1991 च्या जनगणने प्रमाणे लोकसंख्या गटानुसार शहरांचे तालुकावार वर्गीकरण
जिल्हा : नागपूर (लोकसंख्या हजारात)

अ. क्र.	तहसील	लोक संख्ये प्रमाणे		शहरांची संख्या		एकूण शहर			
		20000 ते 49999 संख्या	50000 ते 99999 लोकसंख्या	100000 व अधिक संख्या	लोकसंख्या	लोकसंख्या	लोकसंख्या		
1	2	9	10	11	12	13	14	15	16
1	नागपूर (श)	-	-	-	-	1	1625	1	1625
2	सावनेर	1	20	-	-	-	-	5	72
3	पारशिवनी	-	-	-	-	-	-	2	37
4	रामटेक	1	20	-	-	-	-	3	31
5	मौदा	-	-	-	-	-	-	-	-
6	कामठी	-	-	1	79	-	-	4	110
7	कुही	-	-	-	-	-	-	-	-
8	भिवापूर	-	-	-	-	-	-	-	-
9	उमरेड	1	44	-	-	-	-	1	44
10	नागपूर (ग्रा)	1	22	-	-	-	-	1	22
11	हिंमणा	-	-	-	-	-	-	1	17
12	काटोल	1	27	-	-	-	-	1	27
13	नरसेड	-	-	-	-	-	-	2	27
14	कळमेवर	-	-	-	-	-	-	2	19
जिल्हा एकूण		5	133	1	79	1	1625	23	2031

टीप : 'आकडेवारी केवळ अस्थायी' व मुद्रील पडताळणीच्या अधीन राहून आहे.
आधार : 1991 च्या जनगणनेप्रमाणे.

तत्का क्रमांक : 1.5(अ)

1991 च्या जनगणने नुसार काम करणारे व काम न करणारे यांची संख्या

जिल्हा : नागपूर

(आकडे शंभरात)

अ. क्र.	तहसील	बाब	काम करणाऱ्यांचा वर्ग							
			शेत करी	शेत मजूर	पशुसंवर्धन, जंगल काम, मच्छीमारी, शिकारी, फळबाग, मळे, इ.	खाण काम व दगड खाण काम करणारे	वस्तु निर्माण प्रक्रिया सेवा व दुस्त्या इ. घरगुती उद्योगात काम करणारे	घरगुती उद्योगा-व्यतिरिक्त इतर उद्योग	बांधकाम करणारे	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1	नागपूर (श)	ग्रामीण	-	-	-	-	-	-	-	-
		नागरी	38	37	64	38	141	913	436	
		एकूण	38	37	64	38	141	913	436	
2	सावनेर	ग्रामीण	168	223	12	33	9	40	11	
		नागरी	17	43	4	53	11	11	11	
		एकूण	185	266	16	86	20	51	22	
3	पारशिवनी	ग्रामीण	135	161	16	18	4	38	8	
		नागरी	4	7	2	29	1	12	5	
		एकूण	139	168	19	57	5	50	13	
4	रामटेक	ग्रामीण	167	168	20	13	6	33	11	
		नागरी	6	15	9	7	2	11	8	
		एकूण	174	183	29	20	8	44	19	
5	मौदा	ग्रामीण	190	246	8	-	6	28	3	
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-	
		एकूण	190	246	8	-	6	28	3	
6	कामठी	ग्रामीण	109	149	6	2	3	34	7	
		नागरी	4	4	4	8	2	90	36	
		एकूण	113	153	10	10	5	124	43	
7	कुही	ग्रामीण	199	254	13	-	7	10	3	
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-	
		एकूण	199	254	13	-	7	10	3	
8	भिवापूर	ग्रामीण	143	193	6	1	7	7	3	
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-	
		एकूण	143	193	6	1	7	7	3	

तत्का क्र. : 1.5(अ)पुढे सुरु

तत्का क्रमांक : 1.5 (अ) पुढे सुरु

1991 च्या जनगणने नुसार काम करणाऱ्या व काम न करणाऱ्यांची संख्या

जिल्हा नागपूर

(आकडे शंभरात)

क्र.	तहसील	बाब	काम करणाऱ्यांचा व म						
			शेत- करी	शेत- मजूर	पशुसंवर्ध- न, जंगल काम, म- च्छीमारी, शिकारी, फळबाग, मळे, इ.	स्वाण- काम व दगड साण- काम करणारे	कस्तू निर्मा- ण प्रक्रिया सेवा व दु- स्त्या इ. घरगुती उ- द्योगात का- म करणारे	घरगुती उद्योगा- व्यतिरिक्त इतर उद्योग	बांध- काम कारे
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
9 उमह		ग्रामीण	132	186	12	79	9	14	8
		नागरी	12	42	6	8	12	9	3
		एकूण	144	228	18	87	21	23	12
10 नागपूर (गा)		ग्रामीण	114	184	18	8	2	43	38
		नागरी	-	-	1	-	-	30	7
		एकूण	114	184	19	8	2	72	45
11 हिगणा		ग्रामीण	122	185	7	2	6	47	11
		नागरी	-	-	-	-	-	31	4
		एकूण	122	185	7	2	6	78	15
12 काटोल		ग्रामीण	190	243	8	1	4	10	8
		नागरी	11	29	2	-	1	5	2
		एकूण	201	272	10	1	5	15	10
13 नरखेड		ग्रामीण	220	219	4	-	5	6	2
		नागरी	20	45	2	-	3	4	1
		एकूण	240	264	7	-	8	10	3
14 कळमेडवर		ग्रामीण	135	152	7	6	11	24	8
		नागरी	10	17	2	-	2	10	1
		एकूण	145	168	9	6	13	34	9
जिल्हा		ग्रामीण	2024	2563	138	103	79	334	121
		नागरी	123	239	96	153	174	1125	515
		एकूण	2147	2802	234	256	253	1459	636

तत्का क्र. : 1.5 (अ) पुढे सुरु

तत्का क्रमांक : 1.5(ओपुडे सुरु ..

1991 च्या जनगणने नुसार काम करणारे व काम न करणारे यांची संख्या

जिल्हा : नागपूर

(अकडे शंभरात)

क्र.	तहसील	बाब	काम करणाऱ्या / चा					वर्ग	
			व्यापार आणि वाणिज्य क्षेत्रात काम करणारे	वाहतूक साठवण आणि दळणवळण	इतर काम करणारे	एकूण मुख्यतः काम करणारे (4 ते 13 ची बेरीज)	सिमांतक काम करणारे	एकूण काम करणारे	एकूण लोकसंख्या (14 ते 16 ची बेरीज)
1	2	3	11	12	13	14	15	16	17
1	नागपूर (श)	ग्रामीण	-	-	-	-	-	-	-
		नागरी	1063	575	1245	4550	94	11604	16248
		एकूण	1063	575	1245	4550	94	11604	16248
2	सावनेर	ग्रामीण	11	4	24	533	39	579	1151
		नागरी	23	10	38	221	12	489	722
		एकूण	34	13	62	754	51	1068	1873
3	पारशिवनी	ग्रामीण	8	5	20	412	33	457	902
		नागरी	8	5	11	95	8	260	363
		एकूण	16	10	31	507	41	718	1265
4	रामटेक	ग्रामीण	10	6	21	455	38	479	973
		नागरी	13	4	21	97	8	200	305
		एकूण	23	10	43	552	46	680	1278
5	मौदा	ग्रामीण	13	5	22	520	69	488	1077
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-
		एकूण	13	5	22	520	69	488	1077
6	कामठी	ग्रामीण	10	8	20	350	20	354	724
		नागरी	46	28	109	330	16	759	1105
		एकूण	57	36	129	680	36	1113	1829
7	कुही	ग्रामीण	11	2	25	527	40	513	1080
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-
		एकूण	11	2	25	527	40	513	1080
8	भिवापूर	ग्रामीण	9	2	17	387	22	346	755
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-
		एकूण	9	2	17	387	22	346	755

तकस कमांक : 1.5(अ)पुटे सुरु ..

1991 च्या जनगणने नुसार काम करणारे व काम न करणारे यांची संख्या

जिल्हा नागपूर

(अकडे शंभरात)

अ. क्र.	तहसील	बाब	काम करणाऱ्यांचा वर्ग						
			ज्यापार आणि क्षेत्रात काम करणारे	वास्तूक साठवण आणि वळण	इतर काम करणारे	एकूण मुख्यत्त्व काम करणारे (4 ते 13 ची बेरीज)	सिमांतक काम करणारे	एकूण काम करणारे	एकूण लोकसंख्या (14 ते 16 ची बेरीज)
1	2	3	11	12	13	14	15	16	17
9 उमह		ग्रामीण	8	4	17	410	30	484	878
		नागरी	19	5	21	136	18	282	436
		एकूण	27	9	38	546	48	716	1314
10 नागपूर (जा)		ग्रामीण	20	11	52	491	24	611	1125
		नागरी	6	10	12	66	2	151	219
		एकूण	26	21	64	557	26	762	1344
11 हिंगणा		ग्रामीण	15	4	32	432	23	516	971
		नागरी	4	1	18	59	-	114	174
		एकूण	19	5	50	491	23	630	1145
12 काटोल		ग्रामीण	15	4	27	509	65	549	1123
		नागरी	13	4	19	85	2	186	273
		एकूण	28	8	46	594	67	735	1396
13 नरसेड		ग्रामीण	9	2	21	488	24	510	1022
		नागरी	10	2	12	99	12	161	273
		एकूण	18	4	33	587	36	671	1295
14 कळमंजूर		ग्रामीण	7	3	15	367	37	383	787
		नागरी	7	2	9	61	13	118	192
		एकूण	14	5	24	428	50	501	979
जिल्हा एकूण		ग्रामीण	145	59	314	5880	453	6218	12562
		नागरी	1212	647	1515	5799	185	14325	20309
		एकूण	1357	706	1829	11679	649	20544	32871

अधार : 1991 ची जनगणना.

.....17.....

तत्का कमांक : 1.5(ब)

1991 च्या जनगणने नुसार मुख्यतः काम करणा-या व्यक्तींची उद्योगगट क्षेत्रनिहाय विभागणी

जिल्हा : नागपूर

(आकडे हजारात)

बाब	प्राथमिक क्षेत्र			द्वितीय क्षेत्र			तृतीय क्षेत्र			एकूण		
	पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
ग्रामीण	264	219	483	41	12	53	45	7	52	350	238	588
	(75)	(92)	(82)	(12)	(5)	(9)	(13)	(3)	(9)	(100)	(100)	(100)
नागरी	45	16	61	156	25	181	285	52	337	487	93	580
	(9)	(17)	(11)	(32)	(27)	(31)	(59)	(56)	(58)	(100)	(100)	(100)
एकूण	309	235	544	197	38	235	331	59	390	837	331	1168
	(87)	(71)	(147)	(24)	(11)	(20)	(40)	(18)	(33)	(100)	(100)	(100)

कंसातील आकडे काम करणा-या एकूण व्यक्तींची (पुरुष/स्त्रिया/एकूण) टक्केवारी दर्शवितात.

तत्का क्रमांक : 1.6 (अ)

नाकमेटुय वधागतानुसार वर्गीकरण - जनगणना 1981

जिल्हा : नागपूर

(अकडे शंभरात)

क्र. सं.	वय वधागत	0 - 14	15 - 19	20 - 24	25 - 29	30 - 34
1	2	3	4	5	6	7
एकूण	28358	9698	2599	2888	1917	1684
मासांग	11198	4997	1009	831	766	688
नागरी	14636	6438	1892	1472	1154	948

तत्का क्रमांक : 1.6 (अ) पुढे सुरु ..

क्र. सं.	35 - 39	40 - 44	50 - 59	60 व त्यावरिल	वय अनिर्दिशित
1	2	3	4	5	6
एकूण	1528	2552	1658	1687	88
मासांग	570	1158	778	821	24
नागरी	958	1394	880	866	42

टिप : अकडे प्रमाणित केल्याने बेरजा जुळणार नाहीत.
आधार : 1981 ची जनगणना.

तत्ता क्रमांक : L.6 (ब)

नाकसंख्येचे धर्मानुसार वर्गीकरण - जनगणना 1991

जिल्हा : नागपूर

(अकडे शंभरात)

अ. क्र.	परुषाः स्त्रियाः एकूण	बा व	सर्व धर्म	बौ द्ध	जि ह्म न	हि ंदू	जै न	मु स्ली म	शी ख	इ त र	धर्म अ- निर्दि- शित
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	परुषाः	एकूण	17104	2546	119	13067	72	1187	70	12	31
	स्त्रियाः	गामीण	6499	899	8	5480	5	105	6	2	14
	एकूण	नागरी	10605	1647	111	7607	67	1082	64	10	17
2	स्त्रियाः	एकूण	15767	2386	114	11999	68	1105	58	11	28
	गामीण	6065	848	7	5094	5	98	4	1	15	
	एकूण	नागरी	9704	1545	107	6905	63	1007	54	10	15
	एकूण	एकूण	32871	4932	233	25066	140	2290	128	23	59
		गामीण	12562	1742	15	10554	10	201	10	3	27
		नागरी	20309	3190	218	14512	130	2089	118	20	32

टीप : अकडेवारी केवळ अ-थायी व पुढील पडताळणीच्या अधीन राहून आहे.
अधार : 1991 ची जनगणना.

.....20.....
 तत्का क्रमांक : 1.7

1991 वषा जनगणननमार अनुसुचित जाती व जमाती करिता अकडेवारी

जिल्हा : नागपूर

(अकडे हजारात)

अ. क्र.	तहसील	बा. ब.	अनुसुचित जाती			अनुसुचित जमाती			ए. क. ण		
			व्यक्ती	पुरुष	स्त्रिया	व्यक्ती	पुरुष	स्त्रिया	व्यक्ती	पुरुष	स्त्रिया
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	नागपूरश	एकूण	318	163	153	181	93	88	497	258	241
		ग्रामीण	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		नागरी	318	163	153	181	93	88	497	258	241
2	सावनर	एकूण	37	19	17	25	13	12	62	32	29
		ग्रामीण	22	11	10	16	8	7	38	19	17
		नागरी	15	8	7	8	5	5	24	13	12
3	पाराशिवनी	एकूण	28	12	11	18	9	8	41	21	19
		ग्रामीण	15	8	7	15	8	7	30	16	14
		नागरी	9	4	4	3	1	1	12	5	5
4	रामटेक	एकूण	17	8	5	47	24	23	64	32	31
		ग्रामीण	12	6	6	42	21	21	54	27	27
		नागरी	5	2	2	5	2	2	10	4	4
5	मौदा	एकूण	16	8	8	11	5	5	27	13	13
		ग्रामीण	16	8	8	11	5	5	27	13	13
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	कामठी	एकूण	42	22	21	9	5	4	51	27	25
		ग्रामीण	12	6	6	5	3	3	17	9	9
		नागरी	30	15	15	3	2	2	33	17	17
7	कुर्हा	एकूण	25	13	12	5	3	3	30	16	15
		ग्रामीण	25	13	12	5	3	3	30	16	15
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	भिवाघर	एकूण	17	9	9	14	7	7	31	16	16
		ग्रामीण	17	9	9	14	7	7	31	16	16
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-

तत्का क्र. : 1.7 पुढे सुरु

.....२.....
 तालिका क्रमांक : 1.7 पुढे सुरु ..

1991 च्या जनगणनेनुसार अनुसूचित जाती व जमाती करिता अकडेवारी

जिल्हा : नागपूर

(अकडे हजारात)

अ. क्र.	तहसील	का व	अनुसूचित जाती			अनुसूचित जमाती			ए. क. ण		
			व्यक्ती	पुरुष	स्त्रिया	व्यक्ती	पुरुष	स्त्रिया	व्यक्ती	पुरुष	स्त्रिया
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
५ उमरु		एकूण	25	13	12	20	15	15	55	28	27
		ग्रामीण	19	10	9	20	10	10	39	20	19
		नागरी	6	3	3	9	5	5	15	8	8
10 नागपूर(गा)		एकूण	28	14	13	21	11	10	49	25	23
		ग्रामीण	21	11	10	19	10	9	40	21	19
		नागरी	6	3	3	2	1	1	8	4	4
11 द्विजाणा		एकूण	15	8	7	25	14	13	41	22	20
		ग्रामीण	12	6	6	25	13	12	37	19	18
		नागरी	3	2	2	1	1	1	4	3	3
12 काटोल		एकूण	23	12	11	24	17	16	57	29	27
		ग्रामीण	19	10	9	31	16	15	50	26	24
		नागरी	4	2	2	3	2	1	7	4	3
13 नरसड		एकूण	21	11	10	25	13	12	46	24	22
		ग्रामीण	17	9	8	22	11	10	39	20	18
		नागरी	4	2	2	3	1	1	7	3	3
14 कळमंशेर		एकूण	15	8	7	13	7	6	28	15	13
		ग्रामीण	13	7	6	11	5	5	24	12	11
		नागरी	2	1	1	3	1	1	5	2	2
जिल्हा		एकूण	619	320	299	452	236	222	1077	556	521
		एकूण	220	114	106	236	121	114	456	235	220
			399	206	193	222	115	107	621	321	300

टीप : 1) अकडेवारी केवळ अध्यायी व पुढील पडताळणीच्या अधीन राहून आहे.

2) अकडे पुर्णकित केवळामुळे बेरजा जुळणार नाहीत.

अध्याय : 1991 ची जनगणना.

तक्का क्रमांक : 1.8

मिती / सुपरे यासाठी वापरलेल्या साधन सामग्री नुसार घरांचे वर्गीकरण

जिल्हा : नागपूर

(1991 च्या जनगणनेनुसार)

क्र. सं.	वर्ग	एकूण संख्या	ग्रामीण संख्या	नगरी संख्या
1	2	3	4	5
	<u>एक : एकूण जनगणना घर</u>	773170	313700	459470
1	मितीची सामग्री : गवत, पान, वेळू व बांबू	68255	32540	35715
2	माती	252845	190635	62210
3	कच्च्या विटा	76870	21250	55620
4	लाकड	20770	2180	18590
5	फक्त्या विटा	304385	60820	243565
6	गोखानाईरुड लोखंडी किंवा इतर धातूचे पत्रे	3760	830	2930
7	दगड	3090	1180	1910
8	सिमेंट काँक्रीट	44365	3955	40410
9	वर उल्लेखलेल्या व्यतिरिक्त वापरलेली इतर सामग्री	1030	310	720
	<u>दो : सुपरेसाठी वापरलेली सामग्री</u>			
1	गवत, पान, वेळू, माती, कच्च्या विटा किंवा बांबू	52830	33740	19090
2	कॉल, तक्का दगड, कंकर	445105	224315	210790
3	फक्काळीचे लोखंडी पत्रे, जस्ताचे किंवा धातूचे पत्रे	37925	7035	30890
4	असंबंस्टॉस सिमेंटचे पत्रे	22270	3715	18555
5	विटा व चूना	10395	3530	6865
6	दगड	1280	375	885
7	प्रकलित सिमेंट काँक्रीट	160215	13230	146985
8	इतर वर उल्लेखलेल्या व्यतिरिक्त वापरलेली सामग्री	43180	17200	25920

टीप : आकडेवारी केवळ आस्थापी व पुढील पडताळणीच्या अधीन राहून आहे.

आधार : 1991 ची जनगणना.

तत्ता क्रमांक : 1.9

आकार व मालकीच्या स्थितीनुसार ग्रामीण / नागरी क्षेत्रातील कुटुंबांचे वर्गीकरण

जिल्हा : नागपूर

(1991 च्या जनगणनेनुसार)

क्र.	वर्ग	ग्रामीण संख्या	नागरी संख्या	एकूण संख्या
1	2	3	4	5
1	एका एकूण कुटुंब	244185	386630	610795
	दोनघराच्या मालकी बाबतची स्थिती			
	अ) स्वतःची घरे असलेली	210155	233800	443955
	ब) भाड्याच्या घरात राहणारी	20995	119420	140415
	क) बेघर कुटुंब	-	-	-
	ड) इतर	13015	13410	26425
2	एक ते दोन व्यक्ती असलेली कुटुंब			
	एका एकूण कुटुंब	36315	46910	83225
	दोनघराच्या मालकी बाबतची स्थिती			
	अ) स्वतःची घरे असलेली	26800	22055	48855
	ब) भाड्याच्या घरात राहणारी	5975	22595	28570
	क) बेघर कुटुंब	-	-	-
	ड) इतर	3540	2260	5800
3	तीन ते पाच व्यक्ती असलेली कुटुंब			
	एका एकूण कुटुंब	116790	175575	292365
	दोनघराच्या मालकी बाबतची स्थिती			
	अ) स्वतःची घरे असलेली	99505	102905	202470
	ब) भाड्याच्या घरात राहणारी	10525	65780	76305
	क) बेघर कुटुंब	-	-	-
	ड) इतर	6760	6890	13650
4	सहा ते आठ व्यक्ती असलेली कुटुंब			
	एका एकूण कुटुंब	76930	111495	188425
	दोनघराच्या मालकी बाबतची स्थिती			
	अ) स्वतःची घरे असलेली	70380	81315	151675
	ब) भाड्याच्या घरात राहणारी	4145	28450	30595
	क) बेघर कुटुंब	-	-	-
	ड) इतर	2425	3780	6155
5	नऊ व अधिक व्यक्ती असलेली कुटुंब			
	एका एकूण कुटुंब	14130	32850	46780
	दोनघराच्या मालकी बाबतची स्थिती			
	अ) स्वतःची घरे असलेली	13490	27465	40955
	ब) भाड्याच्या घरात राहणारी	350	4595	4945
	क) बेघर कुटुंब	-	-	-
	ड) इतर	290	590	880

टीप : आकडेवारी केवळ आस्थापित व पुढील पडताळणीच्या अधीन राहून आहे.

आधार : 1991 ची जनगणना.

तक्ता क्रमांक : 1.10

जनगणना, घर आणि त्यांचा वापर

जिल्हा : नागपूर

(1991 ची जनगणना)

अ. क्र.	ठा. नं.	एकूण जनगणना घर	जनगणनेच्या सुरुवातीची रिकामी असलेली घर	जनगणना घरांचा वापर			इतर वापर रासह स्तंभ 6 व 7 मध्ये निर्देशित केलेल्या व्यक्तीं रिक्त रहाणे	हॉटेल, धर्मशाळा, पर्यटन घरे इत्यादि
				रहाणे	दुकान आणि रहाणे	घंशशाळा (कुटीरोद्योगास हो) आणि रहाणे		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	एकूण	778170	51885	570675	9595	21920	7220	23175
2	ग्रामीण	515700	17110	288225	3210	8905	4440	425
3	नागरी	459470	34775	344450	6385	12025	2790	925

तक्ता क्र. 1.10 पुढे सुरु :

अ. क्र.	ठा. नं.	उपहार गृह मांडून न दुकाने	व्यवसायांची घरे आणि कार्यालये	कारखाने घंशशाळा संपरे इत्यादी	इटॉर मिठाईची दुकाने आणि उपहार गृहे	करमणूक घरांचा घरे सांस्कृतिक केंद्र इ. पुजास्थाने सोडून	पुजाराच्या नदिवळें चर्च मं शिद सु रुद्धारा वगैरे	इतर
1	एकूण	25175	6900	17040	2495	1040	6160	54535
2	ग्रामीण	3495	1715	3375	525	340	3440	39995
3	नागरी	19680	5185	13665	1970	700	2720	14700

टीप : अकडेवारी केवळ अस्थायी व पुढील पडताळणीच्या अधीन राहून आहे.

अधार : 1991 ची जनगणना

तबता क्र. 21

निम्नलिखित केंद्रों में फर्रुखीय दिवसों की संख्या व एकूण फर्रुखीय

जिल्ला : नागपुर

वर्ष - 1999 (फर्रुखीय मि. मि.)

क्र.	तहसील केंद्र	माहिना व वर्ष								
		जानेवारी			फेब्रुवारी			मार्च		
		सरा- सरी	फर्रुखीय दिवस संख्या	फर्रुखीय	सरा- सरी	फर्रुखीय दिवस संख्या	फर्रुखीय	सरा- सरी	फर्रुखीय दिवस संख्या	फर्रुखीय
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	नागपुर(अ)	11.5	1	0.5	17.8	3	25.1	18.2	-	-
2	सावनर	15.7	1	1.2	16.2	1	4.2	17.4	1	31.8
3	पारशिवनी	14.9	-	-	20.0	3	23.0	17.4	-	-
4	रामटेक	14.6	1	3.0	21.2	3	18.0	18.8	-	-
5	मोडा	14.8	-	-	21.2	3	39.3	17.8	-	-
6	कामठी	14.5	1	0.5	6.6	3	12.7	21.0	-	-
7	कुही	12.1	-	-	17.2	3	20.4	14.7	-	-
8	निवापर	12.1	-	-	17.2	3	40.2	14.7	-	-
9	उमरुड	12.1	-	-	17.2	3	28.2	14.7	-	-
10	नागपुर(आ)	14.3	1	1.5	6.6	3	15.3	21.0	-	-
11	हिमणा	14.3	1	-	6.6	1	12.0	21.0	-	-
12	काटोल	14.7	-	-	17.8	2	35.6	13.9	-	-
13	नरखंड	14.7	-	-	15.0	3	41.0	13.9	-	-
14	कळसंड	18.7	-	-	18.2	3	18.4	17.4	-	-

तबता क्र. 21 पुढे सुरु...

तबता क्र. 21 पुढे चालू

जिवडक केंद्रातील पजन्य दिवसांची संख्या व एकूण पजन्य

जिल्हा : नागपूर

वर्ष - 1999 (पजन्य मि. मि.)

क्र.	तहसील केंद्र	माहिती व वर्ष								
		एप्रिल			मे			जून		
1	2	सरा- सरी	पजन्य दिव- सांची संख्या	पजन्य	सरा- सरी	पजन्य दिव- सांची संख्या	पजन्य	सरा- सरी	पजन्य दिव- सांची संख्या	पजन्य
1	2	12	13	14	15	16	17	18	19	20
1	नागपूर (अ)	16.5	-	-	20.4	5	30.0	204.5	16	130.6
2	सावनर	11.9	-	-	14.4	5	8.8	172.2	12	188.0
3	पारशिवनी	9.9	-	-	11.7	5	28.0	159.1	16	198.3
4	रामटेक	15.5	-	-	13.5	5	18.0	201.1	18	193.5
5	सांडा	15.5	-	-	13.5	5	38.5	201.1	16	212.6
6	कामठी	21.8	-	-	14.7	3	12.7	165.6	14	200.6
7	कुही	15.2	-	-	14.5	5	20.4	192.2	11	170.8
8	भिववापूर	15.2	-	-	14.5	5	46.2	192.2	11	197.8
9	उमरुड	15.2	-	-	14.5	5	26.2	192.2	11	176.0
10	नागपूर(ग)	21.8	-	-	14.7	5	15.5	165.6	18	112.6
11	हिंगणा	21.8	-	-	14.7	1	12.0	165.6	14	116.8
12	वाटाल	12.9	-	-	16.4	2	35.6	170.4	10	165.6
13	नरसुड	12.9	-	-	16.4	5	41.0	170.4	13	117.4
14	कळमेश्वर	11.9	-	-	14.4	5	18.4	172.2	13	205.0

..... 27.....
तस्ता क्र. 21 पुढे चालू

निवडक केंद्रातील पत्रे दिवसांची संख्या व एकूण पत्रे

जिल्हा इनामधर

वर्ष - 1999 (पत्रे मि. मि.)

क्र. क्र.	तहसिल/केंद्र	माहिती व वर्ष								
		जून			ऑगस्ट			सप्टेंबर		
		सरा-सरी	पत्रे दिवसांची संख्या	पत्रे	सरा-सरी	पत्रे दिवसांची संख्या	पत्रे	सरा-सरी	पत्रे दिवसांची संख्या	पत्रे
1	2	21	22	23	24	25	26	27	28	29
1	नागपूर (श)	308.8	18	280.4	268.4	14	281.5	188.9	18	264.4
2	सावनर	305.1	18	248.4	281.8	8	193.4	205.5	18	320.8
3	घाराजिवनी	345.4	21	280.4	249.0	15	215.0	174.7	25	320.8
4	समरक	372.9	18	222.7	297.8	13	365.5	197.7	24	474.8
5	सांढा	372.9	22	285.2	297.8	17	407.2	197.7	26	229.4
6	कासठा	341.5	18	287.6	271.5	17	341.0	212.6	19	265.8
7	करी	335.2	17	240.4	324.1	18	327.5	219.9	20	277.8
8	भिवानूर	335.2	20	285.9	324.1	17	352.8	219.9	20	289.7
9	डमड	335.2	18	162.5	324.1	17	454.6	219.9	21	248.4
10	नागपूर(सा)	341.5	22	282.1	271.5	19	324.8	212.6	26	225.8
11	हिंगणा	341.5	18	154.4	271.5	11	187.6	212.6	17	176.2
12	काटाज	285.6	18	352.0	225.5	12	210.8	178.6	21	380.2
13	नरखड	285.6	19	201.6	225.5	14	279.4	178.6	23	378.2
14	कळसुंधर	305.1	16	197.6	281.8	8	215.0	205.5	16	388.5

तस्ता क्र. 21 पुढे चालू...

..... 23
 त्वता क्र. 21 पुढे चालू

निवडक केंद्रातील फर्जन्य दिवसांची संख्या व एकूण फर्जन्य

जिल्हा - नागपूर

वर्ष - 1999 (फर्जन्य मि. मि.)

क्र. क्र.	तहसील/केंद्र	माहिती व वर्ष								
		ऑक्टोबर			नोव्हेंबर			डिसेंबर		
		सरा-सरी	फर्जन्य दिवसांची संख्या	फर्जन्य	सरा-सरी	फर्जन्य दिवसांची संख्या	फर्जन्य	सरा-सरी	फर्जन्य दिवसांची संख्या	फर्जन्य
1	2	30	31	32	33	34	35	36	37	38
1	नागपूर (श)	51.5	7	237.8	12.5	-	-	11.9	-	-
2	यावना	46.2	5	100.0	10.1	-	-	10.2	-	-
3	घारगिबनी	49.1	7	88.8	10.6	-	+	7.2	-	-
4	रामटेक	49.7	6	90.8	14.1	-	-	7.3	-	-
5	मोडा	49.7	5	99.0	14.1	-	-	7.3	-	-
6	कामठी	49.7	3	78.4	3.4	-	-	23.8	-	-
7	कुडो	51.7	6	93.0	15.4	-	-	6.5	-	-
8	भिवापूर	51.7	8	101.2	15.4	-	-	9.5	-	-
9	उमरु	51.7	8	55.0	15.4	-	-	6.5	-	-
10	नागपुरा(ग)	49.7	11	122.3	3.4	-	-	23.8	-	-
11	हिंजणा	49.7	4	24.4	3.4	-	-	23.8	-	-
12	काटोल	45.7	2	65.0	10.4	-	-	8.4	-	-
13	नरसड	45.7	3	130.2	10.4	-	-	8.4	-	-
14	ककमडवर	46.2	3	63.0	10.1	-	-	10.2	-	-

त्वता क्र. 21 पुढे सुरु...

तक्ता क्र. 21 पुढे चालू

निवडक केंद्रातील पजन्य दिवसांची संख्या व एकूण पजन्य

जिल्हा इ. ना. मधु

वर्ष - 1999 (पजन्य मि. मि.)

अ. क्र.	तहसील केंद्र	सप्तसरी	पजन्य दिवसांची संख्या	पजन्य
1	2	3	4	5
1	नागपूर (अ)	1161.7	76	1230.8
2	सावनर	146.8	99	1089.0
3	पाराशिवनी	146.8	78	1158.8
4	रामटक	146.8	68	889.6
5	मोदी	1094.1	66	1128.6
6	कामठी	1094.1	83	1302.2
7	कुर्ही	1090.2	66	1064.8
8	भिकापूर	1090.2	63	1070.1
9	उमरु	1228.8	84	1389.6
10	नागपूर(आ)	1090.9	77	1130.1
11	हिंगणा	1228.8	85	1280.3
12	जाटोज	1274.8	89	1131.5
13	नारळड	1274.8	82	1228.5
14	कळसोपूर	1274.8	78	1350.2

निवडक केंद्रातील कमाल व किमान तपमान (1998)

जिल्हा : नागपूर

(आकडे सेल्सिअसमध्ये)

अ. क्र.	महिना	केंद्र : नागपूर विमानतळ		केंद्र : नागपूर शहर	
		कमाल 1998	किमान 1998	कमाल 1998	किमान 1998
1	2	3	4	5	6
1.	जानेवारी	31.2	9.0	29.4	12.0
2.	फेब्रुवारी	34.0	11.1	32.5	13.3
3.	मार्च	39.3	13.0	38.2	15.7
4.	एप्रिल	42.8	17.3	42.6	21.2
5.	मे	46.8	23.0	45.9	24.7
6.	जून	45.8	22.6	43.9	23.0
7.	जुलै	36.6	23.3	35.5	23.6
8.	ऑगस्ट	34.4	23.4	33.1	23.2
9.	सप्टेंबर	34.3	21.7	32.9	22.0
10.	ऑक्टोबर	34.2	16.4	32.9	18.2
11.	नोव्हेंबर	33.5	9.6	32.4	12.4
12.	डिसेंबर	31.6	6.6	29.6	9.6
वार्षिक		40.8	6.6	45.9	9.6

आधार : विभागीय हवामान शास्त्र कार्यालय, नागपूर

.... 31....

तक्ता क्र. 3.1.

जमिनीचा वापर

जिल्हा : नागपूर

[वर्षे - 1995-96 व 1997-98]

(क्षेत्र'00 हेक्टर)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	एकूण भौगोलिक क्षेत्र	जंगल व्याप्त क्षेत्र	शेतीला उपलब्ध नसलेले क्षेत्र	शेतीला उपलब्ध नसलेली जमीन	पडीत जमिनी	वड न झालेली एकूण जमीन	लागवडी लागू पावणाऱ्या परत नसलेली जमीन	व्यतिरिक्त लागवडीला लागू नसलेली जमीन	एकूण जमीन (9+10+11)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	नागपूरशा	1995-96	209	-	12	72	84	49	29	-	78
		1997-98	209	-	12	60	72	60	9	-	69
2	सावनेर	1995-96	619	-	44	108	152	32	12	-	44
		1997-98	619	-	65	21	86	83	12	-	95
3	पारशिवनी	1995-96	787	273	62	29	91	33	30	5	68
		1997-98	787	270	30	33	83	37	23	6	66
4	रामटेक	1995-96	1143	614	15	87	102	52	16	25	93
		1997-98	1143	548	28	100	128	94	27	9	130
5	मौद	1995-96	613	10	8	65	73	1	3	10	14
		1997-98	613	10	37	35	72	11	7	12	30
6	कामठी	1995-96	424	24	11	50	61	6	20	16	42
		1997-98	424	15	52	12	64	8	23	16	47
7	कुही	1995-96	829	16	15	93	108	-	23	-	23
		1997-98	829	86	81	12	93	30	13	5	48

तक्ता क्र. 3.1 पुढे सुरु...

तक्ता क्र. 3.1 पुढे चालू
जमिनीचा वापर

जिल्हा : नागपूर

(क्षेत्र'00'हेक्टर)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	एकूण भौगोलिक क्षेत्र	जंगल-व्याप्त क्षेत्र	शेतीला उपलब्ध नसलेले क्षेत्र		एकूण (6+7)	पडीत जमिनी व्यतिरिक्त लागवड न झालेली एकूण जमीन			
					बिगर शेती वापरासाठी लायक नसलेली जमीन	पडीत /लागवडी लायक नसलेली जमीन		लागवडी लागू नसलेली जमीन	कायम मगुरे चरण व चरणांची जागा	कसलेल्या जमिनीत समाविष्ट नसलेली झाडे, झुडपे, फळबागा यासारखी जमीन	एकूण (9+10+11)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
8	भिवापूर	1995-96	702	108	13	28	41	13	45	9	67
		1997-98	702	108	18	33	51	23	40	9	72
9	उमरुडे	1995-96	979	246	7	60	67	33	135	21	189
		1997-98	979	146	52	23	75	53	125	23	201
10	नागपूरगावा	1995-96	620	37	25	64	89	42	29	-	71
		1997-98	620	17	63	53	116	42	29	8	79
11	हिंमणा	1995-96	786	97	65	47	112	67	95	10	172
		1997-98	786	27	65	26	91	47	92	40	179
12	काटोल	1995-96	842	86	2	50	52	35	22	-	57
		1997-98	842	66	5	16	21	35	24	-	59
13	नरसुडे	1995-96	768	45	8	53	61	13	61	6	80
		1997-98	768	36	33	18	51	52	61	6	119
14	कळमेश्वर	1995-96	543	33	50	60	110	36	31	-	67
		1997-98	543	3	40	46	86	40	52	-	92
जिल्हा एकूण		1995-96	9864	1589	337	866	1203	412	551	102	1065
		1997-98	9864	1332	581	488	1069	615	537	134	1286

....33....

तबता क्र. 3.1 पुढे चालू

जमिनीजा वापर

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	पडीत जमीन			लागवडीखालील क्षेत्र			लागवडीलायक क्षेत्र (9+11+15+16)
			चालू पड	इतर पड	एकूण पड	निव्वळ क्षेत्र	एकापेक्षा अधिक क्षेत्र	एकूण क्षेत्र	
1	2	3	13	14	15	16	17	18	19
1	नागपूरशा	1995-96	5	18	23	26	5	31	98
		1997-98	5	42	47	27	4	31	134
2	सावनेर	1995-96	2	10	12	411	188	599	455
		1997-98	12	20	32	398	147	545	513
3	पारशिवनी	1995-96	11	4	15	339	95	434	392
		1997-98	17	34	51	335	32	367	429
4	रामटेक	1995-96	21	25	46	286	51	337	409
		1997-98	1	3	4	297	21	318	404
5	मौदा	1995-96	12	32	44	471	82	553	526
		1997-98	12	46	58	484	82	566	565
6	कामठी	1995-96	14	15	29	268	52	320	319
		1997-98	11	15	26	291	52	343	341
7	कुही	1995-96	32	44	76	606	60	666	682
		1997-98	15	44	59	546	60	606	640

तबता क्र. 3.1 पुढे सुरु....

तक्ता क्र. 3.1 पुढे चालू

जमिनीचा वापर

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	पडीत जमीन			लागवडीखालील क्षेत्र			लागवडीलायक क्षेत्र (9+11+15+16)
			चालू पड	इतर पड	एकूण पड	निव्वळ क्षेत्र	एकापेक्षा अधिक क्षेत्र	एकूण क्षेत्र	
1	2	3	13	14	15	16	17	18	19
8	भिवानूर	1995-96	35	37	72	414	69	483	508
		1997-98	5	2	7	418	45	463	457
9	उन्हेड	1995-96	3	3	6	472	176	648	532
		1997-98	13	63	76	469	98	567	621
10	नागपूरगंगा	1995-96	38	20	58	365	76	441	465
		1997-98	39	34	73	364	37	401	487
11	हिंगणा	1995-96	16	11	27	378	97	475	482
		1997-98	16	60	76	355	29	384	518
12	काटोल	1995-96	12	17	29	618	73	691	682
		1997-98	32	147	179	632	65	697	846
13	नरखेड	1995-96	109	17	126	396	161	557	541
		1997-98	9	10	19	462	61	523	539
14	कळमेश्वर	1995-96	31	27	58	276	139	415	370
		1997-98	31	74	105	314	39	353	459
जिल्हा		1995-96	341	280	621	5326	1324	6650	6461
एकूण		1997-98	218	594	812	5392	772	6164	6953

टीप - 1995-96 चे आकडे पूर्ण सुधारित आहेत. व 1997-98 ची आकडेवारी जिल्हा ऋतू व पिके अहवालावरून घेण्यात आली असून ती अस्थायी स्वरूपाची आहे.

- आधार :
- 1) कृषि आयुक्तालय, पुणे
 - 2) जिल्हा ऋतू व पिके अहवाल, जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर.

....35....

तमता क्र. 3.2

तहसिलवार निरनिराख्या पिकांखालील क्षेत्र

[वर्ष: 1995-96 व 1997-98]

जिल्हा : नागपूर

(क्षेत्र हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	तांदूळ	गहू	सरीसर्प ज्वारी	रबी ज्वारी	एकूण ज्वारी	बाजरी	मका	वरी	नाचणी
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	नागपूर (श 1)	1995-96	111	502	906	-	906	-	21	-	-
		1997-98	118	576	617	-	617	-	38	-	-
2	सावनेर	1995-96	109	3137	12269	-	12269	-	-	-	-
		1997-98	103	3545	12829	-	12829	2	5	-	-
3	पारशिवनी	1995-96	2988	5127	4948	44	4992	-	21	-	-
		1997-98	1327	959	5249	2173	7422	-	21	-	-
4	रामटेक	1995-96	11281	3980	1367	1417	2784	-	277	-	-
		1997-98	10584	3622	1485	1075	2560	-	237	-	-
5	मौदा	1995-96	10588	17760	154	55	209	-	-	-	-
		1997-98	18714	10977	-	-	-	-	-	-	-
6	कामठी	1995-96	1038	5146	1039	63	1102	-	25	-	-
		1997-98	1118	2209	1388	107	1495	-	54	-	-
7	कुही	1995-96	8770	7068	90	9028	9118	-	-	-	-
		1997-98	8553	8146	65	4254	4319	-	-	-	-

तमता क्र. 3.2 पुढे चालू.

....36....

तक्ता क्र. 3.2 पुढे चालू

तहसिलवार निरनिराळ्या पिकांसाठीील क्षेत्र

जिल्हा : नागपूर

(क्षेत्र हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	तांदूळ	महू	सरीप ज्वारी	रबी ज्वारी	एकूण ज्वारी	बाजरी	मका	चरी	नाचणी
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
8	भिवापूर	1995-96	2922	5940	11	6833	6844	-	-	-	-
		1997-98	656	1766	80	6258	6338	-	-	-	-
9	उमरुड	1995-96	1927	6818	2353	3696	6049	-	-	-	-
		1997-98	1723	6707	1316	3156	4472	-	-	-	-
10	नागपूर (गा)	1995-96	16	1673	6884	22	6906	-	1	-	-
		1997-98	34	2583	7715	20	7735	6	7	-	-
11	हिंमणा	1995-96	30	1825	8923	-	8923	-	-	-	-
		1997-98	32	1797	7547	-	7547	-	-	-	-
12	काटोल	1995-96	295	2562	14222	-	14222	43	19	-	-
		1997-98	395	2563	16012	-	16012	43	19	-	-
13	नरसेड	1995-96	-	2500	9253	-	9353	-	3	-	-
		1997-98	122	3094	14896	-	14896	75	48	-	-
14	कळमेश्वर	1995-96	27	2602	12885	-	12885	-	-	-	-
		1997-98	30	1985	10926	-	10926	-	1	-	-
जिल्हा एकूण		1995-96	40102	66690	75304	21158	96462	43	367	-	-
		1997-98	43509	50529	80125	17043	97168	126	430	-	-

तक्ता क्र. 3.2 पुढे सुरु....

.....37.....

तक्ता क्र. 3.2

तहसिलवार निम्निराख्या पिकांशालील क्षेत्र

जिल्हा : नागपूर

(क्षेत्र हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	इतर तृण धान्य	एकूण तृण धान्य	हरभरा	तूर	मूग	उडीद	वाल	कुळी-थ	मटकी
1	2	3	13	14	15	16	17	18	19	20	21
1	नागपूर [श]	1995-96	-	1540	111	151	-	-	-	-	-
		1997-98	150	1499	90	106	14	-	4	-	8
2	सावनेर	1995-96	-	15515	2973	5812	1223	27	143	57	60
		1997-98	-	16484	2167	7535	244	28	129	231	43
3	पारशिवनी	1995-96	9	13187	4288	6235	92	18	6	75	20
		1997-98	-	9729	2296	6745	93	19	-	470	20
4	रामटेक	1995-96	-	18322	3300	1433	116	79	72	-	-
		1997-98	-	17003	1458	1608	120	46	150	4	10
5	मौदा	1995-96	-	28557	2876	670	19	31	14	-	-
		1997-98	-	29691	1171	3152	33	17	19	-	-
6	कामठी	1995-96	-	7311	1484	1214	36	-	1	-	6
		1997-98	-	4876	1751	1493	19	-	15	8	3
7	कुही	1995-96	-	24956	2262	3746	164	147	5	-	-
		1997-98	-	21018	4268	2245	134	196	7	-	-

तक्ता क्र. 3.2 पुढे सुरु.

तक्ता क्र. 3.2

तहसिलवार निरनिराल्या पिकांमालील क्षेत्र

जिल्हा : नागपूर

(क्षेत्र हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	इतर तृण धान्य	एकूण तृण धान्य	हरभरा	तूर	मूग	उडीद	वाल	कुळी-ध	मटकी
1	2	3	13	14	15	16	17	18	19	20	21
8	भिवापूर	1995-96	-	15706	2347	959	64	228	-	-	408
		1997-98	-	8760	1161	102	60	165	2	-	-
9	उमखेड	1995-96	-	14794	3293	2281	152	135	-	-	-
		1997-98	90	12992	5219	3016	142	81	15	-	37
10	नागपूर (गा.)	1995-96	-	8596	986	7512	52	20	2	-	16
		1997-98	-	10365	2246	2386	423	9	10	10	11
11	हिंमणा	1995-96	-	10778	2789	6744	45	17	7	1	20
		1997-98	1	9377	1645	2785	168	12	8	714	24
12	काटोल	1995-96	2	17143	4307	3254	1004	756	30	2120	163
		1997-98	-	19032	3215	5654	2204	57	30	3121	164
13	नरखेड	1995-96	10	11766	2302	5396	474	402	22	1627	102
		1997-98	43	18278	4927	2807	1054	81	32	1627	90
14	कळमेश्वर	1995-96	-	15514	1180	3697	235	105	75	1050	115
		1997-98	-	12942	924	2071	202	92	72	1032	112
जिल्हा एकूण		1995-96	21	203685	34998	50104	3676	1965	377	4930	910
		1997-98	284	192046	32536	41705	4910	862	493	7317	522

तहसिलवार निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र

जिल्हा : नागपूर

(क्षेत्र हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	इतर क- डधान्य	एकूण कड धान्य	एकूण अन्न- धान्ये	ऊस	मिरची	हळद	सु- पारी	इतर मसा- ल्या- चे प- दार्थ	एकूण मसा- ल्याचे पदार्थ
1	2	3	22	23	24	25	26	27	28	29	30
1	नागपूर [अ]	1995-96	-	262	1802	-	-	-	-	23	23
		1997-98	110	332	1831	-	26	-	-	3	29
2	सावनेर	1995-96	36	10331	25346	37	-	-	-	339	339
		1997-98	234	10611	27095	31	312	-	-	116	428
3	पारशिवनी	1995-96	256	11490	24668	135	-	-	-	1248	1248
		1997-98	583	10226	19955	135	395	1	-	397	798
4	रामटेक	1995-96	233	5238	23560	236	-	-	-	729	729
		1997-98	216	3612	20615	146	627	-	-	12	639
5	मौका	1995-96	324	3934	32491	763	-	-	-	3457	3457
		1997-98	256	4648	34339	275	2222	-	-	1035	3307
6	कामठी	1995-96	242	2983	10294	545	-	-	-	2605	2605
		1997-98	631	3970	8846	331	1704	-	-	170	1874
7	कुही	1995-96	1092	7416	32372	201	-	-	-	9396	9396
		1997-98	947	7795	22813	82	10555	2	-	164	10721

.... 40....
तक्ता क्र. 3.2

तहसिलवार निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र

जिल्हा : नागपूर

(क्षेत्र हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	इतर कडधान्य	एकूण कडधान्य	एकूण अन्नधान्ये	ऊस	मिरची	हळद	सुपारी	इतर मसाऱ्याचे पदार्थ	एकूण मसाऱ्याचे पदार्थ
1	2	3	22	23	24	25	26	27	28	29	30
8	भिवापूर	1995-96	1333	5339	21045	1	-	-	-	3353	3353
		1997-98	235	1725	10485	-	3252	66	-	588	3906
9	उमरेड	1995-96	488	6349	21143	2	-	-	-	2918	2918
		1997-98	418	8928	21920	-	2946	5	-	164	3115
10	नागपूर (गा)	1995-96	24	8612	17208	4	-	-	-	606	606
		1997-98	302	5396	15761	4	216	-	-	353	569
11	हिंगण	1995-96	368	9991	20769	-	-	-	-	195	195
		1997-98	45	5401	14778	-	152	-	-	56	208
12	काटोल	1995-96	475	12109	29252	6	-	-	-	388	388
		1997-98	2570	17015	36047	7	340	-	-	73	413
13	नरसेड	1995-96	215	11540	23306	3	-	-	-	472	472
		1997-98	738	11356	29634	4	305	5	-	122	432
14	कळमेश्वर	1995-96	130	6587	22101	20	-	-	-	483	483
		1997-98	438	4943	17885	21	250	1	-	268	519
जिल्हा एकूण		1995-96	5221	102181	305866	208	-	-	-	26762	26762
		1997-98	7773	95958	288004	1086	23302	80	-	3571	26953

तक्ता क्र. 3.2 पुढे सुरु....

.....41.....

तक्ता क्र. 3.2

तहसिलवार जिनिराख्या पिकांशालील क्षेत्र

जिल्हा : नागपूर

(क्षेत्र हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	आंबा	काजू	एकूण फळे व भाजीपाला	संकीर्ण खाद्य पिके	एकूण खाद्य पिके	कापूस	इतर तंतु पिके	एकूण तंतु पिके	भूईमूग
1	2	3	31	32	33	34	35	36	37	38	39
1	नागपूर (श)	1995-96	-	-	194	-	2019	23	-	23	1
		1997-98	1	-	254	-	2114	37	-	37	-
2	सावनेर	1995-96	-	-	4407	-	30679	11369	11	11380	1915
		1997-98	11	-	3469	-	31023	9032	61	9093	2719
3	पारशिवनी	1995-96	-	-	3539	-	29649	3075	5	3080	64
		1997-98	17	-	1310	1	22194	3075	61	3136	65
4	रामटेक	1995-96	-	-	2553	-	27078	242	71	313	2
		1997-98	14	-	974	-	22374	663	93	756	27
5	मौदा	1995-96	-	-	2280	-	38996	1	-	1	52
		1997-98	5	-	2363	-	40284	6	32	38	3
6	कामठी	1995-96	-	-	2745	-	16189	444	-	444	124
		1997-98	10	-	3127	-	14228	417	1	418	22
7	कुही	1995-96	-	-	1221	-	43181	-	25	25	-
		1997-98	9	-	1231	22	40869	19	19	38	-

तक्ता क्र. 3.2 पुढे सुरु...

... 42 ...
तक्ता क्र. 3.2

तहसिलवार निरनिराळ्या पिकांसाठीील क्षेत्र

जिल्हा : नागपूर

(क्षेत्र हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	आंबा	काजू	एकूण फळे व भाजीपाला	संकीर्ण साधपिके	एकूण साधपिके	कापूस	इतर तंतुपिके	एकूण तंतुपिके	भुईमूग
1	2	3	31	32	33	34	35	36	37	38	39
8	भिवापूर	1995-96	-	-	719	-	25618	876	5	291	-
		1997-98	-	-	733	8	15132	438	52	490	-
9	उमरुडे	1995-96	-	-	751	-	24214	5669	-	5662	-
		1997-98	5	-	1107	10	20152	5717	7	5724	-
10	नागपूर (गा)	1995-96	-	-	3756	-	21574	8901	1	2902	32
		1997-98	7	-	2333	-	18567	8911	39	8950	25
11	हिंगणा	1995-96	-	-	2761	-	28725	15504	19	15523	166
		1997-98	11	-	2203	13	17202	17376	13	17489	172
12	काटोल	1995-96	-	-	6330	-	35976	3373	55	3341	3251
		1997-98	8	-	5141	-	41008	3874	127	4001	3352
13	नरसुडे	1995-96	-	-	7057	-	30853	5507	2	5509	5585
		1997-98	2	-	6515	-	36585	5630	97	5757	3994
14	कळमेडवर	1995-96	-	-	5311	-	27915	7596	-	7596	1132
		1997-98	3	-	3941	-	22333	5211	10	5321	1029
जिल्हा एकूण		1995-96	-	-	43615	-	378251	63133	207	63340	15334
		1997-98	103	-	34601	54	350393	60436	712	61143	16708

तक्ता क्र. 3.3 पुढे सुरु....

.... to....

तक्ता क्र. 3.2 पुढे चालू

तहसिलवार निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र

जिल्हा : नागपूर

(क्षेत्र हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	करडई	जवस	तीळ	नारळ	इतर गळीत धान्ये	एकूण गळीत धान्ये	तंबाखू	इतर औषधी व मादक पदार्थ
1	2	3	40	41	42	43	44	45	46	47
1	नागपूर (अ)	1995-96	-	142	1	-	750	894	-	-
		1997-98	-	122	2	-	764	888	-	-
2	सावनेर	1995-96	-	109	163	-	15654	17841	4	-
		1997-98	-	195	216	-	11001	14131	21	92
3	पारशिवनी	1995-96	23	1087	196	-	9270	10640	-	-
		1997-98	23	1221	196	-	9804	11309	-	18
4	रामटेक	1995-96	-	1619	121	-	4524	6266	-	3
		1997-98	-	1289	171	-	7415	8902	-	1
5	मौदा	1995-96	12	1039	134	-	15057	16294	-	-
		1997-98	12	2018	18	-	25669	27720	-	-
6	कामठी	1995-96	30	2626	72	-	13357	16224	-	-
		1997-98	29	2152	72	-	19884	22159	-	-
7	कुही	1995-96	-	5669	115	-	17634	23418	-	-
		1997-98	-	5647	47	-	13875	19569	-	-

तक्ता क्र. 3.2 पुढे चालू...

तक्ता क्र. 3.2 पुढे चालू

तहसिलवार निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र

जिल्हा : नागपूर

(क्षेत्र हेक्टरमध्ये)

क्र.	तहसील	वर्ष	करंडे	जवस	तीळ	नारळ	इतर गळीत धान्ये	एकूण गळीत धान्ये	तंबाखू	इतर औषधी व मादक पदार्थ
1	2	3	40	41	42	43	44	45	46	47
8	भिवापूर	1995-96	42	3678	99	-	17966	21785	-	-
		1997-98	42	3928	10	-	21435	25415	-	-
9	उमरुड	1995-96	11	4085	399	-	29848	34343	-	-
		1997-98	14	1818	270	-	17839	19941	-	-
10	नागपूर (गा.)	1995-96	-	1582	199	-	11671	13484	-	-
		1997-98	6	1460	101	1	16042	17635	-	-
11	द्विगणा	1995-96	-	-	24	1	7981	8172	-	-
		1997-98	-	40	52	-	5800	6064	-	-
12	काटोल	1995-96	1	67	215	-	22672	29206	-	-
		1997-98	2	67	216	-	15075	24012	-	-
13	नरनड	1995-96	3	87	133	-	13438	19246	-	-
		1997-98	8	75	130	-	12603	16810	-	-
14	कळमंजूर	1995-96	-	178	153	-	4560	6023	-	-
		1997-98	-	152	106	-	12929	14216	-	-
जिल्हा एकूण		1995-96	122	21968	2029	1	184392	223836	4	3
		1997-98	136	20184	1607	1	190135	228771	21	111

तक्ता क्र. 3.2 पुढे सुरु...

तक्ता क्र. 3.2 पुढे चालू

तहसिलवार निरनिराळ्या पिकांसाठीील क्षेत्र

जिल्हा : नागपूर

(क्षेत्र हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	एकूण औषधी व मादक पदार्थ	चा-यांची पिके	हिर-वी पिके	संकी-र्ण अ-साद्य पिके	एकूण असाद्य पिके	लागव-डी सा-लील एकूण क्षेत्र	एकापे-क्षा अधि-क वेळा लागव-डीसाठी-ल क्षेत्र	लाग-वडी सा-लील निव्वळ क्षेत्र
1	2	3	48	49	50	51	52	53	54	55
1	नागपूर (श)	1995-96	-	-	-	66	983	3002	451	2551
		1997-98	-	22	65	42	1054	3104	451	2653
2	सावनेर	1995-96	4	32	-	5	29262	59941	18811	41130
		1997-98	113	96	5	7	23445	54468	14715	39753
3	पाराशेवजी	1995-96	-	2	-	1	12498	43372	9510	33362
		1997-98	18	3	1	11	14478	36672	3175	33497
4	रामटेक	1995-96	3	-	-	35	6617	33695	5067	28628
		1997-98	1	-	25	12	9696	31792	2067	29725
5	मौडा	1995-96	-	-	-	-	16295	55291	8176	47115
		1997-98	-	-	5	15	27778	56608	8176	48427
6	कामठी	1995-96	-	12	-	84	16764	32053	5247	28306
		1997-98	-	3	75	10	22665	34370	5248	29122
7	बुही	1995-96	-	31	-	13	23487	66668	6031	60637
		1997-98	-	8	10	30	19655	60582	6032	54550

तक्ता क्र. 3.2 पुढे सुरु...

तक्ता क्र. 3.2 पुढे चालू

तहसिलवार निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र

जिल्हा : नागपूर

(क्षेत्र हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	एकूण औषधी व मादक पदार्थ	चा-यांची पिके	हिरवी पिके	संकीर्ण असाद्य पिके	एकूण असाद्य पिके	लागवडी खा-लील एकूण क्षेत्र	एकापेक्षा अधिक वेळा लागवडीखालील क्षेत्र	लागवडी खा-लील क्षेत्र
1	2	3	48	49	50	51	52	53	54	55
8	भिचापूर	1995-96	-	-	-	-	22866	48281	8249	41435
		1997-98	-	15	-	5	25925	48252	4451	41807
9	उमरुडे	1995-96	-	-	-	3	40908	64522	17535	47227
		1997-98	-	10	4	50	25729	56631	9740	46921
10	नागपूर (गा)	1995-96	-	-	-	41	22487	44061	7812	36449
		1997-98	-	22	30	22	26659	40191	3742	36449
11	हिंमणा	1995-96	-	19	-	5	23719	47444	9367	37777
		1997-98	-	12	50	232	23847	38395	2398	35497
12	काटोल	1995-96	-	17	-	17	33131	69156	7323	61823
		1997-98	-	19	17	38	23087	69695	6473	63217
13	नरहेंड	1995-96	-	26	-	2	24783	55821	16058	39563
		1997-98	-	16	2	22	22007	52262	6053	46264
14	कळानेवर	1995-96	-	11	-	20	13650	41565	13447	27618
		1997-98	-	2	18	12	19499	35345	3047	31398
जिल्हा एकूण		1995-96	7	150	-	292	287625	684975	132554	532321
		1997-98	132	228	307	508	291094	616418	77198	539220

टीप :- 1995-96 चे आकडे पूर्ण सुधारित आहेत. व 1997-98 ची आकडेवारी अस्थायी स्वरूपाची आहे.

अधार : 1) कृषि आयुक्तालय, पुणे.
2) जिल्हा फुलू व पिके अहवाल, जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर.

मुख्य पिकांचे दर हेक्टरी उत्पादन व एकूण उत्पादन

जिल्हा : नागपूर

वर्ष : 1999-2000

1) दर हेक्टरी उत्पादन - किलोमध्ये, 2) एकूण उत्पादन - '00' मेट्री टनांत.

अ. क्र.	पिके	दर हेक्टरी उत्पादन	एकूण उत्पादन	अ. क्र.	पिके	दर हेक्टरी उत्पादन	एकूण उत्पादन
1	2	3	4	1	2	3	4
1	तांदूळ	1119	422	17	जवस	312	37
2	गहू	1133	709	18	भुईमूग	756	99
3	ज्वारी	764	526	19	मोहरी	279	2
4	बाजरी	513	1	20	तीळ	300	3
5	बाली	-	-	21	खंडी	400	1
6	मका	1875	3	22	ऊस	88	619
7	नाचणी	-	-	23	नारळ	-	-
8	हतर धान्ये	600	1	24	कापूस (सरकी विरहीत)	278	1037
9	एकूण धान्ये	973	1662	25	ताग	242	1
10	हरभरा	581	221	26	मेस्टा(अंबाडी)	-	-
11	तूर	911	465	27	तंबाखू	793	1
12	उजोद	258	7	28	एकूण औषधी व अमली पदार्थ	793	1
13	मुंग	237	7	29	सुंठ (आले)	949	28
14	मसूर	452	1	30	मिरची (लाल)	182	23
15	हतर कडधान्ये	612	29	31	हळद	945	95
16	एकूण कडधान्ये	722	730	32	बटाटा	5000	5

टिप : 1) ऊसाचे उत्पादन ड्रेड केनच्या स्वरूपांत आहे.

2) सुंठ/आले व हळद या पिकांचे क्षेत्र हेक्टर मध्ये असून कापसाचे उत्पादन गाठी मध्ये आहे. 1 गाठ = 170 कि. गॅज असे आहे.

अधारा- कृषी आयुक्तालय, पुणे.

जिल्हा : नागपूर विविध साधनांचे ओलिता खालील क्षेत्रे (क्षेत्र हेक्टरमध्ये)
[वर्ष- 1995-96 व 1997-98]

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	ओलिताखालील क्षेत्र		ओलिता-खालील निव्वळ क्षेत्र	ओलिता-खालील एकूण क्षेत्र	एकूण लागवडीखालील क्षेत्र	ओलिताखालील एकूण क्षेत्राची एकूण लागवडीखालील क्षेत्राशी टक्केवारी
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	नागपूर शि	1995-96	-	526	526	776	3002	25.85
		1997-98	-	560	560	1872	3104	60.31
2	सावनेर	1995-96	-	5850	5850	8872	59941	14.80
		1997-98	1870	2673	4543	14059	54468	25.81
3	पारशिवनी	1995-96	2436	5180	7610	11432	43372	26.36
		1997-98	1798	1490	3288	8117	36672	22.13
4	रामटेक	1995-96	1629	5118	6747	7840	33695	23.27
		1997-98	5124	2189	7313	8152	31792	25.64
5	मौदा	1995-96	21425	2058	23483	27198	55291	49.19
		1997-98	22424	238	22662	36236	56603	64.02
6	कामडी	1995-96	2653	7702	10355	13955	32053	42.54
		1997-98	1582	2832	4414	8837	34370	25.71
7	कुही	1995-96	4985	4198	9183	11017	66668	16.53
		1997-98	5677	2976	8653	12419	60582	20.50

तक्ता क्र. 3.4 पुढे चालू

विविध साधनांचे ओलिता सालील क्षेत्र

जिल्हा : नागपूर

(क्षेत्र हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	ओलितासालील क्षेत्र पृष्ठ भागीय	ओलिता- सालील निव्वळ क्षेत्र	ओलिता- सालील एकूण क्षेत्र	एकूण लागवडी सालील क्षेत्र	ओलितासालील एकूण क्षेत्राची एकूण लागव- डीसालील क्षे- त्राची टक्के- वारी	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
8	भिवापूर	1995-96	2140	1235	3375	4246	48284	8.79
		1997-98	1814	856	2670	3457	46258	7.47
9	उमरुड	1995-96	2309	552	2861	5533	64822	8.54
		1997-98	2516	1634	4150	10048	56681	17.73
10	नागपूर (ग्राम)	1995-96	209	5203	5412	6154	44061	13.97
		1997-98	107	4324	4431	7691	40191	19.14
11	हिंगणा	1995-96	1402	2179	3581	4479	47444	9.44
		1997-98	432	1850	2282	3154	38395	8.21
12	काटोल	1995-96	9	7202	7211	10211	69156	14.77
		1997-98	167	5335	5502	11308	69695	16.22
13	नरसुड	1995-96	18	7898	7916	11488	55621	20.65
		1997-98	-	6748	6748	11621	52262	22.24
14	कळमेश्वर	1995-96	915	4898	5813	8672	41565	20.86
		1997-98	1715	5524	7239	8803	35345	24.91
जिल्हा एकूण		1995-96	40130	59799	99929	131873	664975	19.83
		1997-98	45226	39229	84455	145774	616418	23.65

टीप :- 1995-96 चे आकडे पूर्ण सुधारित आहेत. 1997-98 ची आकडेवारी जिल्हा क्रुतू व पिके अहवालावरून घेण्यात आली असून ती अस्थायी स्वरूपाची आहे.

आधार :- 1) कृषि आयुक्तालय, पुणे

2) जिल्हा क्रुतू व पिके अहवाल, जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर.

.... 50....

तबता क्र. 3.5

निरनिराळ्या पिकांखालील ओलिताचे क्षेत्र

जिल्हा - नागपूर

[वर्ष- 1995-96 व 1997-98]

(क्षेत्र - हेक्टरमध्ये)

क्र.	तहसील	वर्ष	तांदूळ	गहू	खरीप ज्वारी	रब्बी ज्वारी	एकूण ज्वारी	बाजरी	मका	नाचणी	इतर तृण धान्ये
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	नागपूर (श)	1995-96	72	435	-	-	-	-	8	-	-
		1997-98	118	528	-	-	-	-	38	-	-
2	सावनेर	1995-96	1	3085	-	-	-	-	-	-	-
		1997-98	103	3100	395	-	395	2	5	-	-
3	पारशिवनी	1995-96	2698	4321	-	-	-	-	-	-	-
		1997-98	3057	2423	-	-	-	-	-	-	-
4	रामटेक	1995-96	3912	1486	-	-	-	-	-	-	-
		1997-98	11501	1701	152	94	246	-	184	-	-
5	मौदा	1995-96	9782	11319	-	-	-	-	-	-	-
		1997-98	18786	10977	-	-	-	-	-	-	-
6	कामठी	1995-96	1027	4735	-	-	-	-	20	-	-
		1997-98	704	2209	122	39	161	-	54	-	-
7	कुही	1995-96	3520	3639	-	3	3	-	-	-	-
		1997-98	3143	3915	145	1230	1375	-	-	-	-

तबता क्र. 3.5 पुढे सुरु...

....51....

खता क्र. 3.5 पुढे चालू

निरनिराळ्या पिकांखालील ओलिताचे क्षेत्र

जिल्हा : नागपूर

(क्षेत्र - हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	तांदूळ	गहू	सरीसो	रबी	एकूण	बाजरी	मका	नाचणी	इतर
क्र.					ज्वारी	ज्वारी	ज्वारी				तृण धान्ये
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
8	भिवापुर	1995-96	668	2523	-	24	24	-	-	-	-
		1997-98	655	1766	-	10	10	-	-	-	-
9	उमरुडे	1995-96	789	3637	-	-	-	-	-	-	-
		1997-98	773	3655	212	56	268	-	-	-	-
10	नागपूर(गा)	1995-96	16	1673	-	-	-	-	-	-	-
		1997-98	24	2170	956	20	976	-	-	-	-
11	हिंमणा	1995-96	-	1177	-	-	-	-	-	-	-
		1997-98	-	1677	5	-	5	-	-	-	-
12	काटोल	1995-96	-	3474	-	-	-	-	-	-	-
		1997-98	-	2574	-	-	-	-	-	-	-
13	नरखेड	1995-96	-	2466	-	-	-	-	3	-	-
		1997-98	-	3032	12	-	12	-	4	-	-
14	कळमेश्वर	1995-96	-	2802	-	-	-	-	-	-	-
		1997-98	-	1985	502	-	502	-	1	-	-
जिल्हा		1995-96	22485	45552	-	27	27	-	31	-	-
एकूण		1997-98	38864	41710	2501	1449	3950	2	286	-	-

खता क्र. 3.5 पुढे सुरु....

....52....

तक्ता क्र. 3.5 पुढे चालू

निरनिराळ्या पिकांसाठीील ओलिताचे क्षेत्र

जिल्हा : नासपूर

(क्षेत्र - हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	एकूण तृण-धान्ये	हरभरा	तूर	वाटाणा	इतर कडधान्ये	एकूण कडधान्ये	एकूण अन्नधान्ये	ऊस	मसाऱ्याचे पदार्थ
1	2	3	13	14	15	16	17	18	19	20	21
1	नागपूरशी	1995-96	515	59	-	-	-	59	574	-	10
		1997-98	682	104	10	6	12	132	814	-	29
2	सांचेनेर	1995-96	3086	1553	-	7	77	1637	4723	37	303
		1997-98	3605	2061	1925	15	609	4610	8215	38	401
3	पाराशिवनी	1995-96	7019	281	-	9	-	290	7309	185	501
		1997-98	5480	281	17	9	75	382	5852	185	372
4	रामटेक	1995-96	5378	77	-	14	-	91	5469	236	284
		1997-98	13632	125	405	140	3988	9658	23290	130	286
5	मौडा	1995-96	21101	123	-	8	29	160	21261	768	2274
		1997-98	29763	171	-	9	47	227	29990	175	2306
6	कामठी	1995-96	5782	447	-	17	1	465	6247	545	5125
		1997-98	3128	1751	1071	65	10	2697	6025	281	885
7	कुही	1995-96	7162	240	-	-	-	240	7402	201	2553
		1997-98	8433	1243	1489	20	56	2308	11241	74	3768

तक्ता क्र. 3.5 पुढे सुरु....

तक्ता क्र. 3.5 पुढे चालु

निरनिराळ्या पिकाखालील ओलिताचे क्षेत्र

जिल्हा : नागपूर

(क्षेत्र - हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	एकूण तृणधान्ये	हरभरा	तूर	वाटाणा	इतर कडधान्ये	एकूण कडधान्ये	एकूण अन्नधान्ये	ऊस	मसाऱ्याचे पदार्थ
1	2	3	13	14	15	16	17	18	19	20	21
8	भिचापूर	1995-96	3215	161	-	2	1	164	3379	1	378
		1997-98	2431	160	1002	72	4	1238	3669	-	327
9	उमरुड	1995-96	4426	425	-	-	-	425	4851	2	210
		1997-98	4696	600	1528	109	-	2237	6933	-	140
10	नागपूर(गा)	1995-96	1689	986	-	3	4	993	2682	4	509
		1997-98	3170	447	1792	6	32	2277	5447	5	253
11	हिंमणा	1995-96	1177	450	2	-	2	454	1631	-	109
		1997-98	1682	555	979	-	44	1578	3260	-	103
12	काटोल	1995-96	2474	1421	1	27	1	1450	3924	6	303
		1997-98	2574	1422	1123	28	315	2838	5462	6	407
13	नरखेड	1995-96	2469	1328	12	42	17	1399	3868	3	441
		1997-98	3048	1555	1046	45	41	2687	5735	4	411
14	कळमेवूर	1995-96	2602	1180	-	6	14	1200	3802	20	351
		1997-98	2488	924	526	2	90	1542	4030	21	202
जिल्हा		1995-96	68095	8731	15	135	146	9027	77122	2008	13351
एकूण		1997-98	84812	11399	12913	526	10323	35161	119973	919	9890

तक्ता क्र. 3.5 पुढे सुरु...

....54....

तक्ता क्र. 3.5 पुढे चालू

निरनिराळ्या पिकांसाठीील ओलिताचे क्षेत्र

जिल्हा : नागपूर

(क्षेत्र - हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	एकूण फळे	एकूण भाजीपाला	सकी-पांखा पिके	एकूण खाद्य पिके	कापूस	इतर तंतू पिके	एकूण तंतू पिके	भुईमूग	जवस सूर्य-फल
1	2	3	22	23	24	25	26	27	28	29	30
1	नागपुराशा	1995-96	110	1	-	896	28	-	28	1	11
		1997-98	101	149	-	1093	35	-	35	-	117
2	सावनेर	1995-96	2763	899	-	8725	-	-	-	116	6
		1997-98	1695	912	37	11298	991	10	1001	960	92
3	पारशिवनी	1995-96	1929	567	-	10491	132	-	132	3	111
		1997-98	190	559	52	7220	132	27	159	24	156
4	रामटेक	1995-96	1628	173	-	7790	-	-	-	2	2
		1997-98	640	232	-	24578	175	-	175	26	109
5	मौदा	1995-96	221	979	-	25503	1	-	1	52	135
		1997-98	209	1159	208	34047	-	-	-	3	1244
6	कामठी	1995-96	527	828	-	13272	-	-	-	122	35
		1997-98	552	344	241	8328	432	1	433	18	308
7	कुही	1995-96	214	350	-	10720	-	-	-	-	-
		1997-98	226	296	21	15626	9	30	39	-	610

तक्ता क्र. 3.5 पुढे सुल...

.... 55....

तक्ता क्र. 3.5 पुढे चालू

निरनिराळ्या पिकांसाठी ओलिताचे क्षेत्र

जिल्हा : नागपूर

(क्षेत्र - हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	एकूण फळे	एकूण भाजीपाला	संकीर्ण साय पिके	एकूण साय पिके	कापूस	इतर तंतू पिके	एकूण तंतू पिके	भुईमूग	जवस सूर्यफल
1	2	3	22	23	24	25	26	27	28	29	30
8	भिवापुर	1995-96	132	265	-	4155	-	-	-	-	-
		1997-98	144	189	73	4402	27	-	27	-	10
9	उमोड	1995-96	277	189	-	5529	2	-	2	-	-
		1997-98	326	288	-	7637	698	-	698	-	38
10	नागपुरगा	1995-96	2479	480	-	6154	-	-	-	-	-
		1997-98	1160	762	22	7649	138	-	138	28	306
11	हिगणा	1995-96	2347	281	-	4368	58	-	58	52	-
		1997-98	1569	315	272	5519	648	-	648	44	12
12	काटोल	1995-96	277	189	-	5529	2	-	2	174	33
		1997-98	3991	938	123	10927	7	5	12	215	87
13	नरसेड	1995-96	5359	877	-	11048	215	-	215	181	16
		1997-98	5286	1064	185	12835	103	-	103	7	12
14	कळमेश्वर	1995-96	3573	761	-	8507	-	-	-	148	-
		1997-98	2720	440	61	7474	485	-	485	342	32
जिल्हा		1995-96	27048	7388	-	126917	436	-	436	851	349
एकूण		1997-98	18909	7647	1295	158533	3880	73	3953	1667	3133

तक्ता क्र. 3.5 पुढे सुरु...

तक्ता क्र. 3.5 पुढे चालू

निरनिराळ्या पिकांखालील ओलिताचे क्षेत्र

जिल्हा - नागपूर

(क्षेत्र - हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	करड-ई	इतर गळी-ताची पिके	एकूण गळी-ताची पिके	तंबा-सू	इतर औष-धी व मादक पदार्थ	एकूण औष-धी व मादक पदार्थ	चा-या-ची पिके	संकीर्ण असाद्य पिके	एकूण असाद्य पिके	ओलि-ताखालील एकूण क्षेत्र
1	2	3	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
1	नागपुराशे	1995-96	-	46	58	-	-	-	-	-	81	776
		1997-98	-	237	354	-	-	-	2	25	416	1872
2	सावनेर	1995-96	-	19	141	-	-	-	6	-	147	8872
		1997-98	-	677	1729	7	-	7	24	-	2761	14059
3	पारशिवर्ना	1995-96	-	655	769	-	-	-	-	40	941	11432
		1997-98	-	320	500	-	-	-	-	238	897	8117
4	रामटेक	1995-96	-	9	13	-	2	2	-	35	50	7840
		1997-98	-	48	183	-	1	1	-	20	970	9150
5	मौदा	1995-96	-	1507	1694	-	-	-	-	-	1695	27198
		1997-98	-	1250	2497	-	-	-	-	1	2498	36236
6	कामठी	1995-96	-	526	633	-	-	-	-	-	633	12955
		1997-98	-	1091	1417	-	-	-	3	-	1853	8857
7	कुही	1995-96	-	297	297	-	-	-	-	-	297	11017
		1997-98	-	299	909	-	-	-	-	14	962	12419

....57....

तक्ता क्र. ३.५ पुढे चालू

निरनिराळ्या पिकांखालील ओलिताचे क्षेत्र

जिल्हा : नागपूर

(क्षेत्र - हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	करड- ई	इतर गळी- ताची पिके	एकूण गळी- ताची पिके	तंबा- सू	इतर औष- धी व माद- क प- दार्थ	एकूण औष- धी व माद- क प- दार्थ	चा- या- ची पिके	संकीर्ण साद्य पिके	एकूण असा- द्य पिके	ओलि- ताखा- लील एकूण क्षेत्र
1	2	3	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
8	भिवापूर	1995-96	-	91	91	-	-	-	-	-	91	4246
		1997-98	-	72	82	-	-	-	-	-	109	3457
9	उमरेड	1995-96	-	-	-	-	-	-	-	2	4	5533
		1997-98	-	821	859	-	-	-	-	-	1557	10048
10	नागपूरगारा	1995-96	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6154
		1997-98	-	97	431	-	-	-	6	5	580	7691
11	हिंगणा	1995-96	-	1	53	-	-	-	-	-	111	4479
		1997-98	-	95	151	-	-	-	-	-	799	3154
12	काटोल	1995-96	-	5	212	-	-	-	2	32	251	10211
		1997-98	1	30	333	-	-	-	1	35	381	11308
13	नरसेड	1995-96	-	-	197	-	-	-	12	16	440	11488
		1997-98	-	13	32	-	1	1	16	10	162	11621
14	कळमेडवर	1995-96	-	-	143	-	-	-	2	15	165	8672
		1997-98	-	-	374	-	-	-	-	14	873	8803
	जिल्हा	1995-96	-	3158	4356	-	2	2	22	140	4956	131373
	एकूण	1997-98	1	5050	9851	7	2	9	52	362	14227	145774

टिप :- 1) 1995-96 चे आकडे सुधारित आहेत. व 1997-98 ची आकडेवारी अस्थायी स्वरूपाची आहे.

आधार :- 1) कृषि आयुक्तालय, पुणे.

अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	सिंचन विहिरींची एकूण संख्या	वांपरात असलेल्या विहिरीवर बसविलेले डिझेल पंप	वांपरात असलेल्या विहिरीवर बसविलेले विजेचे पंप	वांपरात नसलेल्या सिंचन विहिरी संख्या	इतर विहिरींची संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8
1	नागपूर (श)	1995-96	378	4	288	75	-
		1997-98	1368	4	215	90	-
2	सावनेर	1995-96	3971	-	3918	514	522
		1997-98	3971	-	3918	514	509
3	पारशिवनी	1995-96	1325	202	986	338	230
		1997-98	1085	202	986	338	327
4	रामटेक	1995-96	1226	180	397	254	677
		1997-98	1570	187	548	320	471
5	मौदा	1995-96	2272	-	-	-	-
		1997-98	1470	-	-	136	-
6	कामठी	1995-96	1995	28	1065	256	820
		1997-98	2004	30	599	419	1942
7	कुही	1995-96	2207	271	1017	546	614
		1997-98	2988	277	605	592	398
8	भिवापूर	1995-96	780	320	1066	253	485
		1997-98	922	320	521	253	647

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	सिंचन विहिरींची एकूण संख्या	वापरात असलेल्या विहिरींवर डिझेल पंप	बासविलेले विजेचे पंप	वापरात नसलेल्या सिंचन विहिरी संख्या	इतर विहिरींची संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8
9	उमरुड	1995-96	1963	335	415	359	512
		1997-98	2180	335	1292	567	598
10	नागपूर(गा)	1995-96	1396	35	823	244	10
		1997-98	1419	58	827	254	139
11	हिंगणा	1995-96	2269	-	2771	858	386
		1997-98	2373	17	2640	697	417
12	काटोल	1995-96	10770	13	7148	2162	820
		1997-98	10182	13	6842	1397	674
13	नरखेड	1995-96	8651	15	7568	1592	2016
		1997-98	11211	17	7719	4817	2052
14	कळमेश्वर	1995-96	6289	-	5490	1560	457
		1997-98	7876	22	5415	2372	447
	जिल्हा	1995-96	45492	1403	32952	9011	7599
	एकूण	1997-98	50619	1482	32127	12766	8621

टीप :- 1995-96 चे आकडे सुधारित आहेत. 1997-98 ची आकडेवारी अस्थायी स्वरूपाची आहे.

आधार 1) कृषि आयुक्तालय, पुणे.

2) जिल्हा ऋतु पीके अहवाल, जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर.

तालुकावार कुपनलिका, हातपंप चालू असलेल्या हातपंप व विद्युत पंपांची संख्या
जिल्हा = नागपूर वर्ष = 1999-2000

अ. क्र.	तहसील	घशस्वी कुपनलिकांची संख्या	बसविलेल्या हातपंपांची संख्या	बसविलेल्या विद्युत पंपांची संख्या	चालू असलेल्या हातपंपांची संख्या	चालू असलेल्या विद्युत पंपांची संख्या
1	2	3	4	5	6	7
1	नागपूर [श]	-	-	-	2705	572
2	सावनेर	4	4	-	231	17
3	पारशिवनी	6	6	-	274	14
4	रामटेक	4	3	-	623	18
5	मौदा	9	9	-	414	18
6	कामठी	14	14	-	319	21
7	कुही	4	4	-	520	28
8	भिवापूर	1	1	-	257	24
9	उनेड	1	1	-	290	16
10	नागपूर [गा]	28	28	-	496	20
11	डिंगणा	37	35	-	421	6
12	काटोल	5	2	-	336	13
13	नरसेड	17	16	-	327	10
14	कळमेश्वर	1	0	-	250	22
जिल्हा एकूण		131	123	-	7433	799

टिप : रकाना क्र. 6 व 7 मधील आकडेवारी संचित असून रकाना क्र. 3 ते 5 मधील आकडेवारी 1999-2000 करिता दिलेली आहे.

आधार : 1) वरिष्ठ भूवैज्ञानिक भूजल सर्वेक्षण आणि विकास यंत्रणा, नागपूर.

2) उप अभियंता, भूजल सर्वेक्षण आणि विकास यंत्रणा, जिल्हा परिषद, नागपूर.

3) कार्यकारी अभियंता, पाणीपुरवठा विभाग, महानगरपालिका, नागपूर.

.....61.....
 त्रस्ता क्र. 3.7
 लघुपाटबंधा-यांची कामे

जिल्हा : नागपूर

वर्ष : 1999-2000

अ. क्र.	तहसील	पूर्ण झालेल्या कामांची संख्या (संख्या)				उपयोगात असलेली कामे (संख्या)			
		जिल्हा परिषद	राज्य	साजगी/सहकार	एकूण	जिल्हा परिषद	राज्य	साजगी/सहकार	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	नागपूर (श.)	-	-	-	-	-	-	-	-
2	सावनेर	324	4	-	328	324	4	-	328
3	पारशिवनी	349	3	-	352	349	3	-	352
4	रामटेक	383	7	-	390	383	7	-	390
5	मौदा	211	1	-	212	211	1	-	212
6	कामठी	128	-	-	128	128	-	-	128
7	कुही	481	2	-	483	481	2	-	483
8	भिवापूर	317	8	-	325	317	8	-	325
9	उमडे	256	7	2	265	256	7	2	265
10	नागपूर (गा.)	162	3	-	165	162	3	-	165
11	हिंमणा	224	5	-	229	224	5	-	229
12	काटोल	654	4	-	658	654	4	-	658
13	नरसेड	517	1	1	519	517	1	1	519
14	कळमेश्वर	285	1	-	286	285	1	-	286
जिल्हा एकूण		4291	46	3	4340	4291	46	3	4340

त्रस्ता क्र. 3.7 पुढे सुरु...

तमता क्र. ३.७ पुढे चालू
लघुपाटबंधा-यांची कामे

जिल्हा - नागपूर

वर्ष : 1999-2000

अ. क्र.	तहसील	वापरातील कामाचे लाभक्षेत्र (हेक्टर)				ओलिताखालील निव्वळ क्षेत्र (हेक्टर)			
		जिल्हा परिषद	राज्य	साजगी/सहकार	एकूण	जिल्हा परिषद	राज्य	साजगी/सहकार	एकूण
1	2	11	12	13	14	15	16	17	18
1	नागपूर (श.)	-	-	-	-	-	-	-	-
2	सावनेर	911	1503	-	2414	911	507	-	1418
3	पारशिवनी	1231	1008	-	2239	1231	416	-	1647
4	रामटेक	7462	1901	-	9363	7462	594	-	8056
5	मौदा	1509	194	-	1703	1509	161	-	1670
6	कामठी	663	-	-	663	663	-	-	663
7	कुही	5404	941	-	6345	5404	594	-	5998
8	भिवापूर	3352	3735	-	7087	3352	2583	-	5935
9	उमरुड	2749	3229	905	6883	2749	1401	651	4801
10	नागपूर (गा.)	1209	639	-	1848	1209	233	-	1442
11	हिंमणा	1625	1871	-	3496	1625	347	-	1972
12	काटोल	3429	1418	-	4847	3429	391	-	3820
13	नरसेड	1422	400	534	2356	1422	125	206	1753
14	कळमेश्वर	1553	518	-	2071	1553	209	-	1762
जिल्हा एकूण		32519	17357	1439	51315	32519	7561	857	40937

- आधार : 1) कार्यकारी अभियंता, लघुपाटबंधारे विभाग, नागपूर.
2) कार्यकारी अभियंता, पाटबंधारे विभाग, नागपूर.
3) कार्यकारी अभियंता, लघुसिंचन विभाग, जिल्हा परिषद १ व २ नागपूर.

.....६६....
तस्ता क्र. ३.४

मोठे व मध्यम पाटबंधारे प्रकल्पामुळे मिळणारे क्षेत्र व मिळणारे फायदे

जिल्हा : नामपूर

जून २००० अखेरची

अ. क्र.	जाब	मोठे प्रकल्प		मध्यम प्रकल्प		
		१)	१)	२)	३)	
१	प्रकल्पाचे नांव	पेंच प्रकल्प	१) रामटेक	२) चेणा	३) कान्होलीबारा	
२	प्रकल्पाचे स्थान	नवेगांवखैरी	रामटेक	व्याहाडपेठ	कान्होलीबारा	
३	अ) काम पूर्ण झाल्याचे वर्ष	१९७५	१९१४	१९६८	१९७८	
	ब) अपूर्ण असल्यास पूर्ण होण्याचे वर्ष	-	-	-	-	
	क) प्रकल्पाचा अंदाजे खर्च लाखांत	२९४१९	२९.१२	९७.६६	२८८.०९	
४	धरण					
	अ) मंजूर झालेली उंची(मी)	४४.५०	२२.१९	१८.१८	२१.१०	
	ब) पूर्ण झालेली उंची(मी.)	४४.५०	२२.१९	१८.१८	२१.१०	
५	कालवा	उजवा	डावा	उजवा	उजवा	
	अ) एकूण लांबी (कि. मी.)	४८.४६	३२.८५	४०.००	१०.००	२०.४६
	ब) पूर्ण लांबी	४८.४६	३२.८५	४०.००	१०.००	२०.४६
६	कमाल क्षमता(द. ल. घ. मी.)	१८०	-	१०३	२३.५६७	२१.५२
७	३०.६.२००० रोजी प्रत्यक्ष साठा (द. ल. घ. मी.)	१७७.५१	-	४६.७५	१४.८५	८.५७
८	एकूण लाभक्षेत्र	१८८१५०	-	-	२५००	९४२४
९	लाभक्षेत्राखालील लागवडी लायक क्षेत्र	१२६९१३	-	-	२०००	६०२५
१०	प्रकल्प पूर्ण झाल्यावर औलिताखाली येणारे क्षेत्र (हेक्टर)	१०१२००	-	-	१२१४	३३६९
११	सध्या ९९-२००० मध्ये औलिताखाली असलेले क्षेत्र(हेक्टर)					
	अ) बारमाही	४५६	-	-	-	-
	ब) हंगामी	७१५१८	-	-	६९	८१६

तस्ता क्र. ३.४ पुढे सुक...

तक्ता क्र. ३.४ पुढे चालू

मोठे व मध्यम पाटबंधारे प्रकल्पांमुळे मिजणारे क्षेत्र व मिळणारे फायदे

जिल्हा : नागपूर

जून २००० अखेरची

अ. क्र.	बाब	मध्यम प्रकल्प			
1	2	4)	5)	6)	7)
1	प्रकल्पाचे नांव	4) पांढराबोडी	5) मकरधोकडा	6) चंद्रभागा	5) उमरीनाला
2	प्रकल्पाचे स्थान	कळमना		डोरली	उमरी
3	अ) काम पूर्ण झाल्याचे वर्ष	1967	1978	1974	1971
	ब) अपूर्ण असल्यास पूर्ण होण्याचे वर्ष	-	-	-	-
	क) प्रकल्पाचा अंदाजे खर्च लाखांत	42.46	169.45	118.37	41.66
4	धरण				
	अ) मंजूर झालेली उंची(मी.)	15.24	19.01	20.13	21.11
	ब) पूर्ण झालेली उंची(मी.)	15.24	19.01	20.13	21.11
5	कालवा	उजवा	डावा	उजवा	डावा
	अ) एकूण लांबी (कि. मी.)	19.30	25.38	9.00	8.00
	ब) पूर्ण लांबी	19.30	25.38	9.00	8.00
6	कमाल क्षमता(द. ल. घ. मी.)	13.885	21.359	8.885	5.70
7	३०.६.२००० रोजी प्रत्यक्ष साठा (द. ल. घ. मी.)	3.940	6.290	0.531	2.487
8	एकूण लाभक्षेत्र	1361	5182	3974	2469
9	लाभक्षेत्राखालील लागवडी लायक क्षेत्र	1030	3256	3181	1902
10	प्रकल्प पूर्ण झाल्यावर ओलिताखाली येणारे क्षेत्र (हेक्टर)	862	2695	2228	963
11	सध्या १९९९-२००० मध्ये ओलिताखाली असलेले क्षेत्र(हेक्टर)				
	अ) बारमाही	-	-	-	-
	ब) हंगामी	1192	2553	670	519

तक्ता क्र. ३.४ पुढे सुरु...

मोठे व मध्यम पाटबंधारे प्रकल्पामुळे भिजणारे क्षेत्र व मिळणारे फायदे

जिल्हा : नागपूर

जून 2000 अखेरची

अ. क्र.	बाब	मध्यम प्रकल्प			
1	2	8)	9)	10)	11)
1	प्रकल्पाचे नांव	8) केसरनाला	9) मोरघाम	10) कोलारनदी	11) सेकरानाला
2	प्रकल्पाचे स्थान	तेलकामठी	लिंगा	जुनेवाणी	राजेगांव
3	अ) काम पूर्ण झाल्याचे वर्ष	1973	1979	1983	1985
	ब) अपूर्ण असल्यास पूर्ण होण्याचे वर्ष	-	-	-	-
	क) प्रकल्पाचा अंदाजे खर्च लाखांत	66.08	74.05	1481.43	1034.62
4	धरण				
	अ) मंजूर झालेली उंची(मी)	19.32	16.54	30.155	21.50
	ब) पूर्ण झालेली उंची(मी.)	19.32	16.54	30.155	21.50
5	कालवा	उजवा	उजवा	डावा	डावा
	अ) एकूण लांबी (कि. मी.)	6.00	5.94	4.59	23.70
	ब) पूर्ण लांबी	6.00	5.94	4.59	23.70
6	कमाल क्षमता(द. ल. घ. मी)	4.30	5.44	35.380	28.134
7	30.6.2000 रोजी प्रत्यक्ष साठा (द. ल. घ. मी.)	0.63	1.499	11.315	7.95
8	एकूण लाभक्षेत्र	1052	1713	10255	4837
9	लाभक्षेत्राखालील लागवडी लायक क्षेत्र	967	1413	8080	3028
10	प्रकल्प पूर्ण झाल्यावर ओलिताखाली येणारे क्षेत्र (हेक्टर)	607	980	5944	2610
11	सध्या 99-2000 मध्ये ओलिताखाली असलेले क्षेत्र(हेक्टर)				
	अ) बारमाही	-	-	-	-
	ब) हंगामी	236	291	1919	781

तक्ता क्र. ३ & पुढे चालू

मोठे व मध्यम पाटबंधारे प्रकल्पामुळे भिजणारे क्षेत्र व मिळणारे फायदे

जिल्हा : नागपूर

जून 2000 अखेरची

अ. क्र.	बाब	मध्यम प्रकल्प			
1	2	12)	13)	14)	15)
1	प्रकल्पाचे नांव	12) पेंढरीनाला	13) जामनदी	14) हिवरानाला	15) सायकी-मकर
2	प्रकल्पाचे स्थान	पेंढरी	रिधोरा	इंदापूर	सायकी
3	अ) काम पूर्ण झाल्याचे वर्ष	काम बंद	1996-97	अनु. अप्राप्त	1995-96
	ब) अपूर्ण असल्यास पूर्ण होण्याचे वर्ष	-	-	-	-
	क) प्रकल्पाचा अंदाजे खर्च लाखांत	933.99	4174.41	-	1788.788
4	धरण				
	अ) मंजूर झालेली उंची(मी.)	20.89	24.00	-	15.245
	ब) पूर्ण झालेली उंची(मी.)	-	24.00	-	15.245
5	कालवा				
	अ) एकूण लांबी (कि.मी.)	2.32	39.00	-	22.41
	ब) पूर्ण लांबी	निरंक	27.00	-	22.41
6	कमाल क्षमता(द. ल. घ. मी.)	7.62	28.05	-	14.74
7	30.6.2000 रोजी प्रत्यक्ष साठा (द. ल. घ. मी.)	-	23.11	-	2.00
8	एकूण लाभक्षेत्र	2713	10674	-	3519
9	लाभक्षेत्राखालील लागवडी लायक क्षेत्र	2034	8430	-	2543
10	प्रकल्प पूर्ण झाल्यावर ओलिताखाली येणारे क्षेत्र (हेक्टर)	1530	6247	-	2320
11	सध्या 99-2000 मध्ये ओलिताखाली असलेले क्षेत्र(हेक्टर)				
	अ) बारमाही	निरंक	निरंक	-	-
	ब) हंगामी	निरंक	173.6	-	447

टीप :- रामटेक तलावाचे क्षेत्र हे पेंच प्रकल्पाच्या ओलिताखालील क्षेत्रामध्ये अंतर्भूत आहे.

आधार :- 1) कार्यकारी अभियंता, नागपूर मध्यम प्रकल्प विभाग, नागपूर.

2) कार्यकारी अभियंता, नागपूर पाटबंधारे विभाग, नागपूर.

3) प्रकल्प अधिकारी भू व जल व्यवस्थापन, पथदर्शी प्रकल्प, नागपूर.

ण जमिनीची संख्या व त्याचे क्षेत्रफळ, ओलिताखाली असलेली वहित धारण जमिन
लिताखालील निव्वळ क्षेत्र वहितीच्या व प्रकारानुसार क्षेत्रफळ श्रेणीनुसार वहित
धारण जमिनीची संख्या.

गाव	वर्ष- 1990-91						(क्षेत्रफळ हेक्टरमध्ये)				
श्रेणी व्हाट	वैयक्तिक धारण		संयुक्त धारण		संस्था धारण		एकूण धारण		पूर्णपणे ओलि- ताखालील		
	संख्या	क्षेत्र फळ	संख्या	क्षेत्र फळ	संख्या	क्षेत्र फळ	संख्या	क्षेत्र फळ	संख्या	क्षेत्र फळ	
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
टारखालील	237	1	1	0	0	0	238	1	22	0	
2 0.02 - 0.5 हेक्टर	11040	3495	306	116	35	12	11441	3623	2097	876	
3 0.5 - 1.0 — —	29273	22935	897	695	49	36	30219	23666	4869	3459	
4 1.0 - 2.0 — —	69936	102566	2091	3089	78	114	72105	105769	5984	7976	
5 2.0 - 3.0 — —	36736	88704	1453	3624	58	141	38232	92469	1904	4208	
6 3.0 - 4.0 — —	20775	71788	888	3069	36	122	21699	74979	1463	4491	
7 4.0 - 5.0 — —	13656	60753	662	2932	23	101	14341	63786	420	1673	
8 5.0 - 7.5 — —	15888	95844	804	4848	57	364	16749	101056	333	1672	
9 7.5 - 10.0 — —	5576	47485	324	2764	12	102	5912	50351	106	705	
10 10.0 - 20.0 — —	3801	48382	284	3430	37	531	4102	52323	48	396	
11 20.0 हेक्टर पेक्षा जास्त	311	8443	30	796	24	1243	365	10482	0	0	
एकूण (सर्व क्षेत्रफळ श्रेणी)	207229	550376	7815	25363	409	2766	215453	578505	17846	25456	

.....62.....
तक्ता क्रमांक :- 3.9 पुढे सुरु

वहित धारण जमिनीची संख्या व त्याचे क्षेत्रफळ; ओलिताखाली असलेली वहित धारण जमिन आणि ओलिताखालील निव्वळ क्षेत्र वहितीच्या व प्रकारानुसार क्षेत्रफळ श्रेणीनुसार वहित

जिल्हा:- नागपूर		धारण जमिनीची संख्या.					(क्षेत्रफळ- हेक्टरमध्ये)			
		वर्ष:- 1990-91								
अ. क्र.	क्षेत्रफळ श्रेणी हेक्टर	पूर्णपणे जिरीत धारण संख्या	अंशतः ओलिताखालील संख्या	ओलिताखालील धारण एकूण क्षेत्रफळ	ओलिताखालील क्षेत्र संख्या	निव्वळ ओलिताखालील क्षेत्र संख्या	संपूर्ण मांलकीचे व कसलेले क्षेत्र संख्या	क्षेत्रफळ		
1	2	13	14	15	16	17	18	19	20	21
1	0.02 हेक्टरखालील	19	0	0	0	0	22	0	238	1
2	0.02 - 0.05 हेक्टर	8054	2275	445	168	109	3142	925	11441	3623
3	0.05 - 1.0	22197	16370	2871	2200	1213	7740	4692	30215	23663
4	1.0 - 2.0	53082	71858	12382	17670	8021	18366	15997	72066	105715
5	2.0 - 3.0	27384	58833	8646	19753	7901	10550	12109	38244	92371
6	3.0 - 4.0	14359	43537	5786	18579	6471	7249	10965	21637	74763
7	4.0 - 5.0	9124	34552	4732	19077	7253	5152	8926	14293	63588
8	5.0 - 7.5	10327	52234	6026	32766	10329	6359	12001	16715	100860
9	7.5 - 10.0	3384	23578	2408	18308	5874	2514	6579	5892	50190
10	10.0 - 20.0	2226	21800	1796	19034	5401	1844	5797	4084	52062
11	20.0 हेक्टर पेक्षा जास्त	142	2555	227	4785	1441	227	1441	359	10308
एकूण (सर्व क्षेत्रफळ श्रेणी)		150298	327592	45319	152340	54013	63165	79469	215184	577144

तत्ता क्रमांक - 39 पुढे सुरु..

वहित धारण जमिनीची संख्या व त्याचे क्षेत्रफळ, ओलिताखाली असलेली वहित धारण जमिन आणि ओलिताखालील निव्वळ क्षेत्र वहितीच्या व प्रकारानुसार क्षेत्रफळ श्रेणीनुसार वहित धारण जमिनीची संख्या.

जिल्हा:- नागपूर

वर्ष:- 1990-91

(क्षेत्रफळ- हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	क्षेत्रफळ श्रेणी हेक्टर	संपूर्ण भाडेपट्टीचे धारण		संपूर्ण इतरामार्फत कसलेले धारण		अंशतः मालकीचे, अंशतः भाडेपट्टीचे व इतरामार्फत कसलेले धारण				
		संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	मालकीचे क्षेत्र	भाडेपट्टीचे क्षेत्रफळ	इतरामार्फत कसलेले क्षेत्र	एकूण क्षेत्रफळ
1	2	22	23	24	25	26	27	28	29	30
1	0.02 हेक्टरखालील	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	0.02 - 0.05 हेक्टर	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	0.05 - 1.0 -- --	4	3	0	0	0	0	0	0	0
4	1.0 - 2.0 -- --	17	23	0	0	22	16	10	5	31
5	2.0 - 3.0 -- --	0	0	7	15	31	47	17	19	83
6	3.0 - 4.0 -- --	15	53	9	32	33	53	25	45	128
7	4.0 - 5.0 -- --	10	46	10	42	28	66	16	28	110
8	5.0 - 7.5 -- --	0	0	5	34	29	65	92	5	162
9	7.5 - 10.0 -- --	0	0	0	0	20	94	67	0	161
10	10.0 - 20.0 -- --	5	94	0	0	13	85	62	20	167
11	20.0 हेक्टर पेक्षा जास्त	0	0	0	0	6	87	0	87	174
एकूण (सर्व क्षेत्रफळ श्रेणी)		51	222	31	123	137	518	289	209	1016

आधार : महा. शासनाच्या कृषि विभागाने 1990-91 मध्ये घेतलेल्या कृषि गणनेतील सांख्यिकी तक्ते

कृषिविषयक अवजारे- कृषि गणना

जिल्हा : नागपूर

वर्ष : 1992

अ. क्र.	तहसील	नांगरांची संख्या		बैलगा-इया संख्या	ऊसाचे चरक		ओलीतासाठी		ट्रक्टर संख्या	तेलघाणी	
		लाकडी	लोखंडी		शक्ति-चालणारे	बैल म-दतीने चालणारे	तेला-चालणारे पंप	विद्युत पंप		विद्यु-त शक्ति-चालणारी	इतर शक्ति-चालणारी
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	नागपूरश	191	120	163	-	-	31	109	9	-	-
2	सावनेर	5003	1102	5420	-	-	116	2995	19	1	-
3	पारशिवनी	5628	601	4136	-	-	137	561	36	1	-
4	रामटेक	8109	1190	3324	-	-	353	1017	76	-	-
5	मौदा	8411	1359	6542	-	7	464	1393	321	12	4
6	कामठी	4181	570	3570	4	-	83	1592	43	8	-
7	कुही	10384	476	6637	1	-	498	1451	42	1	-
8	भिवापूर	7142	9245	5828	-	41	289	867	29	6	15
9	उमरुड	6503	2130	5146	27	21	631	1092	29	9	-
10	नागपूरगा	2942	1033	3037	-	-	167	2255	49	1	-
11	हिंगणा	2654	1482	2831	-	1	99	2329	22	-	-
12	काटोल	10337	2424	2292	3	-	-	6693	27	-	-
13	नरसेड	4124	1371	4712	7	-	36	11655	47	7	-
14	कळमेश्वर	2092	767	4509	-	-	82	4753	40	39	-
जिल्हा एकूण		77701	24370	58247	42	70	2986	33762	789	85	19

आधार : पशुगणना, 1992 ची आकडेवारी

.....71.....

तक्का क्रमांक : 3.11

दुष्काळ, टंचाई व टंचाई सदृश परिस्थितीची माहिती

जिल्हा : नागपूर

वर्ष : 1999-2000

अ. क्र.	तहसील	बा						ब			
		(अ) दुष्काळ		व		ति		टंचाई		ई	
		एकूण गावे संख्या	ग्रस्त गावे संख्या	ग्रस्त कुटुंबे संख्या	जमीन महसूल पूर्ण वा निलंबन दिलेली गावे संख्या	अंदाजित हानी पिके येणे	पशु धन मालमत्ता इ.ची हानी	मदतीची हाती घेतलेली कामे	कामावर घेतलेल्यांची संख्या	केलेला खर्च रुपये	शेत जमिन अधिनियम खाली दिलेली तगाई रुपये
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	नागपूर (अ)	54	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	सावनेर	137	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	पारशिवनी	120	55	-	55	-	-	-	-	-	-
4	रामटेक	157	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	मौदा	124	29	-	29	-	-	-	-	-	-
6	कांमठी	78	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	कुही	186	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	भिवापूर	137	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	उमरुड	192	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	नागपूर(ग)	101	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	हिंमणा	156	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12	काटोल	189	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13	नरसेड	154	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	कळमेश्वर	108	-	-	-	-	-	-	-	-	-
जिल्हा एकूण		1953	84	-	84	-	-	-	-	-	-

तक्का क्र. 3.11 पुढे सुरु

दुष्काळ, टंचाई व टंचाई सदृश परिस्थितीची माहिती

जिल्हा : नागपूर

वर्ष : 1999-2000

अ. तहसील	ब.			व.									
	(ब)	अ	व	ष	ण	स	दृ	श	प	रि	स्थि	ती	
एकूण गावे संख्या	ग्रस्त गावे संख्या	ग्रस्त लोक संख्या	जमिन महसुल पूर्ण निलंबन दिलेली गावे संख्या	अंदाजित हानी रु. पिक पशुधन माल मत्त इ. ची हानी	मदतीची कामे	कामावर घेतलेल्यांची संख्या	केलेला सर्व रुपये	शेत जमिन अधिनियमावली दिलेली तगाई रुपये					
1	2	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22		
1 नागपूर (श)	54	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
2 सावनेर	137	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
3 पारशिवनी	120	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
4 रामटेक	157	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
5 मौदा	124	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
6 कामठी.	78	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
7 कुही	186	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
8 भिवापूर	137	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
9 उमरेड	192	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
10 नागपूर(गा)	161	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
11 हिंगणा	156	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
12 काटोल	189	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
13 नरखेड	154	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
14 कळमेश्वर	108	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
जिल्हा एकूण	1953	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		

जिल्हा : नागपूर

वर्ष : 1999-2000

अ.	तहसील	बा		पू		ब		र			
		(क)	पू	पू	र	र	र	र	र		
		एकूण गावे संख्या	ग्रस्त गावे संख्या	ग्रस्त लोक संख्या	जमिन महसूल पूर्ण निलंबन दिलेली गावे संख्या	अंदाजित हानी रु. पिक पशुधन मालमत्ता इ.	मदतीची हाती घेतलेली कामे	कामावर घेतलेल्यांची संख्या	केलेला खर्च रुपये	शेत जमिन अधिनियमातील दिलेली तगाई रुपये	
1	2	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32
1	नागपूर (श)	54	3	-	-	-	-	-	-	-	-
2	सावनेर	137	21	-	-	-	-	-	-	-	-
3	पारशिवनी	120	115	13	-	-	-	-	-	-	-
4	रामटेक	157	130	6	-	-	-	-	-	-	-
5	मौदा	124	124	15	-	-	-	-	-	-	-
6	कामठी	78	69	10	-	-	-	-	-	-	-
7	कुही	188	174	23	-	-	-	-	-	-	-
8	भिवापूर	137	137	3	-	-	-	-	-	-	-
9	उमरेड	192	192	1	-	-	-	-	-	-	-
10	नागपूर(ग्रा)	161	51	3	-	-	-	-	-	-	-
11	हिंमणा	158	29	2	-	-	-	-	-	-	-
12	काटोल	189	189	28	-	-	-	-	-	-	-
13	नरसेड	154	154	28	-	-	-	-	-	-	-
14	कळमेश्वर	108	108	19	-	-	-	-	-	-	-
	जिल्हा एकूण	1953	1498	151	-	554830458	-	-	-	-	-

टिप :- 1) या तक्त्यात दर्शवलेली गावे सेटलमेंटचे असल्याने 1991 च्या जनगणनेच्या आधारावर गावांची संख्या जुळणार नाही.

आधार :- मा. जिल्हाधिकारी (महसूल शाखा), नागपूर

टंचाईच्या पूर्वतिहासानुसार कठीण व इतर टंचाईग्रस्त भाग ठरविण्याबाबत माहिती

जिल्हा : नागपूर

वर्ष : 1999-2000

अ. क्र.	तहसील	मंडळाचे नांव	मंडळातील गावांची संख्या	ग्रस्त गावांची संख्या
1	2	3	4	5
1	नागपूर (श)	१) नागपूर (शहर)	29	निरंक
		२) पारडी	25	—
2	सावनेर	१) सावनेर	45	—
		२) सापा	47	—
		३) केळवद	45	—
3	पारशिवनी	१) पारशिवनी	27	8
		२) नवेगांव	62	25
		३) कन्हान	31	22
4	रामटेक	१) रामटेक	59	—
		२) नगरधन	33	—
		३) देवलापार	65	—
5	मौदा	१) मौदा	41	11
		२) निमसडा	33	3
		३) सात	50	15
6	कामठी	१) कामठी	89	—
		२) बडोदा	39	—
7	कुही	१) कुही	50	—
		२) तितूर	38	—
		३) मांडळ	43	—
		४) वेलतूर	55	—
8	भिवापूर	१) भिवापूर	54	—
		२) नांद	38	—
		३) कारगांव	45	—

तक्ता क्र. ३.१२. पुढे चालू

टंचाईच्या पूर्वतिहासानुसार कठीण व इतर टंचाईग्रस्त भाग ठरविण्याबाबत माहिती
जिल्हा : नागपूर

वर्ष : १९९९-२०००

अ. क्र.	तहसील	मंडळाचे नांव	मंडळातील गावांची संख्या	ग्रस्त गावांची संख्या
१	२	३	४	५
९ उमरुड		१) उमरुड	४५	निक
		२) सिरसी	४०	—
		३) बेला	५५	—
		४) पाचगांव	५२	—
१० नागपूर (गा)		१) नागपूर (ग्रामीण)	४३	—
		२) बोरी	६१	—
		३) वाडी	५२	—
११ हिंगणा		१) हिंगणा	४२	—
		२) कान्होलीबारा	५९	—
		३) गुमगांव	५५	—
१२ काटोल		१) काटोल	४३	—
		२) येनवा	४२	—
		३) कौढाळी	५४	—
		४) मेटपांजरा	४५	—
१३ नरसेड		१) नरसेड	३१	—
		२) सावरगांव	३०	—
		३) जलालसेडा	५१	—
		४) पारडसिंगा	४२	—
१४ कळमेश्वर		१) कळमेश्वर	३९	—
		२) धापेवाडा	३३	—
		३) मोहपा	३६	—
जिल्हा एकूण		४४	१९५३	४४

टीप : १) या तक्त्यात दर्शवलेली गावे सेटलमेंटचे असल्याने १९९१ च्या जनगणनेच्या आधारावर गावांची संख्या जुळणार नाही.

आधार : मा. जिल्हाधिकारी (महसूल शाखा), नागपूर.

तबता क्रमांक - 4.1

तहसिलवार पञ्चधन (1992) च्या पञ्चगणनेप्रमाणे

जिल्हा: नागपूर		विदर्भा/संकीर्ण गाई व बैल				
अ. क्र.	तहसिल	अडीच वर्षावरील बैल				
		केवळ पैदाशी करिता ठेवलेले बैल	पैदाशी व कामाकरिता उपयोगात आणलेले बैल	केवळ कामा करिता उप-योगात आणलेले बैल	पैदाशीसाठी अथवा कामा-साठी उपयो-गात न आणलेले बैल	एकूण (3 ते 6)
1	2	3	4	5	6	7
1	नागपूर (शहर)	4	25	33	6	78
2	सावनर	12	18	30	15	425
3	पारशिवनी	18	16	24	25	353
4	गमटक	18	25	33	14	392
5	मांडा	29	18	30	47	424
6	कामठी	20	29	137	28	214
7	कुहो	12	24	22	2	261
8	भिवापूर	5	7	350	28	390
9	उमरु	63	77	397	51	588
10	नागपूर(गा)	12	33	240	7	292
11	हिंगणा	48	53	413	64	558
12	काटान	42	27	1248	2	1319
13	नरखड	12	6	238	15	249
14	कळसुवर	16	14	235	14	370
जिल्हा एकूण		311	352	4558	316	5885

तबता क्र. 4.1 पुढे सुरु...

तक्ता क्रमांक 4.1 पुढे चालू

नवसालीन प्रश्नधन (1992) च्या प्रसाराणनप्रमाण

जिल्हा : नागपूर

क्र.	नवसाल	विद्यार्थी संकरित गाई व बैल					
		श्री शंकराचार्य गाई			विद्यार्थी/संकरित गाई व बैल		
		कुल	संकरित न व्यापनरुपा व अहलरुपा	इतर	एकूण गाई	रित अर्डीच वर्षापर्यंत	श्री संकरित गाई व बैल
1	2	3	4	5	6	7	
1	नागपूर (श)	451	195	-	646	532	1281
2	सावनर	1600	1854	41	3495	3005	6925
3	पाराशिवनी	611	847	28	1281	1322	2954
4	समरक	729	625	58	1400	1630	3422
5	सांडर	940	349	59	1348	1729	3999
6	कासली	521	531	25	987	1079	2130
7	कुर्ता	444	378	7	827	908	2054
8	भिवान्पूर	285	281	28	554	589	1533
9	उमर	575	449	28	952	767	2207
10	नागपूर(गा)	737	616	29	1373	1452	3117
11	दिंडोरी	1049	891	123	2054	1959	4571
12	कासली	2006	1644	30	3630	4032	9031
13	नरसड	705	735	28	1468	1331	3068
14	कासली	849	978	28	1855	1665	3827
जिल्हा एकूण		11295	10451	476	22221	22058	50145

तक्ता क्र. 4.1 पुढे सुरु

..... १३.....
तबता क्रमांक 4.1 पुढे बांनु
नरुसालवार पञ्चदश (1992) च्या पञ्चगणनयमाचा

जिल्हा इ. नागपूर

क्र.	नरुसाल	दशा माडे व बेल					तीन वर्षावरील माडे	
		कवळ पे- दाहाभा- ठा वापर- लेल वळ	वडाशा व कामाकरि- ता उपया- गात अण- लेल	कवळ कामा- करिता वापरलेल	इतर बेल	एकूण ४ वर्षाव- रील बे- ल 14+15 +16+17	दुभत्या	अटलेल्या व एकदाही न व्यायलेल्या माडे
1	2	14	15	16	17	18	19	20
1	नागपूर शि	38	19	1298	61	1414	4948	2800
2	सावनर	69	100	15625	391	16115	4061	13285
3	पाराशिवनी	302	311	14545	373	15536	3966	10536
4	रामटक	193	298	16596	443	17820	5729	10145
5	मोडा	168	335	18189	711	19422	3739	6134
6	कामठा	302	452	10834	332	11970	3961	5369
7	कुली	99	255	22331	428	23139	4657	9240
8	भिवार	272	654	16335	1091	18382	2342	9166
9	उमळ	247	685	17458	629	19199	4214	11146
10	नागपूरगा	206	48	13549	173	13979	5473	10878
11	हिंमाण	159	77	12213	313	12753	3680	9687
12	वघटाल	192	29	17981	28	18138	7317	15449
13	नरखड	65	108	16140	229	16542	5022	13538
14	कळमेश्वर	59	158	11873	332	12402	3327	3855
जिल्हा एकूण		2490	3543	205088	5700	216921	61435	138130

तबता क्र. 4.1 पुढे सुरु....

... 75 ...

तक्ता क्रमांक 4.1 पुढे चालू
नवसालवार प्रशासन 1992 च्या प्रशासनप्रमाणे

जिल्हा : नागपूर

क्र.	जिल्हा	देशी गाई व बैल				
		द्वितीयवर्गीय गाई	एकूण गाई	तीन वर्षे व त्याहोतील देशी वासे	एकूण देशी गाई व बैल (18+22+23)	विदेशी / संकरीत व देशी एकूण गाई व बैल (13+24)
1	2	22	22	23	24	25
1	नागपूर (श)	41	6889	4884	12007	14218
2	नांदेड	545	17091	13032	46698	53313
3	पारभिवनी	192	14896	12350	42582	45538
4	शमठक	110	15984	15781	49595	53017
5	सांगली	112	9985	10049	40047	44046
6	जामठी	410	9740	8650	30546	32526
7	कुर्ना	152	14179	13496	50814	52838
8	रामवापर	417	11925	11114	41421	42954
9	उमर	229	15589	13572	48160	50387
10	नागपूर (गा)	294	16645	12634	42558	46075
11	हिंगण	94	13461	11495	37709	42230
12	काटान	79	22845	14538	50549	65590
13	नरसड	545	18905	15785	51212	54230
14	कळसंडव	107	12188	8001	33191	37018
जिल्हा एकूण		3157	200722	166896	584459	634530

तक्ता क्र. 4.1 पुढे सुट...

तबता क्रमांक 4.1 पुढे चालू
तहसिलवार पडव्यान (1992) च्या पडव्यानसुमाथ

जिल्हा : सांगली

क्र.	तहसिल	म्हशी व से					२ वर्षावरील म्हशी	
		तीन वर्षावरील से					दुभत्या	अटलरघ्या व न व्याप लरघ्या
		केवल पेदाशा साठी ठेवलले	पेदाशा साठी व कामामाठी ठेवलले	केवल कामा- साठी ठेवलले	इतर	एकूण से		
26	27	28	29	30	31	32		
1	नागपूर (श)	74	6	1	6	87	4779	1479
2	सावना	95	10	84	15	204	1107	1412
3	पारशिवनी	132	61	6	18	217	1429	1378
4	सामटक	145	13	136	16	309	1837	1909
5	मौडा	80	23	20	65	188	2542	2165
6	कामठी	167	53	61	52	333	2164	1069
7	कुहा	59	10	-	16	85	1187	1503
8	भिवार	89	23	21	31	164	645	1164
9	उमरु	139	23	21	33	216	1434	2004
10	नागपूर(गा)	234	19	39	4	296	4292	3042
11	हिंगणा	173	25	18	28	244	1752	1367
12	काटान	155	2	-	2	159	2539	3481
13	नरळड	76	7	2	25	110	1324	2353
14	कळमेश्वर	66	11	3	18	98	1025	1335
जिल्हा एकूण		1635	294	470	329	2778	28558	20292

तबता क्र. 4.1 पुढे सुरु....

.....

तकता क्रमांक 4.1 पुढे चालू

तहसीलवार पशुधन (1992) वटा पशुगणनाप्रमाणे

जिल्हा ६ नासिक

क्र. सं.	तहसील	म्हणी व हे			एकूण म्हणी व हेके	एकूण मोजताय
		३ चावोवरील म्हणी		हेके ३ चणे व त्याखालील		
		इतर	एकूण म्हणी			
1	2	35	34	35	38	37
1	नासिक (अ)	85	8293	2167	8548	22764
2	सावनर	18	2537	1561	4102	57915
3	पारशिवली	33	2840	1385	4441	49371
4	गमटक	79	5925	2449	6043	59000
5	सांडा	68	4775	5050	8013	52059
6	कामटो	48	3231	2148	5782	38258
7	कुर्ना	10	2700	1620	4405	57273
8	भिवानूर	39	1848	1222	3237	46191
9	उमरु	30	3468	2264	5951	58318
10	नासिक(ब)	57	7591	3621	11308	57353
11	हिंगण	46	3605	1577	5488	47766
12	काटोज	15	3013	3128	3500	74880
13	नरसड	77	4254	2871	7037	61317
14	कलमेश्वर	18	2438	1009	3805	40823
जिल्हा एकूण		571	55323	29730	87838	722408

तकता क्र. 4.1 पुढे सुरु.

.....
 तलता क्रमांक 4.1 पुढे चालू

तहसीलवार पशुधन 1992 च्या पशुगणनाप्रमाणे

जिल्हा : नागपूर

क्र. सं.	तहसील	मेंढ्या	डक्या	घाडे व शिगर	इतर पशुधन	एकूण पशुधन	एकूण कांबड्या	एकूण कुबकुट पक्षी
1	2	38	39	40	41	42	43	44
1	नागपूर शहर	2	19254	65	2856	44741	75174	75284
2	सावनर	1388	27937	13	1063	33316	34330	34432
3	घातपेठनी	421	23115	2	1063	74600	19432	19532
4	समटूर	1	23535	14	319	33029	40217	40722
5	सौंडा	7	21679	14	128	73235	59170	59130
6	कामठी	403	19168	1	1922	53730	31973	22031
7	कुर्ही	1001	30953	149	894	90270	55108	55177
8	भिजापूर	1322	17558	23	373	35230	29837	29904
9	उमह	1965	20310	1	356	73543	54195	54195
10	नागपूरसा	12	21983	10	290	79633	49174	49174
11	डिगणा	3128	20000	49	375	71313	35440	35440
12	काटोल	1635	24153	70	901	101644	43300	43741
13	नरसड	2511	20316	43	440	34627	23060	23072
14	कळसिंदूर	3357	13915	12	706	33013	51206	51224
जिल्हा एकूण		17141	307732	466	13039	1060836	597728	593378

आधार : पशुगणना 1992

.....४.....
तक्ता क्रमांक : 4.2

जिल्ह्यातील पशुवैद्यकीय संस्थांचा तालुकावार संख्या : 1999 -2000

जिल्हा : नागपूर

क्र.	तहसील	पशुवैद्यकीय संस्थांचा प्रकार								
		पशुवैद्यकीय मजिस्ट्रेटचे कार्यालय	पशुवैद्यकीय डेवाखाने	पशुवैद्यकीय प्रयोगशाळा	पशुरोग निवारण केंद्र/प्रयोगशाळा	फिरत पशुरोग निवारण पथक	फिरत पशुवैद्यकीय छात्रागार	दक्षता पथक	शेतकरी पथक	दक्षता पथक
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	नागपूर	1	1	1	3	-	1	1	-	-
2	सायनेर	-	-	3	3	-	-	-	-	1
3	धामने	-	-	3	4	-	-	-	-	-
4	समठक	-	-	3	4	-	-	-	1	-
5	सांवा	-	-	3	2	-	-	-	-	-
6	कामठी	-	-	3	1	-	-	-	-	-
7	कुर्ही	-	-	3	3	-	-	-	-	-
8	शिवापूर	-	-	2	3	-	-	-	-	-
9	उमठ	-	-	3	3	-	-	-	-	-
10	नागपूर	-	-	2	3	-	-	-	-	-
11	हिंजापूर	-	-	2	3	-	-	-	-	-
12	काटापूर	-	-	3	3	-	-	-	1	-
13	नासड	-	-	3	3	-	-	-	-	-
14	कळसंगूर	-	-	3	-	-	-	-	-	-
जिल्हा एकूण		1	1	43	47	-	1	1	2	1

तक्ता क्र. 4.2 पुढे सुरु....

तला क्रमांक : 4.2 पुढे चालू

जिल्ह्यातील पशुवैद्यकीय संस्थांची तालिकावार संख्या : 1999-2000

जिल्हा : नागपूर

क्र.	तहसील	पशुवैद्यकीय संस्थांचा प्रकार										
		कृत्रिम सजन प्राणि- क्षण केंद्रे	विभा- गीय कृत्रिम सजन केंद्रे	जिल्हा कृत्रिम सजन केंद्रे	आधार भूत गास केंद्रे	कृत्रिम जिल्हा परिषद डाक डॉल	सजन केंद्रे गास केंद्रे साली	विभा- गीय केंद्रे सा- लील	पशुपै- दास केंद्रे	सधन कुक्कु- ट वि- कास गट	मेष पैदा- स केंद्रे	शुळी पैदा- स केंद्रे
	2	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
1	नागपूर(श)	-	1	1	1	1	8	5	-	1	-	-
2	साबना	-	-	-	-	8	1	8	-	-	-	-
3	पामशिवनी	-	-	-	-	6	-	5	-	-	-	-
4	समटक	-	1	-	-	9	-	5	-	-	-	-
5	मौढा	-	-	-	-	5	-	6	-	-	-	-
6	कामठी	-	-	-	-	4	2	1	-	-	-	-
7	कुही	-	-	-	-	8	1	4	-	-	-	-
8	भिवान्पूर	-	-	-	-	7	-	5	-	-	-	-
9	उमरुड	-	1	-	-	8	2	5	-	-	-	-
10	नागपूर(सा)	-	-	-	-	6	7	-	-	-	-	-
11	दिग्गणा	-	1	-	-	5	-	6	-	-	-	-
12	काटोज	-	2	-	-	8	-	12	-	-	-	-
13	नरसोड	-	-	-	-	9	-	7	-	-	-	-
14	कळसुवरा	-	-	-	-	8	2	7	-	-	-	-
जिल्हा एकूण		-	6	1	1	84	18	74	-	1	-	-

आधार : पशुसंवर्धन उपसंचालक, नागपूर.

तस्ता क्रमांक 43

नागापुरा प्रकरानुसार पशुच्या मृत्यूची मर्यादा वर्ष (1999-2000)

जिल्हा :- नागापुर

अ. क्र.	संमतीकरण व बांडसूचीकरण संम	लागाण	मृत्यू
1	2	3	4
1	एकूण पशुधनाची मृत्यू मर्यादा गाई, म्हशी व बैल अ) घटसप ब) नाळ्या (पायलागा) क) फ-या ड) फासा इ) मरा फ) देवी गा इतर एकूण :-	6 298 - - - - 158 482	6 - - - - - 8 9
2	मदगा व बक-या अ) फ-या ब) न्युमानिया क) नाळ्या (पायलागा) ड) देवी इ) घटसप ह) इतर एकूण :-	- - - - - - -	- - - - - -
3	कांबड्या अ) गणसंत (मानमांडी) ब) देवी क) बुककांडी ड) इतर एकूण :-	8100 - - -	6183 - - -
		8100	6183

अधार :- 1) जिल्हा पशुसंवर्धन उप संचालक, नागापुर

2) जिल्हा पशुसंवर्धन अधिकारी, जि. प. नागापुर

.....

तबता क्रमांक 4.3 (अ)

खाद्य प्रशोधनाय संस्थांचे काय वष (1999-2000)

जिल्हा : नागपूर

क्र. क्र.	तहसील	उपवाट केलेल्या जनावरांची संख्या	सखी- करण केलेल्या जनाव- रांची संख्या	कृत्रिम गर्भ- धारणा केलेल्या जनाव- रांची संख्या	कृत्रिम गर्भधारणा अंतर्गत जन्मास आलेल्या वासरांची संख्या		लस टोचलेल्या जनावरांची संख्या
					एकूण वासरे	स्तंभ-६ पैकी संकरित वासरांची संख्या	
1	2	3	4	5	6	7	8
1	नागपूर (श)	55241	1140	4549	2104	1975	498171
2	सावनर	27571	1128	2475	762	752	45534
3	पाराशिवनी	30339	2148	5408	420	390	32392
4	रामटेक	47393	4145	5678	1331	1140	59278
5	मांदरा	22246	1732	4670	649	580	41783
6	कामठी	22514	2807	3355	295	300	28664
7	कुहो	30151	2233	5066	579	440	45329
8	भिवापूर	29329	1898	1201	333	250	41249
9	उमड	41551	2708	1591	1235	1100	65875
10	नागपूर (गा)	21813	3544	1425	418	300	47280
11	दिगाणा	23492	3127	1636	652	600	38347
12	काटान	47252	2808	5254	2374	2172	60318
13	नासड	48258	3774	2833	739	650	52544
14	कळसावर	28234	3243	1571	592	490	44077
जिल्हा एकूण		472177	36256	45240	12863	11199	1097141

अधार नं: 1) जिल्हा प्रशोधन उप संचालक, नागपूर
2) जिल्हा प्रशोधन अधिकारी, जि. प. नागपूर

तबता क्रमांक 1.1

मानवसंसाधन प्रशिक्षण विभाग प्रत्येक प्रशिक्षणगृहान्त कर्तव्य कलेर्या प्रशुंची संख्या(1999-2000)

जिल्हा : नागपूर

क्र.सं.	तहसील	प्रशिक्षण गृहाची संख्या	एकूण कर्तव्य केलेली जनावरे(संख्या)						
			गायी व बैल	म्हशी व म्ह	मेंढ्या	शेंढ्या/ बक-या	डुकरे	इतर	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	नागपूर(श)	2	-	-	5207	65494	-	-	69101
2	सावनेर	4	201	7	-	1678	-	-	1976
3	पायशिवनी	-	-	-	-	-	-	-	-
4	गामटक	1	-	-	-	2891	-	-	2891
5	सांडा	-	-	-	-	-	-	-	-
6	कामठी	1	-	-	-	3448	-	-	3448
7	कुडी	-	-	-	-	-	-	-	-
8	शिवापुर	-	-	-	-	-	-	-	-
9	खमख	2	-	-	-	1150	-	-	1150
10	नागपूर (सा)	-	-	-	-	-	-	-	-
11	विमणा	-	-	-	-	-	-	-	-
12	काटोज	2	-	-	-	2088	154	-	2242
13	नांबड	6	-	-	-	467	151	-	638
14	कळमंजूर	2	-	-	-	-	-	-	-
	जिल्हा एकूण	17	201	7	5207	75298	305	-	81448

अधार : 11 जिल्हा प्रशिक्षण उपसंचालक, नागपूर

तबता क्रमांक 45

जिल्ह्यातील वनक्षेत्र वर्ष (1999-2000)

जिल्हा : नागपूर

(वनक्षेत्र चौ. कि. मी.)

क्र. क्र.	विभाग	सालीव	संरक्षित	अवर्गीकृत	एकूण
1	2	3	4	5	6
1	सहस्रभूत विभाग			191	191
2	वन विभाग	1542	706	517	2765
	जिल्हा एकूण	1542	706	517	2765

टोप : सनभ ३, २ मधील वनविभागाखालील 'सालीव' क्षेत्रात महाराष्ट्र वनविकास महामंडळाकडे हस्तांतरित केल्या वनक्षेत्राचा समावेश करण्यात आला आहे.

अध्या : मुख्य वनसंरक्षक, महाराष्ट्र शासन, नागपूर.

तबता क्रमांक 4.6

जिल्हयातील मुख्य व गौण वन उत्पादने वर्ष (1999-2000)

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	वन उत्पादने	संदर्भ वर्षातील एकूण उत्पादने	संदर्भ वर्षातील एकूण विक्री केलेले उत्पादने	संदर्भ वर्षातील एकूण विक्रीचे मूल्य (मागील शिलकी उत्पादने धरून) (रु. हजारांत)
1.	2	3	4	5
1	इमारती लाकूड (हजार घमी)	521.20	428.94	76842
2	जळारू लाकूड (हजार घमी)	46762.80	11217.67	13353
3	चंदन लाकूड (हजार घमी)	-	-	-
3A	फाटे (नग)	309078	228450	19016
4	<u>गौण वन उत्पादने</u>			
	अ) बांबू (संख्या)	1321352.	1051117	5351
	ब) गवत इत्यादि (क्विंटल)	1030	1030	155
	क) विडी पाने (स्टॅ. बॅग)	62166	62166	51367
	ड) डिक (क्विंटल)	29	29	101
5	<u>इतर</u>			
	1. आपटा पाने	-	-	-
	2. मोहाची फुले (क्विं.)	-	-	-
	3. खाणी व खनिजे	-	-	-
	4. हिरडा (क्विंटल)	-	-	-
	5. आंबा	-	-	-
	6. सिताफळ	43	43	61
	7. लाख (क्विंटल)	-	-	-
	8. इतर	-	-	-
6	एकूण गौण उत्पादने (4+5)	-	-	57035
	जिल्हा एकूण किंमत (1+2+3+6)	-	-	166246

आधार : 1) उप वन संरक्षक, नागपूर

2) विभागीय व्यवस्थापक, महाराष्ट्र वन विकास महामंडळ, नागपूर

तबता क्रमांक 4.7

जिल्हातील भूजल सतस्यव्यवसाय वर्ष (1999-2000)

जिल्हा ३ नागपूर

क्र.क.	नामसाल	नदीची नांबी (किमी)	सतस्यव्यव- सायासाठी अनुकूल क्षेत्रातील, सरोवर व जलाशय यांचे एकूण क्षेत्र (हेक्टर)	सतस्यव्यव- सायासाठी अप्राप्य एकूण क्षेत्र (हेक्टर)	भूजल सतस्य उत्पादन (मि. टन)	पकडलेल्या माशांची उत्पाद- कास मिळालेली किंमत (रुपये लाखांत)	सतस्य व्यवसाय क्षेत्रासाठी चापरलेले सतस्यबीज (लाखांत)
1	2	3	4	5	6	7	8
1	नागपूर(ग)	-	874	874	810	72.00	10
2	सावली	-	819	819	870	100.80	15
3	पारशिवली	-	1552	1552	848	203.52	32
4	सोमटक	-	1729	1729	1082	247.68	37
5	सांडा	-	130	130	284	58.16	10
6	कापली	-	158	158	344	82.56	11
7	कुडी	-	550	550	528	128.72	12
8	भिवानूर	-	494	494	284	58.16	10
9	उमड	-	3061	3061	1815	315.00	30
10	नागपूर(ग)	-	111	111	250	60.00	12
11	हिरणा	-	495	495	195	48.80	8
12	काटोल	-	555	555	558	138.92	10
13	नरवडे	-	287	287	201	48.24	11
14	कळसपूर	-	303	303	191	45.84	12
	जिल्हा एकूण	850	11424	11424	6900	1656.00	220

अध्याय ३ जिल्हा सतस्यव्यवसाय विकास अधिकारी नागपूर

तक्ता क्रमांक 5.1

कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या वर्ष (1999)

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	उद्योग गट	संके- तांक	कारखाने संख्या			स्तंभ ४ मधील कार- खान्यातील कामगार		
			नोद- णी झा- लेले	बंद	प्रपत्रे पाठ- विणारे चालू	ए कृ ण	पु रु ष	स्त्रि या
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	पीक भाजीपाला व फळांची लागवड	011	2	0	2	76	47	29
2	कृषी व पशुसंवर्धन सेवा (पशु चिकित्सालय वगळून)	014	15	2	10	731	396	335
3	मटन मासे फळभाज्या, तेल इ. उत्पादन	151	45	8	35	757	637	120
4	दुधापासून निर्मित पदार्थांचे उत्पादन	152	12	3	9	1017	981	36
5	कडधान्यापासून निर्मित उत्पादन	153	62	7	49	325	320	5
6	इतर लघुउद्योग उत्पादन	154	35	4	28	1451	1197	254
7	मादक पेयांचे उत्पादन	155	35	1	32	1063	966	97
8	सुत कातणे, विणणे व कापड तयार करणे	171	35	5	29	10760	10255	505
9	इतर वस्त्र निर्मिती	172	7	3	3	39	37	2
10	परिधान करण्यासाठी वस्त्रांची निर्मिती कर वगळून	181	2	0	1	50	32	18
11	चामडे रंगविणे, तयार करणे चामड्यांच्या वस्तूंची निर्मिती	191	2	0	1	14	14	0
12	पादत्राण तयार करणे	192	3	0	3	24	20	4
13	लाकूड कापायची गिरणी इ.	201	588	197	367	1464	1464	0
14	लाकडापासून निर्मित उत्पादने	202	17	0	16	735	697	38
15	कामद व कामदापासूनची इतर उत्पादने	210	52	4	44	968	921	47
16	प्रकाशित करणे (संबंधित व्यवसाय)	221	5	0	5	216	211	5
17	मुद्रणालय व छापखाने संबंधित व्यवसाय	222	55	5	43	2008	1941	67
18	कांक ओव्हन वस्तूंचे उत्पादन	231	13	0	9	83	64	19
19	शुद्ध पेट्रोलियम निर्मित उत्पादने	232	1	0	0	0	0	0
20	मूळ रासायनिक पदार्थांचे उत्पादन	241	35	5	29	715	695	20
21	इतर रासायनिक पदार्थांचे उत्पादन	242	30	4	67	2208	1843	365
22	मानव निर्मित वस्त्रांचे उत्पादन	243	1	0	1	4	4	0
23	रबरापासून निर्मित वस्तूंचे उत्पादन	251	21	1	20	1540	1523	17
24	प्लास्टिक वस्तूंचे उत्पादन	252	51	8	37	1790	1735	55
25	काच काचेपासून निर्मित वस्तूंचे उत्पादन	261	6	1	5	251	198	53

तक्ता क्रमांक 5.1 पुढे चालू

कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या वर्ष (1999)

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	उद्योग गट	संके- तांक	काम केलेल्या श्रम दिनांची एकूण संख्या (हजारात)	संख्या	
				प्रपत्र न पाठवि- णारे चालू कारखाने	स्तंभ 11 मधी- ल कारखान्या- तील काम- गार
1	2	3	10	11	12
1	पीक भाजीपाला व फळांची लागवड	011	24	0	0
2	कृषी व पशुसंवर्धन सेवा (पशु चिकित्सालय वगळून)	014	71	3	110
3	मटन मासे फळभाज्या, तेल इ. उत्पादन	151	196	2	46
4	दुधापासून निर्मित पदार्थांचे उत्पादन	152	339	0	0
5	कडधान्यापासून निर्मित उत्पादन	153	81	6	18
6	इतर खाद्यान्न उत्पादन	154	400	3	55
7	मादक पेयांचे उत्पादन	155	312	2	6
8	सुत कातणे, विणणे व कापड तयार करणे	171	3603	1	8
9	इतर वस्त्र निर्मिती	172	12	1	40
10	परिधान करण्यासाठी वस्त्रांची निर्मिती कर वगळून	181	15	1	25
11	चामडे रंगविणे, तयार करणे चामड्यांच्या वस्तूंची निर्मिती	191	4	1	10
12	पादत्राणे तयार करणे	192	7	0	0
13	लाकूड कापायची गिरणी इ.	201	398	24	76
14	लाकडापासून निर्मित उत्पादने	202	219	1	15
15	कामद व कामदापासूनची इतर उत्पादने	210	298	4	65
16	प्रकाशित करणे (संबंधित व्यवसाय)	221	75	0	0
17	मुद्रणालय व छापखाने संबंधित व्यवसाय	222	594	7	132
18	कोक ओव्हन वस्तूंचे उत्पादन	231	24	4	46
19	शुद्ध पेट्रोलियम निर्मित उत्पादने	232	0	1	6
20	मूळ रासायनिक पदार्थांचे उत्पादन	241	199	1	15
21	इतर रासायनिक पदार्थांचे उत्पादन	242	680	9	82
22	मानव निर्मित वस्त्रांचे उत्पादन	243	1	0	0
23	रबरापासून निर्मित वस्तूंचे उत्पादन	251	485	0	0
24	प्लास्टिक वस्तूंचे उत्पादन	252	572	6	100
25	काच काचपासून निर्मित वस्तूंचे उत्पादन	261	75	0	0

तक्ता क्रमांक ६.१

कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या वर्ष (१९९९)

जिल्हा : नागपूर

क्र.	उद्योग गट	संके- नांक	कारखाने संख्या			स्तंभ १ मधील कार- खान्यातील कामगार		
			नोंद- णी झा- लेले	बंद	प्रयत्न पाठ- विणारे चालू	ए कृ ण	पु रु ष	स्त्रि का
१	२	३	४	५	६	७	८	९
२६	अधातू खनिजांचे उत्पादन (इतरत्र वर्गीकरण न झालेले)	२६९	११०	२४	७७	३१७२	२३६६	३०६
२७	मृद लोखंड व स्टीलचे उत्पादन	२७१	८७	१४	६९	४२४८	४२१३	३५
२८	मृद मूल्यवान तसेच अ-लोह धातूचे उत्पादन	२७२	२८	२	२४	७९०	७७८	१२
२९	धातूचे साचे बनविणे	२७३	३०	३	२५	२६२९	२६१०	१९
३०	बांधकामासाठी निर्गडीत धातूचे उत्पादन, टाख्या, अफेवर चालणारी विद्युतनिर्मिती यंत्र	२८१	३९	४	३२	९३३	९२३	१०
३१	धातूच्या इतर वस्तूंचे उत्पादन	२८९	५९	२	५३	१७४२	१७२२	२०
३२	सर्वसाधारण उपयोजनाच्या यंत्रांचे उत्पादन	२९१	४	०	३	१६२	१६२	०
३३	विशिष्ट उपयोजनाच्या यंत्राची निर्मिती	२९२	२६	१	२३	८१९	८०७	१२
३४	घरगुती वापराच्या उपकरणांची निर्मिती (इतरत्र वर्गीकरण न झालेले)	२९३	२	०	२	३५	३५	०
३५	कार्यालयीन, लक्षा विषयक व संगणिकीय यंत्राची निर्मिती	३००	१	०	१	१२	९	३
३६	विजेची मोटार, जनरेटर व ट्रान्सफार्मरची निर्मिती	३११	१७	१	११	२४६	२३९	७
३७	विजेचे वितरण व नियंत्रणासंबंधीच्या वस्तूंची निर्मिती	३१२	१	०	०	०	०	०
३८	इन्सुलेटेड वायर व केबल तयार करणे	३१३	६	२	४	२५३	२४६	७
३९	ऑयमलेटर, प्रायमरी सलस व प्रायमरी बॅटरीजचे उत्पादन	३१४	४	१	३	२७	२७	०
४०	विजेचे दिवे व उपकरणांचे उत्पादन	३१५	७	२	४	४५	२१	२४
४१	विजेच्या इतर उपकरणांचे उत्पादन (इतरत्र वर्गीकरण न झालेले)	३१९	७	१	६	८६	८०	६
४२	इलेक्ट्रॉनिक प्हालव, टयुब व इतर उपकरणांचे उत्पादन	३२१	१	०	१	८१	५६	२५
४३	टेलीविजन व रेडियो ट्रान्समीटर तसेच लाईन टेलीफोनी व लाईन टेलीग्राफी संबंधी उपकरणांचे उत्पादन	३२२	३	०	२	६२५	६६७	५८

तक्ता क्रमांक 5.1 पुढे चालू

कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या वर्ष (1999)

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	उद्योग मट	संके- तांक	काम केलेल्या श्रम दिनांची एकूण संख्या (हजारात)	संख्या प्रपत्र न पाठवि- णारे चालू कारखाने	स्तंभ 11 मधी- ल कारखान्या- तील काम- गार
1	2	3	10	11	12
26	अधातू स्वनिजांचे उत्पादन (इतरत्र वर्गीकरण न झालेले)	269	804	9	377
27	मूळ लोखंड व स्टीलचे उत्पादन	271	1315	4	64
28	मूळ मूल्यवान तसेच अ-लोह धातुचे उत्पादन	272	239	2	25
29	धातूचे साचे बनविणे	273	778	2	370
30	बांधकामाशी निगडित धातूची उत्पादन, टाक्या, वाफेवर चालणारी विद्युतनिर्मिती यंत्र	281	279	3	30
31	धातूच्या इतर वस्तूंचे उत्पादन	289	524	4	41
32	सर्वसाधारण उपयोगाच्या यंत्रांचे उत्पादन	291	49	1	50
33	विशिष्ट उपयोगाच्या यंत्राची निर्मिती	292	249	2	28
34	घरगुती वापराच्या उपकरणांची निर्मिती (इतरत्र वर्गीकरण न झालेले)	293	11	0	0
35	कार्यालयीन, लेखा विषयक व संगणिकीय यंत्राची निर्मिती	300	4	0	0
36	विजेची मोटार, जनरेटर व ट्रान्सफार्मरची निर्मिती	311	74	5	58
37	विजेचे वितरण व नियंत्रणासंबंधीच्या वस्तूंची निर्मिती	312	0	1	10
38	इन्सुलेटेड वायर व केबल तयार करणे	313	77	0	0
39	अॅक्युमलेटर, प्रायमरी सेल्स व प्रायमरी बॅटरीजचे उत्पादन	314	8	0	0
40	विजेचे दिवे व उपकरणांचे उत्पादन	315	13	1	8
41	विजेच्या इतर उपकरणांचे उत्पादन (इतरत्र वर्गीकरण न झालेले)	319	23	0	0
42	इलेक्ट्रॉनिक व्हाल्व, टयुब व इतर उपकरणांचे उत्पादन	321	24	0	0
43	टेलीविजन व रेडियो ट्रान्समीटर तसेच लाईन टेलीफोनी व लाईन टेलीग्राफी संबंधी उपकरणांचे उत्पादन	322	191	0	0

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	उद्योग गट	संके- तांक	कारखाने संख्या			स्तंभ 6 मधील कार- खान्यातील कामगार		
			नांद- पी झा- लेले	बंद	प्रपत्र पाठ- विणारे घालू	ए कृ ण	पु रु ष	स्त्रि या
1	2	3	4	5	6	7	8	9
44	चिकीत्सासंबंधी उपकरणे व यंत्राची निर्मिती (डॉक्टरांसंबंधी उपकरणे वगळता)	331	2	2	0	0	0	0
45	घड्याळाचे उत्पादन	333	1	1	0	0	0	0
46	मोटर वाहनांचे उत्पादन	341	1	1	0	0	0	0
47	मोटर वाहनांच्या भागाड्याचे उत्पादन (ट्रॅलर्स व सेमीट्रॅलर्सचे उत्पादन)	342	3	1	2	20	20	0
48	मोटर वाहनांसाठी सुट्याभागाचे उत्पादन	343	2	0	2	19	19	0
49	रूवे व ट्राम्बेसाठी इंजिन व रोलिंग स्टॉकचे उत्पादन	352	6	0	4	890	856	84
50	लाकडी सामानाचे उत्पादन	361	14	1	11	691	684	7
51	इतरत्र वर्गीकरण न झालेले उत्पादन	369	6	1	5	271	230	41
52	विजेचे उत्पादन, संकलन व वाटप	401	4	1	3	3265	3203	62
53	गॅसची निर्मिती व वितरण	402	4	0	4	292	292	0
54	पाण्याचे संकलन, शुद्धीकरण व वितरण	410	5	0	5	176	175	1
55	इमारतीचे बांधकाम (पूर्ण व अंशतः)	452	1	0	1	12	12	0
56	घात्रीक वाहनांची देखभाल दुरुस्ती	502	46	2	37	1702	1666	36
57	वाहनांकरिता लागणा-या इंजिनाची किरकोळ विक्री	505	87	1	78	444	443	1
58	फी अथवा टॅब्याने घ्याऊक विक्री	511	1	1	0	0	0	0
59	अकृषी उपउत्पादनाची घाऊक विक्री	514	5	0	5	90	90	0
60	नवीन वस्तूंची विशिष्ट दुकानात किरकोळ विक्री	523	1	0	1	7	6	1
61	घरगुती व वैयक्तिक वस्तूंची दुरुस्ती	526	2	0	2	109	106	3
62	परिवहनसंबंधी व्यवसाय, ट्रॅव्हल एजन्सीचा व्यवसाय	630	5	1	4	69	69	0
जिल्हा एकूण			1807	329	1349	52161	48840	3321

तक्ता क्रमांक 5.1 पुढे चालू

कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या वर्ष (1999)

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	उद्योग बट	संके- तांक	काम केलेल्या श्रम दिनांची एकूण संख्या (हजारात)	संख्या	
				प्रपत्र न पाठवि- णारे चालू कारखाने	स्तंभ 11 मधी- ल कारखान्या- तील काम- गार
1	2	3	10	11	12
44	चिकीत्सासंबंधी उपकरणे व यंत्राची निर्मिती (डोळ्यासंबंधी उपकरणे वगळता)	331	0	0	0
45	घडयाळाचे उत्पादन	333	9	0	0
46	मोटर वाहनांचे उत्पादन	341	0	0	0
47	मोटर वाहनांच्या सांगाड्याचे उत्पादन (ट्रेलर्स व सजीट्रेलर्सचे उत्पादन)	342	6	0	0
48	मोटर वाहनांसाठी सुट्याभागाचे उत्पादन	343	6	0	0
49	रेल्वे व ट्राम्वेसाठी इंजिन व रोलिंग स्टॉकचे उत्पादन	352	256	1	8
50	लाकडी सामानाचे उत्पादन	361	207	2	16
51	इतरत्र वर्गीकरण न झालेले उत्पादन	369	80	0	0
52	विजेचे उत्पादन, संकलन व वाटप	401	1191	0	0
53	मॅसची निर्मिती व वितरण	402	64	0	0
54	पाण्याचे संग्रहन, शुध्दीकरण व वितरण	410	64	0	0
55	हंमारतीचे बांधकाम (पूर्ण व अंशतः)	452	3	0	0
56	यांत्रिक कारणांची देखभाल दुरुस्ती	502	513	7	194
57	वाहनांकरिता लागणा-या इंधनाची फिरकोळ विक्री	505	158	8	33
58	फी अथवा उक्याने घाऊक विक्री	511	0	0	0
59	अकृषी उपउत्पादनाची घाऊक विक्री	514	25	0	0
60	नवीन वस्तूंची विशिष्ट दुकानात फिरकोळ विक्री	523	2	0	0
61	घरगुती व वैयक्तिक वस्तूंची दुरुस्ती	526	33	0	0
62	परिवहनसंबंधी व्यवसाय, ट्रॅव्हल एजन्सीचे व्यवसाय	630	21	0	0
जिल्हा एकूण			15939	129	2167

आधार : संचालक, औद्योगिक सुरक्षा व आरोग्य संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

बालू कारखान्यांचे व कामगाररुप्या संख्येनुसार उद्योगनिहाय वर्गीकरण सन 1999

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	प्रमुख उद्योग समूह व त्याचे सहायक	10 कामगारांपेक्षा कमी		10 ते 19 कामगार		20 ते 49 कामगार		50 ते 99 कामगार		100 ते 499 कामगार	
		अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	01 शेतकी, शिकारी व त्यासंबंधी सेवाउद्योग	0	0	1	18	6	210	5	325	3	366
2	15 लघु पद्या व मादक पेश्यांचे उत्पादन	94	464	23	303	28	835	14	1019	9	2117
3	17 वस्त्र निर्मिती	7	52	3	37	5	141	4	270	10	2952
4	18 परिधान करवयाच्या कपड्यांचे उत्पादन, फर तयार करणे व आवरणे	0	0	0	0	1	25	1	59	0	0
5	19 चाळी व वेष व तयार करणे चाळीच्या वस्तूंची निर्मिती	2	10	3	33	0	0	0	0	0	0
6	26 लाकूड व लाकडापासून निर्मित वस्तूंचे उत्पादन	392	1544	9	126	5	172	1	63	1	385
7	21 रुमड व कामदा पासून निर्मित वस्तूंचे उत्पादन	3	73	22	291	13	343	2	116	2	202
8	22 धवती व दैतांचे प्रकाशन, उपाई दिव्यती	11	63	13	220	19	569	3	219	5	639
9	23 भाजलेले वगडो कोळसा, शुद्ध कोळसे उत्पादने व आण्विक जळण	7	43	3	72	1	20	0	0	0	0
10	24 रसायने व त्यावर आधारित उत्पादने	43	232	23	303	19	501	11	753	6	1180
11	25 रबर व प्लॅस्टिकची उत्पादने	21	133	15	220	14	383	4	233	3	1020
12	28 दारू व धातू तंत्रिक वस्तूंचे उत्पादन	23	154	22	233	13	322	16	1015	11	1714
13	27 मूळ धातूंचे उत्पादन	27	134	31	422	23	1135	7	433	19	2973
14	23 धातू व प्लॅस्टिक वस्तूंची निर्मिती (घरे व उपकरणे वगळून)	31	223	33	303	12	312	3	393	3	1397
15	23 घरे व घरे सामग्रीचे उत्पादन (इतर वर्गीकरण न झालेले)	9	61	3	30	3	225	4	235	4	493
16	29 काच वगळून लेसा विषयक व हां प्लेसीय घसाची निर्मिती	0	0	1	12	0	0	0	0	0	0

संज्ञा क्रमांक ६२ पुढे चालू

चालू कारखान्यांचे व कामगारांच्या संख्येनुसार उद्योगनिहाय वर्गीकरण सन १९९०

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	प्रमुख उद्योग समूह व त्यांचे संकेतांक	१० कामगारां पेक्षा कमी		१० ते १९ कामगार		२० ते ४९ कामगार		५० ते ९९ कामगार		१०० ते ४९९ कामगार	
		अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब
		३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
१७	६१ विजेची यंत्रे व उपकरणांची निर्मिती (इतरत्र वर्गीकरण न झालेले)	१०	६६	१३	२०८	३	२०३	२	१६१	१	१०७
१८	६२ डी.पी. टि. वी. व्हायि वळण यंत्र साधनांची व उपकरणांची निर्मिती	०	०	०	०	०	०	१	६१	२	६२५
१९	६४ मोटार वाहने, ट्रॅक्टर व सेमिट्रॅक्टरचे उत्पादन	२	१६	२	२३	०	०	०	०	०	०
२०	६५ परिवहननायका इतर उपकरणांचे उत्पादन	१	३	१	१२	२	३४	०	०	०	०
२१	६६ लाकडी सामाने उत्पादन (इतरत्र वर्गीकरण न झालेले)	६	३३	६	३०	४	१००	१	७३	३	७१२
२२	४० बीज तेल वाफ व गरम पाण्याचा पुरवठा	१	६	०	०	०	०	३	१९७	१	११५
२३	६१ पाण्याचे संकलन, शुद्धीकरण व वितरण	०	०	२	३६	२	६१	१	६०	०	०
२४	४६ बांधकाम	०	०	१	१२	०	०	०	०	०	०
२५	६३ यांत्रिक वाहनांची विक्री वळण व बुरुती, यांत्रिकीय डी.पी.ची किरकोळ विक्री	३९	४७०	१६	२१६	१९	६७६	४	२२९	३	७९३
२६	६१ घटक व खताची व्यापार (यांत्रिक वाहनांव्यतिरिक्त)	०	०	२	२३	३	६२	०	०	०	०
२७	६२ किरकोळ विक्री (यांत्रिक वाहने वळण व घटक व यंत्रांचे विक्री व यंत्रांचे विक्री)	१	७	०	०	१	४८	१	६१	०	०
२८	६३ परिवहनशी संबंधित टांकरीय यंत्रांचा व्यवसाय	१	३	२	२०	१	३६	०	०	०	०
जिल्हा एकूण		७९०	३९१०	२३९	२३०७	२२५	६७३४	९१	३०२८	६९	१६३९२

.....३३.....
तक्ता क्रमांक 5.2 पुढे चालू

वाजू कारखान्यांचे व कामगारांच्या संख्येनुसार उद्योगनिहाय वजीरकरण सन 1999

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	प्रमुख उद्योग संसूच व संकेतांक	500 ते 999 कामगार		1000 ते 4999 कामगार		5000 व हून अधिक		ए. अ.	कु. व.
		अ.	ब.	अ.	ब.	अ.	ब.		
1	2	13	14	15	16	17	18	19	20
1	01 शेतकी, शिकारी व त्यासंबंधी सेवाउद्योग	0	0	0	0	0	0	15	917
2	15 साध पदार्थ व मादक पेयांचे उत्पादन	4	0	0	0	0	0	106	4788
3	17 वस्त्र निर्मिती	2	1400	3	5935	0	0	34	10847
4	18 परिधान वस्तूंच्या वस्तूंच्या उत्पादने व तयार करणे व हाविणे	0	0	0	0	0	0	2	75
5	19 चासडे व तयार करणे, चासडेच्या वस्तूंची निर्मिती	0	0	0	0	0	0	5	48
6	20 लाकूड व लाकूडापासून निर्मित वस्तूंचे उत्पादन	0	0	0	0	0	0	408	2290
7	21 कागद व कागदापासून निर्मित वस्तूंचे उत्पादन	0	0	0	0	0	0	48	1093
8	22 ध्वनी सुविधांचे प्रकाशन, उत्पादन व छिन्नती	1	596	0	0	0	0	55	2858
9	23 भाजणारे वगळी कोळसा, शुद्ध पेट्रोलचे उत्पादने व अण्वीक जळण	0	0	0	0	0	0	14	135
10	24 रसायने व त्यावर आधारित उत्पादने	0	0	0	0	0	0	107	8924
11	25 रबर व प्लास्टिकची उत्पादने	1	1992	0	0	0	0	63	8430
12	26 इतर अथात् रुनिज वस्तूंचे उत्पादन	0	0	0	0	0	0	91	6890
13	27 मूळ धातूंचे उत्पादन	0	2920	0	0	0	0	126	8126
14	28 धातूच्या कॅब्रिकेटेड वस्तूंची निर्मिती (घरे व उपकरणे वगळता)	0	0	0	0	0	0	92	2746
15	29 घरे व घरे सामग्रीचे उत्पादन (इतरत्र वजीरकरण न झालेले)	0	0	0	0	0	0	31	1094
16	30 कार्यालयीन लेखाविषयक व संगणकीय घरांची निर्मिती	0	0	0	0	0	0	1	12

तक्ता क्र. 5.2 पुढे सुरु....

संज्ञा क्रमांक 52 पुढे चालू

वास्तु कारखान्यांचे व कामगारांच्या संख्येनुसार उद्योगानिहाय वर्गीकरण सन 1999

जिल्हा : नागपूर

क्र.	समूह उद्योग समूह व संकेतांक	500 ते 999 कामगार		1000 ते 4999 कामगार		5000 वं हून अधिक		ए कु ण	
		अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब
1	2	13	14	15	16	17	18	19	20
17	31 विजेची यंत्रे व उपकरणांची निर्मिती (इतरत्र वर्गीकरण न झालेले)	0	0	0	0	0	0	35	733
18	32 डी.पी. टि. वी. आणि दळण-बळण साधनांची व उपकरणांची निर्मिती	0	0	0	0	0	0	3	706
19	34 मोटार वाहने, टेंडर व सेमिट्रॅक्टरचे उत्पादन	0	0	0	0	0	0	4	39
20	35 परिवहनवाह्या इतर उपकरणांचे उत्पादन	1	814	0	0	0	0	5	898
21	36 लाकडांचा सामाने उत्पादन (इतरत्र वर्गीकरण न झालेले)	0	0	0	0	0	0	13	978
22	40 बीज, वसु, वाफ व गरम पाण्याचा पुरवठा	0	0	2	3150	0	0	7	3467
23	41 पाण्याचे संकलन शुध्दीकरण व वितरण	0	0	0	0	0	0	5	176
24	45 बांधकाम	0	0	0	0	0	0	1	12
25	50 यांत्रिक वाहनांची विक्री, देखभाल व दुरुस्ती, वाहनांच्या इंजिनाचे किरकोळ विक्री	0	0	0	0	0	0	130	2373
26	51 घाटक व बलाली व्यापार (यांत्रिक वाहनाव्यतिरिक्त)	0	0	0	0	0	0	5	90
27	52 किरकोळ विक्री (यांत्रिक वाहने वगळता) घरगुती व वैयक्तिक वस्तूंची दुरुस्ती	0	0	0	0	0	0	3	116
28	63 परिवहनाशी संबंधित ट्रॅव्हल एजेंसीचा व्यवसाय	0	0	0	0	0	0	4	69
जिल्हा एकूण		9	812	5	3145	0	0	1478	54328

टिप : अ) कारखान्यांची संख्या.

ब) कामगारांची संख्या.

अधार : संचालक, औद्योगिक सुरक्षा व आरोग्य संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

कामाच्या दिवसांच्या संख्येनुसार चालू असलेल्या कारखान्यांचे वर्गीकरण वर्ष (1999)

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	प्रमुख उद्योग समूह व त्यांचा संकेतांक	दिवसांची संख्या							
		अनुलेखित		60 दिवस व त्यापेक्षा कमी		61 ते 120 दिवस		121 ते 180 दिवस	
		अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	01 शेतकी, शिकारी व त्यासंबंधी सेवाउद्योग	0	0	0	0	10	781	0	0
2	15 साद्य पदार्थ व मादक पेयांचे उत्पा.	0	0	2	74	6	146	17	113
3	17 वस्त्र निर्मिती	0	0	0	0	0	0	0	0
4	18 परिधान करावयाच्या वस्तूंचे उत्पादन, फार तयार करणे व आविणे	0	0	0	0	0	0	0	0
5	19 चामडे आविणे व तयार करणे. चामडांच्या वस्तूंची निर्मिती	0	0	0	0	0	0	0	0
6	20 लाकूड काकडापासून निर्मित वस्तूंचे उत्पादन	0	0	0	0	4	28	3	7
7	21 कागद व कागदापासून निर्मित वस्तूंचे उत्पादन	0	0	0	0	0	0	0	0
8	22 ध्वनी तुडितांचे प्रकाशन, छपाई व छिबती	0	0	0	0	0	0	0	0
9	23 भाजणे, लेदगडी, कोजसा, शुद्ध पेट्रॉल व उत्पादने व औष्णिक जळण	0	0	0	0	0	0	0	0
10	24 रसायने व त्यावर आधारित उत्पादने	0	0	0	0	0	0	2	17
11	25 रसायन प्रॅसिंटिकची उत्पादने	0	0	0	0	0	0	0	0
12	26 इतर अधातु खनिज वस्तूंचे उत्पादन	0	0	0	0	2	96	2	33
13	27 मूळ धातूंचे उत्पादन	0	0	0	0	1	22	5	397
14	28 धातूंच्या फॅब्रिकेटेड वस्तूंची निर्मिती (घिंत व उपकरणे वगळून)	0	0	0	0	0	0	2	19
15	29 घंटा व घंटा सामग्रीचे उत्पादन (घातक वर्गीकरण न झालेले)	0	0	0	0	0	0	0	0
16	30 वार्यालयीन लेखाविषयक व खाणिजीय घंटांची निर्मिती	0	0	0	0	0	0	0	0
17	31 जिजेची घंटा व उपकरणांची निर्मिती (इतर वर्गीकरण न झालेले)	0	0	0	0	1	15	0	0

तस्ता क्रमांक 53 पुढे चालू

कामाच्या दिवसांच्या संख्येनुसार कारखान्यांचे वर्गीकरण (वर्ष 1999)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	समूह उद्योग समूह व त्यांचे संकेतांक	दिवसांची संख्या							
		181 ते 240 दिवस		241 ते 300 दिवस		300 हून अधिक दिवस		एकूण	
		अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब
1	2	11	12	13	14	15	16	17	18
1	01 शेतकी, शिकारी व त्यासंबंधी सेवाउद्योग	0	0	0	0	2	76	12	807
2	15 खाद्य पदार्थांचे व मादक पेयाचे उत्पादन	175	47	1363	58	2742	153	4613	
3	17 वस्त्र निर्मिती	2	42	2	28	28	10723	32	10799
4	18 परिधान करायच्या वस्तूंचे उत्पादन, फर तयार करणे व आविणे	0	0	0	0	1	50	1	50
5	19 चामडे आविणे व तयार करणे. चामड्यांच्या वस्तूंची निर्मिती	0	0	3	24	1	14	4	38
6	20 लाकूड लाकडापासून निर्मित वस्तूंचे उत्पादन	34	123	272	1100	70	941	233	2199
7	21 कागद व कागदापासून निर्मित वस्तूंचे उत्पादन	0	0	7	167	37	301	44	963
8	22 ध्वनी व द्रव्यांचे प्रकाशन, उपाई व इतर हत्ती	2	30	23	1042	20	552	43	2224
9	23 भाजणे, दमडी कोकता, सूड, पेटोले व औष्णिक जळण	0	0	5	44	4	20	3	83
10	24 रसायने व त्यांचे आधारित उत्पादने	0	24	23	816	34	2070	97	2927
11	25 रसायने व इतर वस्तूंचे उत्पादन	5	52	11	85	41	3103	57	3330
12	26 रसायने व इतर वस्तूंचे उत्पादन	0	1270	24	800	40	1264	32	2423
13	27 मृत्त वस्तूंचे उत्पादन	2	20	22	373	33	3240	113	7307
14	28 धातू व फॅब्रिकेटेड वस्तूंची निर्मिती (घरे व उपकरणे वगळून)	0	0	16	192	37	2404	35	2375
15	29 घरे व घरे सामुग्रीचे उत्पादन (द्वितीय वर्गीकरण न झालेले)	0	0	7	153	21	353	23	1013
16	30 कार्यालयीन सेवाविषयक व संगणकीय यंत्रांची निर्मिती	0	0	0	0	1	12	1	12
17	31 विविध घरे व उपकरणांची निर्मिती (द्वितीय वर्गीकरण न झालेले)	0	0	3	85	19	557	23	657

तक्ता क्रमांक 5.3 पुढे सुरु...

कामाच्या दिवसांच्या संख्येनुसार चालू असलेल्या कारखान्यांचे वर्गीकरण वर्ष (1999)

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	प्रमुख उद्योग समूह व त्यांचा संकेतीक	दिवसांची संख्या							
		अनुलेखित		३० दिवस व त्यापेक्षा कमी		६१ ते १२० दिवस		१२१ ते १८० दिवस	
		अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
18	32 डीपॉ, टि. बी. आणि इतर वळण साधनांची व उपकरणांची निर्मिती	0	0	0	0	0	0	0	0
19	34 मोटार वाहने, ट्रेलर व सेमिट्रेलरचे उत्पादन	0	0	0	0	0	0	0	0
20	35 परिवहनाच्या इतर उपकरणांचे उत्पादन	0	0	0	0	0	0	0	0
21	38 लाकडी सांभाळे उत्पादन (इतर वर्गीकरण न झालेले)	0	0	0	0	0	0	1	13
22	40 बीज, तेल, वाफ व गरम पाण्याचे सुकवणे	0	0	0	0	0	0	0	0
23	41 पाण्याचे संकलन, शुद्धीकरण व वितरण	0	0	0	0	0	0	0	0
24	45 बांधकाम	0	0	0	0	0	0	0	0
25	50 यांत्रिक वाहनांची विक्री, देलभाल व इ. स्ती, वाहनांच्या इंधनाचे किंवा विक्री	0	0	0	0	0	0	0	0
26	51 घाट व खनाची व्यापार (यांत्रिक वाहनांच्या वितरित)	0	0	0	0	0	0	0	0
27	52 किण्वीक विक्री (यांत्रिक वाहने, कारखान्यां, घरगुती व वैयक्तिक कारखान्यां व इतर)	0	0	0	0	0	0	0	0
28	63 परिवहनाशी संबंधित, इतर एकांतीय व्यवसाय	0	0	0	0	0	0	0	0
जिल्हा एकूण		0	0	2	74	24	1038	32	599

सूचना क्रमांक 53: पुढे चालू

कामाच्या दिवसांच्या संख्येनुसार कारखान्यांचे वर्गीकरण (वर्ष 1999)

जिल्हा - नागपूर

क्र. सं.	उद्योग समूह व त्याचे संकेतांक	दिवसांची संख्या							
		181 ते 240 दिवस		241 ते 300 दिवस		300 हून अधिक दिवस		एकूण	
		अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब
1	2	11	12	13	14	15	16	17	18
18	82 जी.पी. टि. वी. आणि उच्चवजरा साधनांची व उपकरणांची निर्मिती	0	0	0	0	3	706	3	706
19	84 मोटार वाहने, ट्रेलर व सेमिट्रेलरचे उत्पादन	0	0	1	18	3	28	4	39
20	85 परिवहनाच्या इतर उपकरणांचे उत्पादन	0	0	3	385	1	27	4	390
21	88 लाकडी सामाने उत्पादन (इतरत्र वर्गीकरण न झालेले)	1	27	3	27	11	895	16	932
22	40 वीज तेल, वाफ व गरम वाफेचा पुरवठा	0	0	1	98	0	3571	7	3677
23	41 पाकट्याचे संकलन, शुद्धीकरण व निरसन	0	0	0	0	5	178	5	178
24	45 वॉशिंग मशिन	0	0	1	12	0	0	1	12
25	50 घांजीक वाहनांची विक्री, देखभाल व दुरुस्ती, वाहनांच्या इंधनाचे किटहोळ विक्री	1	3	7	257	107	1738	115	2148
26	51 घांजीक व दलाली व्यापार (घांजीक वा वा नाव्यतिरिक्त)	0	0	2	39	3	51	5	90
27	52 किटहोळ विक्री (घांजीक वाहने व दुरुस्ती) घरागृही व वैयक्तिक वाजुची दुरुस्ती	0	0	0	0	3	116	3	119
28	63 परिवहनाशी संबंधित, ट्रॅक्टर एंजिनांचा व्यवसाय	0	0	1	8	3	61	4	69
जिल्हा एकूण		87	177	27	387	707	4807	1349	52161

संधार - संचालक, औद्योगिक सुरक्षा व आरोग्य संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

तक्ता क्रमांक 5.4

उद्योगाच्या महत्त्वाच्या बाबींची अंकडेवारी (वार्षिक उद्योग पाहणी) वर्ष (1996-97)

जिल्हा - नागपूर

अ.	उद्योगाचे वर्णन व संकेतांक	स्थिर भां उत्पन्न रु.	सेजते भां उत्पन्न रु.	कामगार संख्या	कर्मचारी संख्या	कामगारांचे वेतन
1	2	3	4	5	6	7
1	20 व 21 साय पदार्थांचे उत्पादन	904529	485891	7291	3177	39954
2	22 गंध, तंत्रज्ञान पदार्थांचे उत्पादन	70490	129872	891	1227	19911
3	25 सुती कापडाचे उत्पादन	630487	-501492	5436	6184	174705
4	24 कृत्रिम कापडाचे उत्पादन	19899929	2417399	2919	4002	74003
5	26 कापडी वस्तूंचे उत्पा. (पादत्राणा- शिवाय परिधान करणाऱ्या वस्तू)	1593	1819	11	190	108
6	27 लाकडी वस्तू, फर्निचरचे उत्पादन	61180	-3349	328	420	9123
7	28 कागद, कागदाच्या वस्तू, मुद्रण, मुद्रण व संबंधित उद्योग	125221	77088	1318	1801	64054
8	29 रबर, प्लॅस्टिक, पेट्रोलियम व कोळ- सा यांच्या पदार्थांचे उत्पादन	190095	138872	945	1381	34985
9	31 सायना, रसा, पदार्थांचे उत्पा. (पेट्रो- लियम कोळसाचे पदार्थ वगळून)	557121	290848	7547	3058	78245
10	32 अधातू खनिज पदार्थांचे उत्पादन	69898	154449	1582	1853	24590
11	33 मूलतः व लिं. धातूंचे उत्पादन	9600725	39033195	5730	7345	190810
12	34 धातूंचा वस्तूंच्या सुटेभागांचे उत्पा. (चंग व परिवहन सामुग्री शिवाय)	409705	405484	1281	1677	45487
13	35 चंग, सुग्री, यांत्रिक अवजारे सुटेभा- गांचे उत्पा. (विद्युत चंगसामुग्री वग.)	317533	93324	685	1095	25371
14	36 विद्युत चंगसामुग्री, साधने उप- करणां पुरवठा व सुटेभागांचे उत्पा.	61173	99417	97	144	1478
15	37 परिवहन सामुग्री, सुटेभागांचे उत्पा.	23295	49423	325	450	28480
16	38 उत्पादन करणारे इतर उद्योग	22018	3790	105	188	3423
17	39 सर्व प्रकारच्या चंगणी वस्तू	6046	80728	591	740	25767
18	41 रसायन उद्योगाचे उत्पादन अग्नि व उद्योगाचे वाटप	473394	59495	22	50	1217
19	97 वास्तू व सेवा	1098	4575	83	74	2050
20	98	3223944	2720087	11699	17300	293548
जिल्हा एकूण		38700351	4274511	25777	52971	1149688

तक्ता क्रमांक 54 एडू मरू ..

उद्योगाच्या महत्त्वाच्या बाबींची अंकीकृत (वार्षिक उद्योग पाहणी) वर्ष (1996-97)

जिल्हा - नागपूर

क्र.	उद्योगाचे वर्णन व संकेतांक	एकूण मिळकत	एकूण उत्पादन	एकूण निकिटी	मूल्य वृद्धी
1	2	8	9	10	11
1	20 व 21 रूच्य पदार्थांचे उत्पादन	183148	5291098	6322355	847439
2	22 पंच, तंतू पदार्थांचे उत्पादन	24763	551805	711229	147204
3	23 सुती कापडाचे उत्पादन	285208	985107	1229382	215561
4	24 कृत्रिम कापडाचे उत्पादन	249992	9808730	12380324	1831944
5	25 कापडी वस्तूंचे उत्पा. (पादत्राणा- शिवाय परिधान करण्याच्या वस्तू)	849	20529	21887	1183
6	27 लाकडी वस्तू, फर्निचरचे उत्पादन	10969	110591	101331	-11852
7	28 कागद कागदाच्या वस्तू, मुद्रण, प्रकाशन व संबंधित उद्योग	112930	290052	459412	145411
8	30 रबर, प्लास्टिक, पेट्रोलियम व कोळ- सा यांच्या पदार्थांचे उत्पादन	75170	969489	1171541	195338
9	31 रसायन, रसा. पदार्थांचे उत्पा. पेट्रो- लियम कोळसाचे पदार्थ वगळून	159174	1899491	2162264	301044
10	32 अधातू अन्निय पदार्थांचे उत्पादन	40990	182478	259157	67385
11	33 मृत्तिका व मिट्टी वस्तूंचे उत्पादन	592149	11495838	14374930	1532560
12	34 धातू व धातूच्या सुटेभागांचे उत्पा. (यंत्र-परिवहन सामुग्री शिवाय)	92929	812012	1069152	197082
13	35 धातू (सुती, धातूक अकरारे सुटेभा- गांचे उत्पा. (विद्युत धातूसामुग्री वग.)	102503	1438337	1080570	-394808
14	36 विद्यु. धातूसामुग्री साधने उप- करण सुवटा व सुटेभागांचे उत्पा.	4453	178205	229329	53809
15	37 परिवहन सामुग्री, सुटेभागांचे उत्पा.	43277	64454	97810	31452
16	38 उत्पादन करणारे इतर उद्योग	12378	105482	122636	16258
17	39 सर्व प्रकारच्या घंत्रांची दुरुवती	46557	29133	78946	48557
18	41 मंत्र आणि कोळसा उत्पादन व यंत्रे वस्तूंचे वाटप	4759	105243	184131	50840
19	37 उत्पादने व सेवा	9279	1587	7554	5859
20	इतर	665960	11098320	12993331	1515994
जिल्हा एकूण		2525732	55445425	55065871	6797277

टिप - उपरोक्त नोंदी मोठ्या कारखान्यांसाठी दिली असून लहान कारखान्यांची (नमुना
वरील) माहिती 'इतर' समोर देण्यात आलेली आहे.
अध्याय - 5 व संबंधित संचालनालय, मुंबई.

रोजगार विनिमय केंद्रातील आकडेवारी वर्ष 1999

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	बा. ब.	वर्ष 1999
1	2	3
1	जाहीर केलेल्या रिकाम्या जागांची संख्या	3938
2	सेवायोजन कार्यालयाचा उपयोग करणारे मालक	511
3	नव्या नोंदणी केलेल्या उमेदवारांची संख्या	42970
4	वर्षात खेरीस पटावरील उमेदवारांची एकूण संख्या	270138
5	नोकरी मिळालेल्या उमेदवारांची संख्या	1200
	(अ) साजगी क्षेत्र	11
	(ब) सार्वजनिक क्षेत्र	1189
	(क) एकूण	1200
6	नोकरी मिळालेल्या उमेदवारांची संख्या	
	(अ) अनुसूचित जाती/अनुसूचित जमाती	691
	(ब) इतर	509
	(क) एकूण	1200
7	राज्यीय वर्गीकरणानुसार व्यवसाय	
	1) व्यवसायिक तांत्रिक आणि संबंधित कामगार	
	अ) नोंदणी केलेले	2048
	ब) नोकरी दिलेले	28
	2) शासकीय, शास्त्रीय व उपस्थापकीय कामगार	
	अ) नोंदणी केलेले	1950
	ब) नोकरी दिलेले	35
	3) लेखनिक व तत्संबंधीचे कामगार	
	अ) नोंदणी केलेले	2410
	ब) नोकरी दिलेले	25
	4) विक्री कामगार	
	अ) नोंदणी केलेले	-
	ब) नोकरी दिलेले	-
	5) शेतकरी, मत्स्यव्यवसाय, शिकारी व संबंधित कामगार	
	अ) नोंदणी केलेले	145
	ब) नोकरी दिलेले	-

जिल्हा - नागपूर

क्र. क्र.	बा. ब	वर्ष 1999
1	2	3
7	6) साण कामगार अ) नोंदणी केलेले ब) नोकरी दिलेले	70 15
	7) वाहतूक व दळणवळण व्यवसायातील कामगार अ) नोंदणी केलेले ब) नोकरी दिलेले	1110 20
	8) ग्राफ्टसमन, उत्पादन प्रक्रिया कामगार व इतर अ) नोंदणी केलेले ब) नोकरी दिलेले	160 25
	9) लेवा, खेळ व तत्सम कामगार अ) नोंदणी केलेले ब) नोकरी दिलेले	19750 410
	10) इतर कोठेही वर्गीकरण न केलेले कामगार अ) नोंदणी केलेले ब) नोकरी दिलेले	15327 642
	11) ए.कू.ण अ) नोंदणी केलेले ब) नोकरी दिलेले	42970 1200

व्यवसाय मार्गदर्शन कार्यक्रम वर्ष 1999-2000

जिल्हा : नागपूर

अ. नं.	बा. ब.	परिमाण	वर्ष 1999-2000
1	2	3	4
1	सेवायोजन केंद्रातील व्यवसाय मार्गदर्शन केंद्र (1) अप्रयुक्त मार्गदर्शन/व्यक्तीशः अंगर गटांमध्ये सल्ला दिलेल्यांची संख्या (2) सेवायोजन केंद्रांमध्ये घेण्यात आलेली गटांशी चर्चा (3) मार्गदर्शन केलेल्या अर्जदारांना नोकरीवर/प्रशिक्षणासाठी/उमेदवारांसाठी दिलेल्यांची संख्या	संख्या संख्या संख्या	105 3048
2	विश्वविद्यालयीन सेवायोजन माहिती मार्गदर्शन केंद्रातील व्यवसाय मार्गदर्शन (1) अप्रयुक्त मार्गदर्शन/व्यक्तीशः अंगर गटांमध्ये सल्ला दिलेल्यांची संख्या (2) सेवायोजन केंद्रांमध्ये घेण्यात आलेली गटांशी चर्चा (3) मार्गदर्शन केलेल्या अर्जदारांना नोकरीवर/प्रशिक्षणासाठी/उमेदवारांसाठी दिलेल्यांची संख्या	संख्या संख्या संख्या	428 13 25

आधार : 1) उप-प्रादेशिक सेवायोजन अधिकारी, नागपूर

....110....

तबता क्रमांक 5.7

जिल्ह्यातील कर्मचा-यांची संख्या (कर्मचारी गणना 1999)

जिल्हा - नागपूर.

अ. क्र.	बाब (वेतनश्रेणीनुसार पदाची श्रेणी]	शासकीय	जिल्हा परिषद	नगर परिषद
1	2	3	4	5
1.	अ	1675	165	14
2.	ब	4653	1251	87
3.	क	22120	7696	1047
4.	ड	10228	1203	1032
5.	एकूण अ ते ड	38676	10325	2180
6.	इ [इतर वर्ग]	3127	4180	375
7.	एकूण - अ ते इ	41803	14505	2555

टिप :- 'इ' इतर यामध्ये कार्यरतची आस्थापनेवरील आकस्मिक स्वर्चातून रोजगार दिले जाणारे रोजंदारीवरील, अशकालिक, मानसेवी आणि वरील वर्गीरणात समाविष्ट न झालेले कर्मचारी यांचा समावेश आहे.
होतो.

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.

.....111.....
तबता क्रमांक 5.8

निरनिराळ्या उद्योगातील रोजगार (31 मार्च 2000 ला संपणा-या वर्षाकरिता)

जिल्हा : नागपूर

अ.क्र.	उद्योगाचे नांव	राष्ट्रीय उद्योग संकेतांक	माहिती देणा-या आस्थापनांची संख्या	कर्मचारी संख्या			
				शासकीय	निमशासकीय	स्वाजमी	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8
1	कृषि	00	31	2582	353	-	2935
2	स्वाणकाम	10	10	-	12162	-	12162
3	वस्तू निर्माण	20 ते 21	286	9850	7489	28462	45801
4	बीज निर्मिती, गॅस, पाणी व सांडपाणी सेवा	40 ते 42	12	-	7944	-	7944
5	बांधकाम	50	54	5308	2973	148	8429
6	घाट व किरकोळ व्यापार व हॉटेल व्यवसाय	60 ते 69	79	-	602	1974	2576
7	परिवहन, गोदामे आणि इतर वस्त्रे	70 ते 75	23	36244	5286	51	41581
8	वित्त पुरवठा, विमा, स्थावर मालमत्ता आणि व्यापार वित्तिक सेवा	80 ते 83	212	-	8266	2948	11214
9	संस्कृत, सामाजिक व वृत्तनीमत सेवा	90 ते 96	742	38991	34016	17509	90516
10	इतर (दुरुस्ती सेवा)	98 ते 99	-	-	-	-	-
	जिल्हा एकूण		1449	92975	79091	51092	223158

अधिकार : उपप्रादेशिक सेवायोजन अधिकारी, नागपूर

....112....

तक्ता क्रमांक 5.9

विद्युतीकरण झालेल्या शहरांची व गावांची संख्या व त्यांची लोकसंख्या
31 मार्च 2000 असेर

जिल्हा - नागपूर

(लोकसंख्या हजारात)

क्र. क्र.	यंत्रणा	वर्ष	जिल्ह्यातील संख्या		विद्युतीकरण झालेली गावे	
			गावे	शहरे	संख्या	लोकसंख्या
1	2	3	4	5	6	7
1	महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळ	31.3.91	1878	23	1878	1256
		31.3.99	1878	23	1878	1256
		31.3.2000	1878	23	1878	1256
2	सावमी विद्युत कंपन्या	31.3.61	1897	12		
	जिल्हा एकूण	31.3.91	1878	23	1878	1256
		31.3.99	1897	23	1878	1256
		31.3.2000	1878	23	1878	1256

तक्ता क्र. 5.9 पुढे चालू...

....113....

तत्ता क्रमांक : 5.9 पृष्ठे चालु ..

विद्युतीकरण झालेल्या शहरांची व गावांची संख्या व त्यांची लोकसंख्या

31 मार्च 2000 अखेर

जिल्हो : नागपूर

अ. क्र.	यंत्रणा	वर्ष	विद्युतीकरण झालेली शहरे		एकूण विद्युतीकरण झालेली गावे व शहरे संख्या	
			संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या
1	2	3	8	9	10	11
1	महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळ	31-03-91	23	2031	1901	3287
		31-03-99	23	2031	1901	3287
		31-03-2000	23	2031	1901	3287
2	खाजगी विद्युत कंपन्या	31-03-61	1	644	1	644
	जिल्हा एकूण	31-03-91	23	2031	1901	3287
		31-03-99	23	2031	1901	3287
		31-03-2000	23	2031	1901	3287

टीप : 31 मार्च 1961 नंतर खाजगी कंपनी नागपूर जिल्ह्यात अस्तित्वात नाही.

31 मार्च 1987 अखेरपर्यंत जिल्ह्यातील गावांचे व शहरांचे संपूर्णपणे विद्युतीकरण करण्यात आले. यात प्रकल्पमस्त गावांचा समावेश नाही.

अधार : अधीक्षक अभियंता, नागपूर (ग्रामीण) [प्र] विभाग, म. रा. वि. मंडळ, नागपूर.

.....114.....

तक्ता क्रमांक 5.10

विजेची वापर 1999-2000 चा वर्षाकरिता

जिल्हा : नागपूर

(हजार किलोवॉट तासामध्ये)

अ. क्र.	निर्मितीचा प्रकार	विजेच्या प्रकाराचा वापर							कनेक्शनसची संख्या
		घरगुती	व्यापारी कामासाठी लघु शक्तीसाठी	औद्योगिक	सार्वजनिक दिवा-बत्ती	कृषि	इतर	एकूण	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	धर्मत	464791 (25.17)	96771 (5.24)	933780 (50.57)	33838 (1.83)	27404 (1.48)	289937 (15.70)	1846521	257647
2	हायड्रो	-	-	-	-	-	-	-	-
3	इतर	-	-	-	-	-	-	-	-
	एकूण	464791 (25.17)	96771 (5.24)	933780 (50.57)	33838 (1.83)	27404 (1.48)	289937 (15.70)	1846521	257647

टिप : कंसातील आकडे एकूणशी टक्केवारी दर्शवितात.

आजार : 1) मुख्य अभियंता, नागपूर झोन, म. रा. वि. मं. विद्युत भवन, काटोल रोड, नागपूर

2) मुख्य अभियंता, नागपूर शहर परिमंडळ म. रा. वि. मं., नागपूर.

....115....

तक्ता क्रमांक - 5.11

(आर्थिक गणना-1998)

कृषि व बिगर कृषि उद्योग

जिल्हा : नागपूर

क्र.सं.	वाच	* कृषि उद्योग			बिगर कृषिउद्योग			कृषि व बिगर कृषि एकूण		
		ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	उद्योगाची संख्या									
	अ. स्वकार्यरत उद्योग **	7869	1833	9702	25311	106841	132152	33180	108674	141854
	ब. आस्थापना ***	668	162	830	11723	32110	45169	12391	32272	44663
	क. एकूण	8537	1995	10532	37034	138951	177321	45571	140946	186517
2.	मालकीच्या प्रकारा नुसार एकूण उद्योग (संख्या)									
	अ. सहकारी	3	1	4	445	948	1393	448	949	1397
	ब. सार्वजनिक	3	9	12	6003	3439	9442	6006	3448	9454
	क. साजगी	8531	1823	10354	30586	102454	133040	39117	104277	143394
3.	मालकाचा विवर सामाजिक गट (एकूण संस्थेची टक्केवारी)									
	अ. अनु.जाता	9.16	6.55	8.70	9.50	15.04	13.61	9.44	14.89	13.28
	ब. अनु.जमाती	8.53	8.62	8.54	6.79	7.38	7.23	7.11	7.41	7.32
4.	जमोविरहित उद्योगांचा एकूणशी टक्केवारी	24.65	18.33	23.53	8.80	18.42	15.95	11.77	18.42	16.46
5.	सहकारी चालणा-या उद्योगांची एकूणशी टक्केवारी	7.89	3.16	7.06	20.30	19.12	19.43	17.97	18.85	18.59

.....116.....

खता क्रमांक - 5.11 पुढे चालू

(आर्थिक गणना-1998)

कृषि व बिगर कृषि उद्योग

जिल्हा - नागपूर

क्र.सं.	विवरण	कृषि उद्योग			बिगर कृषि उद्योग			कृषि व बिगर कृषि एकूण		
		ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
१.	सर्वसाधारणपणे काम करणाऱ्या कामगारांची संख्या									
अ)	एकूण कामगार	14756	3271	18027	119810	347260	467070	134566	350531	485097
ब)	वेतनावर काम करणारे कामगार	2193	610	2803	85948	250569	336517	88141	251179	339320
क)	वेतनावरील कामगारांची एकूण टक्केवारी	14.86	18.65	15.55	71.74	72.16	72.05	65.50	71.66	69.95
ड)	कामगारांची प्रति उद्योग सरासरी संख्या	2	2	2	3	2	3	3	2	3

टीप :- * कृषि उत्पादन व मळे-वगळून कृषि संबंधित उद्योग

** पग रावर एकही कर्मचारी नसलेले उद्योग

*** ज्या उद्योगात कमीत कमी एकतरी व्यक्ती पगारावर काम करते असे उद्योग

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य मुंबई.

प्रमुख उद्योग गटानुसार उद्योगांची संख्या आणि सर्वसाधारणपणे
 नेहमी काम करणा-या कामगारांची संख्या (आर्थिक गणना-1998)
 (कृषी व बिगर कृषी उद्योग)

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	बाब	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		उद्योग	कामगार	उद्योग	कामगार	उद्योग	कामगार
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	कृषि	8537	14756	1833	3271	10370	18027
2.	शनिज उत्पादन व साणकाम	63	6614	14	178	77	6792
3.	पत्तुनिर्मोण	6546	48852	14012	64632	20558	111534
4.	बीज, गॅस आणि पाणी-पुरवठा	99	528	144	6399	243	6927
5.	ब्रांधकाम	628	1360	1513	4592	2141	5952
6.	घाऊक व्यापार	174	796	3195	8176	3369	8972
7.	किरकोळ व्यापार	12737	19447	42431	74465	55168	93912
8.	उपहारगृहे आणि हॉटेल्स	1678	3633	4147	13772	5825	17405
9.	वाहतूक	676	1504	9498	28332	10174	29836
10.	साठवण आणि गोदाम विषयक	82	256	1043	2471	1125	2727
11.	दळणवळण	252	711	1003	4221	1255	4932
12.	वित्तीय, िमा, स्थावर मालमत्ता आणि व्यावसायिक सेवा	1200	3111	4978	24446	6178	27557
13.	सामूहिक, सामाजिक व व्यक्तिगत सेवा	12899	34998	24856	115514	37755	150512
14.	इतर सेवा [इतरत्र वर्गीकरण न केलेल्या]	-	-	7	12	7	12
15.	सर्व प्रमुख उद्योग गट एकूण	45571	134566	108674	350531	154245	485097

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना -1998)

महत्वाच्या उद्योग गटानुसार कृषि व बिगर कृषि अस्थापनांची संख्या(आर्थिक गणना-1998)

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	उद्योग गट	उद्योग गट. संकेतांक	अस्थापना		
			ग्रामीण	नागरी	एकूण
1	2	3	4	5	6
1.	कृषि	0	668	162	830
2.	साणकाम व दगडकाम	1	59	11	70
3.	वस्तूनिर्माण	2 व 3	1601	4869	6470
4.	बीज, गॅस व पाणीपुरवठा	4	98	136	234
5.	बांधकाम	5	48	495	543
6.	घाऊ व व्यापार	6	43	1389	1423
7.	किरकोळ व्यापार	6	1743	10301	12044
8.	उपहारगृहे व हॉटेल्स	6	571	1856	2427
9.	वाहतूक	7	289	993	1282
10.	साहित्य व गोदामविषयक	7	46	495	541
11.	दुरुवजण	7	221	500	721
12.	अर्थपुरवठा संस्था, विमा मालमत्ता व अन्य विषयक	8	555	2221	2776
13.	सामाहिक, सामाजिक व व्यक्तिगत सेवा	9	6449	8851	15300
14.	इतर	10	-	2	2
एकूण			12391	32272	44663

आधार- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना-1998)

तक्ता क्र. 5.14

महत्वाच्या उद्योगगटानुसार कृषि व बिगर कृषि आस्थापनेतील
कामगारांची संख्या (आर्थिक गणना-1998)

जिल्हा : नागपूर

क्र. क्र.	उद्योग गट	उद्योग गट संकेतांक	आस्थापनेतील कामगार		
			ग्रामीण	नागरी	एकूण
1.	2	3	4	5	6
1.	कृषि	0	2193	610	2803
2.	साणकाम व दगडकाम	1	6602	172	6774
3.	वस्तुनिर्माण	2 व 3	39553	49958	89511
4.	बीज व गैस पाणी	4	527	6387	6914
5.	बांधकाम	5	664	3420	4084
6.	घाऊक व्यापार	6	626	5877	6503
7.	किरकोळ व्यापार	6	4715	32984	37699
8.	निवासगृहे व उपहारगृहे	6	1911	10437	12348
9.	वाहतूक	7	1031	19564	20595
10.	साठवणूक व वसाह	7	217	1870	2087
11.	दळणवळण	7	673	3601	4274
12.	अर्थपुरवठ संस्था, विमा मालमत्ता	8	2235	20945	23180
13.	सामुहिक, सामाजिक व व्यक्तिगत सेवा	9	27144	96348	122492
14.	इतर	10	-	6	6
एकूण			88141	251179	339320

आधार : अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई. (आर्थिक गणना - 1998)

तबता क्रमांक - 5.17 (अ)

वस्तुनिर्माण व दुरुस्ती सेवा या गटातील स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना-1998)

जिल्हा - नागपूर

क्र.	संयोजकासंचालित आकारमान गट संख्या	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		स्वकार्यरत उद्योग एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत उद्योग एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत उद्योग एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	1-2	4636	6120	8042	10418	12678	16538
2.	3.	205	615	650	1950	855	2565
3.	4.	51	204	243	972	294	1176
4.	5.	19	95	68	340	87	435
5.	6 ते 9	26	185	122	864	148	1049
6.	10 व अधिक	8	80	18	180	26	260
सर्व आकारमान गट		4945	7299	9143	14724	14088	22023

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना - 1998)

वस्तुनिर्माण व दुरुस्ती सेवा उद्योग गटातील आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम

8878

0881

384

आस्थापनांच्या कर्मचाऱ्यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना-1998)

जिल्हा : नागपूर

क्र. 1	क्र. 2	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		आस्थापनांची संख्या	नेहमी काम करणाऱ्या व्यक्तींची संख्या	आस्थापनांची संख्या	नेहमी काम करणाऱ्या व्यक्तींची संख्या	आस्थापनांची संख्या	नेहमी काम करणाऱ्या व्यक्तींची संख्या
1. 1-2		471	883	1318	2517	1789	3400
2. 3		181	543	1060	3180	1241	3723
3. 4		64	258	798	3172	857	3428
4. 5		59	295	456	2280	515	2575
5. 6-9		156	1163	691	4769	847	5932
6. 10-19		390	5112	325	4082	715	9194
7. 20-49		173	5029	143	3939	316	8968
8. 50-199		84	7494	57	5048	141	12542
9. 200-499		12	3510	18	5188	30	8698
10. 500 व अधिक		11	15268	8	15783	19	31051
एकूण		1301	39553	4869	49958	6470	89511

संघार : व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना - 1998)

घाऊक व किरकोळ व्यापारामधील स्वकार्यरत उद्योगांची संख्या व नेहमी काम
करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना-1998)

जिल्हा : नागपूर

अ. राजगाराचा		ग्रामीण		नागरी		एकूण	
ब. आकारमान गट संख्या		स्वकार्यरत	नेहमी काम	स्वकार्यरत	नेहमी काम	स्वकार्यरत	नेहमी काम
		एकूण	करणा-या	एकूण	करणा-या	एकूण	करणा-या
		उद्योग	व्यक्तींची	उद्योग	व्यक्तींची	उद्योग	व्यक्तींची
		संख्या	संख्या	संख्या	संख्या	संख्या	संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	1-2	10676	13087	32660	39332	43336	52449
2.	3	340	1020	906	2718	1246	3738
3.	4	72	288	268	1072	340	1360
4.	5	20	100	73	335	93	465
5.	6-9	16	107	36	242	52	349
6.	10 व अधिक	1	300	2	21	3	321
सर्व आकारमान गट		11125	14902	33945	43780	45070	56682

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना - 1998)

घाऊक व किरकीळ व्यापार उद्योग गटातील आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम
करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना-1998)

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	राजगाराचा आकारमान गट संख्या	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	1-2	1282	2255	5411	10507	6673	12762
2.	3	307	921	3341	10023	3648	10944
3.	4	98	392	1485	5940	1583	6332
4.	5	39	195	583	2915	622	3110
5.	6-9	47	321	613	4279	660	4600
6.	10-19	18	233	192	2372	210	2805
7.	20-49	11	322	46	1266	57	1588
8.	50-199	3	416	8	654	11	1070
9.	200-499	1	286	2	905	3	1191
10.	500 आणि त्यापेक्ष जास्त	-	-	-	-	-	-
अ.	आकारमान गट	1786	5341	11681	38861	13467	44202

सामूहिक, सामाजिक व व्यक्तीगत सेवा मधील एकूण स्वकार्यरत उद्योगांची संख्या व नेहमी करणा-या कर्मचा-यांची अंकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना-1998)

जिल्हा - नागपूर

क्र.	रोजगाराचा प्रकार	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	1-2	4328	7386	15417	17903	21745	25289
2.	3	78	234	361	1053	439	1317
3.	4	20	80	138	552	158	632
4.	5	6	30	46	230	52	260
5.	6 ते 9	15	113	27	185	42	298
6.	10 व अधिक	3	31	16	213	19	244
सर्व प्रकारांचा एकूण		6450	7854	16005	20166	22455	28020

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना - 1998)

सामुहिक, सामाजिक व व्यक्तीगत सेवामधील आस्थापनेची एकूण संख्या व नेहमी काम
करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना-1998)

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	रोजगाराचा आकारमान गट संख्या	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8
1. 1-2		3797	6678	3581	6543	7378	13221
2. 3		760	2280	1594	4782	2354	7062
3. 4		546	2184	768	3072	1314	5256
4. 5		371	1855	450	2250	821	4105
5. 6-9		587	4203	837	5998	1424	10201
6. 10-19		230	3512	758	10236	1038	13748
7. 20-49		79	2194	542	16014	621	18208
8. 50-199		24	1896	268	22856	292	24752
9. 200-499		3	822	42	13382	45	14204
10. 500 व त्यापेक्षा जास्त		2	1520	11	10215	13	11735
सर्व आकारमान गट		6449	27144	8851	95348	15300	122492

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना - 1998)

....126....

तक्ता क्रमांक - 5.20 [3A]

सर्व उद्योग गट मिळून एकत्र स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या व नेहमी काम
करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना-1998)

जिल्हा : नागपूर

क्र.	सिजेगोराचा आकारमान गट संख्या	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	1-2	31431	39971	72882	86375	104313	128346
2.	3	1287	3861	2259	6777	3546	10638
3.	4	289	1076	779	3116	1048	4192
4.	5	84	420	228	1140	312	1560
5.	6 ते 9	94	656	212	1469	306	2125
6.	10 व अधिक	15	441	42	475	57	916
सर्व आकारमान गट		33180	46425	76402	99352	109582	145777

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना - 1998)

सर्व उद्योग गट मिळून एकत्र उद्योग गटातील आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम
करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना-1998)

जिल्हा : नागपूर

क्र.	राजगाराचा आकारमान गट संख्या	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		आस्थापनाची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्थापनाची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्थापनाची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8
1. 1-2		6884	12273	12705	23988	19589	36261
2. 3		1802	5406	7362	22086	9164	27492
3. 4		916	3664	3934	15736	4850	19400
4. 5		597	2985	2047	19235	2644	13220
5. 6-9		950	6796	2898	20340	3848	27136
6. 10-19		791	10148	1795	23521	2586	33669
7. 20-49		293	8402	1011	29339	1304	37741
8. 50-199		124	11394	408	34955	532	46349
9. 200-499		19	5415	82	25896	101	31311
10. 500 आणि त्यापेक्षा जास्त		15	21658	30	45083	45	66741
सर्व	आकारमान गट	12391	88141	32272	251179	44663	339320

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना - 1998)

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	संस्थेचा प्रकार	संस्था संख्या
1	2	3
1.0	सहकारी पतसंस्था (एकूण)	
1.1	जिल्हामध्यवर्ती सहकारी बँका	1
1.2	प्राथमिक कृषि सहकारी संस्था	583
1.3	शेतकरी सेवा संस्था	-
1.4	लॅम्पस सहकारी संस्था (आदिवासी सहकारी संस्था)	13
1.5	धान्य बँका	-
1.6	इतर (संस्थेचा प्रकार ध्यावा)	-
2.0	बिगर कृषि पत संस्था (एकूण)	
2.1	प्राथमिक सहकारी बँका	
	अ. नागरी बँका	18
	ब. कर्मचारी पत संस्था	343
2.2	इतर बिगर कृषि पत संस्था	
	अ. कर्मचारी पत संस्था	-
	ब. नागरी पत संस्था आणि इतर (भिशी, शिण्ट आणि पतसंस्था वगैरे)	392
	क. इतर	-
3.0	पणन संस्था (एकूण)	
3.1	जिल्हा पणन संस्था	
	अ. सर्वसाधारण उद्देश	1
	ब. विशेष उद्देश	-
3.2	प्राथमिक पणन संस्था	
	अ. सर्वसामान्य तालुका खरेदी विक्री संघ	12
	ब. विशेष	-
3.3	इतर	1
4.0	उत्पादक संस्था(एकूण)(तपशील 6.18 मध्ये पहावा)-अवलोकनार्थ	1114
5.0	सामाजिक सेवा संस्था (तपशील 6.18 मध्ये पहावा)-अवलोकनार्थ	1467
	एकूण	3945

आधार : - जिल्हा उपनिबंधक , सहकारी संस्था , नागपूर

जिल्ह्यातील सर्व प्रकारच्या सहकारी संस्थांची माहिती

(३१-०३-२००० ला संपणा-या वर्षाकरिता)

जिल्हा - नागपूर

रुपये व सभासद संख्या हजारात

अ. क्र.	नाव	संख्या
१	२	३
१	संघा	३०५
२	एकूण सभासद	१२७०
३	भरणा झालेले भागभांडवल	१९०९१४६
४	वरील तीन पैकी अ. शासकीय भाग भांडवल ब. स्वतःच्या निधी	१९५६७ १६३६५३७
५	ठेवी	३५०५२११
६	लेवले भांडवल	१०७५५९७१
७	निलंब दिलेली रकमे	६४७६५२२
८	सोयीची किंमत	४९७६७९
९	विक्रीची किंमत	१०२४३७०
१०	नफा नसलेल्याः अ. संस्था ब. संस्थे	१९९१ १४१२३२
११	तोटावतील अ. संस्था ब. संस्थे	९३१ ४९६३३
१२	नफा किंवा तोटा नसलेल्या संस्था	९७३

अध्याय १ - जिल्हा उपनिबंधक सहकारी संस्था, नागपूर.

....130....

तक्ता क्रमांक : 6.3

जिल्हयातील सहकारी संस्थांची लेखा परीक्षण वर्गीप्रमाणे वर्गवारी 31.3.2000 अखेर

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	तहसील	लेखा परीक्षणानुसार वर्गवारी				वर्गीकरण न केलेल्या	लेखा परीक्षा न झालेल्या	एकूण सहकारी संस्था
		अ	ब	क	ड			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	नागपूर (श)	-	-	-	-	-	-	2104
2	सावनेर	-	-	-	-	-	-	259
3	पारशिवनी	-	-	-	-	-	-	107
4	रामटेक	-	-	-	-	-	-	115
5	मौदा	-	-	-	-	-	-	141
6	कामठी	-	-	-	-	-	-	154
7	कुही	-	-	-	-	-	-	84
8	भिवापूर	-	-	-	-	-	-	61
9	उमरुड	-	-	-	-	-	-	143
10	नागपूर (ग)	-	-	-	-	-	-	189
11	हिंगण	-	-	-	-	-	-	123
12	काटोल	-	-	-	-	-	-	164
13	नरखेड	-	-	-	-	-	-	138
14	कळमेवर	-	-	-	-	-	-	163
जिल्हा एकूण		227	375	1117	19	14	2193	3945

टीप :- जिल्हा पातळीवर एकत्रिकरण (वैयक्तिक लेखा परीक्षा नुसार) होत असल्यामुळे तालुकानिहाय माहिती उपलब्ध नाही.

आधार :- 1) जिल्हा विशेष लेखा परीक्षक, वर्ग - १, सहकारी संस्था, नागपूर.

2) जिल्हा विशेष लेखा परीक्षक, सहकारी संस्था, (दुग्धा), नागपूर.

....131...

तक्ता क्रमांक : 6.4

जिल्ह्यातील राज्य आणि जिल्हा पातळीवरील सहकारी बँकेची कार्ये 31.3.2000 असेर

जिल्हा : नागपूर

[रुपये - हजारात]

क्र.	बँकेचा प्रकार	बँक शाखा	सभासद		भाग भांडवल	राखीव व इतर निधी	ठेवी	खेळते भांडवल
			संस्था सभा.	वैयक्तिक सभासद				
		3	4	5	6	7	8	9
1	महाराष्ट्र राज्य सह. बँक, मुंबई.	-	-	-	-	-	-	-
2	जिल्हा मध्यवर्ती सह. बँक, लि.	88	2437	162	98885	33178014	3532693	4490248
3	जिल्हा औद्योगिक सह. बँक,	-	-	-	-	-	-	-
4	राज्य भूमि विकास बँकेची जिल्हा शाखा,	-	-	-	-	-	-	-
5	राज्य कृषि व ग्रामीण विकास बँक	14	41	34659	22228	-	2595	-

तक्ता क्रमांक : 6.4 पृष्ठे सुरु

क्र.	अल्प मुदतीचे कर्ज			मध्यम दीर्घ		घेणे कर्ज			थकलेली कर्ज			
	रोल पत	विक्री ले	एकूण (10 + 11)	शेतीच्या कामा- साठी	मुदती- ची कर्ज	दीर्घ मुदती- ची कर्ज	अल्प मुद- तीची	मध्यम मुदती- ची	दीर्घ मुद- तीची	अल्प मुद- तीची	मध्यम मुदती- ची	दीर्घ मुद- तीची
	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	4487313	481947	4918960	330077	285309	1016	2209516	740771	29018	664548	217746	18097
3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	-	-	-	-	-	168000	-	-	278777	-	-	66997

आधार : जि. वा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर.

** स्तंभ क्र. 1 मधील कर्ज स्तंभ क्र.12 पैकी आहेत.

जिल्ह्यातील प्राथमिक कृषि सहकारी संस्थांचे कार्य, ३१.३.२००० असेर

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	तहसील	संस्थांची संख्या	एकूण खातेदारांची संख्या	सभासद संख्या				भाग भांडवल	स्तंभ ९ पैकी शासकीय भाग भांडवल
				एकूण	लहान खातेदार	मीट खातेदार	इतर सभासद		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	नागपूर (श)	-	-	-	-	-	-	-	-
2	सावनेर	६६	२१७३०	२०७१२	१७२६३	३४४४	-	७३०६	७१
३	पारसिवनी	४६	१६०११	१६४६३	६३०९	१०४६४	-	६३७२	१८
४	रामटेक	११	१२३३२	७९६३	१३००	६६७१	६६३	३४३२	४०
५	मौदा	६४	१०७००	१०६७६	६६४१	७३३३	१४१	६३०२	३३९
६	कामठी	३६	९०१६	९०१६	१८४१	७२६४	४९१	६३०३	३
७	कुली	४०	२२२०१	१९७३३	६३६३	१९७७६	-	६९४२	-
८	निवापूर	२३	१२१६७	११६६३	६०६७	६६९४	२०३	६३०१	२८४
९	उमरुड	३७	१४३७०	१४२३०	४६६९	६३२१	१३६०	७३३६	१२
१०	नागपूर(गा)	६३	१४३३३	१४७४१	६०४६	९६६९	१३७	६६६२	११
११	हिंगण	६३	१६३३७	१६३४३	४६३४	१००४६	४१९	६७४४	१०६
१२	काटोल	४१	२७३६७	२२०६०	६३६३	३३०१	७०६१	७३०१	१११
१३	नरसेड	६३	१७२३६	१७१७४	९३९७	६०६३	१४७१	१०४२८	३०
१४	कळमेरु	४३	१६९२३	१६७६२	६२६१	६३७२	१६२३	६१६३	४
जिल्हा एकूण		६६३	२१,३६,३३२	२०,४४,२३२	६,७३,३३२	१०,२६,३३३	१,६७,११०	६३,२६,३३२	१,०२,८

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	तहसील	राखीव जागि इतर निधी (रु.)	संस्थेने घेतलेली एकूण कर्जे (रु.)	लेणते भांडवल (रु.)	एकूण दिलेली कर्जे (अल्प, मध्यम, दीर्घ मुदतीची) कर्जेदार कर्जाची रक्कम (रु.)		येणे कर्जे (अल्प, मध्यम, दीर्घ मुदतीची) बाकी असलेले सभासद रक्कम (रु.)	
१	२	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७
१	नागपूरसभ्य	-	-	-	-	-	-	-
२	सावनेर	३७६	४९१४१	४४०९४	१०३०	२६३७०	६७६६	३९९०३
३	पारशिवनी	६४१	९०७०३	१०७६३४	२६०९	६९३११	६६७६	७२६१३
४	रामटेक	६४३	२१९३६	४४७६९	४०३	४६४१	४२१७	३६०९७
५	मौदा	११३६	१७१६९१	१४३१९६	१६४६	३३१६४	७०३९	६६७९६
६	कामठी	२६४	६३०९७	६४६३६	१६३७	१७१६६	३४३१	४३६०१
७	कुली	३३६	२९७१६	६३३४६	२०३३	१७९१६	७७०२	२६३३६
८	भिवानूर	६६७	४७०९७	६३०३४	१४४७	१९७७६	४०३९	४३३३४
९	उमडे	१७३६	६३३३०	७०२३१	२०१६	४१६६६	६६१७	४९६६६
१०	नागपूरसभा	६७६	४२६६२	६३३३०	३६७६	३९३३७	४०३२	३६६६४
११	हिंगणा	२६७	२९४१६	४६३३१	३१६३	२९३३१	७३१३	४६१०६
१२	काटोल	४२२	६७४३४	६६६३९	१७०२	३६६१७	६०१४	६०६३१
१३	नारसेड	३७६	१३३०९	१६६४६	२४०२	४९६३१	९७०९	९४७३३
१४	कळमेरूर	१९४	६३७७२	७३३७०	१२३३१	२९६६६	४९३६	६६६३२
जिल्हा एकूण		३०१२	७६३०९२	१०१९०६६	३६७६०	४१६४६३	७०६३९	७१२७४७

जिल्हा : नागपूर

(रुपये हजारात)

क्र.	तहसील	एकूण कर्जाची धकदाकी (अल्प, मध्यम, दीर्घ मुदतीची)		३ वर्षांपेक्षा कमी वर्षे कर्जाची धकदाकी		२ वर्षांपेक्षा अधिक वर्षे कर्जाची धकदाकी	
		धकदाकीदार	सकम (रु.)	धकदाकी- दार	सकम (रु.)	धकदाकी- दार	सकम (रु.)
1	2	18	19	20	21	22	23
1	नागपूरश्री	-	-	-	-	-	-
2	सावनेर	2323	33100	2822	27558	1922	10542
3	पारसिकनी	5544	38158	3559	28528	1955	11018
4	रामटेक	1789	20155	1318	14590	281	5315
5	नाईदा	5987	23668	3928	11176	1087	18518
6	कानडी	2287	27582	1176	14247	1212	5325
7	कुली	4038	28412	2740	14754	1354	14658
8	मिवापूर	5138	23751	1909	27331	1238	1829
9	उमरुड	5028	24097	3413	17340	1015	6157
10	नागपूरश्री 1	1443	8005	1159	7159	284	1508
11	दिगण	4044	25972	2349	11905	1995	14967
12	काटोल	5349	33958	2520	20124	3318	19782
13	नरसेड	5333	49582	3578	20197	2315	20475
14	कळमेडक	2325	14849	1510	9712	1425	4937
जिल्हा एकूण		51000	356705	30973	218130	20687	138575

अधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर

.....135.....

तक्ता क्रमांक : 6.7

जिल्ह्यातील आदिवासी सहकारी संस्थांचे कार्य, 31.3.2000 अखेर

जिल्हा : नागपूर

(रुपये हजारत)

अ. क्र.	तहसील	संस्थांची संख्या	एकूण खातेदारांची संख्या	सभासद संख्या			भाग भांडवल (रुपये)	स्तंभ 9 पैकी शासकीय भाग भांडवल		
				एकूण	लहान खातेदार	मोठे खातेदार				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1	नागपूर	-	-	-	-	-	-	-	-	
2	सावनेर	-	-	-	-	-	-	-	-	
3	पारशिवनी	-	-	-	-	-	-	-	-	
4	रामटेक	10	3800	4223	1753	1733	740	631	281	
5	मौदा	-	-	-	-	-	-	-	-	
6	कामठी	-	-	-	-	-	-	-	-	
7	कुही	-	-	-	-	-	-	-	-	
8	भिवापूर	-	-	-	-	-	-	-	-	
9	उमरुड	-	-	-	-	-	-	-	-	
10	नागपूर (गा)	-	-	-	-	-	-	-	-	
11	हिंमणा	-	-	-	-	-	-	-	-	
12	काटोल	3	4722	4985	2764	1676	544	498	60	
13	नरखेड	-	-	-	-	-	-	-	-	
14	कळमेश्वर	-	-	-	-	-	-	-	-	
जि	ल्हा	एकूण	18	8582	9213	4520	3409	1284	1159	221

तक्ता क्र. 6.7 पुढे सुरु

अ. क्र.	तहसील	राखीव आणि इतर निधी (रुपये)	संस्थेने घेतलेली एकूण कर्जे (रुपये)	सेवते भांडवल (रुपये)	एकूण दिलेली कर्जे (अल्प, मध्यम, दिर्घ मुदतीची) कर्जदार कर्जांची रक्कम (रुपये)		येणे कर्जे (अल्प, मध्यम, दिर्घ मुदतीची) बाकी असलेले सभासद रक्कम (रुपये)	
---------	-------	----------------------------	-------------------------------------	----------------------	---	--	---	--

1	2	11	12	13	14	15	16	17
---	---	----	----	----	----	----	----	----

1	नागपूर	-	-	-	-	-	-	-
2	सावनेर	-	-	-	-	-	-	-
3	पारशिवली	-	-	-	-	-	-	-
4	रामटेक	8	15165	21331	135	5030	1085	16559
5	मौदा	-	-	-	-	-	-	-
6	कामठी	-	-	-	-	-	-	-
7	कुडी	-	-	-	-	-	-	-
8	भिन्नापूर	-	-	-	-	-	-	-
9	उमरुड	-	-	-	-	-	-	-
10	नारापूर(गा)	-	-	-	-	-	-	-
11	हिंगणा	-	-	-	-	-	-	-
12	काटोत	60	6573	3532	220	3321	621	5644
13	नरखड	-	-	-	-	-	-	-
14	कळमावरा	-	-	-	-	-	-	-

जिल्हा एकूण	68	21738	29393	355	8351	2806	22203
-------------	----	-------	-------	-----	------	------	-------

क्र.	तहसील	एकूण कर्जाची थकबाकी (अल्प, मध्यम, दीर्घ मुदतीची)		३ वर्षांपेक्षा कमी वर्षे कर्जाची थकबाकी		३ वर्षांपेक्षा अधिक वर्षे कर्जाची थकबाकी	
		थकबाकीदार	रक्कम (रुपये)	थकबाकी- दार	रक्कम (रुपये)	थकबाकी- दार	रक्कम (रुपये)
1	2	18	19	20	21	22	23
1	नागपूर	-	-	-	-	-	-
2	सावनेर	-	-	-	-	-	-
3	पारशिवनी	-	-	-	-	-	-
4	रामटेक	1113	3119	354	1307	259	1812
5	मौडा	-	-	-	-	-	-
6	कामठी	-	-	-	-	-	-
7	कुही	-	-	-	-	-	-
8	भिवापूर	-	-	-	-	-	-
9	उमरुड	-	-	-	-	-	-
10	नागपूर(स)	-	-	-	-	-	-
11	हिंगणा	-	-	-	-	-	-
12	काटोल	951	4312	770	3095	181	1217
13	नरसेड	-	-	-	-	-	-
14	कळमेष्ट	-	-	-	-	-	-
जिल्हा एकूण		2064	7431	1624	4402	440	3029

... 133 ...
 तालिका क्रमांक : 6.8

जिल्ह्यातील प्राथमिक कृषि सहकारी संस्थांनी जिल्ह्यातील पीक कर्जे 31.3.2000 अखेर

जिल्हा : नागपूर

(रुपये हजारात)

क्र.	तहसील	सकूण रकाना प्रति है	अन्न धान्ये					अन्नधान्येतर				
			गहू	भात	ज्वार बज्रांचे धान्ये	डांबी	इतर	कापू स	गळी तांबी धान्ये	ऊस	ताग व केटा	इतर
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	नागपूर(श)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	सावनेर	23074	94	-	7989	919	1138	10894	2040	-	-	-
3	पारशिवनी	69243	467	7689	3119	162	36444	19783	967	612	-	-
4	रामटेक	4416	642	2855	919	-	-	-	-	-	-	-
5	मौदा	81762	1958	20115	-	-	-	-	3288	428	-	-
6	कामठी	16143	-	2010	-	-	4258	4135	5254	-	-	494
7	कृही	16432	1589	3287	-	-	-	2585	3929	-	-	62
8	त्रिवापूर	18890	-	622	32	-	9968	624	7554	-	-	-
9	उमरुड	41162	704	933	3177	446	5287	14408	15673	-	-	554
10	नागपूर(गा)	28284	1124	-	4007	4495	5159	7258	4225	1996	-	-
11	हिंगणा	26925	4920	-	939	1124	1653	15024	3215	-	-	-
12	काटोल	36505	180	-	5518	1333	16589	7270	5615	-	-	-
13	नरहोड	47797	-	-	4110	4289	12004	21327	5862	-	-	235
14	कळमेरु	29555	-	-	3987	-	7462	18126	-	-	-	-
जिल्हा रकम		390104	11658	37531	33827	12748	99960	121434	68592	3031	-	1345

अधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर

....189....

तत्का कमांक : 6.10

जिल्हयातील आदिवासी सहकारी संस्थांनी दिलेली पीक कर्जे 31.3.2000 अखेर

जिल्हा : नागपूर

(रुपये हजारात)

अ. क्र.	तहसील	एकूण रकाना 4 ते 13	अन्नधान्ये					अन्नधान्येतर				
			गहू	भात	ज्वार वर्गीय धान्ये	डाळी	इतर	कापूस	गळी- ताची धान्ये	ऊस	ताम्र व मेषटा	इतर
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	नागपूरशा	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	सावनेर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	पारशिवनी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	रामटेक	930	50	575	-	-	60	140	-	-	-	105
5	मौदा	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	कामठी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	कुही	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	भिवापूर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	उमरुड	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	नागपूरशा	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	हिंमणा	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12	काटोल	3209	11	-	401	-	325	1901	-	-	-	571
13	नरखेड	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	कळसेश्वर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
जिल्हा एकूण		4139	61	575	401	-	385	2041	-	-	-	676

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर

क्र.	तहसील	एकूण रकमा रुपे	अन्न धान्ये					अन्नधान्येतर				
			गहू	भात	ज्वार जर्गीय धान्ये	डाळी	इतर	कापू स	गळी- ताची धान्ये	ऊस	ताग व मेषटा	इतर
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	नागपूर(श)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	सावनेर	28074	94	-	7989	919	1138	10394	2040	-	-	-
3	पारशिवनी	69243	487	7689	3119	162	38444	19783	987	612	-	-
4	रामटेक	4416	642	2855	919	-	-	-	-	-	-	-
5	मौजा	81782	1958	20115	-	-	-	-	3288	428	-	-
6	कामठी	10143	-	2010	-	-	4258	4135	5571	-	-	494
7	कृही	16432	1589	3287	-	-	-	2585	8923	-	-	62
8	शिवापूर	18590	-	622	32	-	9908	624	7554	-	-	-
9	उमडे	41182	704	933	3177	446	5287	14408	15873	-	-	554
10	नागपूर(ग)	28284	1124	-	4007	4495	5159	7258	4225	1996	-	-
11	दिंगणा	26925	4920	-	989	1124	1653	15024	3215	-	-	-
12	काटोल	36505	180	-	5518	1233	16589	7270	5615	-	-	-
13	नरसेड	47797	-	-	4110	4289	12904	21327	5852	-	-	235
14	कळमंजूर	29555	-	-	3987	-	7462	18126	-	-	-	-
जिल्हा एकूण		390104	11658	37531	33827	12748	99900	121434	68592	3031	-	1345

अधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर

....189....

तत्का क्रमांक : 6.10

जिल्ह्यातील आदिवासी सहकारी संस्थांनी दिलेली पीक कर्जे 31.3.2000 अखेर

जिल्हा : नागपूर

(रुपये हजारात)

अ. क्र.	तहसील	एकूण रकाना 4 ते 13	अन्नधान्ये					अन्नधान्येतर				
			गहू	भात	ज्वार वर्गीय धान्ये	डाळी	इतर	कापू स	गळी- ताची धान्ये	ऊस	ताग व मेढा	इतर
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	नागपूरश	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	सावनेर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	पारशिवनी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	रामटेक	930	50	575	-	-	60	140	-	-	-	105
5	मौदा	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	कामठी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	कुही	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	भिवापूर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	उमडे	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	नागपूर(ग)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	हिंमणा	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12	काटोल	3209	11	-	401	-	325	1901	-	-	-	571
13	नरसेड	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	कळमेश्वर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
जिल्हा एकूण		4139	61	575	401	-	385	2041	-	-	-	676

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर

अ. क्र.	प्रकार	संख्या	समा-संख्या	भाग-भांडवल (रु.)	राखीव व इतर निधी (रु.)	ठेवी (रु.)	शेजते भांडवल (रु.)	कर्ज			
								अग्रिम (रु.)	वसूल झालेले (रु.)	घेणे (रु.)	धकी-त (रु.)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1 प्राथमिक सहकारी बँका											
1.	नागरी बँका	18	121603	153523	120521	254502	422402	4316110	3571139	2078308	195023
2.	कर्मचारी पतपेढी आणि इतर	243	430105	630231	79009	353313	2027499	1093592	720903	1511388	42219
2 इतर वि. गरकृषि											
1.	नागरी बँका	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.	कर्मचारी पतपेढी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.	इतर (नागरी पतपेढी)	202	154904	598930	5217	61100	900757	138775	113539	681358	49061

अध्याय :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर

....14....

तक्ता क्रमांक : 6.12

जिल्हा आणि प्राथमिक पणन संस्थांचे कार्य 31.3.2000 अखेर

जिल्हा : नागपूर

(रुपये हजारात)

क्र. सं.	तहसील	संस्था संख्या	सभासदांची संख्या	खेळते भांडवल (रु.)	खरेदीची किंमत(रु.)			विक्रीची किंमत(रु.)		
					कृषि उत्पादन	शेतीच्या जेव्या वस्तू	उपभोगाच्या वस्तू	मालक म्हणून	अडत्या म्हणून	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	नागपूर (श)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	सावनेर	1	440	5934	-	5380	2870	-	-	-
3	पारशिवनी	1	1473	9323	84	38563	8244	42077	-	42077
4	रामटेक	1	1983	3672	517	5636	5591	-	-	-
5	मौदा	1	885	4111	-	16180	1500	-	-	-
6	कामठी	1	-	-	-	-	-	-	-	-
7	कुही	1	1712	2308	9493	22165	3414	-	-	-
8	भिवापूर	1	350	2598	526	6346	2661	-	-	-
9	उमरुड	1	1950	7507	14362	27887	3737	-	-	-
10	नागपूरगण	1	996	7023	3785	942	331	-	82720	82720
11	हिंगणा	1	872	4188	2150	3021	1457	90461	76507	166968
12	काटोल	1	3538	3945	1000	3910	1760	32637	21	32658
13	नरसेड	1	1580	1557	-	-	-	-	-	-
14	कळमेश्वर	1	2133	4019	1531	19561	4793	18757	6373	25130
जिल्हा एकूण		13	18417	56885	33948	147591	36358	183932	165621	349553
जिल्हा पातळीवरील संस्था		2	1750	18800	6912	11795	3014	509197	-	509197

तक्ता क्र. 6.12 पुढे सुरु...

जिल्हा नागपूर

(रुपये हजारात)

अ. क्र.	तहसील	कृषि उत्पादनाची विक्री (अडते व मालक म्हणून)							एकूण
		भात व तांदुळ	गहू	इतर अन्नधान्ये	कापूस	गळी-ताची धान्ये	डाळी	इतर	
1	2	12	13	14	15	16	17	18	19
1	नागपूर (श)	-	-	-	-	-	-	-	-
2	सावनेर	-	4562	-	104152	71	164	-	108949
3	पारशिवनी	-	-	5718	64893	-	-	-	70611
4	रामटेक	833	996	-	-	1244	-	-	3073
5	मौदा	-	-	-	-	-	-	-	-
6	कामठी	-	-	-	-	-	-	-	-
7	कुही	1730	-	3615	-	-	417	-	5452
8	भिवापूर	-	485	968	-	135	572	-	2140
9	उमरुड	-	-	413	-	-	-	-	413
10	नागपूर(ग)	-	876	592	-	-	-	-	1468
11	हिंमणा	-	513	-	152443	-	472	-	153428
12	काढोल	-	1967	1649	5923	11322	892	-	21753
13	नरसेड	-	-	-	-	-	-	-	-
14	कळमेरुवर	-	-	-	43983	-	510	-	44493
जिल्हा एकूण		2563	9379	12955	371394	12772	2727	-	411790
जिल्हा पातळी-वरील संस्था		-	-	-	-	-	-	7395	7395

....143....

तत्का क्रमांक : 6.12 पुढे सुरु . . .

जिल्हा आणि प्राथमिक पणन संस्थांचे कार्ये 31.3.2000 अखेर

जिल्हा : नागपूर

(रुपये हजारात)

अ. क्र.	तहसील	शेतीला आवश्यक वस्तुंची विक्री(आडते व मालक म्हणून)					उपभोग्य वस्तुंची एकूण विक्री
		सते	बियाणे	कृषि अवजारे	इतर	एकूण	
1	2	20	21	22	23	24	25
1	नागपूर (श)	-	-	-	-	-	-
2	सावनेर	4112	1216	1118	1307	7753	2987
3	पारशिवनी	17376	5244	124	1304	24550	8734
4	रामटेक	5280	1454	89	120	6923	7732
5	सौदा	3852	5940	12	116	9720	2000
6	कामठी	-	-	-	-	-	-
7	कुही	7321	1723	215	135	9394	431
8	भिनापुर	4679	2038	32	185	6934	4020
9	उमड	5010	5536	9	201	10756	3934
10	नागपूर(गा)	2824	1333	-	513	4470	-
11	हिमणा	16333	925	31	1331	19120	2558
12	काटोल	1267	228	-	1940	3435	1216
13	नरलंड	339	-	-	-	339	-
14	कळमेहर	13210	1763	56	1628	16655	2652
जिल्हा एकूण		32183	27400	1688	8773	120049	36264
जिल्हा पातळी वरील संस्था		4939	2168	3874	1640	12621	2874

अधार : जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर

जिल्ह्यातील उत्पादक आणि सामाजिक सेवा संस्थांचे कार्य 31.3.2000 जखेर

जिल्हा : नागपूर

(रुपये हजारात)

अ. क्र.	संस्था प्रकार	संस्थांची संख्या	सभासदांची संख्या	भाग मांडवल (रुपये)	राखीव आणि इतर निधी (रुपये)	सैजते मांडवल (रुपये)
1	2	3	4	5	6	7
1	<u>उत्पादक संस्था</u>					
1.1	साखर कारखाने	3	16692	215521	131294	427832
1.2	इतर शेती प्रक्रिया संस्था	16	8068	6307	13241	29765
1.3	विणकर संस्था (हातमाग, चंजमाग)	441	41631	17532	11601	485918
1.4	सुरा निरूपण	7	15215	320519	185398	208797
1.5	औद्योगिक बलाहती संस्था	5	391	2084	714	24767
1.6	इतर औद्योगिक संस्था	131	22278	11036	4472	61738
1.7	कुठथ व्यवसाय संस्था	197	12436	490	2740	12015
1.8	कुठथ व्यवसाय संघटना	1	99	287	14904	28043
1.9	मल्लव्यवसाय संस्था/संघ	93	8095	222	1216	11432
1.10	शेती संस्था	4	992	59	28	2118
1.11	उत्सा जलसिंचन संस्था	59	6328	836	73	41695
1.12	वन कामगार संस्था	33	2388	813	3281	225045
1.13	इतर संस्था (पशुधन संस्था)	83	4007	10377	407	36683
2	<u>सामाजिक सेवा संस्था</u>					
2.1	साहक मांडारे	285	102508	11208	4981	82893
2.2	गृह निर्माण संस्था	890	99131	25397	7481	1059121
2.3	कामगार कंत्राटदार संस्था	105	6280	4034	551	9437
2.4	परिवहन संस्था	9	471	791	15	1947
2.5	अ) महिला सहकारी संस्था	150	7695	2825	187	6971
	ब) जिल्हा सहकारी मंडळ	1	1129	-	-	-
	क) इतर	27	1385	163	19	1028

अधार : 1) जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर.

2) प्रादेशिक उपसंचालक, हातमाग, चंजमाग व सहकारी वस्त्रोद्योग, नागपूर.

3) जिल्हा कुठथ व्यवसाय विकास अधिकारी, नागपूर.

4) प्रादेशिक सहसंचालक, (साखर) नागपूर विभाग, नागपूर.

जिल्हातील उत्पादक संस्था आणि सामाजिक सेवा संस्था यांचे प्रमुख कार्यांचा तपशील

०१.०३.२००० अखेर

क्र.सं.	विवरण	मात्र	परिमाण	साध्य
१	माऊलेच्या ऊसाचे वजन	हजार मे. टन	5100	
	माऊलेच्या ऊसाची किंमत	लास रुपये	28.90	
	उत्पादित साखळी वजन	हजार मे. टन	35	
	उत्पादित साखळी किंमत	लास रुपये	14.50	
२	चाळ मास	संख्या	18895	
	सुत सखी	लास रुपये	3088	
	उत्पादन	लास रुपये	6741	
	विक्री	लास रुपये	4837	
३	चातयणी संख्या	संख्या '00'	2105	
	उत्पादित सुत	हजार टन	313206	
४	कच्चा माल सखी	लास रुपये	252	
	उत्पादन	लास रुपये	297	
	विक्री	लास रुपये	305	
५	दुध सखीची किंमत	लास रुपये	1015	
	दुध विक्रीची किंमत	लास रुपये	1022	
६	सखीची किंमत	लास रुपये	609	
	विक्रीची किंमत	लास रुपये	679	
७	पकडलेल्या मासळीची किंमत	लास रुपये	1507	
	विक्रीची किंमत	लास रुपये	2200	
८	पकडलेल्या मासळीची किंमत	लास रुपये	519	
	विक्रीची किंमत	लास रुपये	613	
९	कसलेले क्षेत्र	'00' हेक्टर	6	
	उत्पादन	लास रुपये	3	
१०	मिजलेले क्षेत्र	'00' हेक्टर	20	
११	दिलेली कुपे	संख्या	निः	
	वेन उत्पादन मूल्य	लास रुपये	611	
१२	सखीची किंमत		385	
	विक्रीची किंमत		397	
१३	सखीची किंमत		1773	
	विक्रीची किंमत		1552	
१४	वर्षात हाती घेतलेली कामे	संख्या	३ ना.	
	हाती घेतलेल्या कामांची अदा. किं.	लास रुपये	108	
	दिलेली मजुरी		३३	
१५	बांधलेल्या घरांची/ गाळाघांची संख्या	संख्या	289	

....146....

तक्ता क्रमांक : 6.15

जिल्हयातील नियंत्रित बाजारपेठांची माहिती 30.6.2000 अखेर

जिल्हा : नागपूर

(परिमाण - टनामध्ये , मूल्य - रुपये हजारात)

अ. क्र.	कृषि उत्पन्न बाजार समितीचे नाव	तहसील	बाजार पेठेचा प्रकार	उपबाजार पेठांची संख्या	वार्षिक आवक			
					भात परिमाण	मूल्य (रुपये)	तांदूळ परिमाण	मूल्य (रुपये)
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	नागपूर	नागपूर(श) हिंणणा कामठी	प्राथमिक	10	-	-	25770	269728
2	सावनेर	सावनेर	-	1	-	-	-	-
3	पारशिवनी	पारशिवनी	-	1	-	-	-	-
4	रामटेक	रामटेक	-	2	9	53	-	-
5	मौदा	मौदा	-	-	-	-	-	-
6	माढळ	कुही	-	1	-	-	-	-
7	भिवापूर	भिवापूर	-	2	-	-	-	-
8	उमरुड	उमरुड	-	3	-	-	936	10954
9	काटोल	काटोल	-	2	-	-	-	-
10	नरखेड	नरखेड	-	3	-	-	-	-
11	कळमेश्वर	कळमेश्वर	-	3	-	-	-	-
एकूण				28	9	53	26706	280677

तक्ता क्र. 6.15 पुढे चालू

.....147.....

तक्ता क्रमांक : 6.15 पुढे सुरु . . .

अ. क्र.	कृषि उत्पन्न बाजार समितीचे नाव	तहसील	बाजार पेठेचा प्रकार	उपबाजार पेठांची संख्या	वार्षिक आचक			
					गहू परिमाण	मूल्य (रुपये)	ज्वारी परिमाण	मूल्य (रुपये)
1	2	3	4	5	10	11	12	13
1	नागपूर	नागपूर श. हिमणा कामठी	प्राथमिक	10	15767	124314	602	3627
2	सावनेर	सावनेर	-- --	1	543	3328	197	1039
3	पारशिवनी	पारशिवनी	-- --	1	257	1506	-	-
4	रामटेक	रामटेक	-- --	2	35	205	-	-
5	मौदा	मौदा	-- --	-	-	-	-	-
6	मांडळ	कुही	-- --	1	176	1131	23	133
7	भिवापूर	भिवापूर	-- --	2	59	413	22	121
8	उमरुड	उमरुड	-- --	3	736	5463	23	151
9	काटोल	काटोल	-- --	2	2149	14544	138	722
10	नरसेड	नरसेड	-- --	3	25	178	(X)	19
11	कळमेश्वर	कळमेश्वर	-- --	3	2	8	7	38
एकूण				28	19749	161150	1012	5850

तक्ता क्र. 6.15 पुढे चालू

...148...

तक्का क्रमांक : 6.15 पुढे सरु . . .

अ. क्र.	कृषि उत्पन्न बाजार समितीचे नाव	तहसील	बाजार पेठेचा प्रकार	उपबाजार पेठांची संख्या	वार्षिक आवक			
					कापूस परिमाण	मूल्य (रुपये)	तर परिमाण	मूल्य (रुपये)
1	2	3	4	5	14	15	16	17
1	नागपूर	नागपूरश्री द्विगणा कामठी	प्राथमिक	10	12801	216430	4070	61658
2	सावनेर	सावनेर	-- --	1	12406	193855	2950	45540
3	पारशिवनी	पारशिवनी	-- --	1	3128	42291	402	5802
4	रामटेक	रामटेक	-- --	2	-	-	5	78
5	मौदा	मौदा	-- --	-	-	-	-	-
6	मांदळ	कुही	-- --	1	-	-	5	79
7	भिवापूर	भिवापूर	-- --	2	-	-	26	374
8	उमरेड	उमरेड	-- --	3	4527	69348	285	4150
9	काटोल	काटोल	-- --	2	3535	55873	932	14290
10	नरखेड	नरखेड	-- --	3	5	69	(x)	35
11	कळमेश्वर	कळमेश्वर	-- --	3	5369	84139	6	84
एकूण				28	41569	662505	8681	131890

तक्का क्र. 6.15 पुढे चालू

क्र. क्र.	कृषि उत्पादन बाजार सन्निर्देश नाव	तहसील	बाजार पेठेचा प्रकार	उपबाजार पेठांची संख्या	वार्षिक आवक			
					संग परिमाण	मूल्य (रुपये)	उडीद परिमाण	मूल्य (रुपये)
1	2	3	4	5	18	19	20	21
1	नागपूर	नागपूर शहर द्विगणा कामठी	प्राथमिक	10	106	1733	10	145
2	सावनेर	सावनेर	-- --	1	-	-	-	-
3	पारशिवनी	पारशिवनी	-- --	1	-	-	-	-
4	रामटेक	रामटेक	-- --	2	-	-	-	-
5	मौदा	मौदा	-- --	-	-	-	-	-
6	मांडळ	कुली	-- --	1	1	21	2	21
7	भिवापूर	भिवापूर	-- --	2	2	31	-	-
8	उमरुड	उमरुड	-- --	3	2	37	10	163
9	काटोल	काटोल	-- --	2	7	115	10	92
10	नरखेड	नरखेड	-- --	3	-	-	-	-
11	कळमेरुड	कळमेरुड	-- --	3	-	-	-	-
एकूण				28	118	1937	32	421

क्र.	बाजार	उपबाजार	वार्षिक आवक	
			परिमाण	मूल्य
क्र.	बाजार	उपबाजार	परिमाण	मूल्य
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)
205	नागपूर 01	नागपूर	10	4322
206	नागपूर 02	नागपूर	82	51755
207	नागपूर 03	नागपूर	1	1413
208	नागपूर 04	नागपूर	1	228
209	नागपूर 05	नागपूर	2	7
210	नागपूर 06	नागपूर	1	48
211	नागपूर 07	नागपूर	2	60
212	नागपूर 08	नागपूर	3	1121
213	नागपूर 09	नागपूर	2	2280
214	नागपूर 10	नागपूर	3	(x)
215	नागपूर 11	नागपूर	3	110
216	नागपूर 12	नागपूर	28	9499
				117776
			607	10657

.....151.....

तक्ता क्रमांक : 6.15 पुढे सुरु . . .

अ. क्र.	कृषि उत्पन्न बाजार समितीचे नाव	तहसील	बाजार पेठेचा प्रकार	उपबाजार पेठांची संख्या	वार्षिक आवक			
					भंडेमूग		तीळ	
1	2	3	4	5	26 परिमाण	27 मूल्य (रुपये)	28 परिमाण	29 मूल्य (रुपये)
1	नागपूर	नागपूर श. द्विगणा. कामठी	प्राथमिक	10	21	210	1	5
2	सावनेर	सावनेर	-- --	1	990	12004	3	82
3	पारशिवनी	पारशिवनी	-- --	1	-	-	-	-
4	रामटेक	रामटेक	-- --	2	-	-	-	-
5	मौदा	मौदा	-- --	-	-	-	-	-
6	मांडळ	कुही	-- --	1	-	-	-	-
7	भिवापूर	भिवापूर	-- --	2	-	-	-	-
8	उमरेड	उमरेड	-- --	3	-	-	-	-
9	काटोल	काटोल	-- --	2	740	9211	1	14
10	नरसेड	नरसेड	-- --	3	135	1844	-	-
11	कळमेश्वर	कळमेश्वर	-- --	3	-	-	-	-
एकूण				28	1886	23069	5	81

तक्ता क्र. 6.15 पुढे चालू

....162....

तक्ता क्रमांक : 6.15 पुढे चालू...

अ. क्र.	कृषि उत्पन्न बाजार समितीचे नाव	तहसील	बाजार पेठेचा प्रकार	उपबाजार पेठांची संख्या	वार्षिक आवक			
					सोयाबीन परिमाण	मूल्य (रुपये)	मिरची परिमाण	मूल्य (रुपये)
1	2	3	4	5	30	31	32	33
1	नागपूर	नागपूरशो हिंगणा कामठी	प्राथमिक	10	75877	543915	29718	714952
2	सावनेर	सावनेर	--	1	3907	29293	-	-
3	पारशिवनी	पारशिवनी	--	1	1619	11169	-	-
4	रामटेक	रामटेक	--	2	10	74	-	-
5	मौदा	मौदा	--	-	-	-	-	-
6	मांडळ	कुही	--	1	1076	9464	2194	35632
7	भिवापूर	भिवापूर	--	2	5504	39566	1206	25070
8	उमरुड	उमरुड	--	3	12241	89949	957	20347
9	काटोल	काटोल	--	2	13527	103849	-	-
10	नरखेड	नरखेड	--	3	384	2502	-	-
11	कळमेश्वर	कळमेश्वर	--	3	59	403	-	-
एकूण				28	114004	829984	34075	796001

तक्ता क्रं. 6.15 पुढे चालू...

....153....

तत्का क्रमांक : 6.15 पुढे सुरु . . .

अ. क्र.	कृषि उत्पन्न बाजार समितीचे नाव	तहसील	बाजार पेठेचा प्रकार	उपबाजार पेठांची संख्या	वार्षिक आवक			
					संत्रे परिमाण	मूल्य (रुपये)	एकूण परिमाण	मूल्य (रुपये)
1	2	3	4	5	34	35	36	37
1	नागपूर	नागपुराशी हिंगणा कामठी	प्राथमिक	10	4344	47993	173217	2039891
2	सावनेर	सावनेर	--	1	142	1439	22554	303884
3	पारशिवनी	पारशिवनी	--	1	-	-	5632	63030
4	रामटेक	रामटेक	--	2	-	-	66	1510
5	मौदा	मौदा	--	-	-	-	-	-
6	मांदळ	कुही	--	1	-	-	3573	47839
7	भिवापूर	भिवापूर	--	2	22	305	6989	68181
8	उमरुड	उमरुड	--	3	-	-	21105	221997
9	काटोल	काटोल	--	2	1560	5199	24882	231342
10	नरसेड	नरसेड	--	3	92007	738373	92556	742904
11	कळमेश्वर	कळमेश्वर	--	3	3872	32096	9325	116878
एकूण				28	101947	825405	359899	3827456

टीप :- (x) परिमाण १ टनापेक्षा कमी.

आधार :- 1) नागपूर जिल्हयातील सर्व कृषी उत्पन्न बाजार समित्या.

2) जिल्हा उपनिबंधक सहकारी संस्था, नागपूर

....154....

तक्रा क्रमांक : 6.16

जिल्ह्यातील सावकारांची संख्या आणि त्यांनी दिलेली रजे 31.7.2000 अखेर

जिल्हा : नागपूर

(रुपये - हजारत)

अ.	तहसील	सावकारांची संख्या	व्यापा-यांना दिलेली रजे	व्यापा-यां व्यतिरिक्त दिलेली रजे	एकूण
1	2	3	4	5	6
1	नागपूर (सह्य)	500	-	188725	188725
2	सावनेर	36	-	13975	13975
3	पारशिवनी	17	-	16355	16355
4	रामटेक	14	-	6967	6967
5	मौदा	15	-	360	360
6	कामठी	22	-	12710	12710
7	कुही	22	-	6355	6355
8	भिजापूर	17	-	10201	10201
9	उमरुड	57	-	28923	28923
10	नागपूर(सा)	10	-	1753	1753
11	हिंमण	5	-	391	391
12	काटोल	11	-	8213	8213
13	नरसेड	6	-	2824	2824
14	कळमेज	8	-	1390	1390
जिल्हा एकूण		841	-	319707	319707

अधार : जिल्हा उपनिबंधक , सहकारी संस्था , नागपूर

....155....

तक्ता क्रमांक - 7.1

सावजानक व अयसहाय्यीत संस्थांमाफत उपलब्ध असलेल्या वैद्यकीय

सुविधांची माहिती-1999

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	तहसील	रुग्णालये	दवाखाने	प्रसुतीगृहे	प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	आरोग्य उपकेंद्रे	डॉक्टर	परिचारिका
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	नागपूर (शहर)	18	57	11	-	-	309	1425
2.	सावनर	1	3	1	5	31	10	58
3.	पारशिवनी	1	4	1	5	23	11	30
4.	रामटेक	2	2	2	4	29	8	52
5.	मौदा	-	5	-	3	21	7	24
6.	कामठी	2	4	1	2	21	7	35
7.	कुही	1	10	1	3	27	7	34
8.	भिवापूर	-	6	-	3	19	7	30
9.	उमरुड	1	5	1	4	22	9	29
10.	नागपुरावामीणी	-	6	1	2	18	5	18
11.	द्विगणा	-	6	1	4	21	9	25
12.	काटोल	1	7	1	3	24	7	33
13.	नरसुड	1	7	1	4	25	8	40
14.	कळमण्डळ	-	3	1	3	19	7	25
जिल्हा एकूण		23	124	23	45	300	411	1858

तक्ता क्र. 7.1 पुढे सुरु...

तकतो क्रमांक - 7.1 पुढे चालु

अ. क्र.	तालुका	साटाची संख्या			उपचार केलेले आंतररुग्ण (00)			उपचार केलेले बाह्यरुग्ण(00)		
		एकूण	स्त्रियां साठी	मुलां साठी	पुरुष	स्त्रियां	मुले	पुरुष	स्त्रियां	मुले
1	2	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1.	नागपूर (शहर)	4182	1772	503	2014	1954	200	5563	5461	3465
2.	सावनेर	49	20	29	80	100	27	193	214	219
3.	पारशिवनी	85	40	34	80	35	12	119	129	142
4.	रामटेक	113	51	28	70	60	8	118	198	193
5.	मौदा	34	12	-	8	4	2	66	80	81
6.	कामठी	75	53	25	22	40	2	119	240	104
7.	कुही	79	32	5	12	10	10	203	254	237
8.	भिवापूर	41	12	-	5	4	1	73	85	80
9.	उमरड	78	36	10	10	18	5	69	88	73
10.	नागपूर (ग्रामीण)	12	8	4	3	2	1	48	53	61
11.	हिंगणा	36	16	20	1	4	2	103	131	145
12.	काटोल	60	32	28	6	6	4	194	192	147
13.	नरसेड	119	50	20	7	10	2	231	214	245
14.	कळमेवर	48	12	12	4	5	3	112	119	111
एकूण	जिल्हा बेरीज	5011	2146	718	2422	2252	279	7216	7463	5303

आधार :- 1) जिल्हा शल्य चिकित्सक, सामान्य रुग्णालय, 2) जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जि. प.,
3) आरोग्य अधिकारी, महानगरपालिका.

नोंदणी केलेल्या जन्म-मृत्यूंची संख्या-1999

जिल्हा बीड

क्र.सं.	गाव	एकूण ग्रामीण	नोंदलेल्या जन्मांची संख्या			नोंदलेल्या मृत्यूंची संख्या			बाल मृत्यूंची संख्या		
			पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.	नागपुराश	एकूण ग्रामीण	21746	20194	41940	7329	4125	11454	294	151	445
2.	सावनेर	एकूण ग्रामीण	2603	2147	4750	678	484	1162	18	15	33
3.	पारशि- वनी	एकूण ग्रामीण	1162	962	2124	430	266	696	5	6	11
4.	रामटंक	एकूण ग्रामीण	1330	1237	2567	424	273	697	23	13	36
5.	मौदा	एकूण ग्रामीण	1094	1016	2110	473	287	760	20	18	38
6.	कामठी	एकूण ग्रामीण	2322	2236	4558	629	351	980	7	4	11
7.	कुही	एकूण ग्रामीण	1092	1006	2098	388	237	625	8	8	16
8.	भिदापूर	एकूण ग्रामीण	771	711	1482	293	213	506	10	7	17
9.	उमरुड	एकूण ग्रामीण	1541	1327	2868	615	364	979	23	15	38
10.	नागपुर (गा)	एकूण ग्रामीण	1184	1151	2335	462	252	714	4	3	7
11.	हिंमणा	एकूण ग्रामीण	1215	1096	2311	379	257	636	13	16	29
12.	काटोल	एकूण ग्रामीण	1238	1171	2409	439	273	712	8	6	14
13.	नरखेड	एकूण ग्रामीण	1113	946	2059	409	309	718	5	7	12
14.	करम- खर	एकूण ग्रामीण	1043	971	2014	334	217	551	5	8	13
	जिल्हा बीड	एकूण ग्रामीण	39454	36171	75625	13282	7908	21190	443	277	720
			12061	10671	22732	4641	3035	7676	132	115	247

विविध कारणानुसार मृत्यूंची संख्या-1999

जिल्हा : नागपूर

अ.क्र.	मृत्यूचे कारण	मृत्यूंची संख्या
1	2	3
1.	हिवताप	1
2.	पटकी	-
3.	देवी	-
4.	क्षय	478
5.	न्युमोनिया	272
6.	अमांश, अतिसार, गैस्ट्रो	7
7.	हृदय विकार	1502
8.	विषमज्वर	8
9.	कर्करोग	249
10.	श्वसन क्रियेसंबंधी	298
11.	अपघात	
	अ) आत्महत्या	192
	ब) रहदारीचा हातूक	88
	क) इतर अपघात	943
12.	इतर कारणे	17053
	एकूण मृत्यू	21190

आधार - आरोग्य सेवा संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

तबता क्रमांक - 7.4

माताबाल संगोपन कार्यक्रम अंतर्गत लस टोचणी

जि.प. नागपुर

वर्ष:- 1999-2000

क्र.सं.	वार्ड	वि.सं.	त्रिमूणी लस ति.डो.	पोलिओ	बीसीजी	गोवर	द्विगुणी (डीटी)	विषम मज्वर	ध. लस		
									१० वर्ष	१६ वर्ष	गरोदर स्त्रिया
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	नागपुर (शहर)	गा. ए.	33601	33601	53037	33933	31584	-	26578	18304	40335
2	रायचेर	गा. ए.	4289	4290	4128	4005	4738	-	4393	3750	4422
		गा. ए.	4761	4656	4970	4736	5110	-	4657	4174	5162
3	भारतेश्वरी	गा. ए.	3282	3270	3189	3125	3082	-	3122	2772	3378
		गा. ए.	3282	3270	3189	3125	3082	-	3122	2772	3378
4	सामटेक	गा. ए.	2798	2820	2828	2856	2841	-	2757	1896	3125
		गा. ए.	3415	3360	3417	2945	2975	-	2956	2047	3386
5	मौदा	गा. ए.	3245	3335	3284	3261	3037	-	2768	2036	3308
		गा. ए.	3245	3335	3284	3261	3037	-	2768	2036	3308
6	हंसपटी	गा. ए.	2819	2843	2677	2572	2447	-	2365	2041	2875
		गा. ए.	4531	4473	4344	4210	3739	-	3310	3590	3876
7	रुहो	गा. ए.	3171	3161	3214	3009	3021	-	3325	3022	3387
		गा. ए.	3171	3161	3214	3009	3021	-	3325	3022	3387
8	सिमा	गा. ए.	2062	2055	2094	2059	2196	-	2057	2250	2199
		गा. ए.	2062	2055	2094	2059	2196	-	2057	2250	2199
	सिमंड	गा. ए.	2815	2807	2696	2756	2633	-	2770	2120	2347
		गा. ए.	3229	3073	2945	2870	3578	-	2973	3041	3429
10	नागपुर (शहर)	गा. ए.	2961	2961	2675	2781	2747	-	2447	2638	2877
		गा. ए.	2961	2961	2675	2781	2747	-	2447	2638	2877
11	हिंगणा	गा. ए.	3316	3322	3214	3300	3560	-	3488	2761	3479
		गा. ए.	3316	3322	3214	3300	3560	-	3488	2761	3479
12	काटोल	गा. ए.	2694	2696	2573	2438	2471	-	2273	2067	2640
		गा. ए.	2942	3047	3476	2809	3205	-	2762	2386	2968
13	नरखेड	गा. ए.	3684	3705	3632	3581	3472	-	3212	2866	4041
		गा. ए.	3825	3955	3700	3741	3843	-	3841	2971	4237
14	कळमे श्वर	गा. ए.	3098	3098	2553	2886	2821	-	2895	2439	3057
		गा. ए.	3123	3087	2743	2949	2930	-	3140	2645	3205
जिल्हा एकूण	गा. ए.	49234	40363	38757	38429	39066	-	37872	32658	41135	
	गा. ए.	77464	77356	96302	75778	74607	-	67424	55137	85226	

अधार:- 1) जिल्हा शल्य चिकित्सक, सामान्य रुग्णालय, जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जि.प. नागपुर

2) आरोग्य अधिकारी, महानगरपालिका, नागपुर

जिल्ह्यातील कुटुंब नियोजन केंद्रांची संख्या-1999-2000

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसील	एकूण ग्रामीण	31-3-2000 रोजी असलेल्या केंद्रांची संख्या	निर्वीजीकरण केलेल्यांची संख्या			लूपपध्दती I. U. C. D. संख्या	जननक्षम जोडण्यांची संख्या
				पुरुष नसबंदी	स्त्रियांची नसबंदी	एकूण नसबंदी		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	नागपूर (शहर)	एकूण	20	122	10555	10677	7631	42834
		ग्रामीण	-	-	-	-	-	-
2.	सावनेर	एकूण	6	1	1538	1539	1491	23870
		ग्रामीण	5	-	1386	1386	1423	23870
3.	पारशि-वनी	एकूण	6	6	1039	1045	925	19049
		ग्रामीण	5	6	1039	1045	925	19049
4.	रामटेक	एकूण	5	7	1135	1142	915	17059
		ग्रामीण	4	7	906	913	866	17059
5.	मौदा	एकूण	3	3	914	917	910	18579
		ग्रामीण	3	3	914	917	910	18579
6.	कामठी	एकूण	3	9	1277	1286	1120	15682
		ग्रामीण	2	6	864	870	812	15682
7.	कुही	एकूण	4	2	1044	1046	884	20216
		ग्रामीण	3	2	1044	1046	884	20216
8.	भिवापूर	एकूण	3	8	692	700	741	12222
		ग्रामीण	3	8	692	700	741	12222
9.	उमरेड	एकूण	5	6	1054	1060	923	15514
		ग्रामीण	4	4	907	911	833	15514
10.	नागपूर (ग्रामीण)	एकूण	2	2	695	697	669	17781
		ग्रामीण	2	2	695	697	669	17781
11.	हिंगणा	एकूण	4	9	1051	1060	911	22358
		ग्रामीण	4	9	1051	1060	911	22358
12.	काटोल	एकूण	4	6	1114	1120	959	18005
		ग्रामीण	3	5	989	994	716	18005
13.	नरखेड	एकूण	5	5	1100	1105	1120	16432
		ग्रामीण	4	5	1100	1105	1120	16432
14.	कळमेश्वर	एकूण	3	3	1020	1023	960	15398
		ग्रामीण	3	3	1020	1023	960	15398
एकूण जिल्हा		एकूण	73	139	24228	24417	20159	274999
बेरीज		ग्रामीण	45	60	12807	12667	11770	232165

आधार - जिल्हा शल्य चिकित्सक, सामान्य रुग्णालय, जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जि.प. आरोग्य अधिकारी, महानगरपालिका, नागपूर

1991 च्या जनगणनेनुसार तालुकावार साक्षरता

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	तालुका	साक्षरांची संख्या (हजारात)								
		ग्रामीण			नागरी			एकूण		
		पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	नागपूर [श]	-	-	-	638	496	1134	638	496	1134
		[-]	[-]	[-]	[88.24]	[75.04]	[81.94]	[88.24]	[75.04]	[81.94]
2	सावनेर	36	22	59	26	18	44	62	40	103
		[72.00]	[48.89]	[62.10]	[33.87]	[24.29]	[29.58]	[36.54]	[25.79]	[33.23]
3	पारशिवनी	26	16	42	12	8	20	38	24	62
		[68.42]	[45.71]	[57.53]	[30.00]	[21.14]	[26.96]	[35.37]	[28.98]	[36.78]
4	रामटेक	28	16	45	11	8	19	40	24	64
		[68.29]	[42.11]	[56.25]	[34.62]	[21.54]	[23.08]	[32.73]	[24.06]	[30.95]
5	मौदा	33	21	54	-	-	-	33	21	54
		[-]	[-]	[-]	[73.36]	[38.89]	[60.67]	[73.33]	[38.89]	[60.67]
6	कामठी	22	14	36	42	31	72	64	45	109
		[73.33]	[48.28]	[61.02]	[85.72]	[70.45]	[78.26]	[81.01]	[62.50]	[72.19]
7	कुही	32	21	54	-	-	-	32	21	54
		[-]	[-]	[-]	[69.56]	[46.67]	[58.24]	[69.56]	[46.67]	[58.24]
8	भिवापूर	23	15	38	-	-	-	23	15	38
		[-]	[-]	[-]	[71.78]	[46.88]	[59.38]	[71.88]	[46.88]	[59.38]
9	उमरुड	27	17	45	17	12	28	44	29	73
		[71.05]	[48.57]	[61.64]	[35.00]	[26.67]	[31.68]	[37.19]	[25.72]	[31.36]
10	नागपूर गा]	36	25	61	8	6	14	44	21	75
		[73.47]	[56.82]	[65.69]	[30.00]	[25.00]	[27.78]	[34.58]	[25.62]	[30.57]
11	हिंगण	32	20	52	7	4	11	39	24	63
		[74.42]	[52.63]	[65.00]	[37.50]	[26.67]	[28.57]	[36.47]	[25.81]	[31.02]
12	काटोल	36	24	60	11	8	19	47	32	79
		[73.47]	[53.33]	[63.83]	[31.67]	[22.73]	[26.61]	[37.05]	[27.14]	[31.52]
13	नरसेड	33	23	56	10	7	17	43	30	73
		[73.33]	[56.10]	[65.12]	[33.33]	[23.64]	[23.91]	[31.49]	[27.69]	[31.97]
14	कळमेवर	26	18	44	7	5	12	34	23	57
		[74.29]	[56.25]	[66.67]	[37.50]	[21.43]	[25.00]	[37.07]	[28.97]	[33.51]
जिल्हा एकूण		391	253	645	789	603	1392	1180	856	2037
		[72.15]	[50.39]	[61.68]	[87.69]	[73.55]	[80.91]	[81.79]	[64.74]	[73.64]

टिप : 1) आकडे पूर्णांकात केल्याने बेरजा जुळणार नाहीत.

2) संसात्तील आकडे साक्षरतेची टक्केवारी दर्शवितान्त.

3) आकडे केवळ अस्थायी व पुढील पडताळणीच्या अधीन राहून आहे.

आधार : 1991 जनगणना प्रकाशन.

शैक्षणिक संस्था आणि शिक्षकांची आणि विद्यार्थ्यांची संख्या 1998 - 99

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	संस्थांचा प्रकार	संस्थांची संख्या	शिक्षक संख्या				विद्यार्थी संख्या	प्रति शिक्षक विद्यार्थी संख्या
			एकूण	रकाना 4 पैकी शिक्षिका	प्रशिक्षित	रकाना 6 पैकी शिक्षिका		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	पूर्व प्राथमिक शाळा	702	690	441	690	441	33999	49
2	प्राथमिक शाळा :-							
	अ) एक शिक्षकी शाळा	-	-	-	-	-	-	-
	ब) कनिष्ठ प्राथ. शाळा	1739	6103	3529	6006	3435	220967	36
	क) उच्च प्राथमिक शाळा	726	7004	4546	6532	4389	239322	33
	उ) एकूण (अ+ब+क)	2465	13107	8075	12538	7815	451289	34
3	माध्यमिक शाळा	507	7307	3251	7113	3157	235765	32
4	उच्च माध्यमिक शाळा	187	4936	1743	4874	1739	159413	33
5	सामान्य शिक्षणाची महा-विद्यालये (कला, शास्त्र, वाणिज्य)	99	1906	727	1906	727	69173	36
जिल्हा एकूण		3940	27893	14237	27421	13879	949639	34

आधार : शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

....163....

तक्ता क्रमांक : 8.3

पूर्व प्राथमिक, प्राथमिक, माध्यमिक व महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांची स्तरनिहाय संख्या आणि
मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांची वर्गवारी 1998 - 99

जिल्हा : नागपुर

अ. क्र.	शैक्षणिक स्तर	संस्थेतील		विद्यार्थ्यांची		संख्या	
		पूर्वप्राथमिक		प्राथमिक		माध्यमिक	
		एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली
1	2	3	4	5	6	7	8
1	पूर्व प्राथमिक	33999	15269	-	-	-	-
2	इयत्ता 1 ते 4	-	-	339488	178528	346	144
3	इयत्ता 5 ते 7	-	-	81801	40277	107979	57076
4	इयत्ता 8 ते 10	-	-	-	-	127440	68040
5	इयत्ता 11 व 12	-	-	-	-	31814	15091
6	उच्च माध्य. नंतर	-	-	-	-	-	-
जिल्हा एकूण		33999	15269	421289	218805	287579	140351

पुढे सुरु

तक्ता क्रमांक : 8.3 पुढे सुरु

अ. क्र.	शैक्षणिक स्तर	संस्थेतील		विद्यार्थ्यांची		संख्या	
		सा. शिक्षणाची महाविद्यालये		एकूण		एकूण	
		एकूण	मुली	एकूण	मुली	(3+5+7+9)	(4+6+8+10)
1	2	9	10	11	12		
1	पूर्व प्राथमिक	-	-	-	-	33999	15269
2	इयत्ता 1 ते 4	-	-	-	-	339384	178672
3	इयत्ता 5 ते 7	59504	24925	249284	122278		
4	इयत्ता 8 ते 10	68095	26250	195535	94290		
5	इयत्ता 11 व 12	22915	10339	54729	25430		
6	उच्च माध्यमिक नंतर	46258	24325	46258	24325		
जिल्हा एकूण		196772	85839	919639	460264		

तक्ता क्र. 8.3 पुढे सुरु

पुणे शहर, प्राथमिक, माध्यमिक व महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांची स्तरनिहाय संख्या आणि

मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांची वर्गवारी 1998 - 99

सायपूर

शैक्षणिक स्तर	मागासवर्गीय विद्यार्थी संख्या								
	अनुसूचित जाती		अनुसूचित जमाती		इतर मागासवर्गीय		एकूण मागासवर्गीय		
	एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली	
1	2	13	14	15	16	17	18	19	20
1. पूर्व प्राथमिक	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. इयत्ता 1 ते 4	91223	43134	92774	44387	145344	69818	329341	157339	
3. इयत्ता 5 ते 7	59089	28988	54463	25724	91086	44475	204648	99185	
4. इयत्ता 8 ते 10	56352	26590	31012	13795	73355	36549	160719	76934	
5. इयत्ता 11 व 12	16930	7787	2452	971	22983	10817	42365	19575	
6. उच्च माध्यम नंतर	12773	6539	3291	1452	18251	9550	34315	17541	
एकूण	236367	113036	183992	86329	351019	171209	771388	370574	

आधार : शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

जिल्हा : नागपूर

क्र.	संस्थेचा प्रकार	संस्था संख्या	विद्यार्थ्यांची संख्या							
			अनु. जाती		अनु. जमाती		इ. मा. व.		एकूण मा. व.	
			एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	शिक्षण विभाग पदवी महाविद्यालये	21	678	131	322	49	1540	361	2432	541
2	विधी महाविद्यालये	2	392	119	127	41	239	128	918	283
3	वैयक्तिक महाविद्यालये	3	232	97	147	45	176	67	555	209
4	अपवैदिक महाविद्यालये	2	88	37	63	31	97	45	248	114
5	अग्नि महाविद्यालये	8	802	153	120	24	1143	191	2070	363
6	इतर									
	अ. तंत्रनिकेतन	10	474	60	275	58	1444	185	2193	281
	ब. अय. टी. अय.	31	940	282	372	72	1496	222	2768	616
	क. डी. एड.	24	347	237	272	128	779	421	1298	754
	ड. जी. सी. डी.									

तल्ल क्रमांक : ४.१ पुढे सुरु...

क्र.	संस्थेचा प्रकार	विद्यार्थ्यांची संख्या				एकूण शिक्षक	
		विद्यार्थ्यांचा विवर मागास		एकूण विद्यार्थी		एकूण शिक्षक	शिक्षिका
		एकूण	मुली	एकूण	मुली		
1	2	12	13	14	15	16	17
1	शिक्षण विभाग पदवी महाविद्यालये	2136	497	4677	1038	155	49
2	विधी महाविद्यालये	722	321	1640	609	29	10
3	वैयक्तिक महाविद्यालये	1146	502	1701	711	280	124
4	अपवैदिक महाविद्यालये	276	103	524	283	101	25
5	अग्नि महाविद्यालये	6511	840	8331	1208	634	92
6	इतर : अ. तंत्रनिकेतन	2076	283	4233	544	284	47
	ब. अय. टी. अय.	2128	642	4636	352	406	92
	क. डी. एड.	688	371	2084	1125	180	102
	ड. जी. सी. डी.						

टीप : १९९८-९९ची अग्नि महाविद्यालये, तंत्र निकेतन, अय. टी. अय याबाबतची माहिती प्राप्त न झाल्याने १९९८-९९चीच माहिती देण्यात आलेली आहे.

अध्याय : 1) उच्च शिक्षण संचालनालय, पुणे, 2) तंत्रशिक्षण संचालनालय, पुणे,

3) उच्चशिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय, मुंबई.

.....166.....

तत्का कमांक : 8.5

अधिक दृष्ट्या मागासलेल्या विद्यार्थ्यांना मिळणा-या शैक्षणिक सवलती 1998-99

क्र.	वर्ग	ला	भा	ध्या	ची	सं	ख्या	प्रत्यक्ष	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	उच्च	उच्च	अभिया-	वैद्यकीय	इतर	इतर	एकूण	प्रत्यक्ष	
	शिक्षण	शिक्षण	त्रिकी	महावि-	महावि-	मंस्था		सर्व	
	महावि-	महावि-	महावि-	द्यालये	द्यालये			(रुपये	
	द्यालये	द्यालये	द्यालये					हजारात)	
	11 वी,								
	12 वी								
1.	-	3000	24280	100	300	400	6417	39497	6280

आधार : शिक्षण मंत्रालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

....167....

तत्ता क्रमांक : 8.6

प्राथमिक शिक्षणावरील खर्च 1999 - 2000

(रुपये हजारात)

क्र. सं. तालिका

क्र. सं.	तालिका	योजनेतर				योजनांतर्गत			
		अवती	बांधकाम अनुदाना- व्यतिरिक्त अनावती खर्च	बांध- काम	एकूण	अवती	बांधकाम अनुदाना- व्यतिरिक्त अनावती खर्च	बांध- काम	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	जिल्हा परिषद	1020614	-	-	1020614	14288	-	-	14288
2	नगरपरिषद	59204	1801	-	60505	-	-	-	-
3	कटक मंडळ	1894	24	-	1828	-	-	-	-
4	महानगरपालिका	64623	2930	-	67253	-	-	-	-
5	बांधकाम अनुदाना- व्यतिरिक्त इतर खर्च	-	-	-	-	-	-	-	-
जिल्हा एकूण		1140245	3955	-	1150200	14288	-	-	14288

तत्ता क्रमांक : 8.6 पुढे सुरु...

क्र. सं.	तालिका	एकूण खर्च			
		अवती	बांधकाम अनु- दानाव्यतिरिक्त अनावती खर्च	बांधकाम	एकूण
1	2	11	12	13	14
1	जिल्हापरिषद	1034882	-	-	1034882
2	नगरपरिषद	59204	1801	-	60505
3	कटक मंडळ	1894	24	-	1828
4	महानगरपालिका	64623	2930	-	67253
5	बांधकाम अनुदानाव्यतिरिक्त इतर खर्च	-	-	-	-
जिल्हा एकूण		1160513	3955	-	1164488

अध्याय - 11 शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

20 अर्थसंचालक, शिक्षण विभाग, नागपूर.

.....168....

तत्ता क्रमांक : 8.7

जिल्हा व व्यावसाय मार्गदर्शन (कनिष्ठ महाविद्यालये) व तांत्रिक शाळा (आठवी ते बारावी)

जिल्हा व व्यावसाय

1999 - 2000

क्र.सं.	बा	ब	परिमाण	माहिती
क्र.सं.	2		3	4
1	शाळांची संख्या		संख्या	89
2	पठ्यावरील संख्या	अ. मुले ब. मुली	संख्या संख्या	7353 2585
	एकूण (अ + ब)		संख्या	9938
	एकूण खर्च		रुपये हजारात	49136

टिप- 1) तांत्रिक शाळा 8 वी 12 वी मधील विद्यार्थी समाविष्ट आहे.

2) कनिष्ठ महाविद्यालयातील 11 वी 12 वी मधील + 2 स्तरावरील

किमान कौशल्यावर आधारित अभ्यासक्रम व द्विलक्षी अभ्यास

क्रमांतर्गत व्यावसायिक शिक्षण घेणारे विद्यार्थी समाविष्ट आहे.

आधार : जिल्हा व्यावसाय शिक्षण व प्रशिक्षण अधिकारी, नागपूर

....169....

तत्का क्रमांक : 8.9

शिक्षणाकरिता प्रशिक्षण संस्था 1998-99

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	बा	ब	परिमाण	माहिती
1	2	3	4	
1	<u>शिक्षणाकरिता प्रशिक्षण संस्था संख्या</u>			
	अ. पदवीस्तर		संख्या	21
	ब. पदवीपूर्व स्तर	--	--	24
	क. शाळास्तर	--	--	-
2	<u>पटावरील संख्या</u>			
	अ. पदवीस्तर	--	--	4677
	ब. पदवीपूर्व स्तर	--	--	2084
	क. शाळास्तर	--	--	-
3	<u>एकूण खर्च (रूपये)</u>			
	अ. पदवीस्तर		रूपये	उ. ना.
	ब. पदवीपूर्व स्तर	--	--	उ. ना.
	क. शाळास्तर	--	--	उ. ना.

उ. ना. = उपलब्ध नाही.

आधार : 1) शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

....170....

तक्ता क्रमांक-9.1 (अ)

रेल्वे मार्गाची लांबी [31 मार्च 2000 या वर्षाअखेर]

जिल्हा = नागपूर

अ. क्र.	रेल्वे मार्ग	लांबी किलो मीटर मध्ये
1	2	3
1.	ब्राडगेज	
	1) एकेरी	99.39
	2) दुहेरी	186.27
	3) तिहेरी व अधिक	-
2.	मिटर गेज	-
3.	नॉरो गेज	135.00
एकूण रेल्वे मार्ग		420.66

कथार :- 1) विभागीय व्यवस्थापक, मध्य रेल्वे, नागपूर.

2) विभागीय व्यवस्थापक, दक्षिण-पूर्व रेल्वे, नागपूर.

.....171.....
 तक्ता क्रमांक-9.1(ब)

रेल्वे स्थानकांची तालुकावार यादी [31 मार्च 2000 या दिवशीची]

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तालुका	रेल्वे स्थानकांचे नाव	रेल्वेचा प्रकार	रेल्वे क्षेत्र विभाग
1	2	3	4	5
1	नागपूर(श)	1)इतवारी 2) कळमना 3)अजनी 4)नागपूर 5) भरतवाडा 6) भांडेवाडी	ब्रॉड-गेज ब्रॉड-गेज नॅरो-गेज	दक्षिण-पूर्व रेल्वे मध्य रेल्वे दक्षिण-पूर्व रेल्वे
2	सावनेर	1)पिंपळा 2)पाटणसावंगी 3)टाकळी(भंसाळी) 4)मालेगाव 5)सावनेर 6)केळवद 7) खापा	नॅरो-गेज नॅरो-गेज	दक्षिण-पूर्व रेल्वे दक्षिण-पूर्व रेल्वे
3	पारशिवनी	1)कन्हान 2)डुंबरी सुर्द	ब्रॉड-गेज	दक्षिण-पूर्व रेल्वे
4	रामटेक	1)रामटेक 2)मनसर	ब्रॉड-गेज	दक्षिण-पूर्व रेल्वे
5	मौदा	1)सालवा 2)चाचेर 3)धारसा 4)खेराल 5)खात	ब्रॉड-गेज	दक्षिण-पूर्व रेल्वे
6	कामठी	1)कामठी 2)दिघोरी 4)कोराडी 4)खापरखेडा	ब्रॉड-गेज नॅरो-गेज	दक्षिण-पूर्व रेल्वे दक्षिण-पूर्व रेल्वे
7	कुही	1)तितूर 2)भाळणी 3)कुही 4)मोहदरा	नॅरो-गेज नॅरो-गेज	दक्षिण-पूर्व रेल्वे दक्षिण-पूर्व रेल्वे
8	भिवापूर	1)भिवापूर (कारगांव) 2)ठाणा	नॅरो-गेज	दक्षिण-पूर्व रेल्वे
9	उमरुड	1)उमरुड 2)ब्राम्हणी	नॅरो-गेज	दक्षिण-पूर्व रेल्वे
10	नागपूर(गा)	1)खापरी 2)बोरखेडी 3)बुटीबोरी 4)गोधनी	ब्रॉड-गेज	मध्य रेल्वे
11	हिंगणा	1) गुमगांव	ब्रॉड-गेज	मध्य रेल्वे
12	काटोल	1)काटोल 2)मेटपांजरा 3)कळंबा 4)सोनसांब	ब्रॉड-गेज	मध्य रेल्वे
13	नरखेड	1)नरखेड 2)तीनखेडा	ब्रॉड-गेज	मध्य रेल्वे
14	कळमेश्वर	1)कळमेश्वर 2)कोहळी	ब्रॉड-गेज	मध्य रेल्वे

आधार : मध्य रेल्वे वेळापत्रक, भारतीय रेल्वे, नागपूर.

जिल्हा - नागपूर

(लांबी कि. मी. मध्ये)

क्र.	वर्ग	रस्त्याचा प्रकार							
		राष्ट्रीय महा-मार्ग	प्रमुख राज्य महा-मार्ग	राज्य महा-मार्ग	प्रमुख जिल्हा स्ते	इतर जिल्हा स्ते	लेडया-तील स्ते	इतर योजने तर	एकूण रस्त्यांची लांबी
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	लिमेंट कॉक्रीट								
	अ) सा. बां. वि.	-	-	-	-	-	-	-	-
	ब) जिल्हा परिषद	-	-	-	-	-	-	-	-
	क) न.पा./म.न.पा.	14	-	-	-	-	-	48	64
2	डांबरी								
	अ) सा. बां. वि.	239	74	731	232	28	-	-	1402
	ब) जिल्हा परिषद	-	-	-	338	204	577	-	1059
	क) न.पा./म.न.पा.	41	120	13	15	18	-	1310	1517
3	सडीचे								
	अ) सा. बां. वि.	-	-	47	101	-	-	-	148
	ब) जिल्हा परिषद	-	-	-	157	601	1791	-	2549
	क) न.पा./म.न.पा.	-	-	-	31	-	65	337	433
4	इतर माल वापरून केलेले								
	अ) सा. बां. वि.	-	-	30	8	-	-	-	38
	ब) जिल्हा परिषद	-	-	-	21	99	913	-	1033
	क) न.पा./म.न.पा.	-	-	-	-	-	-	21	21
5	इतर								
	अ) सा. बां. वि.	-	-	-	-	-	-	-	-
	ब) जिल्हा परिषद	-	-	-	-	-	-	-	-
	क) न.पा./म.न.पा.	-	-	-	-	-	-	59	59
	एकूण लांबी								
	अ) सा. बां. वि.	239	74	858	341	28	-	-	1538
	ब) जिल्हा परिषद	-	-	-	506	1204	3381	-	5251
	क) न.पा./म.न.पा.	57	120	13	46	13	65	1775	2094
	जिल्हा एकूण	246	194	871	953	1243	3446	1775	8333

टिप- 1) नागपूर महिल काही लेखक रस्ते नागपूर महानगरपालिकेला स्थानांतरण झाल्याने न.पा./म.न.पा. रस्त्यांच्या लांबीमध्ये 1999 च्या तुलनेत वाढ झालेली आहे.

2) सा. बां. विभागातील काही रस्ते जि.प.ला हस्तांतरण झाल्यामुळे 1999 च्या तुलनेत रस्त्यांची लांबी कमी झालेली असून जि.प.च्या रस्त्याची लांबी वाढलेली आहे.

अधार : 1) अधिकांक अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम मंडळ, नागपूर. 2) महा. न.पा. नागपूर.

3) कटक मंडळ, कामठी. 4) जिल्हयातील सर्व न.पालिका.

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	बाब	संख्या
1	2	3
1.	मोटर सायकली, स्कुटर्स/मोपेड इत्यादी	422032
2.	मोटारी/जीप्स/स्टेशन वॅग्स	37137
3.	टॅक्सी कॅब्स	684
4.	स्वयंचालित रिक्शा	12187
5.	स्टेट कॅजेस	
	1) डिझेलवर चालणा-या	2022
	2) पेट्रोलवर चालणा-या	-
	कंत्राटी वाहने	
	1) डिझेलवर चालणा-या	300
	2) पेट्रोलवर चालणा-या	-
6.	मावमोटारी-साजगी वाहने	
	1) डिझेलवर चालणा-या	1668
	2) पेट्रोलवर चालणा-या	163
	मावमोटारी-सार्वजनिक वाहने	
	1) डिझेलवर चालणा-या	11856
	2) पेट्रोलवर चालणा-या	6560
7.	राजवाहिका	228
8.	शाळेच्या बसेस	42
9.	साजगी सेवा देणारी वाहने (अनुयान)	403
10.	जाड वाहने	4346
11.	ट्रॅक्टर्स	4201
12.	इतर	526
	जिल्हा एकूण	504355

आधार :- प्रादेशिक परिवहन अधिकारी, नागपूर.

तबता क्रमांक 9.4

महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाची (प्रवासी) वाहतूक आकडेवारी [1999-2000 करिता]

जिल्हा - नागपूर

अ.क्र.	बाब	उपक्रमाचे नांव महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळ, नागपूर
1	2	3
1	वर्षाअखेरीस मार्गांची संख्या	396
2	मार्गांची एकूण लांबी [कि. मी.]	26354
3	मार्गांची सरासरी लांबी [कि. मी.]	66.56
4	वर्षातील अस्तित्वात असलेल्या बसगाड्यांची संख्या	566
5	सत्यावर धावणाऱ्या बसगाड्यांची दैनिक सरासरी संख्या	533
6	प्रवाशांची दैनिक सरासरी [लाखात]	2.12
7	वाहतूकीमुळे वर्षात मिळालेले उत्पन्न [रु. हजारात]	578274
8	दर प्रव शांमांगे मिळालेले सरासरी उत्पन्न पैशामध्ये (दर दिवशी)	7.39

आधार - विभागीय नियंत्रक, महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळ, नागपूर
विभाग, नागपूर

महत्वाच्या रस्त्यावरील वाहतूक गणना 1999 या वर्षाकरीता
[वाहतूक गणना मे - 1999]

जिल्हा - नागपूर

क्र.सं.	प्रकार	रस्त्याची रुंदी (मीटर मध्ये)	जलदगती वाहने				मंदगती वाहने				दर दिवशी सरासरी वाहन भार
			कार, जीप्स इया	बस-गा-ड्या	माल-मोटा-र, ट्रक	मोटर साय-कल/स्कुटर	एकूण 3 ते 6	जनाव-साय-इतर वाह-ने	साय-कल	इतर वाह-ने	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
राष्ट्रीय महामार्ग (वाहतूक गणना 17/05/99 ते 24/05/99)											
मार्गाचे नांव -			लांबी कि. मी.			जवळपासचे शहर/सेडे					
नागपूर-अमरावत रोड			80/00			सापरी					
राष्ट्रीय महामार्ग क्र. ६											
डांबरी	7.00	1390	593	4993	414	7390	120	207	564	891	58806
				20/00		गोंडखैरी					
डांबरी	7.00	2103	594	5534	1302	9533	54	639	45	738	65508
नागपूर-रायपूर रोड						कापसी-महागांव					
राष्ट्रीय महामार्ग क्र. ६											
डांबरी	7.00	1830	405	5946	1274	9455	9	427	37	473	47786
नागपूर-जबलपूर रोड						कन्हान चौकी					
राष्ट्रीय महामार्ग क्र. ७											
डांबरी	7.00	5724	764	6811	5392	18691	32	5573	157	5762	73803
						मानेगांव टेक					
डांबरी	7.01	580	146	1663	164	2553	3	217	21	241	20402
नागपूर-हैदाबाद रोड						डोंगरगांव					
राष्ट्रीय महामार्ग क्र. ७											
डांबरी	7.00	2942	1058	4215	1964	10179	13	733	-	746	61756
राज्य महामार्ग (वाहतूक गणना 17/05/99 ते 24/05/99)											
मार्गाचे नांव -			लांबी कि. मी.			जवळपासचे शहर/सेडे					
नागपूर-सावनेर-बैतूल रोड राज्य मार्ग क्र. ९			5/0			मानकापूर					
डांबरी	7.00	4460	547	2038	7196	14241	-	3716	216	3932	34812
						महांदुला					
डांबरी	7.00	2806	662	2476	2309	8253	-	2130	-	2130	32058
						दहेगांव					
डांबरी	7.00	3768	352	3703	2961	10784	180	2428	-	2608	42257
						पाटणसावंगी					
डांबरी	5.50	1706	294	1461	1668	5129	54	666	283	1003	19907
						सावनेर					
डांबरी	7.00	1573	230	1459	2025	5287	38	856	-	894	19364

तक्ता क्रमांक 9.5 पुढे चालू

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
				9/800		दिघोरी					
डांबरी	7.00	1848	523	2301	3150	7822	28	2120	-	2146	28659
				19/40		पाचगांव					
डांबरी	7.00	1571	431	2121	1184	5307	39	218	-	257	25954
				47/80		उमरुड					
डांबरी	7.00	574	366	1017	739	2716	117	806	2	925	14109
				69/200		भिवापूर					
डांबरी	7.00	767	340	830	1047	2984	162	1741	81	1984	12344
रोहना-वाढोणा-कास्मा-जलालखेडा-											
मोवाड रोड क्र. २४५											
				11/80		मोवाड					
डांबरी	3.75	520	63	578	583	1742	604	579	-	1183	7135
				3/00		जामगांव फाटा					
डांबरी	3.75	588	51	558	195	1392	243	322	-	566	6503
सावरगांव-नरखेड-मोवाड रोड											
क्र. २४६											
डांबरी	3.75	202	36	94	142	474	112	261	-	373	1631
नरखेड-मोवाड रोड क्र. २४६											
				0/20		नरखेड					
डांबरी	5.50	485	56	600	561	1702	610	608	-	1218	7235
खरांगणा-कोंढाळी-											
सावरगांव-बिंचोली रोड क्र. २४७											
				35/80		कोंढाळी					
डांबरी	5.50	560	72	527	196	1355	214	539	-	753	2612
				69/60		सावरगांव					
डांबरी	5.50	916	42	882	668	2508	226	697	-	923	10701
				54/80		काटोल नाका					
डांबरी	5.50	1145	162	1227	887	3421	394	933	-	1327	15846
नागपूर-काटोल-											
वरुड रोड क्र. २४८											
				4/80		गिट्टीखदान					
डांबरी	7.00	4195	442	1870	5161	11668	23	4830	193	5046	32787
				19/80		कळमेश्वर					
डांबरी	5.30	2282	366	1625	3042	7315	191	1691	192	2074	22945
				54/00		कोंढाळी फाटा					
डांबरी	5.30	1145	270	1208	1105	3728	313	938	-	1251	18047
				59/60		काटोल रेल्वे चौकी					
डांबरी	६.४०	1130	192	1383	963	3668	356	958	-	1314	17122
				81/00		जलालखेडा					
डांबरी	६.३०	1152	183	1248	881	3465	386	851	-	1237	16011

तक्ता क्रमांक 9.5 पुढे चालु

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
काटोल-सावनेर-रामटेक				0/40		सावनेर					
गोंदिया-सालेकसा जिल्हा सिमेपथत रोड क्र. २४९											
डांबरी	5.50	364	124	364	331	1183	257	471	-	728	4904
डांबरी	5.50			6/20		तेलकामठी					
डांबरी	5.50	1038	48	846	618	2545	576	930	305	1811	10881
डांबरी	5.50			9/00		घुबडमेट					
डांबरी	5.50	933	40	933	690	2596	210	692	-	902	11149
स्वापा-पारशिवनी रोड				0/0		स्वापा					
क्र. २४९											
डांबरी	3.75	316	68	540	316	1240	87	378	-	465	6312
डांबरी	3.75			21/20		पारशिवनी					
डांबरी	3.75	327	66	533	367	1293	71	378	-	449	6238
आमडी-पारशिवनी रोड				00/00		आमडी फाटा					
क्र. २४९											
डांबरी	5.50	268	63	479	305	1115	25	399	-	424	5549
मनसर-रामटेक-मनसर				5/80		रामटेक मंगळवाडी					
रोड क्र. २४९											
डांबरी	5.50	3181	342	1676	4213	9412	247	4104	24	4375	25582
छिंदवाडा-सावनेर				9/65		मोहपा					
उबळी-उमरी रोड क्र. २५०											
डांबरी	3.75	1048	53	1013	904	3018	666	912	-	1578	11790
डांबरी	5.5			45/40		केळवद					
डांबरी	5.5	1823	402	1778	1647	5650	401	1306	27	1734	21868
डांबरी	3.75			11/60		ऐरण गावाजवळ					
डांबरी	3.75	154	12	101	160	427	97	243	-	340	1378
डांबरी	3.75			2/20		चिचोली गावाजवळ					
डांबरी	3.75	236	7	246	155	644	237	177	-	414	2825
चिचोली-पवनी-सावनेर				1/0		पवनी (हिवरा)					
रोड क्र. २५१											
डांबरी	3.75	318	5	467	223	1013	132	510	-	642	4794
रामटेक-सात-मंडारा				1/0		घोटी टोक					
रोड क्र. २५२											
डांबरी	3.75	1412	28	2161	1511	5112	238	1222	-	1460	24152
डांबरी	3.75			11/0		कोदा मेंढी					
डांबरी	3.75	1800	23	1768	1650	5241	352	883	-	1235	18810

तमना क्रमांक 9.5 पुढे चालू

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
रामटेक-मौदा रोड क्र. २५३				21/60			कन्हान तारसा फाटा				
डांबरी	5.50	1164	31	1449	1053	3697	184	1193	-	1377	15978
				30/00			मौदा जंक्शन				
डांबरी	5.50	1177	39	1441	1098	3755	279	1480	-	1739	16030
हिंमणा-कुही-वेलतूर-आंभोरा रोड क्र. २५४				19/20			कुही				
डांबरी	3.75	379	66	663	392	1490	211	875	5	1091	7302
				0/00			पाचगांव कुही फाटा				
डांबरी	3.75	466	59	1041	567	2133	12	289	10	311	9966
				46/50			वेलतूर				
डांबरी	3.75	372	19	371	346	1088	242	304	-	546	4630
				33/50			माढळ				
डांबरी	3.75	958	57	498	653	2366	627	754	74	1455	9178
नागपूर-हिंमणा हिंमणी-वेरूर रोड क्र. २५५				15/60			हिंमणा				
डांबरी	3.75	1002	119	1014	1797	3932	340	3015	-	3355	12811
नागपूर-अंबाडार-हिंमणा रोड				7/40			जयताळा				
डांबरी	7.00	4561	392	748	8316	14017	34	6856	55	6945	20745
पुलगाव-वर्धा-म- समुद्रपूर-गिरड रोड क्र. २५६				0/00			उमरेड				
डांबरी	3	702	112	715	805	2334	310	1224	246	1780	9599
कामठी-कुही रोड				0/40			कुही नाका				
चिपूर-चंद्रपूर रोड क्र. २५७											
डांबरी	3	555	12	488	473	1528	93	695	-	748	6177
				14/90			वडोदा				
डांबरी	3.75	784	6	844	751	2385	453	691	-	1144	9295
चिपूर-बुढीबा रोड				23/40			मकर धोकडा				
डांबरी	3.75	943	21	1191	480	2635	539	1042	-	1581	12629
चिपूर-नांद-बेसूर नांद रोड क्र. २५८				0/20			भिवापूर				
डांबरी	3.75	253	6	190	214	663	359	1421	-	1780	2537
नांद-बेसूर रोड क्र. २५९				0/20			पांजरापार				
डांबरी	3.75	253	21	193	274	741	285	1323	-	1608	2655

तक्ता क्रमांक 9.5 पुढे चालू

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
जिल्हा महामार्ग (वाहतूक गणना 17/05/99 ते 24/05/99).											
मार्गाचे नांव -	लांबी कि.मी				जवळपासचे शहर/खेडे						
जामगाव धडीपवनी अंभोरा रोड क्र. १					0/0						
डांबरी	3.70	586	27	470	360	1443	551	331	-	882	5868
काटोल मूर्ती धावेगाव रोड क्र. ४					0/0						
डांबरी	3.70	587	27	470	360	1444	551	331	-	882	5869
नरखेड-मोहाडी जिल्हा सिमेपर्यंत रोड क्र. ५					0/200						
डांबरी	3.75	96	4	66	79	245	92	192	-	284	876
नरखेड घुबडमेट रोड क्र. ६					20/0	घुबडमेट					
डांबरी	3.75	192	20	211	210	633	171	212	-	383	2430
सावरगाव पिपळ रोड क्र. ७					0/0						
डांबरी	3.70	299	30	385	271	985	1061	811	-	1872	5355
मेटापांजरा काचरी सावंगा रोड क्र. ८					0/0	मेटेपटार					
डांबरी	3.70	307	30	334	271	942	1063	811	-	1874	4816
मेटापांजरा-झिल्ला-लोहगाड रोड क्र. ८					0/0	मेटापांजरा					
डांबरी	3.70	307	30	334	271	942	1063	811	-	1874	4816
कोंढाळी-मसोद पोलीवाडा रोड क्र. ९					0/0	कोंढाळी					
डांबरी	3.70	488	26	450	360	1324	551	331	-	882	882
मोहपा-उबळी-कळमेश्वर रोड क्र. ११					9.8						
डांबरी	3.70	230	33	210	250	723	150	435	-	585	2715
मोहपा-नांदगाव रोड क्र. ११					0/0	मोहपा					
डांबरी	3.70	901	30	1031	568	2528	505	607	-	1112	10978
सावनेर-धापेवाडा-कळमेश्वर रोड क्र. १२					0/200	कळमेश्वर नाका					
डांबरी	3.70	974	74	1101	867	3016	571	790	613	1974	13007
सावनेर-धापेवाडा-कळमेश्वर रोड क्र. १२					17/500	ब्राम्हणी फाटा					
डांबरी	3.70	2226	86	1231	3226	6769	327	1998	133	2458	24666
मोहपा-धापेवाडा रोड क्र. १२					8.60						
डांबरी	3.70	50	12	47	110	219	60	160	-	220	688
धापेवाडा-पाटणसावंगी रोड क्र. १२					0/0						
डांबरी	3.70	186	7	159	86	438	187	277	-	464	1876
सापा-पाटणसावंगी रोड क्र. १२					1/0						
डांबरी	3.70	286	43	555	462	1346	45	552	-	597	5631

.....180.....
 तक्ता क्रमांक 9.5पुढे चालु

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
कामठी-दहेगाव रोड क्र. १९						1/0 सरदार मेस					
डांबरी	3.70	777	27	987	694	2487	621	1314	-	1935	10940
कामठी-दहेगाव रोड क्र. १९						1/0 सरदार मार्ग					
डांबरी	3.70	741	57	786	713	2297	36	1199	-	1285	9192
केळवद-जातमखोर-खुर्सापार रोड क्र. १६						0/200 केळवद					
डांबरी	4.00	94	11	104	89	308	92	109	-	201	1310
रोड क्र. १९						0/0 रूवे चौकीजवळ					
डांबरी	3.70	425	36	832	470	1763	714	680	-	1394	8643
पारशिवनी-खापरखेडा रोड क्र. १८						0.10					
डांबरी	3.70	99	-	29	88	216	113	153	-	266	565
पारशिवनी-चारगांव-कोलीमारा रोड क्र. १८						0/0					
डांबरी	3.70	122	28	113	119	387	171	140	-	311	1640
कोंढाळी-सावळी-पलसाद रोड क्र. १९						1/0 सावळी					
डांबरी	3.70	731	4	802	669	2206	462	629	-	1091	8666
महालगाव कामठी रोड क्र. १९						0/0					
डांबरी	3.70	195	-	248	583	1026	583	428	-	1011	3236
कामठी-कळमना रोड क्र. २१						0/600					
डांबरी	3.70	1524	-	1608	1771	4903	196	3314	414	3924	16850
रामटेक-मुसेवाडी रोड क्र. २२						0/0					
डांबरी	3.75	741	14	631	871	2257	371	1212	-	1583	7826
मुसेवाडी-हिवर करवई रोड क्र. २२						10/00 मुसेवाडी					
डांबरी	3.70	137	11	89	131	368	49	184	-	233	1192
मुसेवाडी-हिवर करवई रोड क्र. २२						10/00 हिवरा बाजार					
डांबरी	3.70	153	10	69	170	402	71	539	-	610	1141
अरोली-तारसा रोड क्र. २२						निमखेडा					
डांबरी	3.70	397	13	281	765	1456	200	1109	-	1309	3879
कन्हान-तारसा रोड क्र. २२						1/0					
डांबरी	3.70	1202	16	1393	1147	3758	333	1800	-	2133	15041
वेलतूर-चिखना रोड क्र. २४						0/050 वेलतूर					
डांबरी	3.70	44	6	147	45	242	550	305	365	1220	2053
उमरेड-तारणा रोड क्र. २५						0/200 उमरेड फाटा					
डांबरी	3.70	55	11	135	65	266	610	290	530	1430	2168
माढळ-वडेगाव-आदम रोड क्र. २५											
डांबरी	3.70	681	12	454	604	1751	144	743	18	905	6041
कुही-पांडेगाव-राजोला रोड क्र. २६						0/0 कुही					
डांबरी	3.75	357	6	178	186	909	409	541	-	950	4193
कुही-पांडेगाव-राजोला रोड क्र. २६						9/800 सालवा					
डांबरी	3.75	158	6	125	90	379	254	420	-	674	1663

तबला क्रमांक 9.5पुढे चालु

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
उडासा-बाम्हनी रोड क्र. २७							0/200 उडासा				
डांबरी 3.70	50	9	105	70	234	645	350	605	1600	1976	
उडासा-बाम्हनी रोड क्र. २७							10.00 बाम्हनी				
डांबरी 3.70	50	8	125	70	253	620	330	600	1550	2070	
भिवापूर-पुल्लर-पचखेडी रोड क्र. २८							0.200 भिवापूर				
डांबरी 3.70	68	12	74	213	387	124	1332	-	1456	1080	
भिवापूर-पुल्लर-पचखेडी रोड क्र. २८							16/00 मोठनगांव				
डांबरी 3.70	276	26	243	228	773	212	259	-	471	3230	
सोनेगाव-बेला-सिर्षी रोड क्र. २९							28/100 सिर्षी नाका				
डांबरी 3.70	518	14	437	270	1239	499	543	-	1042	5418	
सोनेगाव-बेला-सिर्षी रोड क्र. २९							5.600 बेला				
डांबरी 3.70	80	18	167	80	345	605	320	-	925	2292	
बेला-थाना रोड क्र. ३०							5.29 थाना				
डांबरी 3.70	50	6	107	70	233	520	300	528	1348	1826	
हिंमणा-कान्होलीबारा रोड क्र. ३२							8.20 आमगाव(देवरी)				
डांबरी 3.70	333	18	243	542	1136	66	1334	-	1400	3239	
बाजारगाव-अडेगाव रोड क्र. ३३							0/100 शिवा बाजारगाव				
डांबरी 3.70	200	20	112	212	544	114	298	-	412	1652	
कान्होलीबारा-टाकळघाट रोड क्र. ३३							20.30 टाकळघाट				
डांबरी 3.70	311	43	128	333	815	112	347	-	459	2228	
नारासिंगी-भिरनूर-तिनखेडा- नरखेड रोड क्र. ३५							0/0 बेल बस स्टॉप				
डांबरी 3.70	300	30	335	271	936	1061	811	-	1872	4807	

आधार :- 1) अधीक्षक अभियंता, विशेष प्रकल्प मंडळ, नागपूर.

2) सहाय्यक अधीक्षक अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम मंडळ, नागपूर.

पोस्ट, तारघरे व दूरध्वनी सेवा व दूरदर्शन संच यांची आकडेवारी [31.3.2000 अखेर]

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	बाब	संख्या
1	2	3
1	पोस्टांची संख्या	349
2	तारघरांची संख्या	90
3	पत्र पेटांची संख्या	1413
4	पोस्टमनाची संच संख्या	
	अ) नियमित आस्थापने वरिल	445
	ब) नियमित आस्थापने व्यतिरिक्त	346
5	दूरध्वनी संख्या	150031
6	पोस्टाची सुविधा असलेल्या गावांची संख्या	1177
7	शासनाचे वाटप केलेल्या दूरदर्शन संचांची संख्या	690

टिप :- केंद्र सरकारच्या योजनेतून केंद्रान कंपनीचे दूरदर्शन संच शाळेला वाटप करण्यात आले होते त्याची देखभाल या कार्यालयाकडे होती. वरील योजना बंद झाल्यामुळे दूरदर्शन संचांची संख्या कमी झाली आहे.

- आध्याय :-
- 1) प्रवर अधीक्षक, डाकघर, नागपूर, शहर विभाग, नागपूर.
 - 2) प्रवर अधीक्षक, डाकघर, नागपूर ग्रामीण मंडळ, नागपूर.
 - 3) मुख्य अधीक्षक, केंद्रीय तारघर, नागपूर.
 - 4) महा प्रबंधक, नागपूर दूरसंचार विभाग, नागपूर.
 - 5) विभागीय अभियंता, ग्रामीण ध्वनीक्षेपण, नागपूर.

.....183....

तबला क्रमांक-10.1

स्थानिक संस्थांचे उत्पन्न व खर्च

[वर्ष 1999-2000-करिता]

जिल्हा : नागपूर

[रुपये हजारात]

अ. क्र.	बाब	ग्रामपंचायत	जिल्हा परिषद	नगरपरिषद
1	2	3	4	5
	संख्या	778	1	12
अ)	प्राप्ती			
	1) सुरुवातीची शिल्लक	67652	20052	285006
	2) अनुदाने व वर्गणी	58388	1699103	462930
	3) चालू वर्षातील उत्पन्न	74077	1522210	1740828
	एकूण प्राप्ती	200117	3241365	2468764
ब)	खर्च			
	1) चालू वर्षातील खर्च	126603	3212223	2295189
	2) अखेरची शिल्लक	73514	29142	173575
	एकूण खर्च	200117	3241365	2468764

टीप:- स्काना क्र. 5 मध्ये महानगरपालिका व कटक मंडळ प्रत्येकी 1 व 10

नगरपरिषदा यांचा समावेश आहे.

आधार:-जिल्हा सांख्यिकी कार्यालय, नागपूर.

....184....
 तबता क्रमांक 10.2

ग्रामपंचायतीचे उत्पन्न व खर्च [1999-2000 चा वर्षाकरीता]

जिल्हा - नागपूर

[रुपये हजारात]

अ. क्र.	पंचायत समिती	ग्रामपंचायती व गट ग्रामपंचायतीची संख्या	उत्पन्न			
			सुरुवातीची शिल्लक	सहाय्यक शासकीय अनुदाने इतर	अंशदान	
1	2	3	4	5	6	7
1.	सावनेर	76	1005	779	9570	2271
2.	पारशिवनी	53	11572	227	3582	356
3.	रामटेक	45	2744	433	2788	212
4.	मौदा	63	2834	407	3222	51
5.	कामठी	48	1944	309	1249	857
6.	कुही	60	5500	436	2733	209
7.	भिवापूर	56	4225	413	3229	-
8.	उमरड	48	1904	472	136	28
9.	नागपूर (ग्रा)	72	8314	-	7813	-
10.	हिगणा	54	11598	461	3297	1052
11.	काटोल	83	6541	512	4083	129
12.	नरसेड	69	4227	206	4454	72
13.	कळमेश्वर	51	5254	610	1440	290
जिल्हा बेरीज		778	67652	5285	47596	5527

तबता क्र. 10.2 पुढे सुरु.

तक्ता क्रमांक-10.2 पुढे चालू

अ. क्र.	पंचायत समिती	ग्रामपंचायती व गट ग्राम- पंचायतीची संख्या	उत्पन्न					
			द्वेषणी	कर	शुल्क	इतर	एकूण 5 ते 11	एकूण 4+12
1	2	3	8	9	10	11	12	13
1.	सावनेर	76	148	2797	2890	471	18928	19931
2.	पारशिवनी	53	-	3249	-	5167	12581	24153
3.	रामटेक	45	81	1553	667	919	6653	9397
4.	मौदा	63	86	1829	2213	869	8677	11511
5.	कामठी	48	808	1231	1008	733	6193	8127
6.	कुही	60	189	2182	1834	820	8393	13893
7.	भिवापूर	56	-	1157	2114	414	7327	11552
8.	उमडे	48	169	1245	1838	2733	6621	8525
9.	नागपूर (ग्रा)	72	408	7953	1726	2831	20731	29045
10.	हिंगणा	54	618	3312	2596	1668	13004	24602
11.	काटोल	83	25	1291	3230	299	9569	16110
12.	करवेड	69	83	614	2947	1205	9581	13808
13.	कळमेरुवन	51	43	957	-	869	4209	9463
मिल्लहा बेरीज		778	2656	29370	23053	18998	132485	200117

जिल्हा नागपूर

अ. क्र.	पंचायत समिती	आरोग्य सेवा	सार्वजनिक बांधकाम	सामाजिक, नैतिक वृद्धी	प्रशासन	समाज कल्याण	पशुधनाचे संवर्धन	जमीन महसूल व देवभाल	इतर	स्तंभ 14 ते 21 ची बेरीज	अखेरची शिल्लक [13-22]	एकूण 22+23
1	2	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
1	सावनेर	5287	5091	520	2344	199	168	-	215	13804	6127	19931
2	पाराशिवली	4192	2756	632	6095	9	154	-	166	14004	10149	24153
3	रामटेक	3781	1015	385	1269	-	12	-	152	6614	2783	9397
4	मौदा	4630	2529	488	1631	131	63	-	2	9474	2037	11511
5	कामठी	2096	1743	742	1052	95	10	-	-	5738	2389	8127
6	कुही	3991	1714	301	1248	230	163	-	125	7772	6121	13893
7	भिवापूर	3956	1433	115	741	-	2	-	-	6247	5305	11552
8	उमरड	3207	986	320	890	-	-	-	371	5754	2771	8525
9	नागपूर(गा)	5636	4227	5508	3886	-	-	-	-	19257	9788	29045
10	हिंगणा	3850	3364	3548	3010	351	37	-	17	13977	10625	24602
11	काटोल	6452	2178	425	2216	7	1	-	-	11279	4831	16110
12	नरसड	3071	2837	944	1006	-	7	-	-	7865	5943	13808
13	कळमेश्वर	2139	1247	421	914	38	46	-	13	4818	4645	9463
जिल्हा एकूण		52068	31100	14349	26302	1060	663	-	1061	128603	73514	200117

आधार : उप मुख्य कार्यकारी अधिकारी, (ग्रामपंचायती जिल्हा परिषद, नागपूर.

जिल्हा परिषदेचे बाबतार उत्पन्न व खर्च (1999-2000 या वर्षाकरिता)

जिल्हा - नागपूर

[रुपये - हजारात]

क्र.सं.	लेखाशीर्ष	प्रत्यक्ष 1998-99	सुधारित 1999-2000	अंदाज 2000-2001
1	2	3	4	5
एक	जमा			
	1) स्वनिर्मित उत्पन्न			
	अ) स्थानिक उपकर मुद्रांक	18993	8634	8600
	शुल्कासह			
	ब) शिक्षण	92	300	300
	क) कृषि	31	100	100
	ड) इमारत व दख्खणवळण	3900	3979	5000
	इ) इतर	9662	15110	13704
	एकूण (1)	32678	28123	27704
	2) शासकीय अनुदान			
	अ) सडतुक अनुदान	651859	1246942	874536
	ब) आस्थापना अनुदान	170047	294360	220782
	क) योजनांतर्गत योजनेसाठी अनुदान	188866	78625	115957
	ड) इतर	89564	79176	77738
	एकूण (2)	1100336	1699103	1289013
	3) कर्ज			
	अ) कर्जे व अग्रीम			
	ब) ठेवी व अग्रीम	206648	149348	165048
	क) वित्त प्रेषण	810007	1316616	1344421
	ड) इतर	31494	28123	27704
	एकूण (3)	1048149	1494027	1537173
	4) आरंभीची शिल्लक	73350	20052	29142
	एकूण (1 ते 4)	2259513	3241365	2889032

तक्ता क्र. 10.3 पुढे सुरु..

तक्ता क्रमांक 10.3 [पुढे चालू]

अ. क्र.	लेखाशीर्ष	प्रत्यक्ष 1998-99	सुधारित 1999-2000	अंदाज 2000-2001
1	2	3	4	5
<u>खोन</u>				
	<u>खर्च</u>			
	अ) सामान्य प्रशासन	149584	235150	180166
	ब) शिक्षण	491320	740899	624502
	क) वैद्यकीय	154176	133762	119556
	ड) पशुसंवर्धन	13252	17587	16198
	इ) इमारती व दळणवळण	85503	134900	114179
	फ) समाज कल्याण	25693	28945	119967
	ग) सिंचन	68197	47886	57777
	ह) कृषि	-	-	-
	न) इतर	238079	13269	173076
	एकूण [अ ते न]	1219804	1352398	1345421
<u>कज</u>				
	अ) कज व अग्रिम	-	-	-
	ब) ठेवा व अग्रिम	207351	139258	150658
	क) वित्त प्रेषण	812306	1720567	1344421
	ड) इतर	-	-	-
	एकूण (अ ते ड)	1019657	1859825	1495079
	अखेरची शिल्लक	20052	29142	42532
	एकूण	2259513	3241365	2983032
	[खर्च + अखेरची शिल्लक]			

आधार : - मुख्य लेखा तथा वित्त अधिकारी, जिल्हा परिषद, नागपूर.

.....190.....

तमिता क्रमांक 10.4

महानगरपालिका, कटक मंडळ व नगरपालिकांचे उत्पन्न व खर्च
[1999-2000 वर्षाकरिता]

श्रीलंका - भागपा

[रुपये हजारात]

अ. क्र.	महानगरपालिका/नगरपालिका	एकूण उत्पन्न [4+5+9+10+11]	सामान्य प्रशासन	कर व सूल्यांचा खर्च	सार्वजनिक सुरक्षा	सार्वजनिक आरोग्य व सोयी	सार्वजनिक बांधकाम	शिक्षण इतर	एकूण खर्च [13 ते 19]	असेरवीची रक्कम [3+12-20]	
1	2	12	13	14	15	16	17	18	19	21	
1	सु. नं. पा. नागपूर	1916401	356242	60241	152122	676140	413546	221020	111254	1990565	120160
2	छा. परिषद कामठी	19651	1322	320	189	7798	3030	2233	4647	19539	18488
नगरपरिषदा											
3	सावनेर	26446	2182	1958	1353	4857	9871	4595	3996	28812	10707
4	झापा	15406	388	493	193	1741	6183	2607	6350	17955	1500
5	रामटेक	29537	1205	1425	638	3738	14112	5037	2611	28766	1586
6	कामठी	67090	5107	2035	652	13663	6567	12951	2888	43863	821
7	उमखेड	44440	1230	1432	1457	9364	8029	7608	14420	43540	7745
8	कांटोल	46193	3909	3040	1871	11270	12875	12659	4636	50280	1591
9	नरखेड	23073	2870	947	990	2592	6730	7162	4603	25894	4150
10	मोवाड	8636	919	554	129	727	1755	3105	3716	10905	235
11	कळमेरु	17328	1080	2686	494	6761	3760	4110	1531	20422	4076
12	मोहपा	13651	1328	595	122	1405	5220	2385	3613	14668	2516
जिल्हा एकूण		2203758	377782	75726	160210	740056	491678	285472	164265	2295189	173575

आधार : नागपूर जिल्ह्यातील महानगरपालिका, कटकमंडळ व सर्व नगरपालिका.

विविध विकास शिर्षाखाली झालेला योजनांतर्गत खर्च 1999-2000

जिल्हा - नागपूर		[रुपये लाखात]			
अ. क्र.	विकास शिर्ष व उपाशिर्ष	जिल्हा पातळीवरील योजनांवरील खर्च			
		जिल्हा वार्षिक योजना (बिगर आदिवासी, आदिवासी व आदिवासी क्षेत्राबाहेरील व योजना मिळून	स्टेट-पूल	अनु-शिर्ष	एकूण
1	2	3	4	5	6
(एक)	कृषी संलग्न सेवा				
	1) पीक संवर्धन	157.66	-	-	157.66
	2) फलोत्पादन	17.66	-	-	17.66
	3) मृदा व जलसंधारण	283.54	-	-	283.54
	4) पशुसंवर्धन	38.83	-	-	38.83
	5) दुग्ध व्यवसाय विकास	2.88	-	-	2.88
	6) मत्स्य व्यवसाय	21.27	-	-	21.27
	7) वन	33.08	-	-	33.08
	8) पणन, कोठार व वखारी	-	-	-	-
	9) सहकार	27.47	-	-	27.47
	एकूण (एक)	582.39	-	-	582.39
(दोन)	ग्रामीण विकास				
	1) एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम	25.47	-	-	25.47
	2) अल्पशेण प्रवण क्षेत्र कार्यक्रम	-	-	-	-
	3) जवहर रोजगार योजना	444.36	-	-	444.36
	4) रोजगार हमी योजना	192.50	-	-	192.50
	5) जमीन सुधारणा	0.80	-	-	0.80
	6) सामुहिक विकास	0.80	-	-	0.80
	7) ग्रामीण स्वच्छता कार्यक्रम	299.93	-	-	299.93
	एकूण (दोन)	963.86	-	-	963.86
(तीन)	पाटबंधारे व पूर नियंत्रण				
	1) बहु पाटबंधारे कोल्हापूर पद्धतीचे बंधारे	829.02	-	-	829.02
	2) जलप्रदाय क्षेत्र विकास कार्यक्रम	-	-	-	-
	3) आयाकट विकास	-	-	-	-
	4) पूर नियंत्रण कामे	-	-	-	-
	एकूण (तीन)	829.02	-	-	829.02
(चार)	वित्त विकास	642.47	-	-	642.47
(पाच)	उद्योग व व्यापक कामे				
	1) मोठे व मध्यम उद्योग	-	-	-	-
	2) ग्रामीण व लघु उद्योग	90.81	-	-	90.81
	एकूण (पाच)	733.28	-	-	733.28

विविध विकास शिर्षाखाली झालेला योजनांतर्गत खर्च 1999-2000

जिल्हा - नागपूर

[रुपये लाखात]

अ. क्र.	विकास शिर्ष व उपशिर्ष	जिल्हा पातळीवरील योजनांवरील खर्च			
		जिल्हा वार्षिक योजना	स्टेट-पूल	अनु-शेष	एकूण
1	2	3	4	5	6
[सहा]	<u>वाहतूक व दळणवळण</u>				
	1) मोठी व लहान बंदरे	-	-	-	-
	2) अंतर्देशीय जलवाहतूक	-	-	-	-
	3) रस्तें विकास	1188.35	-	53.29	1241.64
	एकूण [सहा]	1188.35	-	53.29	1241.64
[सात]	<u>सामान्य आर्थिक सेवा</u>				
	1) पॅाटन	-	-	-	-
	2) स्थानिक विकास कार्यक्रम	1210.60	-	-	1210.60
	एकूण [सात]	1210.60	-	-	1210.60
[आठ]	<u>सामाजिक आणि सामूहिक सेवा</u>				
	1) सामान्य शिक्षण	551.22	-	-	551.22
	2) विज्ञान व युवक कल्याण	24.94	-	-	24.94
	3) कला व संस्कृती	1.94	-	-	1.94
	4) तंत्रिक शिक्षण	1.45	-	-	1.45
	5) प्रकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये	0.30	-	-	0.30
	6) आरोग्य सेवा	132.11	-	-	132.11
	7) ग्रामीण पाणी पुरवठा व स्वच्छता	742.90	-	-	742.90
	8) महनिर्माण	13.70	-	-	13.70
	9) नगर विकास	452.97	-	-	452.97
	10) साहित्यी व प्रसिध्दी	-	-	-	-
	11) मागासवर्गीयांचे कल्याण	797.59	-	-	797.59
	12) कामगार व कामगार कल्याण	118.10	-	-	118.10
	13) समाज कल्याण	29.20	-	-	29.20
	14) पोषण	449.83	-	-	449.83
	15) स्थानिक विकास कार्यक्रम	-	-	-	-
	एकूण [आठ]	3316.25	-	-	3316.25
	एकूण [एक ते आठ]	8823.75	-	53.29	8877.04
[नऊ]	<u>न्युनीअस बजेट</u>	60.50	-	-	60.50

आधा: 1) जिल्हा नियोजन अधिकारी, नागपूर
2) प्रकल्प अधिकारी-ए.आ.वि.प्र. नागपूर.

योजनेसाठीील महत्वाची भौतिक साधने 1999 - 2000 या वर्षाकरीता

जिल्हा : नागपूर.

अ. क्र.	विकास शीर्ष/उपशीर्ष/बाब	परिमाण	भौतिक साधने		
			बिगर आदिवासी योजना योजना	आदिवासी विशेष घटक योजना	विशेष घटक योजना
1	2	3	4	5	6
एक	कृषी व संलग्न सेवा				
1)	पीक संवर्धन				
1)	सधन कापूस विकास कार्यक्रम				
	अ) प्रमाणित बियाणे	क्विंटल	29.00	16.6	-
2)	तेलबिया उत्पादन कार्यक्रम				
	अ) मिनिक्ट	संख्या	35944	198	-
3)	कडधान्य उत्पादन कार्यक्रम				
	अ) मिनिक्ट	संख्या	4629	39	-
4)	आदिवासी शेतकऱ्यांना द्वारिद्वय सेवर आणण्यासाठी अर्थ सहाय्य	लाभार्थी संख्या	414	-	310
5)	विशेष अन्नधान्य उत्पादन कार्यक्रम (भात)				
	अ) प्रमाणित बिजोत्पादन	क्विंटल	680	-	11
6)	एकात्मिक अन्नधान्य विकास कार्यक्रम				
	अ) प्रमाणित बियाणे	क्विंटल	1489	292	-
7)	तुषार व टिबक सिंचन				
	अ) संच	संख्या	177	-	4
2)	फलोत्पादन				
1)	फलोत्पादन रोपसंरक्षण				
	अ) क्षेत्र	हेक्टर	2661	-	24
2)	बागायती रोपमळ्याचे बळकटीकरण योजना				
	अ) कलमे/रोपे	हेक्टर	3	0.75	0.50
3)	मृदसंधारण				
1)	एकात्मिक पाणलोट क्षेत्र विकास कार्यक्रम				
	अ) शेत तळे	हेक्टर	10	55	-
	ब) नाला बांध	संख्या	1	118	118.50
	क) भात प्राचरे	हेक्टर	11	14	196.76

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	विकास शीर्ष/ उपशीर्ष/बाब	परिमाण	भौतिक साध्ये		
			बिगर आदिवासी योजना	आदिवासी योजना	विशेष घटक योजना
1	2	3	4	5	6
41	<u>पशुसंवर्धन</u>				
1)	पशुवैद्यकीय दवाखाना व प्रथमोचार केंद्र बांधणे अ)बांधकाम	संख्या	1	-	-
2)	पशु प्रथमोपचार केंद्र/आधारभूत ग्राम केंद्र /कृत्रीम स्टेन केंद्राची पुर्नसुचना व आधुनिकीकरण अ) दर्जावाढ	संख्या	-	2	-
3)	तोडाचे व पायाचे रोगावर लसूच व सुरुंग्या रोगावर नियंत्रण सहाय्य अ) लसमात्रा	संख्या	7708	25900	20860
5)	<u>दुग्ध व्यवसाय विकास</u>				
1)	निविष्टा कार्यक्रम आदिवासी/अनु जाती, जमाती तसेच दुर्बल घटकातील कुटुंबांना प्रशिक्षण	संख्या	-	-	87
6)	<u>मत्स्य व्यवसाय</u>				
1)	मत्स्य बीज उत्पादन केंद्राची स्थापना अ)मत्स्यबीज	संख्या (लाखात)	69	-	-
2)	अवरुध्द पाण्यातील मत्स्य संवर्धन अ)संचयन (लाखात) ब)मत्स्योत्पादन	संख्या मे. टन	69 5300	- 600	1 150
3)	मत्स्यव्यवसायोपयोगी आवश्यक सामुग्रीच्या खरेदीसाठी सहाय्य अ)नायलॉन सूत ब)नौका	किलो संख्या	- 71	- 2	48 -
4)	मत्स्यव्यवसाय विकास संस्था स्थापन करणे/मत्स्यसंवर्धन विकास यंत्रणा अ)मत्स्योत्पादन ब)प्रशिक्षणार्थी	हून संख्या	160 47	20 27	- 155

तक्ता क्रमांक 11, 2 पुढे चालू

अ. क्र.	विकास शीर्ष/ उपशीर्ष/बाब	परिमाण	भौतिक साध्ये		
			बिगर आदिवासी योजना	आदिवासी विशेष योजना	विशेष घटक योजना
1	2	3	4	5	6
7)	वने				
1)	औद्योगिक व व्यापारी उद्योगासाठी लागणा-या वन झाडांच्या जातीच्या लागवडीची योजना.				
	अ)सागरोपवन	हेक्टर	340	533	-
2)	निकृष्ट वनांचे पुनर्वनीकरण				
	अ)रोपवन	हेक्टर	55	84	-
3)	किरकोळ जंगल उत्पन्नाचा विकास				
	अ)मिश्रोपवन	हेक्टर	-	99	-
8)	सहकार				
1)	लहान शेतकऱ्यांना व्याज व अनुदान लाभार्थी				50
2)	पीक उत्पादन प्रोत्साहन योजना				
	अ)सभासद	संख्या	8978	109	275
2)	सहकारी संस्थांचा पुनर्बिनेसाठी				
	भागभांडवल				
	अ) सभासद	संख्या	-	9	-
	दोन ग्रामीण विकासाकरिता विशेष कार्यक्रम				
1)	एकात्मिक ग्रामीण विकास व संलग्न सेवा				
	अ)लाभार्थी	संख्या	784	-	-
2)	अवर्षणप्रवण क्षेत्र कार्यक्रम				
	1)गट वनीकरण	हेक्टर	-	-	-
	2)रस्ता दुतर्फीकरण वनीकरण	कि. मी.	-	-	-
	3)नाला बंडींग	संख्या	-	-	-
	4)गाव तळी	संख्या	-	-	-
	5)तलाव दुतर्फी वनीकरण	कि. मी.	-	-	-
3)	जवाहर रोजगार योजना				
	अ)मनुष्य दिन	लाखात	10.58	4.73	-
4)	रोजगार हमी योजना				
	अ)मनुष्य दिन	लाखात	-	-	-
5)	जमीन सुधारणा				
	अ)अतिरिक्त जमीन दिलेल्या अभिहस्तांकितांना अर्थसहाय्य	लाभार्थी	-	-	-

अ. क्र.	विकास शीर्ष/ उपशीर्ष/बाब	परिमाण	भौतिक साधने		
			बिगर आदिवासी योजना	आदिवासी योजना	विशेष घटक योजना
1	2	3	4	5	6
6)	ग्रामीण सफाई कार्यक्रम अ) शौचालये	संख्या	400	1173	840
	तीन पाटबंधारे व पुरनियंत्रण				
1)	लघुपाटबंधारे				
1)	लघुपाटबंधारे (स्थानिक क्षेत्र)				
	अ) सिंचन तलाव	संख्या	-	-	-
2)	लघुपाटबंधारे (राज्यक्षेत्र)				
	अ) नहर	संख्या	3	-	-
3)	अयशस्वी विहीरींना अनुदान				
	अ) लाभार्थी	संख्या	-	-	1
4)	कोल्हापूर पध्दतीचे बंधारे (स्थानिक क्षेत्र)	संख्या	-	-	-
2)	आयकट विकास				
	अ) भूविकास कामे	संख्या	-	-	-
	चार विद्युत विकास				
1)	विद्युत विकास (ग्रामीण)				
	अ) घरगुती दिवे	संख्या	2272	125	-
	ब) कृषी पंप	संख्या	160	48	86
	कोस्ते दिवे	संख्या	123	-	575
	उल्लहान विद्युत वाहिनी	कि. मी.	-	-	-
2)	विद्युत विकास (शहरी)				
	अ) घरगुती दिवे/पंखे	संख्या	11413	-	-
3)	पध्दतीसुधार (ग्रामीण)				
	अ) ट्रान्झफार्मर उभारणी	संख्या	7	-	-
	ब) मोठी विद्युत वाहिनी	कि. मी.	6.9	-	-
	पाचें ग्रामीण लघुउद्योग				
1)	रेशिम उत्पादन				
	अ) प्रशिक्षण	संख्या	-	-	5
2)	सुशिक्षित बेरोजगारांसाठी बीज भांडवल अर्थसहाय्य				
	अ) लाभार्थी	संख्या	177	4	39
3)	जिल्हा उद्योग केंद्र छोद्या उद्योगा- करिता कर्ज योजना				
	अ) लाभार्थी	संख्या	8	-	3
4)	उद्योजकना प्रशिक्षण कार्यक्रम				
	अ) लाभार्थी	संख्या	300	-	367

.....197.....
 लक्षता क्रमांक 11 . 2 पुढे चालू

अ. क्र.	विकास शीर्ष/ उपशीर्ष/बाब	परिमाण	भौतिक माध्य		
			बिगर आदिवासी योजना	आदिवासी योजना	विशेष घटक योजना
1	2	3	4	5	6
सहा वाहतूक व दळणवळण					
1) जिल्हा रस्ते					
	(किमान गरजा कार्यक्रम सोडून)				
	ओरस्ते	कि. मी.	-	20	-
	ब)मोरीकाम	संख्या	-	-	-
2)किमान गरजा कार्यक्रमाखाली जिल्हा रस्ते					
	ओरस्ते	कि. मी.	-	25	-
	ब)पूल/मो-या	संख्या	-	5	-
3) हरिजन वस्त्यांना जोडणारे जोडरस्ते					
	(वि. घ. योजना)				
	ओरस्ते	कि. मी.	-	-	158
सात सामाजिक व सामुहिक सेवा					
1) सामान्य शिक्षण					
1) प्राथमिक शाळेत बालवाइया सुरु करणे					
	अ)बालवाइया	संख्या	12	-	-
2) प्राथमिक शाळेत पुस्तक पेढ्या सुरु करणे					
	अ)विद्यार्थी	संख्या	2893	3990	8009
3) शैक्षणिक दृष्ट्या, मागासलेल्या भागा- मधील प्राथमिक शाळेतील अनु- जाती/जमातीच्या विद्यार्थ्यांना विशेष सवलती					
	अ)विद्यार्थी	संख्या	1875	3625	9375
4) माध्यमिक शाळेतून पुस्तक पेढ्या उघडणे					
	अ)विद्यार्थी	संख्या	4225	866	10916
5) आदिवासी विद्यार्थ्यांना विद्यावेतन					
	अ)विद्यार्थी	संख्या	-	866	-
6) प्राथमिक शाळांच्या इमारतीच्या बांधकामासाठी जिल्हा ग्रामीण विकास प्राधिकरणांना अनुदान					
	ओसोली	संख्या	-	-	-

लक्षता क्र. 11.2 पुढे सुरु.

अ. क्र.	विकास शीर्ष/ उपशीर्ष/बांब	परिमाण	भौतिक साध्ये		
			बिगर आदिवासी योजना	आदिवासी योजना	विशेष घटक योजना
1	2	3	4	5	6
7)	स्वाजगी प्राथमिक शाळांना अनुदान अ) शाळा	संख्या	-	-	-
8)	दुर्बल घटकातील मुलींना शाळेत नियमित येण्यासाठी उपस्थिती भत्ता अ) विद्यार्थी	संख्या	318	11180	4853
2)	क्रिडा व युवक कल्याण				
1)	जिल्हा क्रिडा प्रशिक्षण कार्यक्रम व प्रशिक्षण केंद्राची स्थापना अ) प्रशिक्षण शिबीर केंद्रे	संख्या	-	-	-
2)	सामाजिक सेवा शिबीरे अ) शिबीरे	संख्या	24	3	12
3)	व्यायाम शाळांचा विकास अ) शाळा	संख्या	2	2	2
3)	तांत्रिक शिक्षण				
1)	+2 स्तरांवरील व्यवसाय शिक्षण व राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणांतर्गत किमान कौशल्यावर आधारित कार्यक्रम अ) संस्था	संख्या	-	-	-
4)	आरोग्य सेवा				
1)	राष्ट्रीय हिवताप निर्मूलन आरुग्ण	संख्या	-	-	-
	बखतमट नमुने गोळा करणे	संख्या	523444	44774	-
2)	प्राथमिक आरोग्य केंद्रे/ उपकेंद्रे/ ग्रामीण रुग्णालये बांधणे अनुशेष/ शव-विच्छेदन केंद्रे अ) प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	संख्या	1	5	-
3)	ग्रामीण रुग्णालयाची स्थापना व दुरुस्ती	संख्या	1	-	-
4)	प्राथमिक आरोग्य केंद्राचे बळकटीकरण अ) प्राथमिक आरोग्य केंद्र	संख्या	45	3	-
5)	आयुर्वेदीक दवाखान्यातील सुविधेत वाढ करणे अ) दवाखाने	संख्या	33	-	-
6)	प्राथमिक आरोग्य केंद्राच्या औषध अनुदानात वाढ अ) प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	संख्या	45	3	-

अ. क्र.	विकास शीर्ष/ उपशीर्ष/ बाब	परिमाण	भौतिक साधने		
			बिगर आदिवासी योजना योजना	आदिवासी विशेष योजना	घटक योजना
1	2	3	4	5	6
5)	ग्रामीण पाणीपुरवठा व स्वच्छता				
1)	नळाने पाणी पुरवठा (सास उपाय) अंनळ योजना	संख्या	-	4	-
2)	जी. एस. डी. ए. चा नलीका खणण्याचा कार्यक्रम अंनळ योजना	संख्या	-	5	-
3)	विहीरी बांधणे (साधे उपाय)	संख्या	-	-	-
6)	गृहनिर्माण				
1)	भू-संपादन व भू-विकास अंभू-संपादन क्षेत्र	हेक्टर	-	-	-
2)	सेड्यातील गावठाण्यांचा विस्तार व घरे बांधण्यासाठी गावाची तरतूद अंगावे	संख्या	86	-	-
7)	नगर विकास				
1)	गलिच्छ वस्ती सुधार कार्यक्रम अंलोकसंख्या	संख्या	-	-	8174
8)	मागासवर्गीयांचे कल्याण				
1)	मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना शिक्षण शुल्क व परिक्षा शुल्क देणे अंविद्यार्थी	संख्या	2636	-	22888
2)	विमुक्त व भटक्या जमातीसाठी भारत सरकार शिष्यवृत्ती अं विद्यार्थी	संख्या	91	-	-
3)	मुला-मुलींसाठी शासकीय वसतीगृहे उघडणे अं वसतीगृहे	संख्या	-	2	-
4)	व्यावसायिक शिक्षण घेणा-या विद्यार्थ्यांसाठी असलेल्या वसतीगृहातील मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना निर्वाह भत्ता अं विद्यार्थी	संख्या	69	-	188
5)	हरिजन वस्त्यांची सुधारणा अं वस्त्या	संख्या	-	-	129

अ. क्र.	विकास शीर्ष/उपशीर्ष/बाब	परिमाण	भौतिक साध्ये		
			बिगर आदिवासी योजना योजना	आदिवासी विशेष घटक योजना	विशेष घटक योजना
1	2	3	4	5	6
7)	आंतरजातीय विवाहास प्रोत्साहन अ)जोडपे	संख्या	-	-	60
8)	गलिच्छवस्ती व्यवसायात असलेल्या मुलांना शालांत पूर्व परिक्षेसाठी शिष्यवृत्ती अ)विद्यार्थी	संख्या	-	-	40
9)	मागासवर्गीयांना मंगलौरी कौले, जी. आय. शीट्स बदलण्यासाठी, व्यक्तीगत आर्थिक सहाय्य देणे अ)लाभार्थी	संख्या	30	425	625
9)	समाजकल्याण				
1)	स्त्रियांसाठी फुस्कृत योजना आणि निराश्रीत स्त्रियांसाठी विविध व्यवसायातील व्यावसायिक प्रशिक्षण अ)लाभार्थी	संख्या	-	-	-
2)	निराश्रीत मुलांसाठी संस्था बाह्य सेवा बालसदनाला सहाय्यक अनुदान अ)संस्था	संख्या	-	-	-
3)	7वी व 8वी पर्यंतच्या शारिरीकदृष्ट्या अपंग विद्यार्थ्यांना राज्य शिष्यवृत्त्या अ)लाभार्थी	संख्या	260	-	-
4)	हुंडा पद्धती नष्ट करण्यासाठी योजना अ)मेळावे	संख्या	1	-	1
5)	स्वयंरोजगार योजनेखाली व्यक्तीगत अनुदान अ)लाभार्थी	संख्या	4	-	150
10)	पोषण				
1)	शालेय अहार कार्यक्रम अ)विद्यार्थी	संख्या	-	-	-

....201....

संज्ञा क्रमांक 11 : 2 पुढे चालु

अ. क्र.	विकास शीर्ष/उपशीर्ष/बाब	परिमाण	भौतिक साधने		
			बिगर आदिवासी योजना योजना	आदिवासी योजना	विशेष घटक योजना
1	2	3	4	5	6
11)	कामगार व कामगार कल्याण				
1)	चालु औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थामधील उपकरणांची तृटी भरुन काढणे	संख्या	3	1	-
	अ)संस्था				
2)	जागतिक बँक प्रकल्पांतर्गत महिलां-साठी नवीन औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेची स्थापना	संख्या	-	-	-
	अ)संस्था				
3)	संजय गांधी स्वावलंबन योजना	संख्या	373	-	387
	अ)लाभार्थी				
4)	औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेत पुस्तक पेढी सुरू करणे	संख्या	-	-	-
	अ)संस्था				

आधार :- 1) जिल्हा नियोजन अधिकारी, नागपूर.

2) प्रकल्प अधिकारी ए.आ.वि.प्र. नागपूर.

.....2002.....

तबता क्रमांक 11.3

रोजगार हमी योजना (1999-2000 वर्षाकरिता)

जिल्हा - नागपूर

अ. बाब
क्र.

1	2	3	4	कामाचा प्रकार			8
				सिंचन कामे(रस्ते)	सार्वजनिक कृषि	वनीकरण इतर	
1.	निघोजित कामाची संख्या	289	442	224	95	0	1050
2.	मंजूर केलेल्या कामाची संख्या	0	94	28	0	0	117
3.	सुरु केलेल्या कामाची संख्या	0	50	28	0	0	78
4.	पूर्ण केलेल्या कामाची संख्या	0	0	0	0	0	0
5.	मध्येच बंद केलेल्या कामाची संख्या	0	0	0	0	0	0
6.	कामासाठी केलेली तरतूद (रु. लाखात)	689.15	345.47	275.70	105.60	0	1415.92
7.	कामाचेर झालेला एकूण खर्च (रु. लाखात)	0	596.50	0	5.00	0	601.50
8.	रोजगार निर्मिती(मनुष्य दिवस रू. लाखात)	0	14.91	0	0.13	0	15.04

टीप :- बाब क्र. 5 पावसाळ्यात रस्त्याची कामे व इतर कामे तात्पुरती बंद ठेवण्यात येतात. पावसाळा संपताच सर्व कामे परत सुरु करण्यात येतात. त्यामुळे कामाच्या प्रकाराप्रमाणे बंद केलेल्या कामांची संख्या उपलब्ध नाही.

आधार:- जिल्हाधिकारी कार्यालय, रोजगार हमी योजना, नागपूर.

.....2003.....
तख्ता क्रमांक 11.4

रोजगार हमी योजनेखाली घेतलेली कामे, त्यावरील रोजगार व सर्च

1999-2000 या वर्षाकरिता

जिल्हा - नागपूर

क्र.सं.	महिना	सर्च (रुपये - लाखात)		मनुष्य दिवस (लाखात)	रोजगार हमी योजनेखालील कामाची संख्या
		प्रत्यक्ष	संचित		
1	2	3	4	5	6
1.	एप्रिल 1999	10.80	10.80	0.172	66
2.	मे 1999	13.95	24.75	0.241	90
3.	जून 1999	64.88	89.08	0.850	108
4.	जुलै 1999	19.84	108.92	0.288	88
5.	ऑगस्ट 1999	16.12	125.04	0.272	83
6.	सप्टेंबर 1999	41.75	166.79	0.611	74
7.	ऑक्टोबर 1999	7.21	174.00	0.102	54
8.	नोव्हेंबर 1999	22.89	196.89	0.366	100
9.	डिसेंबर 1999	24.28	221.12	0.427	100
10.	जानेवारी 2000	28.57	244.69	0.377	121
11.	फेब्रुवारी 2000	46.46	291.15	0.86	149
12.	मार्च 2000	182.98	174.13	1.138	151

आधार- जिल्हाधिकारी कार्यालय, रोजगार हमी योजना, नागपूर.

पिण्याच्या पाण्याच्या सोयी व टंचाई संबंधी केलेल्या उपाययोजना(1999-2000)वर्षाकरीता

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	बाबी	तहसील					
		नागपूरश	सावनेर	पारशिवनी	रामटेक	मौदा	
	१	२	३	४	५	६	७
1	वस्तीच्या एकूण गावांची संख्या(91 च्या जनगणनेनुसार	-	128	109	139	122	
2	गावातील वाड्या व वस्त्यांची संख्या	-	126	109	139	122	
3	बारा महिने पुरेसे पाणी उपलब्ध असलेल्या						
अ	1) गावांची संख्या	-	125	108	139	121	
ब	2) त्यातील वाड्या वस्त्यांची संख्या	-	125	108	139	121	
4	<u>पिण्याच्या पाण्याची टंचाई असलेली गावे व त्यासाठी केलेली उपाय योजना</u>						
अ	<u>1) टंकरने पुरवठा हाणा-या</u>						
	1. गावांची संख्या	-	-	-	-	-	-
	2. गावातील वाड्या वस्त्यांची संख्या	-	-	-	-	-	-
	3. टंकरची संख्या	-	-	-	-	-	-
ब	<u>बिलमाडीने पुरवठा</u>						
	<u>हाणा-या</u>						
	1. गावांची संख्या	-	-	-	-	-	-
	2. गावातील वाड्या वस्त्यांची संख्या	-	-	-	-	-	-
	3. बिलमाडीची संख्या	-	-	-	-	-	-
क	<u>द्वंद्व साधनांनी पुरवठा</u>						
	<u>हाणा-या</u>						
	1. गावांची संख्या	-	11	10	8	18	
	2. गावातील वाड्या वस्त्यांची संख्या	-	11	10	8	18	
	3. साधने						

विहीरी खोल करून पाणीपुरवठा, तातपुरती नलयोजना, बुडव्या सोदणे, विहीरीचे आधेगहण, नवीन हातपंप बसविणे.

तहता क्रमांक 11.5 पुढे चालू

जिल्हा - नागपूर

क्र. सं.	बाबी	तहसील				
		कामठी	कुही	भिवांपूर	उमरुड	नागपूर(गा)
	2	3	4	10	11	12
1	अ) मनीच्या एकूण सक्तीची संख्या(श्री) ह्या जनगणनेनुसार	78	156	108	188	151
2	आवांतील वाड्या व वस्त्यांची संख्या	78	156	108	188	151
3	बाय माहेने पुरे पाणी उपलब्ध असलेल्या					
	अ) सक्तीची संख्या	78	188	108	108	127
	ब) त्यातील वाड्या व वस्त्यांची संख्या	78	188	108	108	127
4	पिण्याच्या पाण्याची टंचाई असलेली गाव व त्यासाठी केलेली उपग्रह योजना					
	अ) विकसन प्रवृत्ती होणा-या					
	1. सक्तीची संख्या	-	-	-	-	-
	2. आवांतील वाड्या व वस्त्यांची संख्या	-	-	-	-	-
	3. टंचाईची संख्या	-	-	-	-	-
	ब) विकसन होणारी					
	1. सक्तीची संख्या	-	-	-	-	-
	2. आवांतील वाड्या व वस्त्यांची संख्या	-	-	-	-	-
	3. टंचाईची संख्या	-	-	-	-	-
	क) इतर अधिनांनी प्रवृत्ती होणा-या					
	1. सक्तीची संख्या	-	7	1	6	30
	2. आवांतील वाड्या व वस्त्यांची संख्या	-	7	1	6	30
	3. साधने					

विहीरी लाल करून पाणीपुरवठा, तात्पुरती नव्याजना, बुडत्या सोदणे, विहीरीचे आधिग्रहण, नवीन हातपथ बसविणे.

तस्ता क्रमांक 11.5 पुढे चालू

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	बाबी	तहसील				
		हिंगणा	काटोल	नरखेड	कळमेश्वर	जि. एकूण
1	2	13	14	15	16	17
1	क-तीच्या वस्तीच्या गावातील संख्या(अ) ज्या जनगणनेनुसार	121	168	188	92	1635
2	गावातील वाड्या व वस्तीच्या संख्या	121	168	188	92	1635
3	बारा महिने पुरेसे पाणी उपलब्ध असलेल्या					
	अ) गावाची संख्या	99	144	114	92	1494
	ब) त्याखालील वाड्या व वस्तीची संख्या	99	144	114	92	1494
4	पिण्याच्या साध्याची टंचाई असलेली गावे व त्याभाठी कुलेली उपाय योजना					
	अ) टंचाई पुरवठा होणा-या					
	1. गावाची संख्या	-	-	-	-	-
	2. गावातील वाड्या व वस्तीची संख्या	-	-	-	-	-
	3. टंचाईची संख्या	-	-	-	-	-
	ब) बँकामाडी व पुरवठा होणा-या					
	1. गावाची संख्या	-	-	-	-	-
	2. त्यातील वाड्या व वस्तीची संख्या	-	-	-	-	-
	3. बँकामाडीची संख्या	-	-	-	-	-
क	द्वितर माधिकांनी पुरवठा होणा-या					
	1. गावाची संख्या	25	6	12	5	129
	2. गावातील वाड्या व वस्तीची संख्या	25	6	12	5	129
	3. स्थान					

साजगी विहारीय अभियान, बुडक्या खांदणे, पुरक नळ योजना, नाविन हातपंप घण.

टिप: एकूण क-तीच्या गावाची संख्या 1991 च्या जनगणनेनुसार दाखविण्यात आली आहे.
 अक्षर 1) कायंकारी अभियंता, जलपाटबंधारे विभाग, जिल्हा परिषद, नागपूर.
 2) नागपूर जिल्ह्यातील सर्व पंचायत समिती.

संकरित व अधिक उत्पादन देणाऱ्या पिकांच्या जाती व त्याखालील क्षेत्र

(1999-2000 वर्षाकरीता)

जिल्हा नागपूर

[क्षेत्र हेक्टरमध्ये]

क्र.	तहसिल	अधिक उत्पादन देणारी पिके		संकरित पिके		सुधारित पिके	
		पिकाचे क्षेत्र	क्षेत्र	पिकाचे क्षेत्र	क्षेत्र	पिकाचे क्षेत्र	क्षेत्र
		नाव	नाव	नाव	नाव	नाव	नाव
2	3	4	5	6	7	8	
	नागपूर शि.	निसं					
	सावनेर	भात	100	ज्वारी	10200	ज्वारी	300
		हरभरा	2800	कापूस	10000	भात	100
						तूर	6800
						मूग	200
						उडीद	300
						इतर डाळी	800
						भूईमूग	1900
						तीळ	200
						सोयाबीन	13500
						कापूस	130
						जवस	100
						हरभरा	2800
						रूबी तीळ	100
						धान्ये	
	3 पारभिडनी	भात	2480	ज्वारी	4000	तूर	6300
		मह	4200	कापूस	3500	मूग	200
		हरभरा				उडीद	100
						इतर डाळी	293
						भूईमूग	243
						सोयाबीन	9800
						कापूस	100
						ज्वारी	135
						जवस	-
						मह	1520
						हरभरा	2410
						रूबी डाळी	690
						सुर्यफुल	560
						उन्हाळी सुर्यफुल	560

.... 208

तकता क्र. 11.6 [पुढे चालू]

संकरित व अधिक उत्पादन देणा-या पिकांच्या जाती व त्यांखालील क्षेत्र

(1999-2000 वर्षाकरीता)

जिल्हा - लातूर

[क्षेत्र हेक्टरमध्ये]

क्र.	तहसिल	अधिक उत्पादन देणारी पिके		संकरित पिके		सुधारित पिके	
		पिकाचे नाव	क्षेत्र	पिकाचे नाव	क्षेत्र	पिकाचे नाव	क्षेत्र
		3	4	5	6	7	8
4	रामटेक	भात	9061	ज्वारी	600	ज्वारी	113
		गहू	4190	कापूस	508	तूर	2215
				रबी ज्वार	150	मूग	200
						उडीद	100
						इतर डाळी	500
						सोयाबीन	3361
						जवस	438
						तिळ	30
						करडई	10
						उन्हाळी भात	250
						गहू	2460
						हरभरा	3793
		5	मोदा	भात	18446	ज्वारी	25
गहू	13300			रबी ज्वार	95	तूर	625
हरभरा	2190					मूग	165
						उडीद	85
						इतर डाळी	110
						सोयाबीन	14482
						हरभरा	3600
						जवस	900
						रबी इतर डाळी	535
						करडई	55
						रबी सुर्यफुल	1600
						उन्हाळी भात	2800
						उन्हाळी सुर्यफुल	920
				सोयाबीन	3900		

तकता क्र. 11.6 पुढे सुरु....

.....209.....

तक्ता क्र. 11.6 [पुढे चालू]

सुधारित व अधिक उत्पादन देणाऱ्या पिकांच्या जाती व त्यासालील क्षेत्र

[1999-2000 वर्षांकरिता]

जिल्हा - नागपूर

[क्षेत्र हेक्टरमध्ये]

क्र.	तहसील	अधिक उत्पादन देणाऱ्या पिके		संकरित पिके		सुधारित पिके																											
		पिकाचे नांव	क्षेत्र	पिकाचे नांव	क्षेत्र	पिकाचे नांव	क्षेत्र																										
1	2	3	4	5	6	7	8																										
6 कामठी	भात गहू	1500	ज्वारी	418	ज्वारी	-																											
								7410	कापूस	1000	तूर	1090																					
													रुबी ज्वार	मूग	130																		
																	उडीद	45															
																				इतर डाळी	360												
																							तीळ	5									
																										सोयाबीन	10632						
																													कापूस	105			
																																जवस	310
	इतर डाळी	225																															
				जवस	246																												
						7 कुडी	भात	6000	ज्वारी	15	भात	515																					
													5000	रुबी ज्वार	325	तूर	3712																
																			मूग	475													
																						उडीद	160										
																									सोयाबीन	28456							
																												गहू	1615				
																															हरभरा	4125	
	जवस	4000																															
				तिळ	-																												
							रुबी ज्वारी	8027																									
										करडई	5																						
													इतर गळीत धान्य	-																			

तक्ता क्र. 11.6 पुढे सुरु...

तकता क्र. 11.6 (पुढे चालू)

संकरित व अधिक उत्पादन देणाऱ्या पिकांच्या जाती व त्यासालील क्षेत्र

(1999-2000 वर्षाकरिता)

जिल्हा - नागपूर

[क्षेत्र हेक्टरमध्ये]

अ. क्र.	तहसिल	अधिक उत्पादन देणारी पिके		संकरित पिके		सुधारित पिके		
		पिकाचे नांव	क्षेत्र	पिकाचे नांव	क्षेत्र	पिकाचे नांव	क्षेत्र	
	१	३	४	५	६	७	८	
१. भिवापूर		भात	2500	ज्वारी	10	ज्वारी	-	
		गहू	4000	कापूस	860	तूर	1625	
							मूग	80
							उडीद	80
							इतर डाळी	850
							सोयाबीन	21900
							कापूस	35
							गहू	235
							हरभरा	2122
							जवस	3100
							करडई	-
							तीळ	-
							इतर गळीत	-
					रब्बी ज्वार	500		
१. उमर		भात	1600	ज्वारी	670	ज्वारी	305	
		गहू	5000	कापूस	6510	तूर	3480	
							मूग	175
							उडीद	70
							इतर डाळी	170
							सोयाबीन	26500
							कापूस	390
							गहू	585
							हरभरा	4367
							जवस	1585
							करडई	46
							तीळ	210
							इतर गळीत	45
					रब्बी ज्वार	4237		

जिल्हा - नागपूर

[क्षेत्र हेक्टरमध्ये]

अ. क्र.	तहसील	अधिक उत्पादन देणारी पिके		संकरित पिके		सुधारित पिके	
		पिकाचे नांव	क्षेत्र	पिकाचे नांव	क्षेत्र	पिकाचे नांव	क्षेत्र
1	2	3	4	5	6	7	8
10	नागपूर (गा)	गहू	2000	ज्वारी	3950	ज्वारी	50
		हरभरा	2422	कापूस	10100	भात	2
						तूर	2500
						मूग	50
						उडीद	10
						इतर डाळी	-
						सुर्यफुल	15
						तीळ	30
						सांघाबीन	13000
						कापूस	400
						जवस	110
						करडई	10
						इतर गळीत	2
						गहू	1000
11	द्विगणा	गहू	2790	ज्वारी	6300	ज्वारी	42
				कापूस	10100	भात	10
						तूर	6751
						मूग	360
						उडीद	80
						इतर डाळी	455
						भूईमूग	40
						तीळ	10
						सांघाबीन	10100
						कापूस	400
						जवस	4
						करडई	1
						इतर गळीत	148
						उन्हाळी भूईमूग	402
				हरभरा	2422		

जिल्हा - नागपूर

[क्षेत्र हेक्टरमध्ये]

क्र.	तहसिल	अधिक उत्पादन देणारी पिके		संकरित पिके		सुधारित पिके	
		पिकाचे नांव	क्षेत्र	पिकाचे नांव	क्षेत्र	पिकाचे नांव	क्षेत्र
1	2	3	4	5	6	7	8
12	काटोल	गहू	3025	ज्वारी कापूस	12850 3400	ज्वारी भात तूर मूग उडीद इतर डाळी भुईमूग तीळ सांघाबीन कापूस हरभरा जवस करडई इतर गळीत धान्ये	150 100 4300 1500 900 1800 7300 65 19200 400 3225 75 - -
13	नरसंड	गहू	4860	ज्वारी कापूस	6348 11750	भात तूर मूग उडीद इतर डाळी भुईमूग तीळ सांघाबीन जवस करडई इतर गळीत हरभरा	35 5844 1010 558 310 4944 104 13561 200 14 380 3544

213

तकता क्र. 11.6 (पुढे चालू)

संकरित व अधिक उत्पादन देणा-या पिकांच्या जाती व त्यांसाठीील क्षेत्र

(1999-2000 वर्षाकरीता)

जिल्हा - नागपूर

[क्षेत्र हेक्टरमध्ये]

क्र.	तहसिल	अधिक उत्पादन देणारी पिके		संकरित पिके		सुधारित पिके	
		पिकाचे नांव	क्षेत्र	पिकाचे नांव	क्षेत्र	पिकाचे नांव	क्षेत्र
1	2	3	4	5	6	7	8
14	कळसंखर	गहू	4000	ज्वारी	10500	ज्वारी	800
		हरभरा	2300	कापूस	8900	भात	15
						तूर	5521
						मूग	390
						उडीद	270
						इतर डाळी	790
						भुईमूग	2800
						तीळ	210
						सायाबीन	13350
						कापूस	433
						जवस	170
						करडई	7
						इतर गळीत	-
						धान्ये	-

अध्यापक - जिल्हा कृषी विकास अधिकारी, जिल्हा परिषद, नागपूर.

जिल्ह्यातील रासायनिक सतांचे वाटप (विष 1999-2000 या वर्षाकरीता)

जिल्हा - नागपूर

क्र. क्र.	तहसील	रासायनिक सतांचे वाटप (मि. टनात)			एकूण	शेरा
		नियंत्रित संस्थाकडून	स्वाजमी संस्थाकडून			
1	2	3	4	5	6	
1	नागपूर (शहर)	5209	6789	11998		
2	सावनर	3528	6789	10317		
3	पापडिवनी	5520	6750	12270		
4	समटेक	4524	6225	10749		
5	मोडा	5929	10281	16210		
6	कामटी	4485	5871	10356		
7	कुही	5990	6762	12752		
8	भिलापूर	2951	6515	10466		
9	उमरुड	5745	7830	13575		
10	सुरगुड (ग्रामीण)	3420	4545	7965		
11	हिंगण	4888	5989	10877		
12	काटोज	5235	7845	13080		
13	नसाड	5548	6743	12291		
14	कडसहर	4920	5239	10159		
जिल्हा एकूण		68422	93878	162300		

*ध्यान : कृषि विकास अधिकारी, जिल्हा परिषद, नागपूर

..... 215.....

तक्का क्रमांक : 11.8

जिल्हयातील साखर कारखाने : 1999 - 2000 गाळप हंगामासाठी

जिल्हा : नागपूर

क्र.	तहसील	साखर कारखान्याचे नाव	सहकारी/साजगी	गळीत क्षमता (मि. टन)	प्रत्यक्ष गाळप (मि. टन)	साखरेचे उत्पादन (क्विंटल)
1	2	3	4	5	6	7
1	आंदा	श्रीराम सहकारी साखर कारखाना मर्यादित, बाबंदव.	सहकारी	1250	उसाअभावी सन 99-2000चा गाळप हंगाम घेण्यात आला नाही.	
2	हिंगणा	विदभे शेतकरी सहकारी साखर कारखाना मर्यादित, माहगाव.	सहकारी	2500		
3	सावनर	राम गणेश गडकरी सहकारी साखर कारखाना मर्यादित, सावनर.	सहकारी	2500	5160	1550
जिल्हा एकूण				8250	5160	1550

टीप - अनुक्रमांक 2 समोरील नवीन कारखाने उभारणीखाली असल्याने स्तंभ 6 व 7 साठी माहिती निरुक्त आहे.

अध्यायक : आर्थिक सहसंचालक, (साखर), नागपूर.

दुग्ध संस्थांची संख्या (वर्षे 1999-2000)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसिल	दुग्ध सहकारी संस्थांची संख्या	एकूण सभासदांची संख्या	गोळा केलेले दुग्ध एकूण प्रतिदिन (1000 लिटर)	शीत गृहांची संख्या	शीत गृहांची क्षमता (1000 लिटर)	
1	2	3	4	5	6	7	8
1	नागपूरश	1	25	110	-	1	100
2	सावनर	30	2900	1825	5	1	20
3	पाराशिवनी	7	450	365	1	-	-
4	रामटेक	14	825	730	2	1	10
5	मोंदा	15	600	730	2	-	-
6	कामठी	05	270	365	1	-	-
7	कुही	08	330	290	1	-	-
8	भिवापूर	08	390	365	1	-	-
9	उमरुड	08	450	365	1	-	-
10	नागपूरग	10	300	183	1	-	-
11	हिंगण	11	640	548	1	-	-
12	काटोल	31	1675	2592	7	-	-
13	चरखेड	30	1300	1460	4	-	-
14	बळमंगळ	18	810	1460	4	-	-
जिल्हा एकूण		195	11015	11388	31	8	130

टीप - दि. 31.3.99 अखेर एकूण 292 प्राथमिक दुग्ध संस्था होत्या, त्यापैकी सन 99-2000 मध्ये 100 प्राथ. दुग्ध सह. संस्थांची नोंदणी रद्द करण्यात आली. या वर्षी 4 नविन दुग्ध संस्था नोंदविण्यात आल्यात त्यामुळे गेल्या वर्षीच्या तुलनेत या वर्षी प्राथ. दुग्ध संस्थांची संख्या कमी झाली आहे.

अधार - जिल्हा दुग्धशाळा विकास अधिकारी, नागपूर.

.....२१७.....
 तक्रता क्रमांक 11.10

अवधेण प्रवण कार्यक्रमांची प्रगती दर्शविणारा तक्रता [वर्ष - 1999-2000]

जिल्हा - नागपूर

जिल्हातील या कार्यक्रमांतर्गत निवडलेल्या ताकड्यांची संख्या - १ कुही	1) केंद्रीय पुरस्कृत 2) राज्य पुरस्कृत 3) एकूण	50 % 50 % 100 %
---	--	-----------------------

क्र.	विकास शीर्ष	उपलब्ध जमिनीचा आर्थिक तक्ता रुपात लासात	झालेला जर्थ रु. लासात	सर्वांची टक्केवारी	बाब	भौतिक साध्याचा तपशील			
						परिमाण	लक्ष्य	साध्य	साध्यांची टक्केवारी
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	2501	12.45	-	-	क्षेत्र	हेक्टर	415	-	-
एकूण		12.45	-	-	-	-	415	-	-

अधार : प्रकल्प संचालक, जिल्हा ग्रामीण विकास संस्था, नागपूर.

जिल्ह्यातील एकात्मिक आदिवासी विकास कार्यक्रमाची प्रगती

त्यावरील तरतूद व खर्च (वर्षे 1999-2000)

जिल्हा - नागपूर

कार्यक्रमातील अनुसूचित जमाती	1) तालुक्यांची संख्या- 1	4) 1991 च्या जनगणनेप्रमाणे अनुसूचित जमातीची लोकसंख्या
	2) गावांची संख्या- 98	
	3) एकूण लोकसंख्या- 84485	

(रुपये - लाखात)

क्र.सं.	विकास क्षेत्र व उपशाखे	1999-2000 साठी तरतूद		1999-2000 मध्ये झालेला खर्च		टक्केवारी	
		आदिवासी ओ.टी. क्षेत्र एम.क्षेत्र		आदिवासी ओ.टी. क्षेत्र एम.क्षेत्र		आदिवासी ओ.टी. क्षेत्र एम.क्षेत्र	
		3	4	5	6	7	8
(एक) कृषी संलग्न सेवा							
1)	प्रीक संलग्न	9.58	45.72	9.10	36.18	94.99	79.13
2)	पोलीस संलग्न	3.25	-	3.15	-	98.92	-
3)	सडक व पावसाधारण	8.00	35.00	8.00	84.99	100.00	99.99
4)	पशुसंवर्धन	16.80	6.75	16.25	5.50	99.69	81.48
5)	दुग्ध व पशुसंवर्धन विकास	8.98	0.24	1.64	0.08	23.67	33.33
6)	मत्स्य व्यवसाय	2.25	0.00	0.75	0.00	23.08	-
7)	वन	5.50	16.77	5.49	16.66	99.82	99.34
8)	पणव, लोखंड व चकारी	-	-	-	-	-	-
9)	सहकार	2.91	0.71	2.91	0.71	100.00	100.00
एकूण (एक)		68.72	155.19	45.99	144.12	84.31	92.87
(दोन) ग्रामीण विकास							
1)	एकात्मिक ग्रामीण विकास	0.88	8.84	0.22	4.42	37.93	50.00
स्वयंसेवा समिती स्वयंसेवा योजना							
2)	जवाहर नवयुवक योजना	70.17	96.04	65.05	92.02	92.70	95.81
3)	राजगण समी योजना	-	-	-	-	-	-
4)	जमीन सुधारणा	-	-	-	-	-	-
5)	ग्रामीण स्वच्छता कार्यक्रम	8.38	20.95	8.38	20.95	100.00	100.00
6)	इंदिरा आवास योजना	-	-	-	-	-	-
7)	दशलक्ष कुडीरती	-	-	-	-	-	-
8)	अश्वत्थामित राजगण कार्यक्रम	-	-	-	-	-	-
एकूण (दोन)		79.13	125.83	73.65	117.39	93.07	93.29
(तीन) पाटबंधारे व पुर नियंत्रण							
1)	नद्य पाटबंधारे	29.41	291.01	28.50	254.91	87.24	87.59
स्वयंसेवा समिती क्षेत्र विकास कार्यक्रम							
2)	आय फूट विकास	-	-	-	-	-	-
3)	पुर नियंत्रण काम	-	-	-	-	-	-
एकूण (तीन)		29.41	291.01	28.50	254.91	87.24	87.59
(चार) वन विकास							
1)	वन विकास	6.50	20.00	6.50	20.00	100.00	100.00
(पाच) उद्योग व व्यापक काम							
1)	सा. व सहयोग उद्योग	-	-	-	-	-	-
2)	गा. व लघु उद्योग	0.25	2.10	0.25	2.10	100.00	100.00
एकूण (पाच)		6.75	22.10	6.75	22.10	100.00	100.00

तक्ता क्रमांक - 11.11 (पूढे साल)

जिल्हयातील एकात्मिक आदिवासी विकास कार्यक्रमाची प्रगती
त्यावरील तरतूद व सर्व (वर्ष 1999-2000)

जिल्हा - नागपूर		[रुपये - लाखात] [रुपये - लाखात]					
अ.क्र.	विकास शिब व उपाशेप	1999-2000 साठी तरतूद		1999-2000 मध्ये झालेला सर्व		टक्केवारी	
		आदिवासी क्षेत्र	अ. टी. एस. क्षेत्र	आदिवासी क्षेत्र	अ. टी. एस. क्षेत्र	आदिवासी क्षेत्र	अ. टी. एस. क्षेत्र
1	2	3	4	5	6	7	8
(सात) वाहतूक व दळणवळण							
1	साठी व लहान बंदर	-	-	-	-	-	-
2	अंतर्देशीय जलवाहतूक	-	-	-	-	-	-
3	सतत विकास	27.78	249.67	0.71	302.43	2.56	121.13
एकूण (सात)		27.78	249.67	0.71	302.43	2.56	121.13
(सात) सामान्य आर्थिक सेवा							
1	सहाय्य	-	-	-	-	-	-
2	संघात्मक विकास कार्यक्रम	-	-	-	-	-	-
एकूण (सात)		-	-	-	-	-	-
(आठ) सामाजिक आणि सामूहिक सेवा							
1	सामान्य शिक्षण	18.30	53.71	13.79	32.32	34.60	61.11
2	क्रीडा व शारीरिक कल्याण	1.05	1.85	1.05	1.85	100.00	100.00
3	कला व संस्कृती	-	-	-	-	-	-
4	तांत्रिक शिक्षण	9.05	-	0.00	-	-	-
5	वैयक्तिक शिक्षण व औषधी दळणे	-	-	-	-	-	-
6	आरोग्य सेवा	16.74	24.93	15.61	15.60	93.25	62.58
7	गाामीण पाणी पुरवठा व स्वच्छता	50.48	138.11	50.48	133.11	100.00	96.38
8	गृहनिर्माण	-	-	-	-	-	-
9	नगर विकास	-	-	-	-	-	-
10	माहिती व प्रसिध्दी	-	-	-	-	-	-
11	मागासवर्गीयांचे कल्याण	50.20	116.66	46.03	101.35	91.69	86.88
12	कामगार व कामगार कल्याण	1.05	1.00	-	1.00	-	100.00
13	समाज कल्याण	3.00	10.00	2.48	9.88	82.67	98.80
14	प्राध्वन	45.00	15.00	49.80	0.00	110.67	110.67
एकूण (आठ)		192.87	361.26	179.24	295.61	92.93	81.83
एकूण (एक ते आठ)		399.64	1205.06	332.14	1130.53	83.11	94.82
(9) न्युक्लीस प्रोजेक्ट		30.50	-	30.50	-	100.00	-

टिप : यात वार्षिक उपयोजना (टीएसपी) अनुशेष अंतर्गत योजना, राज्यस्तरीय
योजना (टीएसपी) अंतर्भूत आहे.
अधार: एकूण अधिकारी ए. आ. वि. प्र. नागपूर.

जिल्हा - नागपूर

क्र.सं.	कार्य	परिमाण	उद्दिष्ट	साध्य
1	2	3	4	5
1.	अ) कृषक निमेषक ग्रामीण विकास कार्यक्रम	लाभधारकांची संख्या	1720	1285
	ब) जलवाह्य राजमार्ग योजना	लाख मनुष्य दिवस	11.10	10.17
	क) जलसंध्याग स्थापन करण	उद्योग संख्या	2200	2253
6.	अ) अज्ञेय रक्त जमिनाचे वाटप	हक्टर	344.77	12.22
	ब) लाभधारक	संख्या अनु. जमाती	-	-
		अनु. जमाती	-	-
		हक्टर	-	-
7.	पिण्यासाठी स्वच्छ पाणी	बेडी संख्या	130	64
8.	मुलांची रोग प्रतिकार शक्ती वाढविणे			
	1) डी.पी.टी.	मुल संख्या	82519	78531
	2) पोलिओ	मुल संख्या	82519	78613
	3) बी.पी.जी.	मुल संख्या	82519	97908
9.	अ) कुटूंब नियोजन शस्त्रक्रिया	शस्त्रक्रिया संख्या	23400	24419
	ब) समतुल्य शस्त्रक्रिया			
	1) अयुक्त	लाभार्थी संख्या	22000	20159
	2) सी.पी. युवर्स	-	-	5429
	3) अ.अ. वायुवाह	-	19200	14339
11.	अ) अनुचित जातीच्या कुटुंबांना	लाभार्थी संख्या	3430	2337
	अ) सहाय्य			
	ब) अनुचित जमातीच्या कुटुंबांना	लाभार्थी संख्या	3402	3383
	अ) सहाय्य			
14.	सर्व साधनांसाठी गृहनिर्माण			
	क) इतर आवास योजना	लाभार्थी संख्या	1743	1741
	ड) आर्थिक दृष्ट्या दुर्बल घटकासाठी	लाभार्थी संख्या	-	-
	घर बांधणी			
	इ) कमी उत्पन्न घटकासाठी घर बांधणी	लाभार्थी संख्या	-	-
15.	मालिक वस्ती सुधारणा	लाभार्थी संख्या	5625	6247
16.	राज्य जमिनीवरील रोप लागवड	संख्या लाखात	29.00	19.41
	(सामाजिक वनिकरण)			
18.	माहामय वित्त संरक्षण			
	(राज्य भागाची दुकान उघडणे)	संख्या	15	10
19.	खेड्यांसाठी ऊर्जा			
	क) पंप संचाचे विद्युतीकरण	पंप संख्या	1000	1016
	क) वृथावित्त मुली	मुली संख्या	4125	4125
	इ) वृथावित्त पंच बसाविणे	संख्या	300	300

आधार - जिल्हा नियोजन अधिकारी, नागपूर.

तबता क्रमांक-11.13

विशेष घटक योजना (1999-2000 वर्षाकरिता)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	सुदृढ विकास शिर्ष	उपलब्ध झालेली आर्थिक न्तरतूद [रुपये लाखात]	झालेला खर्च [रुपये लाखात]	खर्चाची टक्केवारी
1	2	3	4	5
1.	कृषि व संलग्न सेवा	286.66	270.33	101
2.	ग्रामीण विकास	122.56	122.56	100
3.	घाटबंधार व पूर नियंत्रण (*)	59.50	59.50	100
4.	विद्युत विकास	311.26	311.22	100
5.	उद्योग व स्थापकाम	16.65	16.18	100
6.	वाहतूक व रक्षणवळण	620.00	620.00	100
7.	सर्वसाधारण आर्थिक सेवा	635.81	635.81	100
8.	सामाजिक व सामुहिक सेवा	458.37	448.82	98
जिल्हा एकूण		2490.81	2484.42	100

आधार :- जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, (वर्ग - 1), नागपूर.

जिल्हा : नागपूर

[रुपये -हजारात]

क्र.	लोकसभा/राज्यसभा/विधानसभा/विधान परिषद मतदार संघाचे नाव	मतदार संघाला मंजूर तरतूद	मंजूर कामांची संख्या	मंजूर कामांची संदर्भ वर्षा-तील नवीन कामे	एकूण मंजूर कामांची अंदाजित किंमत	संदर्भ वर्षात झालेला एकूण खर्च
1	2	3	4	5	6	7
अ) लोकसभा सदस्य						
1	श्री विलास मुत्तमवार	20000	-	-	-	-
1	श्री सुबोध मोहिते	20000	-	-	-	-
	एकूण	40000	-	-	-	-
ब) विधानसभा सदस्य						
2	पूर्व नागपूर	6500	41	48	39	10376
3	पश्चिम नागपूर	7084	21	22	43	8071
4	दक्षिण नागपूर	7562	34	35	39	12294
5	उत्तर नागपूर	8571	23	26	49	10584
6	मध्य नागपूर	6500	30	28	58	11084
7	कामठा	6312	32	38	70	12787
8	समटक	3718	25	45	70	9287
9	उमरखेड	5344	23	31	54	10827
10	काटाल	6500	30	41	71	8717
11	कळमश्वर	6500	20	40	60	9253
12	साकिनर	8065	19	32	51	11120
	एकूण	75656	298	388	684	114350

सूचता क्रमांक 11.14(प्रदे चालु)

जिल्हाचा स्थानिक विकास कार्यक्रम वर्ष - 1999-2000

जिल्हा - नागपूर

(रुपये -हजारात)

अ. क्र.	लाकसभा/राज्यसभा/विधानसभा/विधानपरिषद मतदार संघाचे क्षेत्र	मतदार संघाला मंजूर तरतूद	मंजूर कामांची संख्या		मंजूर कामांची अंदाजित किंमत	संदर्भ वर्षात झालेला एकूण खर्च	
1	2	3	4	5	6	7	8
			जुनी(अपूर्ण कामा)	नवीन कामा	वर्षा- एकूण		
क)	विधान परिषद सदस्य						
13	नामदार गडकरी	5500	9	37	46	9440	3557
14	श्री. हजरत हुसैन	700	-	4	4	700	700
15	श्री. डायगवडगण	700	-	7	7	700	700
16	श्री. अ. नाइक	500	-	2	2	495	495
17	श्री. काशीनाथ	3101	21	6	27	6720	2640
18	श्री. पांडुरंग इजार	3750	11	15	26	5739	3750
19	श्री. रणजित दशमुख	5450	5	21	26	7327	4184
20	श्री. बळवंत व डोबट	6500	8	35	38	7428	6244
	एकूण	26201	49	127	176	39049	22270

अ. क्र.	लाकसभा/राज्यसभा/विधानसभा/विधानपरिषद मतदार संघाचे क्षेत्र	राज्यसभामंजूर सदस्यांना मंजूर तरतूद	मंजूर कामांची संख्या		मंजूर कामांची अंदाजित किंमत	संदर्भ वर्षात झालेला एकूण खर्च	
1	2	3	4	5	6	7	8
			जुनी(अपूर्ण कामा)	नवीन कामा	वर्षा- एकूण		
अ)	राज्यसभा सदस्य						
21	श्री. एन. ह. पी. साळवे	-	-	-	-	-	-
22	श्रीमती व. सापई	20000	-	52	52	22200	-
23	श्री. स. तैरूपम	20000	-	1	1	500	375
	एकूण	40000	-	53	53	22700	375

आधार :- जिल्हा नियोजन व विकास परिषद, नागपूर.

तबता क्र. 121

विद्ययापीठ निवडक वतीं माहितीच्या सहाय्या वाचक किंमती

सप्टेंबर-1999 ते मार्च-2000

विद्ययापीठ

(वतीं निवडक मूल्य संपादन)

क्र.	वती	वती	सप्टेंबर 1999	ऑक्टोबर 1999	नोव्हेंबर 1999	डिसेंबर 1999	जानेवारी 2000	फेब्रुवारी 2000
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	साहित्य	सुखी	1060	1128	1157	1041	1055	1061
2.	साहित्य	सुखी	828	845	875	702	724	748
3.	साहित्य	सुखी	528	541	540	580	595	600
4.	साहित्य	सुखी	1045	1149	1109	1101	1145	1184
5.	साहित्य	सुखी	1410	1754	1718	1607	1582	1679
6.	साहित्य	सुखी	1487	1428	1404	1355	1307	1359
7.	साहित्य	सुखी	1170	1178	1125	1174	1191	1121
8.	साहित्य	सुखी	988	983	1058	1122	1084	1055
9.	साहित्य	सुखी	1842	-	-	-	-	-
10.	साहित्य	सुखी	1888	1841	1758	1354	1359	1778
11.	साहित्य	सुखी	2801	2801	2801	2801	2801	2801
12.	साहित्य	सुखी	2175	2175	2175	2175	2175	2175
13.	साहित्य	सुखी	1919	1975	1257	1499	1548	1555
14.	साहित्य	सुखी	2801	2484	2552	2547	2812	2588
15.	साहित्य	सुखी	1131	-	-	-	-	453
16.	साहित्य	सुखी	1204	1420	1849	1505	1470	1728
17.	साहित्य	सुखी	-	-	-	-	-	-
18.	साहित्य	सुखी	785	787	805	827	787	879

तबता क्र. 121 चे चालू.....

तक्ता क्र. 121 पुढे चालू
जिल्ह्यातील निवडक शेती मालाच्या सरासरी घाऊक किंमती

एप्रिल-1999 ते मार्च-2000

जिल्हा- नागपूर

(प्रती सिव्ढल मूल्य रुपयात)

अ. क्र.	शेती मालाचे वर्णन	शेती मालाचा प्रकार	ऑक्टोबर 1999	नोव्हेंबर 1999	डिसेंबर 1999	जानेवारी 2000	फेब्रुवारी 2000	मार्च 2000	वर्षाची सरासरी	मागील वर्षाची सरासरी
1	2	3	10	11	12	13	14	15	16	17
1.	तांदूळ	सुद्धे	1085	1078	1001	1009	1028	1029	1061	886
2.	गहू	कुर्याण	782	762	760	862	796	705	728	642
3.	ज्वारी	संवरित	680	551	581	544	549	557	567	466
4.	हरबरा	देगी	1212	1219	1280	1192	1220	1192	1167	1120
5.	तूर	गवसान	1711	1571	1573	1490	1405	1468	1596	1629
6.	मूग	गवसान	1374	1411	1276	1295	1322	1366	1361	1366
7.	उडीद	काळा	1160	1141	1334	1167	1096	1506	1198	1104
8.	भुईमूग	अगोला	996	1155	1220	1211	1145	1130	1101	1240
9.	तीळ	पांढरा	-	2500	1894	1970	-	-	1829	1683
10.	जवस	गवसान	1824	1783	1705	1713	1501	1644	1781	1694
11.	कापूस	एच 9	2301	2301	2301	2301	2301	2301	2301	2301
12.	कापूस	एच 9	2175	2175	2175	2175	2175	2175	2175	1980
13.	नसूर	गवसान	1525	1568	1545	1450	1405	1278	1427	1165
14.	मिरची	सिनापुर	2331	2652	2475	2437	2251	2162	2447	2689
15.	संत्री	सामपुरी	696	909	895	1088	1023	1338	945	742
16.	एखी	सामनिक	1475	-	-	1325	1048	1486	1409	1108
17.	कुलथा	सामनिक	-	-	-	-	-	-	-	-
18.	सोया-बीन	सामनिक	778	781	789	767	830	834	793	1108

अधार : 1) कृषी उत्पादना बाजार समिती, नागपूर जिल्हा
2) महाराष्ट्र राज्य सहकारी कापूस उत्पादन पणन महासंघ
मर्यादित, नागपूर

जिल्ह्यातील मूख्यालयाच्या ठिकाणाच्या महत्वाच्या वस्तूंच्या मासिक

सरासरी किंमतीची किंमती. (किंमत 0.00 रु. त)

वर्ष- 1999.

जिल्हा- नागपूर

क्र.	वस्तूचे नाव	वस्तूची प्रत/जात	परिमाण	जाने 1999	फेब्रु 1999	मार्च 1999	एप्रिल 1999	मे 1999	जून 1999
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

धान्ये-

1.	तांदुळ	उत्तम	किलो	17.00	17.00	18.00	18.50	19.50	20.00
2.	तांदुळ	मध्यम	-	10.00	10.75	11.00	11.50	12.50	13.00
3.	तांदुळ	हलका	-	9.00	9.00	10.00	10.50	11.50	12.00
4.	गहू	उत्तम	-	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00
5.	गहू	मध्यम	-	9.00	9.00	8.00	8.00	8.00	8.00
6.	ज्वारी	रुबी	-	10.00	10.00	10.00	11.00	11.50	12.00
7.	ज्वारी	हलकित	-	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
8.	बाजरी	मध्यम	-	7.00	7.00	7.50	7.50	8.00	8.00

डाळी :-

9.	ज्वर डा.	मध्यम	किलो	30.50	28.00	25.00	24.50	23.50	20.00
10.	चना डा.	-	-	21.00	17.50	16.50	16.50	18.50	17.50
11.	मुग डा.	-	-	28.00	28.00	27.00	27.50	28.50	30.00
12.	उडीदि डा.	-	-	28.00	27.50	26.50	26.00	26.50	29.00
13.	मसूर डा.	-	-	28.00	28.00	22.50	22.00	23.00	24.00

सास व गूट

14.	सास	सू.बा.	किलो	15.00	15.05	15.00	15.00	15.00	15.00
15.	सास	चथादू	-	9.05	9.05	9.05	9.05	9.05	9.05
16.	गूट	सू.दि.	-	14.00	13.50	14.00	15.00	15.00	15.00

.....
 क्र. 12.2 पुढे चालू

जिल्ह्यातील मूल्यांच्या ठिकाणांच्या महत्त्वाच्या वस्तूंच्या मासिक

सरासरी किंमती (किंमत ०.०० रु. ता)

वर्ष- 1999.

जिल्हा- नागपूर

अ. क्र.	वस्तूचे नाव	वस्तूची प्रत/जात	परि- नाय	जुलै 1999	ऑगस्ट 1999	सप्टें. 1999	ऑक्टो. 1999	नोव्हें. 1999	डिसे. 1999	वर्षाची सरासरी	मागील वर्षाची सरासरी
1	2	3	4	11	12	13	14	15	16	17	18

धान्ये-

1.	तांदुळ	उत्तम	किलो	20.00	20.00	20.00	20.00	20.00	20.00	19.17	18.08
2.	तांदुळ	मध्यम	"	13.00	13.00	13.00	13.00	13.00	13.00	12.23	13.59
3.	तांदुळ	हलका	"	12.00	12.00	12.00	12.00	12.00	12.00	11.17	10.66
4.	गहू	उत्तम	"	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	7.50	9.79	10.70
5.	गहू	मध्यम	"	8.00	8.00	8.00	8.00	8.25	6.50	8.11	9.30
6.	ज्वारी	राजी	"	12.00	12.00	12.00	12.00	12.25	13.00	11.51	10.62
7.	ज्वारी	सोरीत	"	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	-	-
8.	बाजरी	मध्यम	"	8.00	8.00	8.00	8.00	8.50	10.00	7.96	8.10

डाळी :-

9.	तूर डा.	मध्यम	किलो	30.00	30.00	32.00	34.00	33.75	30.00	29.69	31.09
10.	चना डा.	"	"	17.00	17.50	18.00	19.75	20.50	19.00	18.27	23.10
11.	सुज डा.	"	"	28.50	28.50	27.00	28.00	28.00	28.00	27.92	27.67
12.	उडीब डा.	"	"	28.25	27.25	27.00	27.00	28.00	30.00	27.58	24.83
13.	मत्तूर डा.	"	"	24.00	24.00	24.00	24.00	24.50	23.00	24.17	24.72

सालर व मूळ :-

14.	सालर	उ.ना.	किलो	15.45	15.50	15.50	15.50	15.50	15.00	15.58	15.95
15.	सालर	चवदाडू	"	9.05	9.05	9.05	9.05	9.05	9.05	9.05	9.05
16.	मूळ	मू.दि.	"	15.00	16.00	16.00	15.00	15.00	15.00	14.87	19.08

क्र. 12.2 पुढे चालू

तस्ता क्र. 122 पुढे चालू ..

जिल्ह्यातील मुख्यानद्यांच्या ठिकाणांच्या महत्वाच्या वस्तूंच्या मासिक

साप्ताहिक किंमत - किंमती किंमत 0.00 रु. त

जिल्हा: नागपूर

वर्ष- 1999

अ. क्र.	वस्तूचे नाव	वस्तूची प्रत्येकीत.	एरि- नाव	जाने 1999	फेब्रु 1999	मार्च 1999	एप्रिल 1999	मे 1999	जून 1999
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

तेल-

17.	गोडतेल	भुईमूग	किलो	46.50	46.00	45.00	44.00	44.00	42.00
18.	सो. तेल	सुटे	-	77.50	67.50	70.00	69.00	68.00	72.50
19.	वन तूप	डालडा	-	50.00	50.00	47.00	44.00	44.00	42.00

दुध व दुधजन्य पदार्थ-

20.	सुटे दुध	म्हशीचे	लिटर	12.00	12.00	12.00	12.00	12.00	12.00
21.	शुद्ध तूप	-	किलो	160.00	160.00	160.00	160.00	160.00	160.00

मांस व मासे-

22.	मांस (दोस्त) चो	-	किलो	105.00	105.00	105.00	105.00	105.00	105.00
23.	ताजे मासे	धा. म.	-	60.00	60.00	60.00	60.00	60.00	60.00
24.	अंडी (कोव्ही) ची	-	डझन	21.00	21.00	21.00	21.00	21.00	21.00

मत्स्यपाल्ये पदार्थ-

25.	सेमवामे	मध्यम	किलो	28.00	28.00	28.00	28.00	28.00	28.00
26.	सोबरे	सु वाटी	-	64.00	61.00	60.00	60.00	62.00	65.00
27.	मिचो	सु सके.	-	48.00	48.00	42.00	38.00	38.00	38.00

फळे व भाजीपाला-

28.	केळी म.	जळगाव	डझन	8.25	8.00	8.00	8.00	8.00	8.50
29.	कांदे	मध्यम	किलो	8.00	6.00	5.00	5.00	5.00	6.50
30.	बटाटे	मध्यम	-	6.00	4.75	4.50	5.50	6.00	6.00

पेये-

31.	चहा	OTC मती	किलो	140.00	134.75	127.00	120.00	120.00	120.00
32.	काँफी	पावडर	100 g	15.00	15.00	15.00	15.50	15.50	15.50

तस्ता क्र. 122 पुढे चालू

.....
 क्र. 12.2 फुडे चालू

जिल्ह्यातील मुख्यालयाच्या ठिकाणाच्या महत्वाच्या वस्तूंच्या मासिक

सरासरी किंमतीची किंमती. (किंमत 0.00 रु. त)

जिल्हा: नागपूर

वर्ष: 1999.

क्र.	वस्तूचे नाव	वस्तूची प्रकृत जात	परिमाण	जुलै 1999	ऑगस्ट 1999	सप्टेंबर 1999	ऑक्टो. 1999	नोव्हें. 1999	डिसे 1999	वर्षाची सरासरी	मागील वर्षाची सरासरी
1	2	3	4	11	12	13	14	15	16	17	18

तेल:-

17.	मोडेतेल	मूर्डूम	किलो	49.50	42.00	48.00	45.25	42.50	41.00	43.73	49.70
18.	सो. तेल	सुटे	-	70.00	74.50	79.00	80.00	80.00	80.00	74.00	79.85
19.	वन. तूप	डालडा	-	39.00	38.00	39.00	40.00	40.00	40.00	42.75	50.08

दुध व दुग्धजन्य पदार्थ:-

20.	सुटे दुध	महशीचे	लिटर	12.00	12.00	12.00	12.00	12.00	12.00	12.00	11.75
21.	गुळ तूप	-	किलो	160.00	160.00	160.00	160.00	160.00	160.00	160.00	158.42

मांस व मासे:-

22.	मांस (बोकळाचे)	-	किलो	105.00	105.00	105.00	105.00	105.00	105.00	105.00	102.13
23.	ताजे मासे	फ्या. म.	-	60.00	60.00	60.00	60.00	60.00	60.00	60.00	59.42
24.	अंडी/कॉबोची	-	डझन	21.00	21.00	21.00	21.00	21.00	21.00	21.00	19.20

मसाल्याचे पदार्थ:-

25.	शेंगदाणे	मध्यम	किलो	28.00	28.00	28.00	28.00	28.00	29.00	28.08	28.58
26.	सोबरे	सु. चाटी	-	65.00	61.25	60.00	60.00	61.25	65.00	62.04	70.74
27.	मिरची	सु. सके.	-	38.00	38.00	38.00	38.00	38.00	38.00	40.00	37.87

फळे व भाज्यापाला:-

28.	केळी म.	जळमाचू	डझन	8.00	9.00	9.00	9.00	9.00	8.50	8.44	8.85
29.	कांदे	मध्यम	किलो	8.00	7.00	9.00	7.50	6.00	5.50	6.54	15.04
30.	बटाटे	मध्यम	-	7.00	6.00	6.00	6.00	6.00	5.50	5.77	9.83

पेये:-

31.	चहा	OTC/मती	किलो	127.50	127.50	132.00	127.50	132.50	140.00	129.90	131.82
32.	कॉफी	घावडर	100 g	15.50	15.50	15.50	15.50	15.50	15.50	15.37	17.13

.....
 तल्ला क्र. 12.2 पुढे चालू :

जिल्ह्यातील मूल्यालयाच्या ठिकाणाच्या महत्त्वाच्या वस्तूंच्या मासिक

समासरी किंमती (किंमत "0.00" रु. तो

जिल्हा- नागपूर

वर्ष- 1999.

क्र.	वस्तूचे नाव	वस्तूची प्रत/जात	परिमाण	जाने 1999	फेब्रु 1999	मार्च 1999	एप्रिल 1999	मे 1999	जून 1999
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

जळण व दिवाबत्ती-

33.	रोकेल	-	लिटर	2.90	2.90	2.90	2.90	2.90	2.90
34.	लाकूड	जळाऊ	40की.	80.00	80.00	80.00	80.00	80.00	80.00
35.	कोळसा	लाकडी	-	275.00	275.00	275.00	275.00	275.00	275.00

कपडे-

36.	साडी	15 मी.	1 नम	190.00	190.00	190.00	190.00	190.00	190.00
37.	शर्टींग	टेरीको.	मिटर	150.00	150.00	150.00	150.00	150.00	150.00
38.	पोलका कापड	2 X 2	1 नम	55.00	55.00	55.00	55.00	55.00	55.00

भांडी-

39.	पातेले	स्टील	किलो	117.50	110.00	114.00	120.00	120.00	120.00
40.	पातेले	पेटाळ	-	140.00	135.00	143.00	155.00	155.00	155.00

वापरातील संगीण वस्तू-

41.	प्रसाधन साबण	त्वस	100 ग्रॅम	10.00	10.00	10.50	10.50	10.00	9.50
42.	धुण्याचा साबण	501	250 ग्रॅम	14.50	14.50	14.50	14.50	14.50	14.50
43.	दुधपेट, कोलगेट	कोलगेट	100 ग्रॅम	21.50	21.50	21.50	22.50	22.50	22.50
44.	केसतेल	टाटा हे. ऑ.	100 ग्रॅम	17.00	17.00	17.00	17.00	17.00	17.00
45.	सुपारी	मध्यम	किलो	120.00	122.50	128.50	144.00	157.00	158.00
46.	चिडी	-	25नम	4.00	4.00	4.00	4.00	4.00	4.00
47.	सिंगार	घनासा	10नम	7.50	7.50	7.50	7.50	7.50	7.50

तल्ला क्र. 12.2 पुढे चालू

तक्ता क्र. 12.2 पृष्ठ चालू

जिल्ह्यातील मुख्यसध्याच्या ठिकाणांच्या महत्वाच्या वस्तूंच्या मासिक

सरासरी किंमते किंमती. (किंमत '0.00' रु. तो

जिल्हा: नागपूर

वर्ष: 1999.

क्र.	वस्तूचे नाव	वस्तूची एकता	मि. माप	जुलै 1999	ऑगस्ट 1999	सप्टें 1999	ऑक्टो. 1999	नोव्हें. 1999	डिसे 1999	वर्षाची सरासरी	मागील वर्षाची सरासरी
1	2	3	4	11	12	13	14	15	16	17	18

कठन व दिवाळती-

33.	रोकेल	—	लिट्र	2.90	2.90	2.90	2.90	2.90	2.90	2.90	2.90
34.	लाकड	जळजळ	किं.	80.00	80.00	80.00	80.00	80.00	80.00	80.00	69.58
35.	कोळसा	लाकडी	—	275.00	275.00	275.00	275.00	275.00	275.00	275.00	255.92

कपडे:-

36.	साडी	45 मी.	1 नम	190.00	190.00	190.00	190.00	190.00	190.00	190.00	152.92
37.	शर्टिंग	टेरीकोट	मिटर	150.00	150.00	150.00	150.00	150.00	150.00	150.00	56.83
38.	पोलका	1 X 2	1 नम	55.00	55.00	55.00	55.00	55.00	55.00	55.00	14.33

भांडी:-

39.	घातेले	स्टील	किलो	120.00	120.00	120.00	120.00	115.00	110.00	117.21	125.20
40.	घातेले	पितळ	—	155.00	155.00	155.00	155.00	147.50	140.00	149.21	95.21

उपघातील सामान वस्तू:-

41.	प्रसाधन	नस	100	9.75	10.50	10.50	9.75	9.50	10.00	10.04	9.35
	साबण		किंम								
42.	धुण्याल	501	250	14.50	14.50	14.50	14.50	14.50	14.50	14.50	14.35
	साबण		किंम								
43.	दुधपेट	कोलगेट	100	22.75	22.50	22.50	22.50	22.50	24.00	22.73	20.55
			किंम								
44.	केमते	टाटा	100	17.00	17.00	17.00	17.00	17.00	17.00	17.00	14.33
		हे.डॉ	किंम								
45.	सुपारि	नय्यन	किलो	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	125.50
46.	चिडी	—	किंम	4.00	4.00	4.00	4.00	4.00	4.00	4.00	4.17
47.	सिगा	पनामा	10नम	7.50	7.50	7.50	7.50	7.50	7.50	7.50	8.40

अधार: जिल्हा सांख्यिकी कार्यालय, नागपूर.

तखता क्र. 123

कामगारांचे माहक किमतीचे निर्देशांक सन 1999-2000.

(मासामुत वर्ष = 1982 = 100)

जिल्हा - नागपूर

केंद्र - नागपूर

क्र. क्र.	महिना	वर्ष	जन्म मट	पान, सुपारी तंबाखू इ.	इंधन व दिव्याबती	घरबा- धणी	कापड, बिछाने व सावज्राणे	संकीर्ण	सर्वसाधारण निर्देशांक
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	एप्रिल	1999	414	628	391	611	273	457	432
2.	मे	1999	412	657	391	611	273	458	432
3.	जून	1999	418	648	391	611	273	458	435
4.	जुलै	1999	424	679	391	622	273	460	440
5.	ऑगस्ट	1999	434	679	387	622	273	460	445
6.	सप्टेंबर	1999	432	679	387	622	273	460	445
7.	ऑक्टोबर	1999	435	681	387	622	273	461	447
8.	नोव्हेंबर	1999	438	689	390	622	273	461	442
9.	डिसेंबर	1999	414	670	390	622	283	458	435
10.	जानेवारी	2000	413	690	391	638	283	461	438
11.	फेब्रुवारी	2000	408	691	392	638	283	461	435
12.	मार्च	2000	423	703	412	638	283	479	447
वार्षिक सरासरी 1999-2000			421	678	392	623	276	461	439

अध्याय - कामगार अधिष्ठात यांचे कार्यालय, मुंबई.

...
तक्ता क्र. 13.1

जिल्ह्यातील पोलीस अधिकारी/कर्मचा-यांची एकूण संख्या,

सन 1999-2000.

जिल्हा: नागपूर

क्र. क्र.	बाब	संख्या
1	2	3

1. पोलीस अधिकारी/कर्मचा-यांची संख्या-

क) पोलीस उप महानिरीक्षक (वर्ग-1)	1
ख) पोलीस अधकृत	1
ग) पोलीस उप अधकृत	6
घ) पोलीस सह अधकृत	11
च) पोलीस अधिक्षक/समादेशक	4
छ) पोलीस सहाय्यक अधिक्षक	6
ज) पोलीस उप अधिक्षक	28
झ) पोलीस निरीक्षक	83
ट) पोलीस उप निरीक्षक	499
ठ) पोलीस जमादार	500
ड) पोलीस हवालदार	1801
ढ) पोलीस शिपाई	6963

एकूण पोलीस अधिकारी/कर्मचा-यांची संख्या 9908

2. पोलीस ठाणे	61
3. अऊट पोस्ट	42
4. सब पोस्ट	18
5. लोकअऊट	83
6. पोलीस ठाणे, अऊट पोस्ट व सब पोस्ट अंदिची त्रांय असलेली गावे व शहरे	40

7. पोलीस यंत्रांना एकूण सक्तीर लासतात 7338

- अ. नं. - 1) पोलीस अधकृत, नागपूर शहर, नागपूर.
 2) पोलीस अधिक्षक (ग्रामीण), नागपूर.
 3) पोलीस अधिक्षक, लोहमार्ग, नागपूर.
 4) समादेशक, राज्य सलीब पोलीस बलगत
 क्र. 4 व 18, नागपूर.

जिल्हयातील गृहघरा संबंधीची अकरडेवारी, सन 1999-2000.

जिल्हा : नागपूर

क्र.	गृहघराचे प्रकार	प्रकार, मांची संख्या	चौकशी जप्त लेली प्रकरणे	मागील वर्षीची कोर्टात जाऊ जप्त लेली प्रकरणे	न्यायालयात चौकशीसाठी प्रविष्ट केलेली प्रकरणे	न्यायालयाने काढून टाकलेली, शिक्षा दिलेली, जामीन दिल्यासह निकाली काढलेली प्रकरणे	निर्दोष म्हणून सोडलेली प्रकरणे	दोषी जप्त लेली प्रकरणे	वर्षाने शेवटी न्यायालयातील फलंजीत प्रकरणे
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

1.	दलालगार गृहघरात मजदत करणे	-	-	-	-	-	-	-	-
2.	दलालगार गृहघराबाबत फट करणे	3	-	-	3	-	-	-	3
3.	सार्वजनिक शांतता, सुरक्षितता व न्यायाबाबतचे गुहे.	370	90	2045	225	275	155	16	2397
4.	जखतीविषयक मंजीर गुहे.	3202	506	17934	2305	610	527	67	19629
5.	जखती व मालमत्ता विषयक किंवा यवत मालमत्ता विषयक मंजीर गुहे.	2549	430	5981	700	315	228	34	6374
6.	जखतीविषयक फिरकोड गुहे.	2832	347	17002	1951	1490	835	123	17473
7.	मालमत्ता विषयक फिरकोड गुहे.	5053	1024	13749	1392	835	294	77	14243
8.	वर न नोंदलेले इंडी-घन पिनलकोड सातील इतर गुहे.	2402	1234	12373	2503	1323	1065	143	13873
एकूण (1 ते 8)		16926	3071	70330	9934	4902	3114	400	74575

संज्ञा क्र. 13.2 मुंबई चालू.

जिल्ह्यातील मुह्या संबंधीची अकडेवारी, सन 1999-2000.

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	मुह्याचे प्रकार	प्रकरणांची संख्या	बौक्शी चालू असलेली प्रकरणे	मागील वर्षाची कोर्टात चालू असलेली प्रकरणे	न्यायालयात बौक्शी साठी प्रकृष्ट केलेली प्रकरणे	न्यायालयाने काढून टाकलेली, शिक्षा दिलेली, जामीन दिव्यासह निकाली काढलेली प्रकरणे	निर्दोष म्हणून सोडलेली प्रकरणे	दोषी असलेली प्रकरणे	वर्षाचे शेवटी न्यायालयातील प्रलंबीत प्रकरणे
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

3. वर नमूद न केलेले इतर मुह्ये.

क्रिमिनियल रिग 9243 794 5247 8285 7353 5545 501 6047

स्थानिक कायद्यांमधील प्रलंबीत ठरलेले मुह्ये.

स. बी. एच. 1 अ. 1547 4 4 5

या कायद्यांमधील मुह्ये.

एकूण 9 (१+२) 9247 797 5251 8290 7353 5545 501 6049

एकूण 1 ते 6 व 9 (क+स) 20172 4403 12287 17354 1255 6070 901 13307

अध्याय- 1) सहाय्यक पोलीस अधीक्षक मुह्ये शाखा - 1, नागपूर.

2) पोलीस अधीक्षक, नागपूर ग्रामीण, नागपूर.

.....
 तमना क्र.13.3

पुरवठात वास्तव वेतले कुहेगार, सन 1999-2000.

जिल्हा = नागपूर

अ. क्र.	बाब	पुरुष	स्त्रिया	एकूण
1	2	3	4	5
1.	रेवे अर्थिनियम.	1377	10	1387
2.	मुंबई पोलिस अर्थिनियम.	227	0	227
3.	मुंबई वारुवंदी अर्थिनियम.	7	1	8
4.	क्रिमीनल प्रोसीजर कोड अर्थिनियम.	135	0	135
5.	घरफोडी आणि चोरी.	152	3	155
6.	सोटे वस्तुऐक्य व तसवणूक.	32	0	32
7.	सुन.	69	12	81
8.	डाके आणि चोरी.	34	-	34
9.	हत्या व कुलापत करणे.	52	-	52
10.	फुल लायन पंजविले व बलात्कार.	16	-	16
11.	लष्करी गुहे.	-	-	-
12.	इतर.	118	12	130
		एकूण:-	50	2219

अधीक्षक, नव्यवर्ती कारागृह, नागपूर.

तबता क्र. 13.4

तूरुंगारा बाबुल केलेल्या मुलेगाचे वयोगटांनुसार व शैक्षणिक

वाचतेनुसार वगीकरण, सन 1999-2000.

जिल्हा - नागपूर

क्र.	वाक	मुकुण	स्त्रिया	एकुण
1	2	3	4	5

1.	18 वर्षांतलिल.			
	1.1) अशिक्षित.	29	-	29
	1.2) अशिक्षित फक्त वाचता येणारे.	8	-	8
	1.3) वाचता व लिहिता येणारे	58	-	58
2.	18 ते 21 वर्ष			
	2.1) अशिक्षित.	107	1	108
	2.2) अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	22	2	24
	2.3) वाचता व लिहिता येणारे	265	4	269
3.	22 ते 25 वर्ष			
	3.1) अशिक्षित.	59	1	60
	3.2) अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	30	1	31
	3.3) वाचता व लिहिता येणारे	215	7	222
4.	21 ते 40 वर्ष			
	4.1) अशिक्षित.	147	2	149
	4.2) अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	11	2	13
	4.3) वाचता व लिहिता येणारे	218	7	225
5.	41 ते 60 वर्ष			
	5.1) अशिक्षित.	201	6	207
	5.2) अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	28	1	29
	5.3) वाचता व लिहिता येणारे	507	12	519
6.	61 वर्षांवरील.			
	6.1) अशिक्षित.	53	1	54
	6.2) अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	-	-	-
	6.3) वाचता व लिहिता येणारे	35	3	38
7.	एकुण			
	7.1) अशिक्षित.	606	11	617
	7.2) अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	103	6	109
	7.3) वाचता व लिहिता येणारे	1453	33	1486

अधिकार अधिकारक, नववर्ती कारागार, नागपूर.

.....
 क्र. 135

द्वितीय व तृतीय न्यायालयात निकालात काढलेली कामे/प्रकरणे.

सन 1999-2000.

जिल्हा - नागपूर

द्वितीय				तृतीय			
मूळ		अपील		मूळ		अपील	
नियमित	संकीर्ण	नियमित	संकीर्ण	नियमित	संकीर्ण	नियमित	संकीर्ण
1	2	3	4	5	6	7	8

417 1770 512 478 130730 2004 83 3705
 10 2 9 22

* हस्तांतरित कौटुंबिक न्यायालय

** समाधान

टीप - जिल्हा वंडाधिकारी व कार्यकारी वंडाधिकारी यांनी
 ज्या प्रकरणावर निर्णय दिलेला आहे अशा प्रकरणाचा यात
 समावेश नाही.

अध्यापक - जिल्हा व तंत्र न्यायाधीश, नागपूर

जिल्ह्यातील बँक कार्यालये, वर्गीकृत बँकांची संख्या, ठेवी व कर्ज 1999-2000 करिता

जिल्हा :- नागपूर

अ. क्र.	तहसील	बँकांची कार्यालये असलेली गांवे व शहरे	बँकेतील कर्मचा-यांची संख्या	वर्गी-कृत बँका	वर्गीकृत बँकांची शाखा, कार्यालये	वर्गीकृत बँकांच्या ठेवी रु. लाखात	वर्गीकृत बँकांच्या अमाऊ रकमा रु. लाखात	सहकारी बँका व त्यांच्या शाखा
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	नागपूर(श)	1	6330	33	152	उ. ना.	उ. ना.	53
2.	सावनेर	10	208	-	11	---	---	8
3.	पारशिवनी	6	96	-	7	---	---	4
4.	रामटेक	10	156	-	10	---	---	5
5.	मौदा	8	115	-	8	---	---	9
6.	कामठी	9	221	-	9	---	---	5
7.	कुही	9	91	-	9	---	---	5
8.	भिचापूर	5	65	-	5	---	---	5
9.	उमरुड	12	180	-	11	---	---	8
10.	नागपूर(गा)	7	170	-	12	---	---	7
11.	हिंगणा	9	134	-	11	---	---	8
12.	काटोल	9	168	-	9	---	---	7
13.	नरखेड	10	172	-	10	---	---	10
14.	कळमेरुवर	5	98	-	5	---	---	5
जिल्हा बेरीज:-		110	8254	33	269	68994	39074	139

टीप :- 1) स्तंभ 7 व 8 ची माहिती तालुकावार उपलब्ध नसल्यामुळे फक्त जिल्ह्याची माहिती दर्शविलेली आहे.

2) स्तंभ क्र. 5 मधील बँकांची माहिती नागपूर शहर वगळता उर्वरित तालुक्यासाठी उपलब्ध नाही तसेच रकमा क्र. 9 मधील कर्मचा-यांनी 1999-2000 या वर्षात स्वेच्छा निवृत्ती पत्करल्याने व नियत वयोमानानुसार कर्मचारी सेवानिवृत्त झाल्याने गतवर्षाच्या तुलनेत या वर्षी बँकेतील कर्मचा-यांच्या संख्येत घट दिसून येते.

अध्याय :- अग्रणी जिल्हा प्रबंधक, बँक ऑफ इंडिया, नागपूर.

.....249.....

तबता क्र. 14.2

जिल्ह्यातील अ. मार्च 2000 रोजी चालू असलेल्या
संपन्न भांडवली संस्था.

जिल्हा :- नागपूर

मर्यादित भागभांड- वल असलेल्या संस्था		हमीद्वारे मर्यादित असलेल्या आणि न्यायासाठी काम न करणा-या संस्था		एकूण
सार्वजनिक	साजगी	सार्वजनिक	साजगी	
1	2	3	4	5
408	2438	9	8	2863

अधार- कंपनी व्यवहार खाते, कायदा, न्याय आणि कंपनी
व्यवहार मंत्रालय, भारत सरकार, नवी दिल्ली.

तबता क्र. 14.3

उत्तरविलेच्या विमापत्रांची संख्या व
विम्याची रक्कम, सन 1999-2000.

जिल्हा :- नागपूर

क्र. क्र.	बाब	परिमाण	तपशील 1999-2000
1	2	3	4

1. साला.	संख्या	13
2. उत्तरविलेली विमापत्रे.	संख्या	110196
3. व्यपगत विमापत्रे.	संख्या	3. ना.
4. विम्याची रक्कम.	रु. हजारात	6531200

अधार- भारतीय जीवन विमा निगम, नागपूर

जिल्ह्यातील चित्रपटगृहाविषयी अकडेवारी, सन 1999-2000.

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसील	कायमस्वरुपाची चित्रपटगृहे		फिरती चित्रपट गृहे		बिडडीचे केंद्रे		वसूल केलेला करमणूक कर (रु. '000')
		संख्या	प्रत्येक सेळासाठी असलेली असनक्षमता	संख्या	प्रत्येक सेळासाठी असलेली असनक्षमता	संख्या	प्रत्येक सेळासाठी असलेली असनक्षमता	
1	2	3	4	5	6	7	8	9

1. नागपूर(श)	24	20347	-	-	-	-	-	57603
2. सावनेर	-	-	-	2	889	6	325	288
3. पारशिवनी	-	-	-	1	450	5	245	112
4. रामटेक	1	440	-	-	-	7	275	105
5. मौदा	-	-	-	-	-	2	80	10
6. कामठी	3	1729	-	-	-	8	400	1585
7. कुही	-	-	-	2	550	3	120	65
8. भिवापूर	-	-	-	3	540	1	40	148
9. उमठेड	2	1283	-	-	-	3	120	734
10. नागपूर(मा)	-	-	-	-	-	2	115	31
11. हिंमणा	-	-	-	1	400	5	335	80
12. काटोल	1	500	-	1	140	4	200	348
13. नरसेड	-	-	-	1	400	7	250	105
14. कळमेडक	-	-	-	1	400	3	215	107

जिल्हा बेरिज :- 31 24579 12 3789 58 2780 61279

टिप:- 1) नागपूर येथील शाम, भारत व अनंद आणि कामठी येथील सुदामा व कृष्णा ही चित्रपटगृहे पूर्णपणे बंद आहेत.

2) वसूल करमणूक कर प्राप्तीत स्तंभ 9 नागपूर शहर मध्ये दि. 31 केवळ अधोपयोगातील प्राप्त करमणूक कराच्या रकमेचा समावेश आहे.

3) 1999-2000 या वर्षाकरिता शासनाकडून रु. 6,90,00,000/- वसुलीचे उद्दिष्ट प्राप्त झाले त्या अनुषंगाने रु. 6,12,77,380/- करमणूक कराची वसुली झाली ती उद्दिष्टाचे 88.82% टक्के आहे.

अधार :- जिल्हाधिकारी कार्यालय, (करमणूक शाखा), नागपूर.

गोळा केलेली अल्पबचत गुंतवणूक व खातेदारांची संख्या, सन 1999-2000.

जिल्हा - नागपूर

(रु. लाखात)

अ. क्र.	योजनेचे नाव	सन 1999-2000 अखेर खातेदारांची संख्या	सन 1998-99 मधील गुंतवणूक		सन 1999-2000 मधील गुंतवणूक	
			दोबळ	नवत	दोबळ	नवत
1	2	3	4	5	6	7

1.	टपाल बचत खाते	-	7088.58	-4.27	8441.75	-119.39
2.	संचित मुदत ठेव	-	-	-	-	-
3.	पुनरावर्ती ठेव	82847	6242.83	2084.01	7215.14	2537.33
4.	समयबद्ध ठेव	-	643.14	153.48	772.09	257.95
5.	सार्वजनिक भ. नि. निधि स्टेट बँक	52246	6153.77	3775.00	7279.05	5045.75
6.	सार्वजनिक भ. नि. निधि टपाल खाते	-	488.72	439.73	704.97	582.63
7.	राष्ट्रीय बचत प्रमाणपत्रे (2 ते 7 मालिका)	-	-	-19.93	-	11.57
	आ 8 ची मालिका	-	4017.14	2814.44	5126.92	3583.65
8.	इंदिरा विकास पत्रे	-	1681.16	1084.40	502.29	-318.22
9.	किसान विकास पत्रे	-	6267.74	3336.46	7682.04	3399.00
10.	मासिक प्राप्ती योजना	-	4112.97	3374.55	5840.75	3784.01
11.	रा. ब. पा. - 87	-	-	-476.04	-	-383.34
12.	सामाजिक सुरक्षापत्रे	-	-	-	-	-
13.	इतर सर्व योजना	-	-	-	-	-
14.	राष्ट्रीय बचत योजना-1992	-	7.10	-39.83	5.00	-29.49

एकूण :- 135193 38703.15 16522.00 43570.00 18356.45

जिल्ह्यातील अल्पबचतीचे लक्ष्य रु. 13500.00 लाख (135 कोटी) 98-99 चा वर्षाकरीता जिल्ह्यातील अल्पबचतीचे लक्ष्य रु. 17300.00 लाख (173 कोटी) 99-2000 चा वर्षाकरीता तसेच गुंतवणूक 18356.45 लाख (183.56 कोटी) इतकी करण्यात आली आहे व टक्केवारी 100% झालेली आहे.

आधार :- सहायक संचालक, अल्पबचत योजना, जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर.

.....248.....
 तमता क्र. 15.3

तहसीलनिहाय गोळा केलेला जमीन महसूल, सन 1999-2000.

जिल्हा - नागपूर

[रु. हजारात]

अ. क्र.	तहसील	चालू वर्षाची जमीन महसूलाची एकत्रित मागणी (पूर्वीची जमा रकम सोडून)	एकत्रित जमीन महसूलाची एकदाची (अधिकृत व अनाधिकृत)	एकत्रित जमीन महसूलाची एकूण मागणी	स्ट	निलंबित वसुली	वसुली पात्र	प्रत्यक्ष वसुली	जमीन महसूल देणा-या खातेदारांची संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	नागपूरशहा	39	29	68	-	-	68	47	12273
2.	सावनेर	158	61	217	-	-	217	77	11861
3.	पारशिवनी	119	99	218	22	-	196	82	17848
4.	रामटेक	59	21	80	-	-	80	203	13388
5.	मौदा	131	54	185	25	-	160	138	12934
6.	कामठी	113	28	141	-	-	141	112	7174
7.	कुही	149	64	213	-	-	213	202	32208
8.	भिवापूर	77	6	83	-	-	82	241	16558
9.	उमळेड	298	75	371	-	-	371	202	19011
10.	नागपूरशा	100	31	131	-	-	131	128	20815
11.	हिंमणा	75	38	113	-	-	112	128	16617
12.	काटोल	101	53	154	-	-	154	179	14516
13.	नरखेड	130	180	310	-	-	311	114	17410
14.	कळमेजर	130	82	212	-	-	212	194	14228
जिल्हा एकूण :-		1675	821	2496	47	-	2448	2050	226787

अर्थार:- जिल्हाधिकारी कार्यालय, (महसूल शाखा), नागपूर.

.....244....

तबता क्र. 15.4

मुख्यालये आणि त्यात छापलेली व प्रकाशित केलेली वर्तमानपत्रे

आणि नियतकालिके, 31.3.2000 चा दिवशी.

जिल्हा- नागपूर

क्र. क्र.	तहसील	मुख्यालयाची संख्या	छापलेली व प्रकाशित केलेली वर्तमानपत्रे व नियतकालिके									
			दैनिक					साप्ताहिक				
			मराठी	हिंदी	इंग्रजी	इतर	एकूण	मराठी	हिंदी	इंग्रजी	इतर	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1.	नागपूरश	628	20	15	5	-	40	93	30	-	3	128
2.	सावनेर	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.	घारशिबनी	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4.	रामटेक	4	-	-	-	-	-	3	-	-	3	6
5.	मौदा	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.	कामठी	14	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-
7.	कुही	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8.	भिवापूर	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9.	उमछे	9	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
10.	नागपूर(गा)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11.	हिमणा	2	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
12.	काटोल	7	-	-	-	-	-	3	-	-	-	3
13.	नरसेड	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14.	कळमेडवर	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
जिल्हा एकूण-		698	21	15	5	-	41	101	30	-	6	137

तबता क्र. 15.4 पुढे सुरु....

.....245.....

तक्ता क्र. 15.4 पुढे चालू..

मुद्रणालये आणि त्यात छापलेली व प्रकाशित केलेली वर्तमानपत्रे

आणि नियतकालिके, 31.3.2000 या दिवशी.

जिल्हा- नागपूर

अ. क्र.	तहसील	मुख- पाल यांची संख्या	छापलेली व प्रकाशित केलेली वर्तमानपत्रे व नियतकालिके										
			पाक्षिक					मासिक					
			मराठी	हिंदी	इंग्रजी	इतर	एकूण	मराठी	हिंदी	इंग्रजी	इतर	एकूण	
1	2	3	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	
1.	नागपूर(श)	328	8	-	-	-	-	8	30	7	4	-	41
2.	सावनेर	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.	पारशिवनी	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4.	रामटेक	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5.	मोडा	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.	कामठी	14	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7.	कुही	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8.	भिजापूर	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9.	उमरेड	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10.	नागपूर(जा)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11.	हिंमना	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12.	काटोल	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13.	नरखेड	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14.	कळमेडवर	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
जिल्हा एकूण-		698	8	-	-	-	-	8	30	7	4	-	41

अधार- 1) जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर (गृहशाखा).

2) जिल्हा माहिती अधिकारी, नागपूर.

....246....

तखता क्र. 15.5

स्वस्त धान्य दुकानांना पुरविलेले तांदूळ, गहू व साखर,

सन 1999-2000

जिल्हा - नागपूर

(आकडे '00' टनामध्ये)

तांदूळ			गहू			साखर			नियमित
जिल्हा मुख्यालय	जिल्हा- तील इतर ठिकाणी	एकूण (1+2)	जिल्हा मुख्यालय	जिल्हा- तील इतर ठिकाणी	एकूण (4+5)	जिल्हा मुख्यालय	जिल्हा- तील इतर ठिकाणी	एकूण (7+8)	स्वस्त धान्य वाटप दुकाने (संख्या)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
115	174	291	345	439	781	210	203	419	1296

तखता क्र. 15.6

जिल्हातील मागणी व वसुली केलेले धान्य,

सन 1999-2000.

जिल्हा - नागपूर

(आकडे '00' मेटनामध्ये)

मागणी	लेवली						मागणीशी वसुलीची टक्केवारी	
	सर्व एकूण धान्याची मागणी	तांदूळ	गहू	ज्वारी	बाजरी	इतर		एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8	
1000						602	602	60.20

टीप :- प्रत्येक महसुली गावात दुकान उघडण्याची योजना बंद पडल्यामुळे स्वस्त धान्य दुकानांची संख्या कमी झाली आहे.

आधार :- जिल्हा पुरवठा अधिकारी, जिल्हाधिकारी, कार्यालय, नागपूर.

जिल्ह्यातील 1999 मधील लोकसभा व 1999 मधील विधानसभा

निवडणूक संबंधी आकडेवारी.

जिल्हा - नागपूर

(आकडे हजारात)

क्र. क्र.	मतदार संघाचे नाव	एकूण मतदारांची संख्या	मतदान केलेल्या मतदारांची संख्या			मतदानाची टक्केवारी	पक्षनिहाय मते मिळालेल्यांची संख्या		
			पुरुष	स्त्रिया	एकूण		काँग्रेस अथ	भा. ज. पा.	शिव सेना
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

लोकसभा निवडणूक - 1999

1. रामटेक	1051	333	301	690	65.65	231	-	212
2. नागपूर	1551	456	372	828	53.38	424	352	-

लोकसभा एकूण :-

2602	845	673	1518	58.34	655	352	212
------	-----	-----	------	-------	-----	-----	-----

विधानसभा निवडणूक - 1999

1. उमरेड	167	64	51	115	68.86	21	29	-
2. कामठी	202	70	56	127	62.87	40	40	-
3. नागपूर-उत्तर	253	87	63	131	50.65	67	44	-
4. नागपूर-पूर्व	329	101	77	178	54.04	74	-	63
5. नागपूर-दक्षिण	210	64	51	114	54.50	37	39	-
6. नागपूर-मध्य	153	46	36	81	53.28	39	31	-
7. नागपूर-पश्चिम	239	110	89	199	49.83	88	95	-
8. कळमेवर	198	70	53	124	62.30	-	-	31
9. काटोल	149	59	47	105	70.48	13	-	10
10. सावनैर	178	69	53	122	69.28	31	42	-
11. रामटेक	168	66	50	116	62.11	35	-	42

विधानसभा एकूण

2427	788	628	1412	58.18	443	320	146
------	-----	-----	------	-------	-----	-----	-----

जिल्ह्यातील 1999 मधील लोकसभा व 1999 मधील विधानसभा

निवडणूक संबंधी अंकडेवारी.

जिल्हा - नागपूर

(अंकडे हजारात)

क्र.	मताधिकार संघाचे नाव	पक्ष निहाय मते मिळालेल्यांची संख्या							
		गोंड- वाना गणतंत्र	स्वतंत्र पार्टी	भारतीय रिपब्लिकी- कन पार्टी	जनता दल	बहुजन समाज वादी पार्टी	दूर- द- शी	भारतीय बहुजन महासंघ	नॅशनलि स्ट काँग्रेस
1	2	11	12	13	14	15	16	17	18

लोकसभा निवडणूक

1. रामटेक	16	-	-	-	-	17	-	-	150
2. नागपूर	-	20	-	-	-	14	-	-	-

लोकसभा एकूण

	16	20	-	-	-	31	-	-	150
--	----	----	---	---	---	----	---	---	-----

विधानसभा निवडणूक

1. उमठे	1	41	-	-	-	3	-	-	13
2. कानडी	-	16	-	-	-	1	-	-	18
3. नागपूर-उत्तर	-	11	45	-	-	6	-	-	-
4. नागपूर-पूर्व	-	11	-	-	23	2	-	-	-
5. नागपूर-दक्षिण	-	1	-	-	-	1	0.1	22	7
6. नागपूर-मध्य	-	1	-	-	6	1	-	-	-
7. नागपूर-पश्चिम	-	4	-	-	-	3	-	-	4
8. कळमेडकर	1	15	-	-	-	1	-	1	35
9. काढोल	2	-	-	-	-	1	-	-	43
10. सावनेर	-	-	-	-	-	3	-	-	38
11. रामटेक	3	7	-	-	-	3	-	-	13

विधानसभा एकूण

	12	127	45	23	25	0.1	27	171
--	----	-----	----	----	----	-----	----	-----

जिल्ह्यातील 1999 महिला लोकसभा व 1999 महिला विधानसभा

निवडणूक संबंधी आकडेवारी.

जिल्हा: नागपूर

(आकडे हजारात)

क्र.	मतदार संघाचे नाव	पक्ष निहाय मते मिळालेल्यांची संख्या							
		जनता जन मुनाय टेंड	अ. भा. से	राष्ट्रीय जनता दल	इंडिय न कॉ- ग्रेस (एन)	समाज वादी पार्टी	सुर्य मार्ग पा- टी	तिवारी ऑल इ- ंडिया कॉंग्रेस	पिपल्स वर्कर्स पार्टी ऑफ इंडिया
1	2	19	20	21	22	23	24	25	26

लोकसभा निवडणूक :-

1. रामटेक	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. नागपूर	-	-	-	-	-	-	-	-	-

लोकसभा एकूण :-

विधानसभा निवडणूक :-

1. उमरुड	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. कामठी	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3. नागपूर-उत्तर	0.3	-	-	-	-	-	-	-	-
4. नागपूर-पूर्व	-	5	-	-	-	-	-	-	-
5. नागपूर-दक्षिण	-	1	-	-	-	-	-	-	-
6. नागपूर-मध्य	0.4	-	-	-	1	-	-	-	-
7. नागपूर-पश्चिम	-	-	6	-	-	-	-	-	-
8. कळमेश्वर	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9. कटोल	-	-	-	-	-	-	-	-	39
10. सावनेर	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11. रामटेक	-	-	-	-	-	-	-	-	-

विधानसभा एकूण :-	0.7	6	6	-	1	-	-	-	39
------------------	-----	---	---	---	---	---	---	---	----

.....200.....
 तला क्र. 15.7 पदे चालू..

जिल्ह्यातील 1999 मधील लोकसभा व 1999 मधील विधानसभा

निवडणूक संबंधी अकरडेवारी.

जिल्हा- नागपूर

(अकरडे हजारात)

क्र.	नताकार संघाचे नाव	पक्ष निहाय मते मिळालेल्यांची संख्या			
		विदर्भ प्रजा पार्टी	ऑल इंडिया ट्राईब मायनों- रिटी सुरभा महासंघ	कम्युनिस्ट पार्टी ऑफ इंडिया	नाग विदर्भ ऑर्गनायझेशन समिती
1	2	27	28	29	30

लोकसभा निवडणूक :-

1. रामटेक
2. नागपूर

लोकसभा एकूण :-

विधानसभा निवडणूक :-

1. उमडे
2. कामठी
3. नागपूर उत्तर
4. नागपूर पूर्व
5. नागपूर दक्षिण
6. नागपूर मध्य
7. नागपूर पश्चिम
8. कळमेश्वर
9. काटोल
10. सावनेर
11. रामटेक

विधानसभा एकूण:-

2

आधार : जिल्हा निर्वाचन अधिकारी, जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर.

जिल्ह्यातील 21.3.2000 रोजीची अधिकारी व प्रवासी यांचेसाठी असलेल्या

विश्रामगृहांची तालुका निहाय यादी.

जिल्हा: नागपूर.

अ. क्र.	तहसील	विश्रामगृहाचे नांव व पत्ता	कक्षांची संख्या
1	2	3	4
1	नागपूर	1) रविभवन नागपूर (सा. बा. विभाग)	33
		2) सर्किट हाऊस, नागभवन (-----)	7
		3) जुने जमदार निवास, नागपूर (-----)	44
		4) नवीन जमदार निवास (-----)	380
		5) फ्लॅट हाऊस, सेमिनरी हिल्स, (वन विभाग)	2
		6) फ्लॅट हाऊस, अंबाझरी, (म. न. पा. नागपूर)	3
		7) डाक बंगला, गौस्वाडा, (म. न. पा. नागपूर)	3
2	सावनेर	8) विश्रामगृह, सावनेर (सा. बा. विभाग)	4
		9) निरीक्षण बंगला, साया (वन विभाग)	2
		10) डाक बंगला, पिंपळा (सा. बा. विभाग)	2
3	पारशिवनी	11) विश्रामगृह, पारशिवनी (जि. प. नागपूर)	-
		12) पॅच विश्रामगृह, नवेगांव रेली (पाटबंधारे)	5
		13) पर्यटक निवास, सिडडी-रामटेक (म. रा. प. म.)	10
4	रामटेक	14) विश्रामगृह, चोरबाहुली (राष्ट्रीय महामार्ग उपविभाग 18)	2
		15) विश्रामगृह, देवलापार (-----)	2
		16) निरीक्षण बंगला, सिडडी-रामटेक (पाटबंधारे)	4
		17) डाक बंगला, सालेघाट (वन विभाग)	2
		18) निरीक्षण बंगला, तोतलाडोह (वन विभाग)	2
		19) विश्रामगृह, तोतलाडोह (पाटबंधारे विभाग)	6
		20) निरीक्षण बंगला, सिलोरी (वन विभाग)	2
		21) विश्रामगृह, राणी-डोह (वन विभाग)	-
		22) विश्रामगृह, मागरकसा (वन विभाग)	4
		23) डाक बंगला, मनसर (राष्ट्रीय महामार्ग)	2
5	मौजा	निस	

.....३३.....
 तबता क्र. १५४ पुढे चालु ..

अ. क्र.	तहसील	विक्रमगृहाचे नाव व पत्ता	कक्षांची संख्या
१	२	३	४
६	कामठी	अ) स्ट हाऊस, कामठी (सा. बां. विभाग)	२
७	कुही	अ) विक्रमगृह, कुही (जिल्हा परिषद) ब) विक्रमगृह, तंभोता (जिल्हा परिषद)	२
८	मिवापुर	अ) विक्रमगृह, मिवापुर (सा. बां. विभाग) ब) विक्रमगृह, नोटेवरी (वन विभाग) क) विक्रमगृह, नवेगांव (वन विभाग)	२ २ २
९	उमडे	अ) विक्रमगृह, उमडे (सा. बां. विभाग)	४
१०	नागपूरमंडी	निक	
११	हिंगणा	अ) स्ट हाऊस, हिंगणा (जि. प. नागपूर)	२
१२	काटोल	अ) विक्रमगृह, काटोल (सा. बां. विभाग) ब) विक्रमगृह, कोंढाजी (राष्ट्रीय महामार्ग उप विभाग ५६) क) विक्रमगृह, कोलाबडी (वन विभाग)	४ २ २
१३	नरखेड	अ) विक्रमगृह, चमेली (वन विभाग) ब) विक्रमगृह, नरखेड (जि. प. नागपूर)	२ २
१४	कळमेवर	अ) विक्रमगृह, कळमेवर (सा. बां. विभाग)	२

टिप :- विक्रमगृह, राणी-डोह, पारशिवनी, कुही बंद करण्यात आले आहे.

- अधार :- १) कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, नागपूर
 २) कार्यकारी अभियंता (बांधकाम), जिल्हा परिषद, नागपूर
 ३) महानगरपालिका, नागपूर
 ४) कार्यकारी अभियंता, पाटबंधारे विभाग, नागपूर
 ५) महाराष्ट्र राज्य पर्यटन महामंडळ, नागपूर
 ६) वन विभाग, नागपूर
 ७) राष्ट्रीय महामार्ग उपविभाग, १३, १९, ६४ नागपूर
 ८) राष्ट्रीय महामार्ग उपविभाग, क्र. ६६, भंडारा

निवडक निर्देशिकाचे कल, 1999-2000

जिल्हा: सांगली

क्र. सं.	वर्ग	वर्गनाम	संवर्ष वर्ष						
			1999-01	1979-81	1989-91	1999-01	1997-98	1998-99	1999-2000
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

(1) शेतकाम व लोकसंख्या - (1971, 1977, 1981 व 1991)

1. शेतकाम	वर्गनाम	1971	1977	1981	1991	1997	1998	1999
2. एकूण लोकसंख्या	संख्या '000'	1512	1942	2559	3297	3743	3813	3891
3. लोकसंख्येची घनता		152	198	261	331	377	374	391
(आ वी कि. मी. क्षेत्रातील लोकसंख्या)								
4. शेतकरी व एकूण शेतमजूर	टक्केवारी	52.75	53.09	57.05	42.58	42.38	42.32	42.35
संगी एकूण काम करणा-यांची टक्केवारी								

(2) कृषी व सिंचन

1. जमताखालील क्षेत्र	हेक्टर '00'	1840	1830	1830	1710	1892	उ. ना. उ. ना.	
2. लागवडीयोग्य क्षेत्र		7230	8720	8130	8530	8953	उ. ना. उ. ना.	
3. ऋष्येक कृषी काम करणा-या मागे शेतमजूर व शेतकरी	हेक्टर	1.1	1.8	1.7	1.33	1.40	उ. ना. उ. ना.	
लागवडी योग्य क्षेत्र								
4. एकूण पिकाखालील क्षेत्र	हेक्टर '00'	5530	5570	5700	6530	6151	उ. ना. उ. ना.	
क) जमताखालील क्षेत्र		5510	5430	5620	5843	5330	उ. ना. उ. ना.	
ख) उताखालील क्षेत्र		उ. ना.	1	2	5	11	उ. ना. उ. ना.	
ग) भूदळनाखालील क्षेत्र		50	140	130	170	192	उ. ना. उ. ना.	
घ) कामताखालील क्षेत्र		790	930	890	849	891	उ. ना. उ. ना.	
5. निव्वळ पिकाखालील क्षेत्र		उ. ना.	5438	5700	5812	5392	उ. ना. उ. ना.	
6. ऋष्येक कृषी काम करणा-या मागे शेतकरी व शेतमजूर	हेक्टर	0.76	1.09	1.29	1.04	1.09	उ. ना. उ. ना.	
पेरलेले निव्वळ क्षेत्र								
7. एकापेक्षा अधिकपेक्षा	टक्केवारी	1.00	2.53	11.03	9.29	14.32	उ. ना. उ. ना.	
पेरलेल्या क्षेत्राची निव्वळ								
पेरलेल्या क्षेत्राची टक्केवारी								
8. सिंचनाखालील एकूण क्षेत्र	हेक्टर '00'	270	390	560	1710	1458	उ. ना. उ. ना.	

अ. क्र.	बाब	परिमाण	संदर्भ वर्ष						
			1960-61	1970-71	1980-81	1990-91	1997-98	1998-99	1999-2000
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

9.	एकूण सिंचनाक्षालील क्षेत्राची एकूण पिकाक्षालील क्षेत्राशी टक्केवारी.	टक्केवारी	5.2	7.3	10.3	30.42	23.65	उ. ना.	उ. ना.
10.	निळवळ सिंचन क्षेत्र.	हेक्टर ⁰⁰	270	370	430	490	845	उ. ना.	उ. ना.
11.	कालव्याद्वारे सिंचित क्षेत्र.	-	60	100	190	230	452	उ. ना.	उ. ना.
12.	विहिरीद्वारे सिंचित क्षेत्र.	-	140	190	250	280	392	उ. ना.	उ. ना.
13.	इतर साधनाने सिंचित क्षेत्र.	-	80	90	168	199	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.
14.	सिंचनाक्षालील क्षेत्र.								
	का) अन्नधान्ये.	हेक्टर ⁰⁰	150	150	400	1010	1200	उ. ना.	उ. ना.
	ख) उस.	-	उ. ना.	उ. ना.	2	5	9	उ. ना.	उ. ना.
	ग) भुईमूग.	-	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	30	17	उ. ना.	उ. ना.
	घ) कापूस.	-	उ. ना.	20	10	24	39	उ. ना.	उ. ना.
	च) फळे व भाजीपाला.	-	उ. ना.	10	140	170	265	उ. ना.	उ. ना.
[3]	मृदसंधारणाची कामे:-								
	का) बांधबंधिस्त केलेली जमीन हेक्टर ⁰⁰	उ. ना.	220	70	उ. ना.	6.48	6.48	उ. ना.	
	ख) मजगतीक्षालील क्षेत्र.	-	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	5.29	5.29	उ. ना.
	ग) पुनःप्राप्त केलेले क्षेत्र.	-	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.
[4]	कृषि अवजारे:-								
1.	का) लाकडी नांगर	संख्या ⁰⁰⁰	70	61	72	90	78	78	78
	ख) लोखंडी नांगर	- "000	2	4	5	12	24	24	24
2.	सिंचनाकरीता तेलावर चालणारे पंप.	- "00	10	20	30	30	30	30	30
3.	सिंचनाकरीता विद्युत पंप	- "00	20	80	180	250	388	388	388
4.	उसाचे चरक.								
	का) शक्तीवर चालणारे	संख्या	उ. ना.	25	29	30	42	42	42
	ख) बैलाच्या मदतीने चालणारे	-	उ. ना.	36	40	45	70	70	70

अ. क्र.	बाब	परिमाण	संदर्भ वर्ष						
			1960	1970	1980	1990	1997	1998	1999
			-61	-71	-81	-91	-98	-99	-2000
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

(5) पशुधन:-

1. एकूण पशुधन	संख्या '000'	813	871	1070	1121	1061	1061	1061
2. प्रत्येक बैलजोडीमागे लागू वड केलेले निव्वळ क्षेत्र.	हेक्टर	5.04	5.10	5.06	5.12	5.15	उ. ना.	उ. ना.
3. दुभत्या गाधी.	संख्या '000'	64	67	75	91	73	73	73
4. दुभत्या म्हशी.	-	17	18	22	27	29	29	29
5. शेळ्या व मेंढ्या.	-	196	149	257	323	325	325	325
6. कोंबड्या व तत्सम पक्षी.	-	220	237	377	432	599	599	599

(6) मत्स्य व्यवसाय:-

1. समुद्रातील मत्स्य उत्पादन.	मे. ट. '000'	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.
2. गांड्या पाण्यातील मत्स्य क्र.	मे. टन	उ. ना.	उ. ना.	926	4617	4123	6280	6900
3. मत्स्य व्यवसायाच्या सहकारी संस्था.	संख्या	उ. ना.	उ. ना.	38	74	91	93	93

(7) नोंदणीकृत कारखाने व कर्मचारी:-

1. चालू कारखाने.	संख्या	284	426	459	1279	1435	1486	1478
2. कामगारांची दै. स. उपस्थिती.	- '00'	320	350	360	490	549	436	543
3. दर लाख लोकसंख्येमागे नोंद केलेल्या कामगारांची संख्या.	संख्या	2586	1649	1836	1906	1645	1653	1390

(8) विद्युत:-

1. विद्युत निर्माती (हजार कि. वॅ./तास)	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	
2. वापरलेली वीज.	-	22	277	605	789	1175	1704	1847
3. विद्युतीकरण झालेली शहरे	संख्या	79	12	13	23	23	23	23
4. विद्युतीकरण झालेली गावे.	-	78	655	1309	1878	1878	1878	1878

(9) सहकार:-

1. संस्था								
का शेती पतसंस्था.	संख्या	829	643	611	597	597	597	597
ख) बिगर शेती पतसंस्था.	-	521	113	204	541	713	745	753
ग) बिगर शेती बिगर पतसंस्था	-	उ. ना.	1175	1300	2884	2620	2669	2595
2. सभासद.								
का शेती पतसंस्था.	संख्या '000'	उ. ना.	89	129	193	231	216	216
ख) बिगर शेती पतसंस्था.	-	उ. ना.	13	30	348	611	657	712
ग) बिगर शेती बिगर पतसंस्था	-	उ. ना.	111	352	290	361	391	378

अ. क्र.	बाब	परिमाण	संदर्भ वर्ष						
			1960	1970	1980	1990	1997	1998	1999
			-61	-71	-81	-91	-98	-99	-2000
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

3. खेते भांडवल.

क) शेती पतसंस्था.	रु. लाखात	उ. ना	113	125	1148	34261	41607	55392
ख) बिगर शेती पतसंस्था.	--	उ. ना	81	36	1557	63020	78514	71789
ग) बिगर शेती बिगर पतसंस्था	--	उ. ना	130	441	1276	20921	214692	28316

4. दिलेली कर्जे.

क) शेती पतसंस्था.	रु. लाखात	उ. ना	107	35	487	2197	11654	51940
ख) बिगर शेती पतसंस्था.	--	उ. ना	उ. ना	उ. ना	848	2800	73695	55485
ग) बिगर शेती बिगर पतसंस्था	--	उ. ना	उ. ना	उ. ना	उ. ना	503	523	उ. ना.

(10) शिक्षण:-

1. प्राथमिक.

क) संस्था.	संख्या.	659	1718	1796	2092	2425	2465	2465
ख) विद्यार्थी.	संख्या "000"	73	216	328	416	443	451	451
ग) शिक्षक.	संख्या "000"	2	7	8	10	14	13	13
घ) प्रति शिक्षक विद्यार्थी.	संख्या	27	32	24	24	32	35	35

2. माध्यमिक व उच्च माध्यमिक.

क) संस्था.	संख्या.	83	289	303	522	656	674	674
ख) विद्यार्थी.	संख्या "000"	43	128	205	306	385	395	395
ग) शिक्षक.	संख्या "000"	2	7	7	9	12	12	12
घ) प्रति शिक्षक विद्यार्थी.	संख्या	22	18	27	29	31	33	33

3. महाविद्यालयीन.

क) संस्था.	संख्या.	उ. ना.	22	24	49	135	141	141
ख) विद्यार्थी.	संख्या "000"	उ. ना.	21	32	56	73	72	84
ग) शिक्षक.	संख्या	उ. ना.	2000	2028	1760	3467	3480	3495
घ) प्रति शिक्षक विद्यार्थी.	संख्या	उ. ना.	11	16	32	21	21	24

4. साक्षरतेची टक्केवारी.

क) पुरुष.	टक्केवारी	48.1	56.1	56.1	81.79	81.79	81.79	81.79
ख) स्त्रिया.	--	31.3	33.5	33.5	64.74	64.74	64.74	64.74
ग) एकूण.	--	35.1	45.9	45.9	73.64	73.64	73.64	73.64

अ. क्र.	बाब	परिमाण	संदर्भ वर्ष						
			1960	1970	1980	1990	1997	1998	1999
			-61	-71	-81	-91	-98	-99	-2000
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.

(11) वैद्यकीय व आरोग्य सेवा:-

1. दवाखाने.	संख्या	67	125	140	135	121	121	124
2. रुग्णालये.	--	10	20	23	26	23	23	23
3. प्रा. आ. केंद्र.	--	11	13	13	45	45	45	45
4. खाटा.	--	1567	1846	4275	4938	5011	5011	5011
5. दर लाख लोकसंख्येमागे खाटा	--	103	95	220	191	136	131	129
6. उपचार केलेले रुग्ण.								
का बाह्य रुग्ण.	-- "000"	1230	2939	4503	7682	4114	4102	1998
ब) आंतर रुग्ण.	-- "000"	30	69	532	426	551	557	495
7. जन्माचा दर.	दर हजार	28.0	22.5	20.8	25.79	17.26	20.90	19.46
8. मृत्यू दर.	--	6.9	6.2	6.7	6.45	4.28	5.80	5.45

(12) वाहतूक व दळणवळण:-

1. रस्ते लांबी (न. पा. वगळून)	कि. मी.	745	1159	3683	5792	6338	6800	6839
2. दर 100 चौ. कि. मी. क्षेत्रामागे रस्त्याची लांबी (न. पा. रस्ते वगळून)	--	8	12	37	58	64	71	69
3. रस्त्याची लांबी, दर लाख लोकसंख्येमागे	--	49	60	142	224	199	230	176
4. एकूण रेल्वेमार्गाची लांबी.	कि. मी.	322	343	350	383	391	421	421
5. डाक कार्यालये.	संख्या	156	266	339	323	344	345	349
6. तार कार्यालये.	संख्या	33	47	71	84	89	90	90

(13) स्थानिक स्वराज्य संस्था:-

1. पंचायत समिती.	संख्या	13	13	13	13	13	13	13
2. ग्रामपंचायत.	--	196	659	699	765	775	775	778
3. नगरपालिका.	--	10	10	10	10	10	10	10
4. कटक मंडळे.	--	1	1	1	1	1	1	1
5. महानगरपालिका.	--	1	1	1	1	1	1	1

(14) संकीर्ण:-

बँक शाखा (सर्व बँका)	संख्या	30	80	148	369	398	408	408
----------------------	--------	----	----	-----	-----	-----	-----	-----

टीप :- 1) पशुधनाची आकडेवारी 1961, 1966, 1978, 1987 व 1992 च्या पशुगणनेवर आधारित आहे.

आधार :- 1) अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई. 2) जिल्हा सांख्यिकी कार्यालय, नागपूर.